

Jaar rekening

2017

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Ondernemend en betrokken.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	5
Politieke structuur	7
Kerngegevens	9
 Deel A: Jaarverslag	
Hoofdstuk 1 Programmaverantwoording	
1 Bestuur	13
2 Publiek, Veiligheid en Juridische zaken	23
3 Ruimtelijke Ontwikkeling	29
4 Ruimtelijk Beheer	49
5A Sociaal Domein	57
5B Sport en Recreatie	65
5C Overig Sociaal Maatschappelijk	69
6 Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	81
 Hoofdstuk 2 Paragrafen	
2.1 Lokale Heffingen	89
2.2 Weerstandsvermogen & risicobeheersing	95
2.3 Onderhoud Kapitaalgoederen	105
2.4 Financiering	111
2.5 Bedrijfsvoering	117
2.6 Verbonden partijen	127
2.7 Grondbeleid	141
 Deel B: Jaarrekening	
Hoofdstuk 3 Financiële positie	
3.1 Programmarekening 2017	147
3.2 Analyse van het resultaat op hoofdlijnen	149
3.3 Financiële positie	151
 Hoofdstuk 4 Balans en toelichting	
4.1 Balans en grondslagen	167
4.2 Toelichting op de balans	171
4.3 Staat van bestemmingsreserves	189
4.4 Staat van voorzieningen	195
4.5 Overzicht gewaarborgde geldleningen	199
 Hoofdstuk 5 Bijlagen	
Overzicht baten en lasten per taakveld	203
Overzicht baten en lasten taakveld per programma	205
SiSa bijlage	209
 Hoofdstuk 6 Overige gegevens	211
6.1 Controleverklaring	

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Voorwoord

Geachte leden van de gemeenteraad,

Geachte lezer,

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2017 van de gemeente Edam-Volendam aan. Met deze jaarstukken leggen we aan de hand van de programma's verantwoording af over wat de gemeente het afgelopen jaar heeft gedaan om de doelstellingen, zoals deze in de begroting voor 2017 zijn vastgelegd, te bereiken en wat dat heeft gekost.

Met als uitgangspunt het coalitieakkoord, is een vertaling gemaakt naar programma's en acties om deze programma's te realiseren volgens het programmaplan. De oorspronkelijke begroting, de tussenrapportages bij de zomernota 2017 en de winternota 2017 zijn al eerder in uw gemeenteraad aan de orde geweest en vormden aanleiding voor bijstellingen. In de jaarstukken wordt verantwoording afgelegd over het begrotingsjaar 2017.

Het afgelopen jaar was het 2^e na de fusie, waarin we veel van onze voornemens hebben kunnen realiseren. Zo zijn er bijvoorbeeld flinke stappen gezet in het Sociaal Domein. Denk aan de oprichting van Werkplus, de voorbereiding van het Programma LEF en de invoering van resultaatfinanciering bij de jeugdhulp binnen de regio. Tevens is bij de voorliggende voorzieningen (onderdeel WMO) een beweging gemaakt in de samenvoeging van het Centrum voor Jeugd en Gezin en het Wijksteunpunt.

Ook op de andere beleidsterreinen zijn de nodige resultaten geboekt. Denk bijvoorbeeld aan het beleidsspeerpunt duurzaamheid. In december 2017 is de Duurzaamheidsagenda door de raad vastgesteld en in uitvoering genomen. De voorbereidingen op de invoering van de Omgevingswet zijn in volle gang en op het gebied van bouwen is het herstel van de economie goed merkbaar aan het aantal toegenomen aanvragen omgevingsvergunning. Ook in het beheer van de openbare ruimte zijn stappen gezet, zoals het realiseren van de nieuwe milieustraat, de 1^e fase ondergronds inzamelen en realisatie van Handboek Herinrichting Openbare Ruimte tot stand gebracht.

De diverse resultaten worden in de jaarstukken nader toegelicht. Per programma is per item uit het coalitieakkoord aangegeven wat in 2017 gerealiseerd. De toelichting in de programma's biedt een handvat om met elkaar te spreken over wat is bereikt en wat nog beter kan.

In de jaarstukken wordt naast een inhoudelijk beeld ook het financiële beeld geschetst. Per programma wordt de budgetrealisatie gepresenteerd en worden de belangrijkste financiële afwijkingen nader toegelicht.

Overall wordt het jaar 2017 afgesloten met een positief resultaat van ca. 5,2 mln.. Dit positieve resultaat wordt voor het overgrote deel verklaard door een tussentijdse winstneming met betrekking tot de Broeckgouw van € 4,1 mln. Andere afwijkingen betroffen o.a. de extra gerealiseerde opbrengsten voor omgevingsvergunningen en uitgesteld onderhoud wegen en gebouwen in afwachting van het Handboek Inrichting Openbare Ruimte. Voor een nadere analyse verwijzen wij u naar de analyses bij de verschillende programma's.

Hoogachtend,

Het College van Burgemeester en Wethouders

Politieke Structuur

Samenstelling gemeenteraad	Aantal zetels 2016-2017
VD'80	4
VVD	3
PvdA	1
CDA	4
Groen Links	3
Lijst Kras	6
Zeevangs Belang	4
Totaal	25

Partij	Raadsleden
VD'80	S.J.L.M. Rijkers
	W.J.M. Visscher
	A.C.M. Bootsman-Tol
	P.A. de Does
VVD	E.A.M. Karregat
	T.M.C. van Raaij
	J.J. Surie
PvdA	P.M. Blik
CDA	J.J.M. de Boer
	J.van der Lee
	A. de Jong
	L.J.T. Schilder
Groen Links	G.A.F. van den Hogen
	N.M. van Straalen
	W. Lous
Lijst Kras	L.T. Kras
	E.A.M. Bond
	C.T.C. Maurer
	W.H.M. Rijkenberg
	E.N.M. Schokker
	J.C.M. Veerman
Zeevangs Belang	D. Dijkshoorn
	A. Middelbeek
	P. van Gijzel
	C. Sietsema

Kerngegevens

	Edam- Volendam 31-12-2017	Edam- Volendam 31-12-2016
A. Sociale structuur		
Inwoners		
Totaal inwoners	35.953	35.798
0-3 jaar	1.316	1.300
4-16 jaar	5.593	5.730
17-64 jaar	21.782	21.776
65 en ouder	7.262	6.692
Aantal uitkeringsgerechtigden		
Wet Werk en Bijstand (WWB)	286	306
Inkomensvoorzieningen Oudere arbeidsongeschikten Werknemers en Zelfstandigen (IOAW/IOAZ)	17	18
Waterland banen (voorheen WIW)	1	1
Re-integratietrajecten	150	139
Aantal WSW werknemers	88	90
Budgetcliënten	25	24
Cliënten Wmo	1481	1461
Cliënten Jeugdzorg	179	221
Aantal leerlingen (teldatum 1 oktober)		
Openbaar basisonderwijs	126	156
Bijzonder basisonderwijs	2.468	2.549
Openbaar speciaal onderwijs	0	0
Bijzonder speciaal basisonderwijs	87	89
Voortgezet onderwijs	2.004	2.054
Leerlingenvervoer (per schooljaar)		
Aantal beschikkingen aangepast vervoer	112	101
Aantal beschikkingen openbaar vervoer	27	16
Aantal beschikkingen eigen vervoer	15	12

	Edam- Volendam 31-12-2017	Edam- Volendam 31-12-2016
B. Fysieke structuur		
Oppervlakte gemeente (ha)	8.002	8.002
Waarvan:		
Binnenwater (ha)	282	282
Aantal woonruimten	14.917	14.818
woonschepen	14	14

Deel A: Jaarverslag

Hoofdstuk 1

Programmaverantwoording

Programma 1 Bestuur

Burgemeester
L. Sievers

Wethouders:
H. Schütt
W. Runderkamp

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Dienstverlening

Portefeuillehouder: W. Runderkamp
Afdelingshoofd: Allen

Coalitieakkoord

De dienstverlening zal worden verbeterd, vanuit het perspectief van de burger. De dienstverlening wordt zoveel mogelijk digitaal, of het nu gaat om informatie inwinnen, meldingen doen of producten aanvragen. Digitaal wordt de basis, maar persoonlijke dienstverlening blijft zeker bestaan. Een klantcontactcentrum, de brede loket-benadering en een serviceloket in Oosthuizen zijn daarbij belangrijke elementen. Een onderdeel van deze verbeterslag is het inzichtelijk maken van wat burgers en ondernemers van de gemeente mogen verwachten, doen wat wordt beloofd en aansluiten bij de behoefte van burgers en ondernemers.

Nadere toelichting

Dienstverlening is een topprioriteit en hier ligt een grote veranderopgave. Het gaat zowel over de prestaties als de beleving. Dienstverlening heeft nauwe relaties met digitalisering, gemeentelijke huisvesting, het nieuwe werken, organisatieontwikkeling, participatie en houding en gedrag (meedenken en samenwerken in plaats van beoordelen).

De dienstverlening wordt de komende jaren kwalitatief naar een hoger plan getild. Zowel de feitelijke prestaties van de gemeente als de tevredenheid van burgers en ondernemers daarover worden in beeld gebracht en gehouden. Digitalisering betekent dat de dienstverlening steeds vaker 24/7 beschikbaar is en burgers en ondernemers zichzelf over de actuele stand van zaken op de hoogte kunnen stellen en kunnen volgen of afspraken worden nagekomen. Bijvoorbeeld via een persoonlijke pagina, track and trace of vergelijkbare functionaliteiten. Persoonlijke dienstverlening blijft daarbij bestaan, zoals telefonisch, op afspraak en door verbeteringen vanuit de één loketgedachte.

Het perspectief van de burger of ondernemer staat hierbij centraal. De vraag aan de gemeente is niet of iets mag, maar of we iets willen (toestaan). Dit heeft gevolgen voor onze houding en omgangsvormen. Waar sprake is van beleidsvrijheid worden meedenken, samen zoeken naar mogelijkheden en coproduceren gaandeweg de regel. Waar die ruimte ontbreekt, wordt dat uitgelegd.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Implementatie van Moderne Dienstverlening (inclusief Het Nieuwe Werken)	X	X	X	X	X	
Doorontwikkeling digitalisering	X	X	X	X		
Persoonlijke dienstverlening optimaliseren	X	X	X	X	X	X
Denken in mogelijkheden, vanuit het perspectief van de burger/ondernemer	X	X	X	X	X	X
Monitoren prestaties en beleving		X		X		X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 zijn we actief gestart met het uitrollen van het programma om de dienstverlening te verbeteren. In maart zijn de visie op het nieuwe werken en informatiestrategie 2017 – 2022 vastgesteld. Het nieuwe werken (gewoon goed werken) bestaat uit circa 35 acties die we de komende jaren gaan uitvoeren. Daarvan zijn de pilot flexwerken en de voorbereiding voor de Edam-Volendam academie uitgevoerd. Ook is de vitaliteit van de medewerkers in beeld gebracht. Door de werknemers zelf optimaal toe te rusten kan de dienstverlening naar de inwoners van de gemeente beter worden vormgegeven.

In het klantcontactcentrum worden meer telefoontjes in één keer afgehandeld.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Communicatie

Portefeuillehouder: W. Runderkamp
Afdelingshoofd: Allen

Coalitieakkoord

Edam-Volendam is één gemeente, met vele facetten en gezichten. Voorop staat een collegiaal en eenduidig bestuur. Open, gelijkwaardig en integer. Een bestuur op basis van wederzijds respect, waarbij de raad als hoogste orgaan op hoofdlijnen bestuurt en het college voor de uitwerking en uitvoering verantwoordelijk is. Inspraak en het delen van informatie worden gewaardeerd als een belangrijke voorwaarde voor goede samenwerking en hoogwaardige besluitvorming.

De gemeente is geen autoriteit die alles bepaalt. De gemeente dient burgers en ondernemers, regisseert en maakt daar waar belangen botsen een weloverwogen keuze. Niet de regel zelf, maar het belang daarachter zijn doorslaggevend. Vanuit een flexibele houding en gelijkwaardigheid worden participatie, initiatieven en inspraak ondersteund en gestimuleerd en wordt geïnvesteerd in relatieonderhoud. Bij bijvoorbeeld planvorming en beleid – of het nu gaat om ruimtelijke plannen, sociaal beleid of werkzaamheden in de openbare ruimte – worden belangenverenigingen en doelgroepen actief betrokken, voordat plannen worden uitgewerkt. Naarmate de gemeente meer keuzevrijheid heeft, wordt hoger op de participatieladder ingestoken (coproduceren – adviseren – raadplegen – informeren). Dorpsraden in het buitengebied hebben reeds lang een communicatieverbintenis met overheid en burger. Dat houden we in stand.

Transparantie is een randvoorwaarde voor (meer) vertrouwen in de politiek. Daarom zal geheimhouding terughoudend worden toegepast. Ook kunnen raadsvergaderingen via beeld en geluid worden gevolgd.

Nadere toelichting

Besluitvorming zal zoveel mogelijk in de openbaarheid gebeuren. Vertrouwen is de basis en een meedenkende opstelling het uitgangspunt.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investeren in een open, meedenkende houding vanuit de gemeente	X	X	X	X	X	X
Implementeren van de participatieladder	X	X	X	X	X	X
Realisatie live beeld raadsvergadering	X	X	X	X	X	X
Opstellen van communicatiebeleid	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 hebben we geïnvesteerd in een open, meedenkende houding vanuit de gemeente. Een voorbeeld hiervan is een 7-tal klantreizen die zijn doorlopen, gericht op bereiken een betere interactie met de burgers. Eén van de klantreizen betreft de beantwoording van de raadsragen. Deze gebeurt nu op een transparante en digitale manier via het systeem I-Babs waardoor de beantwoording van de vragen door iedereen voor iedereen toegankelijk is.

Er zijn verschillende voorbeelden te noemen waarbij de burgers betrokken zijn in de besluitvorming. Zo is bij het opstellen van het Verkeersplan Edam-Volendam hoog ingezet op participatie. Via een Facebookpagina zijn burgers gevraagd om mee te denken over grootschalige verkeers- en vervoersvraagstukken en de oplossingen daarvoor.

Er is een livestream van de gemeenteraadsvergaderingen online gezet die ook na afloop terug te kijken is.

Het opstellen van het communicatiebeleid is uitgesteld naar 2018.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Organisatieontwikkeling en personeel

Portefeuillehouder: W. Runderkamp, L.Sievers

Afdelingshoofd: Allen

Coalitieakkoord

Dit onderwerp wordt niet expliciet benoemd in het coalitieakkoord.

Nadere toelichting

In relatie tot communicatie en bestuurscultuur wordt een open houding en heldere rolverdeling gehanteerd. Besluitvorming zal zoveel mogelijk in de openbaarheid gebeuren. Vertrouwen is de basis, waarbij de gemeenteraad meer op hoofdlijnen bestuurt het college de ruimte biedt om de uitwerking en uitvoering snel en adequaat ter hand te nemen. Waarbij medewerkers verantwoordelijkheden krijgen en nemen. De organisatieontwikkeling is gekoppeld aan de kernwaarden en welk gedrag daarbij hoort. Dit betekent een bewustwording van medewerkers, bestuur en gemeenteraad.

Om dit te bewerkstelligen wordt een integraal opleidingsplan ontwikkeld, waarbij het verhogen van het niveau van dienstverlening centraal staat. Door continu in gesprek te zijn wordt van iedere medewerker de ontwikkeling gemonitord en wordt waar mogelijk het perspectief van de medewerker gematched met het perspectief van de organisatie. Het continue gesprek geldt niet alleen voor de individuele medewerker, maar ook voor de afdelingen. Er wordt ingezet op een intensievere verbinding tussen afdelingen en het faciliteren van de vakambtenaren, zodat die zich kunnen focussen op de dienstverlening aan de inwoners en bedrijven. Faciliteren van de vakambtenaren gebeurt op verschillende manieren, bijvoorbeeld door werkprocessen efficiënter in te richten en door tijd- en plaatsafhankelijk de juiste informatie beschikbaar te stellen aan de medewerker

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investeren in een open, meedenkende houding vanuit de gemeente	X					
Leiderschapsprogramma voor medewerkers en leidinggevenden	X	X				
Vertalen van kernwaarden naar gedrag door organisatie, bestuur en gemeenteraad	X	X				
Verdere invulling en uitvoering geven van het integraal opleidingsplan	X					
Strategische personeelsplanning	X					
Doorontwikkeling HR-cyclus	X					
Visie ontwikkelen op het Nieuwe werken en wat dat betekent voor gedrag	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het belangrijkste onderdeel uit het integraal opleidingsplan is de ontwikkeling van een digitaal platform voor al onze trainingen en opleidingen. Een groot deel van 2017 hebben wij besteed om de Edam-Volendam academie operationeel te krijgen in 2018.

Daarnaast zijn er verschillende trainingen verzorgd. Deze trainingen waren erop gericht de medewerkers in staat te stellen via nieuwe manieren van werken de organisatie te helpen haar doelen te bereiken.

We hebben een leiderschapsprogramma opgezet voor zowel medewerkers als leidinggevenden. Iedere afdeling heeft op een eigen manier gewerkt aan de vertaling van de kernwaarden naar de dagelijkse praktijk. Binnen de college- en raadsvoorstellen hebben de kernwaarden een plek gekregen. Er is een start gemaakt met het voeren van HRM gesprekken met medewerkers en er is meer oog voor de persoonlijke ontwikkeling van medewerkers in relatie tot de ontwikkeling in de organisatie.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Ambtelijke huisvesting

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Voor de optimalisering van de ambtelijke huisvesting is een deugdelijke, betaalbare oplossing voor langere termijn nodig. Er wordt daarom niet op voorhand gekozen voor een bepaalde uitkomst in de zin van locatie(s), aantal gebouwen en bestaand c.q. nieuwbouw. Het 'nieuwe werken' wordt daarbij betrokken. Vooruitlopend op een duurzame oplossing heeft een korte termijn-oplossing prioriteit, mede vanuit goed werkgeverschap.

Nadere toelichting

Vooruitlopend op een gebouw(en)keuze voor de langere termijn dienen wel op korte termijn de bestaande locaties van gemeentewerken aan de Mgr. C. Veermanlaan te Volendam en het stadskantoor aan de W. van der Knoopdreef te Volendam geschikt(er) gemaakt te worden voor de implementatie van dienstverlening in de lijn van het afgesproken "gewoon goed" beleid, inclusief Het Nieuwe Werken. Het gaat hierbij om arbo-technische- en interne bouwkundige ingrepen om de gebouwen voor de komende 5 jaar hiervoor aan te passen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021
Arbo-technische en interne bouwkundige aanpassingen aan de 2 gemeentekantoren in Volendam	X				
Onderzoek en planvorming voor de realisatie van de definitieve ambtelijke huisvesting voor de komende langere termijn	X	X			
Vorbereidingen voor de realisatie van de definitieve huisvesting incl. aanbesteding en bestemmingsplan-actualisatie		X			
Nieuw-/verbouw definitieve huisvesting			X	X	
Ver-/inhuizen naar/in definitieve huisvesting				X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Op de Mgr. Veermanlaan is de luchtbehandelingsinstallatie vervangen en heeft een herschikking plaats gevonden qua werkruimten.

Er zijn voorbereidingen getroffen voor de verbouwing van het stadkantoor. Aan het einde van het jaar is een start gemaakt met de renovatie van de publiekshal.

Er is een pilot met het nieuwe werken gestart waarvoor flexplekken zijn gerealiseerd. Ook het thuiswerken is beter gefaciliteerd.

De raad heeft ingestemd met de hoofdlijnen voor een concept programma van eisen voor de definitieve huisvesting.

In juli is het locatieonderzoek gepresenteerd met betrekking tot 4 locaties.

In oktober is een voorstel besproken om een keuze te maken voor een locatie voor de gemeentelijke huisvesting. Twee locaties, de locatie CAI nabij de Dijkgraaf Poschlaan en de locatie Tase aan de Julianaweg zijn overgebleven om nader te onderzoeken.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Informatievoorziening en Automatisering

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: V. van Megen

Coalitieakkoord

Dit onderwerp wordt niet expliciet benoemd in het coalitieakkoord.

Nadere toelichting

Op dit moment wordt de informatiestrategie 2015-2017 uitgevoerd, waarmee de projecten uit de digitale agenda 2017 een plek krijgen binnen onze organisatie. Zoals hierboven al is geschetst dienen we nu al verder te kijken dan 2017, daarom wordt de komende periode benut om een doorontwikkeling op het huidige plan vorm te geven en uit te voeren. In het nieuwe plan zal de digitale agenda 2020 worden opgenomen, zodat de digitale dienstverlening tot een hoger niveau kan worden doorontwikkeld. De ambitie van de gemeente Edam-Volendam is excellente dienstverlening. Een absolute randvoorwaarde om die doelstelling te bereiken is een perfect werkende informatievoorziening.

Het gebruik van mobiele devices, clouddiensten, apps, social media, domotica, big data, smart city toepassingen en de beschikbaarheid van breedband-internet verandert in een rap tempo de manier waarop burgers en overheid met elkaar communiceren en gegevens uitwisselen. Al deze ontwikkelingen roepen de vraag op wij kunnen omgaan met snelle en continue veranderingen. En dat in een netwerksamenleving waarbij vloeibare organisatievormen, die kunnen uitbreiden en krimpen, de nieuwe norm lijken te zijn. We willen op deze ontwikkelingen inspelen door:

- Efficiënte en resultaatgerichte bedrijfsvoering met oog voor digitalisering,

- Betere en transparante dienstverlening
- Vergroten van de wendbaarheid van de organisatie.

Onze doelstellingen voor de komende jaren zijn:

1. *Basis op orde*: De informatisering zorgt voor continuïteit in de bedrijfsvoering, dienstverlening en ICT infrastructuur door diverse projecten, en waarbij wordt voldaan aan wet- en regelgeving en de bedrijfsvoering efficiënter kan worden.
2. *Informatie toegankelijk*: De informatievoorziening zorgt ervoor dat medewerkers efficiënter en effectiever kunnen (samen)werken, door toegankelijke informatiesystemen, rekening houdend met mobiele devices.
3. *Ontwikkeling informatiesystemen*: Innovatieve oplossingen voor onze burgers, ondernemingen en instellingen om ze maximaal te kunnen ontlasten maar 24x7 te ondersteunen en te adviseren, b.v. via laagdrempelige toepassingen via specifieke apps.
4. *Het nieuwe samenwerken*: De informatievoorziening zorgt voor creatieve oplossingen voor informatievraagstukken, efficiënt en effectief samenwerkend vanuit verschillende locaties met verschillende ketenpartners, optimaal ondersteunend voor de taakvolwassen medewerker.

Een aantal voorbeelden van de activiteiten die de komende jaren op het programma zullen staan zijn het gebruiken van slimme en veilige samenwerkingstools op het sociaal domein en het digitaal optimaal faciliteren van het invoeren van de Omgevingswet (prognose 2018).

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vaststellen informatie strategie 2017-2022	X					
Voorbeelden van (waarschijnlijke) projecten (volledige lijst is in voorbereiding en is te zijner tijd te vinden in de Informatiestrategie 2017-2022):						
Project Antwoord	X	X				
Implementeren Omgevingswet	X	X				
Geografische kaarten als visitekaartje	X	X	X			
LEAN-IT: procesoptimalisatie	X	X				
Het Nieuwe Werken maatregelen	X	X	X			
Slim samenwerken op het sociaal domein	X	X				
Digitale samenleving: coproductie en webcare		X		X		
Evaluatie			X		X	
Bijstellen c.q. vernieuwen Informatie Strategie						X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De informatiestrategie 2017 – 2022 is vastgesteld en in uitvoering. Vanuit de vier beleidsdoelstellingen, t.w. ‘Basisvoorzieningen op orde’, ‘Informatie toegankelijk’, ‘Ontwikkeling informatiesystemen’ en ‘het nieuwe samenwerken’, zijn in 2017 verschillende projecten uitgevoerd. Velen zijn volledig afgerond en in gebruik. Enkel zijn wel gestart, maar nog niet volledig afgerond. Het gaat hier om slim samenwerken op het sociaal domein, deze applicatie bleek nog niet geheel aan te sluiten op de behoefte en heeft dan ook nog aanpassingen nodig voor we hem goed kunnen inzetten. Ook is er al in werkgroepverband goed gekeken naar de consequenties van de invoering van de Omgevingswet, alleen is het nu nog te vroeg om daadwerkelijk al applicaties aan te passen of andere IT-maatregelen te nemen: dat volgt op inhoudelijke keuzes die nog gemaakt moeten worden. Deze worden in 2018 verder uitgevoerd. In de paragraaf bedrijfsvoering op pagina 120 is in een tabel de voortgang van de verschillende projecten weergegeven.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Intergemeentelijke samenwerking

Portefeuillehouder: L.Sievers, W. Runderkamp

Programmamanager: Dick Hendriks

Coalitieakkoord

De belangen van onze inwoners en ondernemers gaan veel verder dan onze gemeentegrenzen, bijvoorbeeld bij mobiliteit, economie, toerisme, onderwijs, zorg, woningbouw en bedrijventerreinen. De regio is op alle niveaus in beweging, zowel inhoudelijk als qua samenwerkingsvorm. Van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) tot de Vervoersautoriteit, van Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland (ISW) tot Baanstede en van Recreatieschap Twiske-Waterland tot al of niet (ambtelijk) fuserende gemeenten. Daarom zal worden geïnvesteerd in relaties en een krachtige, eensgezinde Waterlandse (deel)regio, de rol van Edam-Volendam daarbinnen en op een versterking van de positie van de regio Waterland binnen de Metropool.

Nadere toelichting

De samenwerkingsverbanden waaraan Edam-Volendam deelneemt zijn divers. Er is sprake van veel bestuurlijke drukte. In allerlei samenwerkingsverbanden is sprake van een actuele dynamiek. Het college hanteert een aantal criteria bij haar positiebepaling. De insteek is om een volwaardige rol te spelen, goede relaties met de burens te onderhouden, vroegtijdig geïnformeerd te zijn en aan tafel te zitten, met zo weinig mogelijk bestuurlijke drukte en structuren.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoering geven aan convenant met MRA	X	X	X	X	X	X
Samen in Zaanstreek-Waterland komen tot een functionele, informele samenwerking	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Binnen de deelregio Zaanstreek- Waterland van de MRA wordt vanaf 1 januari 2017 samengewerkt op een aantal deelterreinen. Er is een gezamenlijke visie vastgesteld.

Onze gemeente is trekker van het beleidsterrein economie, recreatie en toerisme.

In mei 2017 heeft de gemeenteraad uitgangspunten voor gemeentelijke samenwerking vastgesteld.

Verdere samenwerking is pas aan de orde wanneer een bestuurlijke fusie een stip op de horizon is.

Wat heeft het gekost

Financieel overzicht Programma 1

Product	Begroting 2017			Begroting 2017			Realisatie 2017			(x € 1.000) Realisatie vs Begroting (na wijz)		
	voor wijziging			na wijziging								
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
1.01 Algemeen Bestuur	594		-594	607		-607	571		-571	36		36
1.02 Dagelijks Bestuur	698	12	-686	719	12	-707	969	169	-799	-250	158	-92
1.03 Regionale samenwerking	129		-129	129	193	64	93	193	100	36		36
1.05 Communicatie en voorlichting	144		-144	181		-181	179		-179	2		2
1.06 Rekenkamer	32		-32	32		-32	30		-30	2		2
1.07 Overhead	11.274		-11.274	12.106		-12.106	11.097	115	-10.982	1.009	115	1.124
Totaal resultaat voor bestemming	12.870	12	-12.859	13.774	205	-13.569	12.938	477	-12.461	836	273	1.109
Mutatie reserves:												
Automatisering	50	92	42	376	88	-288	376	87	-289	0	-1	-1
Verkiezingen					100	100		100	100			
Rekenkamerfunctie					34	34		34	34			
Digitaliseren B&W proces					6	6		6	6		0	0
Verbouwing kantine buitendienst		14	14		14	14		13	13		-1	-1
Politiek ambtsdragers	6	20	14	6	20	14				6	-20	-14
Totaal mutatie reserves	56	126	70	382	261	-121	376	239	-137	6	-22	-16
Totaal resultaat na bestemming	12.926	137	-12.789	14.156	466	-13.690	13.314	717	-12.597	842	251	1.093

Verantwoording producten

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 1.01 Algemeen Bestuur + 36K

De werkelijke uitgaven op dit product zijn € 36.000 lager dan was begroot. De beoogde extra inzet voor het papierloos werken in relatie tot het werken met beeldregistratie met interne inspanning op de griffie is gerealiseerd, evenals de begeleiding van het offertetraject. Dit is allemaal gerealiseerd zonder dat daarvoor in 2017 extra uitgaven zijn gedaan. Verder is er door de fracties in de gemeenteraad geen gebruik gemaakt van het budget voor vorming en opleidingen en waren de uitgaven van de Griffie lager dan begroot.

Product 1.02 Dagelijks bestuur – 92K

De verklaring voor dit verschil is enerzijds te vinden in de over 2017 toegepaste rechtspositie t.a.v. de per 19-12-2016 aangetreden nieuwe burgemeester, en dan met name op het onderdeel pensioenkosten, en in de toepassing van de loon(wedde)ontwikkeling per 1-1-2017 n.a.v. de cao sector Rijk 2017 voor de belanghebbende politiek ambtsdragers. Daarnaast zijn in 2017 nieuwe pensioenuitkeringen gedaan aan belanghebbende gewezen wethouders. Ook (gewezen) politiek ambtsdragers binnen de Algemene pensioenwet Politieke ambtsdragers hebben de mogelijkheid een binnen die wet opgebouwd pensioen eerder (flexibel) in te laten gaan.

Product 1.03 Regionale samenwerking +36K

De taken van het Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland (ISW) zijn in 2017 opgehouden met uitzondering van het Waterlands Archief. Bij de eindafrekening is gebleken dat de begrote uitgaven van het ISW lager waren dan begroot. De deelnemende gemeenten hebben hierdoor een gedeelte van hun bijdrage voor 2017 teruggestort gekregen.

In de bijdrage aan de Metropool regio Amsterdam (MRA) is bij de begroting uitgegaan van een bijdrage van €2,21 per inwoner. Dat is door de MRA in 2017 verlaagd naar €1,50 per inwoner.

De economische visie/ agenda voor de subregio is in 2017 niet gereed gekomen, zodat in 2018 nog een verrekkening plaats moet vinden met Purmerend.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Product 1.07 Overhead +1.124K

De werkelijke kosten op dit product zijn veel lager uitgevallen dan was begroot doordat diverse uitgaven zijn overgeboekt naar andere producten. Volgens de geldende BBV-voorschriften dienen de baten en lasten zo veel mogelijk te worden verantwoord op het product waar de betrekking op hebben. €825.000 aan gemaakte kosten die wel op dit product waren begroot zijn dus overgeboekt naar de producten waar ze betrekking op hebben. Het gaat met name om kosten voor automatisering, inhuur derden, abonnementskosten, vorming en opleiding en natuurlijk salariskosten. Er stond groot onderhoud gepland voor de panden Kantoor Oosthuizen € 126.000, werkplaats Oosthuizen € 72.623 en de panden aan de Schepenmakersdijk €85.000. Met het oog op de toekomstige huisvestingsproblematiek is er voor gekozen om deze onderhoudswerkzaamheden voorlopig nog niet uit te voeren.

Voor de gehele organisatie heeft op het gebied van inlening een overschrijding van € 224.000 plaats gevonden. Diverse vacaturebudgetten zijn gebruikt voor de inhuur van extern personeel. De niet begrote opbrengsten betreffen detacheringsofbrengsten van de gemeente Beemster en de UWV-uitkeringen van een drietal medewerkers die wegens omstandigheden tijdelijk niet konden werken.

Overige producten -11K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten

Overzicht incidentele baten (+) en lasten (-):

Product	Omschrijving	(x € 1.000) 31-12-2017
1.02	Vrijval voorziening arbeidsongeschiktheid wethouders	59
1.02	Vrijval pensioenvoorziening gewezen wethouders	110
1.02	Dotatie voorziening APPA	-213
1.03	Vervoerregio, afrekening 2016	193
Totaal		149

Overzicht beleidsindicatoren programma 1

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2017	Edam-Volendam	7,2	Eigen gegevens	De toegestane formatie volgens het vastgestelde formatieplan voor het begrotingsjaar op 1 januari.
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017	Edam-Volendam	7,1	Eigen gegevens	Het werkelijk aantal fte dat werkzaam is (incl. boventalligen).
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017	Edam-Volendam	€ 308,65	Eigen begroting	Alle personele en materiele kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2017	Edam-Volendam	9,23%	Eigen begroting	Inhuur voor vervanging of inhuur van specialisten met specialistische vakkennis, die ontbreekt in de organisatie. Geen resultaatopdrachten of inhuur van deskundigheid voor de uitoefening van wettelijke taken.
Overhead	% van totale lasten	2017	Edam-Volendam	14,23%	Eigen begroting	De overheadkosten zoals begroot op taakveld overhead gedeeld door het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

NB: Voor de berekening van de indicator apparaatskosten zijn de overheadkosten gedeeld door het aantal inwoners.

Programma 2
Publiek, Veiligheid en
Juridische zaken

Burgemeester
L. Sievers

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Openbare Orde & Veiligheid

Portefeuillehouder: L. Sievers

Afdelingshoofd: J. Hagenaars

Coalitieakkoord

Veiligheid vormt de basis voor een leefbare samenleving. Voorkomen is beter dan genezen. Daar waar sprake is van ernstige overlast, is een stevige integrale aanpak nodig vanuit de gemeente. In dit verband krijgen de problematiek op het Zuideinde (tussen de Haven en het Marinapark) en in de omgeving van basisschool De Piramide prioriteit. Hierbij wordt ingezet op de combinatie van preventie en repressie. Zichtbaarheid en de feedback op meldingen zijn daarbij belangrijke elementen bij zowel de preventie als de subjectieve veiligheidsbeleving. Naast investeren in de relatie met de buurt en inzet van drugshonden wordt onder meer gedacht aan mobiel cameratoezicht als instrument.

Nadere toelichting

Aan het contact met de buurt, stichtingen etc. wordt actief inhoud gegeven. Bij het ontwikkelen van nieuw beleid en plannen van aanpak worden burgers, ondernemers e.a. nauw betrokken.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Singelwijk Edam:						
Plan van aanpak uitvoeren Singelwijk	X					
Het in beeld houden van de betreffende probleemjongeren	X	X				
Inzet boa's, politie, zorgteam en straathoekwerker	X	X				
Opzetten hulpverlening problematische jongeren en gesprekken met ouders van probleemjongeren	X					
Het houden van een schouw in de Singelwijk	X					
Periodiek overleg met o.a. buurtcomité, woningcorporatie, school, politie, reclassering, openbaar ministerie en moskee	X	X				

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zuideinde Volendam:						
Met partners concrete maatregelen afspreken en uitvoeren	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In de raadsbrief van 10 juli 2017 is de raad uitvoerig geïnformeerd over de veiligheidsactiviteiten. Er zijn diverse maatregelen uitgevoerd, variërend van het aanpassen van de APV, het succesvolle samenwerkingsverband in de Singelwijk, de inzet van ambulant jongerenwerk, het nieuw leven inblazen van het overleg met de werkgroep Zuideinde, tot aan het offensief tegen de vuurwerkoverlast met de extra inzet van boa's en de HALT-afdoening voor jeugdige overtreeders. Verder is actief geparticipeerd in onder meer CTER, Top X, Buurtpreventie en was er inzet op de ontmanteling van hennepplantages, de reactie op ongeregelde horecabedrijven, en de grote branden van de Purmereend en in Edam. Over de hele linie is de samenwerking met de politie en de afdeling Samenleving geïntensiveerd. Daarnaast zijn in samenspraak met de politie en de FC Volendam tijdens het reguliere overleg dat voorafgaand aan iedere wedstrijd plaatsvindt diverse maatregelen getroffen in verband met de openbare orde rond een bekerwedstrijd als rond reguliere Jupiler league wedstrijden, zoals het aanpassen het tijdstip van de aftrap. Er is gewerkt aan de herkenbaarheid van de boa's, door de aanschaf van het landelijke uniform van 'Handhaving', de striping van de dienstauto en het gebruik van sociale media. Het gros van het werk betreft het surveilleren in de openbare ruimte. In 2017 zijn er 746 bonnen geschreven waarvan 728 voor parkeerovertredingen en 18 overlast ('morgenster', wildplassen en afvaldump). Op jaarbasis doen de boa's ca. 20 adrescontroles om fraude op te sporen in verband met de Basisregistratie Personen. Verder is in 2017 het fundament gelegd voor een geheel nieuwe visie onder de noemer Actieprogramma Integrale Veiligheid. Hieronder vallen een reeks initiatieven, waaronder: het ontwikkelen van het genoemde actieprogramma en het jongerenwerk, het Uitvoeringsprogramma handhaving openbare ruimte (over inzet boa's) en het cameratoezicht, Hiervoor zijn aan de raad de benodigde extra middelen aangevraagd om daar in 2018 mee aan de slag te gaan.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Alcoholontmoediging- en drugsbestrijding

Portefeuillehouder: L. Sievers/ V. Tuijp
Afdelingshoofd: J. Hagenaars/F. Clabbers

Coalitieakkoord

Dit onderwerp blijft permanente aandacht vragen. Zowel qua handhaving als preventie. Goede voorlichting voor de jeugd en ouders speelt hierin een belangrijke rol. Ook maatschappelijke – en sportinstellingen moeten in staat worden gesteld hierin een alternatief te kunnen bieden en hun rol te pakken. Nu de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente is geworden, is dit des te belangrijker geworden.

Nadere toelichting

In de veiligheidsketen vormt repressie/handhaving het sluitstuk. Het begint met preventie.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Handhaving drugs/hennep						
Specifieke inzet van politie en recherche	X	X	X	X	X	X
Bestuurs- en strafrechtelijke maatregelen waar mogelijk	X	X	X	X	X	X
Ontmantelen hennepkwekerijen	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 is start gemaakt met de ontwikkeling van een lange termijn aanpak gericht op het terugdringen van het op jonge leeftijd gebruiken van alcohol, drugs en gokverslaving (LEF).

Er zijn concrete bestuurlijke maatregelen genomen met betrekking tot ontmanteling van hennepkwekerijen en de inzet van de narcoticahond. De hond is ook ingezet bij de kermis van Edam. Dat resulteerde in 4 inbeslagnames harddrugs, 12 maal gebruikershoeveelheid softdrugs en 8 personen verklaarden softdrugs te hebben gebruikt.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Evenementenveiligheid

Portefeuillehouder: L. Sievers

Afdelingshoofd: J. Hagenaars

Coalitieakkoord

Dit onderwerp wordt niet expliciet benoemd in het coalitieakkoord.

Algemeen evenementen(veiligheid): wat gaan we doen?

Evenementen en de aandacht voor de evenementenveiligheid vormen een veelzijdig aspect van de activiteiten binnen dit programma. Enerzijds staan evenementen synoniem voor het bruisend en initiatiefrijke karakter van onze lokale samenleving, anderzijds staat dit thema ook voor de zorg en verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur. In dit programma wordt evenementen(veiligheid) specifiek benoemd, omdat momenteel actief wordt ingespeeld op landelijke ontwikkelingen, lokale inzichten en ervaringen, waarmee een herijking van het evenementenveiligheidsbeleid wordt uitgewerkt. Nog in 2016 wordt dit opgenomen in de (nieuwe) beleidsnota evenementenveiligheid 'Een dijk van een evenement' waarmee voor de jaren 2017 en verder wordt ingezet op verbetering van de lokale dienstverlening, burgerparticipatie en (evenementen)veiligheid.

Specifiek

- Klantvriendelijker procedure en formaliteiten.
- Eenvoudiger aanvraagprocedure vergunningen.
- Heldere gemeentelijke website-info gericht op doelgroep van evenementenorganisatie, inclusief een publieksversie van de beleidsnota.
- Actuele evenementenkalender.
- Gerichtte integrale risicobeoordeling en veiligheidsadvisering.

Uitwerken van een evaluatiemethode voor betrokken partijen (o.a. organisator, hulpdiensten, gemeente) gericht op verdere verbeteringen.

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er wordt gewerkt volgens het in 2016 vastgestelde evenementenbeleid. Dit beleid wordt in 2018 geëvalueerd.

Begin 2017 is het onderzoeksrapport Publieksveiligheid Kermis Volendam uitgekomen. Maatregelen die onder andere genomen zijn: het instellen van een Operationeel Centrum tijdens kermis, tijdelijk cameratoezicht en er is een samenwerking aangegaan met horecabedrijven (per cluster bedrijven een contactpersoon, horecaportiers). Deze aanpak wordt in 2018 voortgezet en geïntensiveerd.

Er is een evenementenkalender gemaakt die ook wordt gebruikt bij de personele invulling van politie en hulpdiensten. En er is een periodiek afstemmingsoverleg met de hulpdiensten over evenementen.

Producten Publiekszaken en Juridische zaken:

	Edam- Volendam	Edam- Volendam
	31-12-2017	31-12-2016
<u>Burgerzaken</u>		
Voltrokken huwelijken	127	124
Partnerschapsregistraties	22	26
Echtscheidingen/ ontbinding partners	68	58
Afgegeven rijbewijzen	4.068	3.643
Afgegeven paspoorten/identiteitskaarten	7.934	8.278
Naturalisaties	27	40
Opties Nederlanderschap	14	12

Wat heeft het gekost

Financieel overzicht Programma 2

Product	Begroting 2017 voor wijziging			Begroting 2017 na wijziging			Realisatie 2017			(x € 1.000) Realisatie vs Begroting (na wijz)		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
2.01 Bezwaar- en beroepsschriften	18		-18	18		-18	18		-18	0		0
2.02 APV en bijzondere wetten	81	25	-57	81	25	-57	80	22	-58	1	-2	-1
2.03 Integrale Veiligheid	489		-489	530		-530	580		-580	-51		-51
2.04 Veiligheidsregio/Rampenbestrijding & Crisisbeheersing	2.677		-2.677	2.708		-2.708	2.561		-2.561	147		147
2.05 KCC/Buza	895	689	-206	861	689	-172	990	737	-253	-129	49	-81
Totaal resultaat voor bestemming	4.161	713	-3.448	4.198	713	-3.485	4.230	760	-3.470	-31	46	15
Mutatie reserves:												
Friktiekosten regionale brandweer	75	251	176		428	428		428	428			
Verbouwing brandweerkazerne	147	155	8									
Totaal mutatie reserves	222	406	184		428	428		428	428			
Totaal resultaat na bestemming	4.383	1.120	-3.263	4.198	1.141	-3.057	4.230	1.187	-3.043	-31	46	15

Verantwoording producten

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 2.03 Integrale veiligheid -51K

De inleen op dit product is begroot onder product 1.07 Overhead. Ten tijde van de begroting 2017 zijn de kosten op dit taakveld geïnterpreteerd als overhead. BBV schrijft voor dat deze direct op het taakveld moeten komen. Dit verklaart het verschil.

Product 2.04 Veiligheidsregio/Rampenbestrijding en Crisisbeheersing en +147K

In 2017 is de bijdrage aan de veiligheidsregio lager uitgevallen door een terugbetaling over 2016 en doordat het groot onderhoud van Brandweer Oosthuizen niet is uitgevoerd.

Product 2.05 KCC/Burgerzaken -81K

De afwijking op de post “salarissen en sociale lasten” is te verklaren door opgetreden vacatureruimte. Zowel binnen het team burgerzaken als KCC hebben personele wisselingen plaats gehad. Enkele functies zijn daarbij niet direct in te vullen gebleken. Bij een enkele functie is gekozen voor een pas op de plaats om uiteindelijk tot een beter aansluitende invulling van de vacature te komen. De inleen op dit product is begroot onder product 1.07 Overhead. Ten tijde van de begroting 2017 zijn de kosten op dit taakveld geïnterpreteerd als overhead. BBV schrijft voor dat deze direct op het taakveld moeten komen. Dit verklaart het verschil. Met betrekking tot inkomsten uit leges is gebleken dat er over de gehele linie van producten een te voorzichtige raming is gedaan op te verwachten aantallen. Voor 2018 geldt dat hier nadrukkelijk aandacht voor zal zijn ten tijde van de winternota.

Overige producten -1K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten

Overzicht beleidsindicatoren programma 2

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Verwijzingen Halt	per 10.000 inw.	2017	Edam-Volendam	93	Bureau Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.
Harde kern jongeren	per 10.000 inw.	2017 2014	Nederland Edam-Volendam	131 0,4	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)	Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar.
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2014 2017	Nederland Edam-Volendam	1,3 0,1	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017 2017	Nederland Edam-Volendam	2,1 2,7	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017 2017	Nederland Edam-Volendam	5 1,4	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.
Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	aantal per 1.000 inwoners	2017 2017	Nederland Edam-Volendam	0,3 2,8	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners.
		2017	Nederland	6		

Programma 3

Ruimtelijke ontwikkeling

Wethouders:
H. Schütt
W. Runderkamp
A. Koning

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Grondzaken

Portefeuillehouder: A. Koning (grondexploitaties), W. Runderkamp (grondzaken)
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De gemeente kiest bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen in beginsel de rol van regisseur en niet die van projectontwikkelaar. Strategische aankopen zijn een optie, maar worden in dit licht kritisch beschouwd. Publiek-private samenwerking heeft de voorkeur. Bij de harmonisatie van het grondbeleid zal hier rekening mee gehouden worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Actualiseren Uitgiftebeleid Grond- en Reststroken	X					
Project recognitiegronden (uitgebreid met voormalige Zeevang) uitvoeren	X	X				
Opstellen algemene verkoopvoorwaarden en modelovereenkomsten	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Grote aankopen hebben zich in 2017 niet voorgedaan. De harmonisatie van het grondbeleid zal plaatsvinden bij de herziening van de grondnota's in 2018. Het project recognitiegronden is in uitvoering en zal nog in 2018 doorlopen. Momenteel wordt al gewerkt met algemene verkoopvoorwaarden. Actualisering van (model)overeenkomsten is in uitvoering opgeschoven; de huidige overeenkomsten voldoen nog.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Lange Weeren

Portefeuillehouder: A. Koning
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De Lange Weeren wordt gezien als de ruimtelijke afronding van Volendam. De bouw van zoveel mogelijk woningen is geen doel op zich. Uitgaande van nut en noodzaak, wordt ingezet op betaalbare woningen, vraaggericht bouwen, een aanvulling op de bestaande woningvoorraad, zowel in de huur- als koopsector (sociaal, middelduur en duur) en ontwikkeling in aansluiting op lopende projecten. Het uitgangspunt is dat de gemeente niet zelf als ontwikkelaar optreedt en bijbehorende risico's draagt, maar een regierol kiest. De woningbehoefte, bestaande afspraken, kwaliteit en programma zullen nader worden uitgewerkt om na afronding van lopende projecten verder te kunnen bouwen. Daarbij

zal de gemeente in overleg met de provincie Noord-Holland treden om de bijdrage van plm. € 7,4 miljoen in het akkoord Waterlands Wonen ter discussie te stellen en/of te kunnen investeren in een landschappelijke zone gerelateerd aan de Lange Weeren.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ruimtelijke ordening (o.a. beheersverordening en bestemmingsplan)	X					
Nut en noodzaak Randvoorwaarden stedenbouw, verkeer, volkshuisvesting etc.	X					
Exploitatieplan en grondexploitatie	X					
Tussenovereenkomst en eindovereenkomst	X					X
Vaststellen bestemmingsplan met verbrede reikwijdte		X				
Een continu ontwikkelingsproces, waaronder afstemming met Rijk en provincie	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De nota van uitgangspunten is in de raad geweest en de gemeenteraad heeft een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Waarbij uitgesloten is dat de gemeente risico mag lopen. Met de provincie is er veelvuldig overleg gevoerd over het risico dat de gemeente loopt bij het uitvoeren van de pilot Waterlands Wonen. Momenteel geldt voor het gebied een beheersverordening en wordt er structureel overleg gevoerd met de eigenaar/ontwikkelaar over de gebiedsontwikkeling. Daarvoor is een intentieovereenkomst al eerder opgesteld, die als leidraad geldt voor het overleg. Als de plannen haalbaar en uitvoerbaar zijn binnen de voor de gemeente geldende kaders kan het komen tot een samenwerkingsovereenkomst.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Monumentenbeleid

Portefeuillehouder: A. Koning
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Het beleid ten aanzien van gemeentelijke monumenten zal worden geëvalueerd. De huidige beoordeling loopt soms niet in de pas met de ervaring van de bewoners/eigenaren. Echter, de monumentale elementen binnen onze gemeente moeten wel goed worden bewaard voor onze toekomstige generaties.

Wat aan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Erfgoedverordening evalueren en harmoniseren	X					
Monumentenbeleid evalueren en harmoniseren	X					
Project Fort bij Edam	X					
Vertaling monumentenbeleid in (herzieningen) bestemmingsplannen	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In verband met de wens om het monumentenbeleid in bredere zin te evalueren is deze activiteit doorgeschoven naar 2018. De vertaling van het monumentenbeleid in herzieningen van bestemmingsplannen vindt al plaats.

De gemeente is geen initiatiefnemer ten aanzien van het Fort Edam. Deze ontwikkelingen worden afgewacht.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Bescheiden woningbouw in alle kernen

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Woningbouw is wenselijk in alle kernen in de nieuwe gemeente. Dit zal gebeuren met respect voor lintbebouwing en passend in de omgeving en het landschap. De bestaande en de te actualiseren demografische onderzoeksrapporten met betrekking tot de diverse gemeentelijke kernen moeten duidelijk maken wat de woningbehoefte is in alle categorieën op kortere en langere termijn. De hoeveelheid woningbouw voor starters, senioren en seniorenwoningen geschikt voor zorg op maat en de gebouwen voor intramurale zorg, moeten hiervan afgeleid worden. Mede in overleg met de woningbouwcorporaties en zorginstellingen kan worden bepaald hoe hier invulling aan te geven. De succesvolle afronding van lopende projecten, zoals de Broeckgouw, is een prioriteit.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In de binnenkort aan te leveren Woonvisie en Woonzorgvisie zullen deze gegevens worden vermeld.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
De succesvolle afronding van lopende projecten, zoals de Broeckgouw	X	X	X	X	X	
Invulling geven aan het bufferwoningenbeleid en evt. heroverwegen n.a.v. standpunt Provincie	X					
Overzicht maken van de te benutten inbreidingslocatie, mede in relatie tot problematiek vergunninghouders	X					
Aandacht voor het afbouwen/beperken van de inzet van externen in relatie tot de afronding van de Broeckgouw. Vergroten projectmanagementstaf/zelfwerkzaamheid gemeente	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Samen met de coöperaties is hier gestalte aan gegeven onder andere door het vaststellen van de woonvisie en het aangaan van prestatieafspraken. Voor wat betreft de bufferwoningen zijn we nog steeds in overleg met de provincie. Voor de resterende inzet voor de overblijvende looptijd van de Broeckgouw wordt een planning gemaakt waarbij rekening wordt gehouden met de wens van de raad. Onderdeel van de woonvisie is een woningbouwprognose en inventarisatie van harde en zachte plannen voor de hele gemeente. Dat overzicht is een uiteraard dynamisch overzicht, omdat de markt voortdurend in beweging is.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Herontwikkelingen voormalige Tase-terrein te Volendam

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Voormalige Tase-terrein en omgeving. Bij de herontwikkeling is een brede aanpak wenselijk, waarbij ook de verkeersknelpunten bij de parkeerplaats van RKAV en de Eikenlaan worden verlicht.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar Mogelijke planontwikkeling voormalig Taseterrein en omgeving inclusief aanpassing verkeersknelpunten	X					
Visievorming en planvorming voormalig Taseterrein e.o.	X	X				
Realisatie van plannen en aanpassing aansluitende wegen vanaf de Julianaweg		X	X	X		

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het Tase-terrein is voor de komende drie jaar verhuurd aan een supermarkt. De visievorming is daarmee in tijd opgeschoven. De verbetering van de verkeerssituatie van de Eikenlaan is gerealiseerd. Invulling van het Taseterrein staat niet op zichzelf, maar moet gezien worden in relatie tot andere locaties en mogelijkheden.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Herontwikkelingen voormalig Korsnäss-terrein

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Voormalige Korsnäss-terrein

Dit terrein verdient een nieuwe impuls om ontwikkelingen van de grond te krijgen. Op korte termijn gaan we in gesprek met de betreffende partijen om een spoedige realisatie te bewerkstelligen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opstellen bestemmingsplan en bouwgrondexploitatie Korsnässterrein	X	X	X	X		
Faciliteren van het initiatief van BPD	X	X	X	X	X	

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De gemeente heeft in constructief overleg met de ontwikkelaar verder gewerkt aan de planontwikkeling. Naar verwachting zal dat in 2018 tot uitvoering kunnen komen.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Flexibilisering en deregulering

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

In bestemmingsplannen gaat meer rekening worden gehouden met wenselijke toekomstige ontwikkelingen (gebruik en bebouwing). Er gaat meer ruimte komen voor maatwerk, zodat afwijkingen en lange procedures minder nodig zullen zijn.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Een notitie over flexibel bestemmen voorbereiden	X					
Opstellen ontheffingenbeleid (omgevingsvergunning) (integreren in de notitie), daar waar noodzakelijk beleid maken om maatwerk te faciliteren	X					
vertaling van flexibel bestemmen in bestemmingsplannen	X	X	X	X	X	X
Opstellen toekomstbestendige bestemmingsplannen (w.o. herzieningen van 'verouderde' bestemmingsplannen)	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De nota Flexibel Bestemmen en het ontheffingenbeleid zijn vastgesteld. De bestemmingsplannen Nieuw-Volendam en Edam-Zuid zijn aangewezen als pilots voor de omgevingswet.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Economische zaken

Portefeuillehouder: H. Schütt

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De huidige 'Economische agenda 2020' is een uitstekend uitgangspunt voor de komende periode. Op deelgebieden dient deze op kortere termijn aangepast te worden. Denk hierbij aan de agrarische sector die in de nieuwe gemeente een veel grotere rol gaat spelen.

Het noordelijke gedeelte van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) speelt momenteel een ondergeschikte rol en dient versterkt te worden. Hierbij kan de Provincie een belangrijke rol spelen. Er wordt ingezet op het versterken van ISW om een betere positie in de MRA te verkrijgen.

In een snel veranderend ondernemersklimaat heeft de overheid een belangrijke rol om deze verandering mogelijk te maken. Dit vereist een zeer flexibele opstelling en meer 'maatwerk' oplossingen ten aanzien van het omgevingsbeleid en vergunningverlening. Dit met inachtneming van de beheersbaarheid, transparantie en het algemeen belang. In de komende periode is het de intentie om voor de diverse doelgroepen hiervoor de kaders aan te geven en beleid te maken. Denk hierbij aan toerisme, recreatie, detailhandel, horeca, agrarische sector en ZZP'ers. Nevenactiviteiten, mits

ondergeschikt, dienen eveneens tot de mogelijkheden te horen Het economisch platform als klankbord wordt verder opgezet en uitgebouwd.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Economische agenda evalueren	X					
Agrarische sector benoemen als aandachtspunt in economische agenda	X					
Uitvoering Economische agenda	X	X	X	X	X	X
Economisch platform oprichten	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er is een voortvarende start gemaakt met de oprichting van het economisch platform en dit zal in 2018 geformaliseerd worden. De voorgenomen andere activiteiten zijn opgeschort in verband met organisatorische omstandigheden op de betreffende afdeling.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Wonen & Volkshuisvesting

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Op korte termijn zal de Woonvisie gereed zijn. Parallel daaraan zal de Woonzorgvisie worden herijkt en zo mogelijk worden geïntegreerd. Belanghebbende partijen zoals corporaties en zorgaanbieders zullen hierbij worden betrokken. Op basis van deze documenten zal worden bepaald wat wenselijke programma's zijn voor specifieke inbreilocaties zoals de voormalige school De Botter te Edam. Zodat op de juiste plaatsen en naar behoefte onder meer eengezinswoningen, seniorenwoningen, zorgwoningen en woningen voor eenpersoonshuishoudens worden gerealiseerd.

Invulling van inbreilocaties

Voor wat betreft de invulling van de aanwezige en toekomstige inbreilocaties in Edam-Volendam inclusief de kernen in Zeevang zal als leidraad hiervoor het Koersdocument Wonen 2015-2016 van Companen en de op basis daarvan nog op te stellen Woonvisie in 2016 in de nieuwe gemeente gebruikt gaan worden. Op basis van de daarin geactualiseerde demografische gegevens zullen op deze inbreilocaties onder andere de benodigde woningen voor senioren en eenpersoonshuishoudens ingepland kunnen gaan worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
In 2016 wordt de Woonvisie vastgesteld, deze dient periodiek opnieuw te worden vastgesteld c.q. te worden geactualiseerd				X		

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er hebben geen activiteiten plaatsgevonden in 2017

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Evenwichtige woningvoorraad

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Na en naast de woningbouwprogrammering van de Broeckgouw, komt er meer aandacht voor een evenwichtige woningvoorraad en doorstroming op de woningmarkt. Het verdient aanbeveling om bij toekomstige uitbreidinglocaties een variabele insteek te kiezen en dit mee te nemen bij een nieuwe Omgevingsvisie.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Woningbehoefte-onderzoeken per ontwikkeling	X	X	X	X	X	X
Woningbehoefte-onderzoeken (kwantitatief, d.w.z. voor de gehele gemeente) wordt herijkt. Vervolgstep is een kwalitatieve vertaling	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 is de woonvisie vastgesteld en daarbij is een algemeen woningbehoefte onderzoek gedaan. Als onderdeel van de woonvisie is een woningbouwprognose voor de komende jaren bijgevoegd.

In voorkomende gevallen worden de onderzoeken per ontwikkeling uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Vastgoed

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Verkoop van gemeentelijk vastgoed is geen doel op zichzelf, net zo min als behoud van eigendom. De (strategische) meerwaarde voor de gemeente en het algemeen belang bepalen de keuze om vastgoed al dan niet af te stoten. Het behoud en de versterking van eventuele monumentale waarde zijn zwaarwegende aspecten bij de afweging.

Nadere toelichting

Door duurzaamheid structureel op te nemen in de Meerjaren Onderhoudsplanung (MOP) van gemeentelijk vastgoed kan de gemeente Edam-Volendam kansen benutten om duurzaamheid op een kostendekkende manier mee te nemen bij het reguliere onderhoud.

Gelet op de beleidswijziging en de gemeentelijke fusie is een heroverweging van het vastgoedbeleid opportuun. Momenteel is het vastgoed versnipperd georganiseerd afhankelijk van het aspect dat aan de orde is of de aard van het gebruik. Mede om (dreigende) calamiteiten, zoals met het Edams museum, te voorkomen, is meer grip op de gemeentelijke vastgoedportefeuille nodig.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opstellen beleidsnotitie/ visie op gemeentelijk vastgoed en gebouwen beheer, mede in verband met de plek in de gemeentelijke organisatie	X					
Duurzaamheid opnemen in een meerjarige onderhoudsplanning (MOP)	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het rekenkameronderzoek naar vastgoed binnen de gemeentelijke organisatie is aanleiding geweest om Vastgoed elders onder te brengen in de organisatie (programma 6).

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Historische scheepswerf

Portefeuillehouder: V. Tuijp (algemeen), H. Schütt (businessdeal), A. Koning (bouwen)
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De plannen om te komen tot een historische scheepswerf worden ondersteund als de initiatiefnemers hun business case sluitend krijgen. Dit project biedt kansen op het gebied van toerisme, omdat gewerkt wordt aan authentieke botters die daarmee tevens behouden blijven voor Volendam. Onderdeel van dit project is een aanlegsteiger die een functie kan gaan vervullen bij het vervoer van toeristen van het Marinapark naar de Haven. Tevens kan dan een pendeldienst ten behoeve van riviercruiseschepen een oplossing zijn zodat er een alternatief is voor deze schepen die niet langer aan de Haven mogen afmeren. Die kunnen dan op enige afstand voor anker gaan. Er wordt momenteel op de Slobbeland-locatie in Volendam al gewerkt aan botters door mensen met een arbeidsbeperking. Dit kan dan verder uitgebouwd worden eventueel in combinatie met een simpele broodjes/koffiezaak (social firm).

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beleidsnotitie en planvorming over locatie Slobbeland	X	X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 is onderzoek gedaan naar de meest wenselijke locatie voor de scheepswerf. Hierop moet nog een besluit worden genomen. Aan de hand van dat besluit kan verdere uitwerking van dat plan plaatsvinden.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Toerisme en recreatie

Portefeuillehouder: H. Schütt en W. Runderkamp
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Recentelijk is de toeristische visie door beide raden aangenomen. Dit document zal gebruikt worden voor het toekomstig beleid in deze. Het streven is naar meer harmonie en langere verblijfsduur.

Havens

Er zullen meer aanlegplaatsen worden gerealiseerd, met name voor de recreatievaart, zoals de steiger in Etersheim. De mogelijkheden voor de aanleg van cruiseschepen, met name in relatie tot toerisme in Volendam, zullen worden onderzocht. Daarbij mag het toeristische beeld en uitzicht vanaf de Haven niet worden belemmerd. Waar mogelijk zullen subsidiemogelijkheden worden benut.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Verkeersaspecten: verkeer en vervoersplannen	X	X	X	X	X	X
Uitwerking toeristische visie	X	X	X	X	X	X
Project openbare ruimte toeristische kernen	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) en het uitvoeringsprogramma HIOR zijn vastgesteld in 2017. Uitvoering daarvan is een doorlopende activiteit. Uitwerking van de toeristische visie is in voorbereiding en betreft eveneens een doorlopende activiteit. Toeristisch verkeer en daaraan gekoppelde voorzieningen zijn opgenomen in de verkeers- en vervoersplannen.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Bedrijfsverplaatsingen

Portefeuillehouder: A. Koning
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

In het belang van de kwaliteit van de leefomgeving is het wenselijk om bedrijfsverplaatsingen van milieubelastende bedrijven te faciliteren. Bedrijven op knellende locaties krijgen hierbij voorrang als het gaat om vestiging op het bedrijventerrein Oosthuizerweg in Edam.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bedrijven op knellende locaties voorrang geven bij de uitgifte van gronden op het bedrijventerrein Oosthuizerweg		X	X	X	X	

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In verband met de vernietiging van het bestemmingsplan Uitbreiding Oosthuizerweg door de Raad van State zal deze uitbreiding niet plaatsvinden en daarmee vervalt de mogelijkheid tot bedrijfsverplaatsingen.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Milieu & Duurzaamheid

Portefeuillehouder: W. Runderkamp
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Duurzaamheid is een belangrijke prioriteit en dit zal centraal worden gesteld in te actualiseren milieubeleid en de duurzaamheidsagenda. De motie om te investeren in duurzaamheid, met aandacht voor een realistische terugverdientijd, zal worden uitgevoerd. Verder zullen particuliere initiatieven worden gestimuleerd en gaat de gemeente haar voorbeeldrol invulling geven, bijvoorbeeld door openbare verlichting te verduurzamen. Voor windmolens is hierbij geen plaats. Het belang van een open horizon en toerisme wegen in dit verband zwaarder.

Door duurzaamheid structureel op te nemen in de Meerjaren Onderhoudsplanning (MOP) van gemeentelijk vastgoed kan de gemeente Edam-Volendam kansen benutten om duurzaamheid op een kostendekkende manier mee te nemen bij het reguliere onderhoud.

Nadere toelichting

De wereld is veranderd. Duurzaamheid is geen trend of rage, het is noodzaak. De gemeenteraad van het voormalige Edam-Volendam heeft niet voor niets al eerder gevraagd om te investeren in duurzaamheid. Het ambitieniveau gaat omhoog. Hoe ver omhoog hangt mede af van wat haalbaar en wenselijk is in relatie tot andere prioriteiten. Het bepalen van het ambitieniveau en een bijbehorende agenda uitvoeren is daarom een eerste stap in een cyclisch proces. Onderdeel van de gemeentelijke voorbeeldfunctie is het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Verduurzamen gemeentelijk vastgoed	X					
Verduurzamen openbare verlichting	X	X	X	X	X	X
Uitvoeren van de in 2016 opgestelde Duurzaamheidsagenda	X	X	X	X		
Actualiseren Duurzaamheidsagenda				X		
Duurzaamheid zichtbaar meewegen bij elke ontwikkeling en beleidsnotitie	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De duurzaamheidsagenda en het uitvoeringsprogramma zijn in 2017 vastgesteld. De uitvoering daarvan is inmiddels ter hand genomen. De verduurzaming openbare verlichting wordt al uitgevoerd. De verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed hangt af van een nog te voeren discussie over de samenstelling van de vastgoedportefeuille. Het zichtbaar meewegen van duurzaamheid in beleidsontwikkelingen vindt plaats.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Dijkversterking

Portefeuillehouder: W. Runderkamp, H. Schütt
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De veiligheid en 'droge voeten' staan voorop bij de afweging van de aanstaande dijkversterking. De gemeente zet daarbij in op behoud van het weidse, karakteristieke aanzicht van de huidige dijk en op het benutten van de dijkversterking om recreatieve fiets- en voetpaden aan te leggen. Lopende onderzoeken naar nut en noodzaak van versterkingsvarianten worden afgewacht. De te kiezen en uit te voeren optie(s) moeten gedragen worden door onze bevolking en een goede landschappelijke en economische onderbouwing hebben.

Voor het Noordeinde van Volendam wordt in beginsel vastgehouden aan het huidige beleid: een zo autoluw mogelijke dijk. Daarbij moet het toeristisch centrum bereikbaar blijven. Er zal onderzocht worden hoe parkeerplaatsen bij het Marinapark en de Parallelweg aantrekkelijker gemaakt kunnen worden dan de route over het Noordeinde.

De veiligheid ter hoogte van het toeristische deel van het Noordeinde en de Haven moet worden gewaarborgd. Als er een brede dijkversterking nodig blijkt, dan kan daarvan gebruik worden gemaakt voor de aanleg van een weg en een fiets- en wandelroute. De realisatie daarvan is afhankelijk van de kosten, een substantiële bijdrage door externe partijen en anderszins te genereren opbrengsten, zodat de meerkosten niet bij de burger terecht komen. Wanneer er geen of een beperkte dijkversterking nodig blijkt, dan worden alternatieven gerealiseerd om een veilige bereikbaarheid te realiseren. Daarbij kan gedacht worden aan een afrit en/of een pendel.

Nadere toelichting

HHNK is verantwoordelijk voor de dijkversterking en de provincie Noord-Holland voor de vergunningverlening. In 2017 is naar verwachting helder hoe de dijk versterkt zal worden en wordt een recreatieve route meegekoppeld. Een aantal andere meekoppel- of nakoppelkansen worden zo mogelijk ook meegenomen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Afhankelijk van besluitvorming in 2016 worden verschillende projecten in Edam-Volendam meegekoppeld.	X					
Samenwerken met HHNK/Alliantie ten aanzien van de uitvoering en de meekoppelprojecten.	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Overleg met de Alliantie (HHNK, de provincie en gemeenten en Rijkswaterstaat) vindt plaats over de dijkversterking en de meekoppelkansen. Hierover is nog geen definitief uitsluitsel.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Verkeersontsluitingen Broeckgouw

Portefeuillehouder: W. Runderkamp
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De ontsluiting van fase 5 in de Broeckgouw op de Keetzijde naar Edam wordt nader uitgewerkt. De ontsluiting dient verkeerstechnisch zo optimaal mogelijk te worden aangelegd en zoveel mogelijk rekening houdende met de door omwonenden aangevoerde bezwaren, suggesties en opties.

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De ontsluiting voor het verkeer vanuit de uitbreiding Broeckgouw, deelgebied Keetzijde, op de Keetzijde is gerealiseerd. De woningen zullen binnenkort worden opgeleverd.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Verkeersontsluitingen Dijkgraaf Poschlaan

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De drukte en veiligheid op de Singelweg en Julianaweg en de verdere ontwikkeling van de Broeckgouw geven, nog los van de toekomstige ontsluiting van de Lange Weeren, aanleiding tot de spoedige aanleg van de 3^e ontsluitingsweg Dijkgraaf Poschlaan – N244/247, op basis van actuele verkeerstellingen. Vooruitlopend op de aanleg is participatie mogelijk voor omwonenden, met name over de inrichting, het aanzicht en binnen realistische financiële kaders.

Nadere toelichting

De ontsluiting dient verkeerstechnisch zo optimaal mogelijk te worden aangelegd en zoveel mogelijk rekening houdende met alle in het geding zijnde belangen en binnen realistische financiële kaders.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Vorbereiden en opstellen MER (start in 2016, loopt door in 2017)	X					
Start ruimtelijke procedure (start in 2016, loopt door in 2017 en 2018)	X	X				
Start realisatie		X	X			

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De planvorming voor de derde ontsluitingsweg is beïnvloed door de ontwikkelingen rond de Lange Weeren, de mogelijkheid van een nieuw stadskantoor en de eigendomssituatie in het gebied. Er is met diverse partijen overleg gaande en dit zal in 2018 worden voortgezet.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Verkeersontsluitingen Waterrijk

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De ontsluiting van Waterrijk via een brug over de ringvaart naar de A7 of via het spoor naar de N247 is tot op heden niet realiseerbaar gebleken. Denk hierbij aan de afwijzing van medewerking van gemeente Beemster, welke behoort tot het Werelderfgoed. De bestaande infrastructuur (Seevancksweg) is opgewaardeerd/vernieuwd en kan de ontwikkeling van Waterrijk vooralsnog aan. Om eventuele mogelijkheden in de verdere toekomst niet te frustreren is in het stedenbouwkundig plan met beide genoemde ontsluitingsopties rekening gehouden. Bij toekomstige besluiten dient er rekening gehouden te worden met beide tot nu toe niet realiseerbaar gebleken opties.

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er hebben geen activiteiten plaatsgevonden in 2017

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Snel internet

Portefeuillehouder: W. Runderkamp
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

Het ontbreken van snel internet is niet meer van deze tijd. De aanleg van glasvezel, ook in het buitengebied, is een initiatief dat wordt ondersteund. Daarnaast zal het kabelnetwerk up-to-date gehouden worden.

Nadere toelichting

In 2016 wordt hopelijk na een succesvolle campagne door de Stichting Zeevangnet de knoop doorgehakt over de aanleg van glasvezel in het voormalige Zeevangse. De gemeente ondersteunt het initiatief, maar heeft bij de aanleg of exploitatie verder geen rol. Naast breedbandinternet in het voormalige Zeevangse, blijft dan de Purmer een aandachtspunt voor wat betreft internet. Het landschap, zowel technisch als juridisch, verandert snel. En de CAI in Edam en Volendam is momenteel up-to-date, maar dit betreft geen gemeentelijke kerntaak en een gespecialiseerde markt. Een afweging om de CAI te houden of te verkopen is daarom in voorbereiding.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Het vergunnen en begeleiden van de aanlegwerkzaamheden glasvezel grondgebied voormalig Zeevang	X					
Heroverweging toekomst CAI	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De uitvoering van dit project ligt momenteel in handen van de initiatiefnemers. De gemeente ondersteunt het traject.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Europaplein en omgeving

Portefeuillehouder: A. Koning/ W. Runderkamp

Afdelingshoofd: S. Steur/ J. Leek

Coalitieakkoord

De hoogste prioriteit is van het Europaplein een belangrijker, levendig onderdeel te maken van het centrum van Volendam. Ingezet wordt op een integrale aanpak met een stip op de horizon, waarbij onder meer de kleinschalige wijze van inrichting, winkels en horeca, verkeer en parkeren, de relatie met toerisme en de dijk en evenementen een rol spelen. Het horeca- en evenementenbeleid wordt geactualiseerd en verruimd. Aansluitend op besluitvorming wordt op zo kort mogelijk termijn het Europaplein heringericht. Naar verwachting gebeurt dit in fases buiten het toeristenseizoen. Uitgangspunt voor de planvorming rondom het Europaplein is het laatste uitgewerkte ontwerp zoals dit aan de raad gepresenteerd zou gaan worden.

Nadere toelichting

In 2016 wordt een beleidsverruiming rondom het Europaplein vastgesteld. Parallel daaraan, mede naar aanleiding van de inspraak in 2015, worden de hoofdlijnen van het herinrichtingsplan vastgesteld en verder uitgewerkt. In samenhang en rekening houdend met het Handboek inrichting openbare ruimte dat in het voorjaar van 2017 wordt verwacht, wordt op zo kort mogelijke termijn met de herinrichting gestart.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Herinrichten Europaplein	X	X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er wordt momenteel gewerkt aan uitwerking van het horeca- en evenementenbeleid. De werkzaamheden voor de herinrichting zijn gestart.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Multifunctionele Accommodatie (MFA) Oosthuizen

Portefeuillehouder: V. Tuijp

Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

In Oosthuizen komen na het in het gebruik nemen van de MFA twee locaties vrij. Het perceel waarop nu de openbare basisschool het Kraaiennest staat en het perceel waarop het huidige cultureel centrum en het voormalige kruisgebouw staan. Het eerstgenoemde perceel zal beschikbaar komen als locatie voor het ontwikkelen van woningen. Het tweede perceel zal zeer geschikt zijn als locatie voor nieuw te ontwikkelen seniorenwoningen, gezien de onmiddellijke nabijheid van de voorzieningen in het dorp en de Zorgcirkel. Daarnaast worden in het visiedocument Raadhuisstraat de toekomstige invullingen van het gemeentehuis beschreven.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In het ontwerp van de MFA zijn diverse duurzame aanpassingen doorgevoerd, zoals onder meer het toepassen van zonnepanelen en onderhoudsvriendelijke materialen. Hiermee worden de exploitatielasten van het MFA verlaagd. In 2016 is gestart met het gebruiken van de multifunctionele accommodatie (MFA) Oosthuizen.

Voor wat betreft de herbestemming van beide vrijkomende locaties wordt er naar verwachting in 2017 onderzoek gedaan naar concrete mogelijkheden tot herbestemming. Afhankelijk van de voortgang van dit onderzoek kan er in 2018 een voorstel aan de gemeenteraad worden gepresenteerd over de manier waarop de locaties herbestemd kunnen worden. Wanneer de gemeente een keuze heeft gemaakt over de benutting van de locaties, kan er door gemeente en/of ontwikkelaar in 2019 voorbereid en aanbesteed worden. In 2020 wordt verwacht te kunnen starten met de uitvoering, waarna de locaties in 2021 kunnen worden opgeleverd.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar herbestemming locaties	X					
Een voorstel maken voor herbestemming en voorbereiding uitvoering		X	X			
Uitvoeren van herbestemming locaties				X		
Hergebruik locatie Raadhuisstraat 24 Oosthuizen (oude gemeentekantoor) onderzoeken, herontwikkelen vrij te komen locatie	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Deze locaties maken deel uit van de herontwikkelingsgebieden binnen de gemeente en zijn meegenomen in de woonvisie. Ten aanzien van de vrijgekomen locatie (voormalig) stadskantoor Oosthuizen (Raadhuisstraat 24) is er structureel overleg met geïnteresseerde partijen voor de invulling van het gebouw gaande.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Natuur & Landschap

Portefeuillehouder: H. Schütt
Afdelingshoofd: S. Steur

Coalitieakkoord

De nieuw gevormde gemeente bestaat nu voor het grootste gedeelte uit landelijk agrarisch- en natuurgebied waarvan een groot gedeelte de status heeft van Natura 2000. Het beheer en gebruik is in handen van de agrarische sector en Staatsbosbeheer (SBB). Belangrijke partijen als Land- en tuinbouworganisatie Nederland (LTO), Provincie, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK), Staatsbosbeheer en gemeente dienen de juiste balans te vinden tussen alle belangen die hiermee gemoeid zijn. Denk hierbij aan natuurbeheer, subsidies, waterhuishouding, milieu, dier- en volksgezondheid, algemeen beheer en economische waarden als toerisme en recreatie en de agrarische sector.

Overpopulatie (bijvoorbeeld door ganzen en smienten) moet worden tegengegaan en tegenover de schade van agrariërs dient een redelijke provinciale vergoeding te blijven bestaan. De gemeente zal dit belang richting de provincie Noord-Holland en Faunabeheer ondersteunen. Daarnaast zullen we bij

deze instanties pleiten voor behoud van een natuurbeheersvergoeding voor de agrariërs die actief zijn in onze gemeente. Het buitengebied in de Purmer en Zeevang blijft open, groen en agrarisch.

Ook het buitendijkse gebied bestaat uit Natura 2000 en vraagt de nodige zorg. De luwtemaatregelen, Archipel Oost, zullen een nadere invulling krijgen. De verwachting is dat door deze maatregelen de groei van waterplanten sterk zal toenemen en daardoor overlast (zelfs gevaar) voor de watersport op kan leveren. Hiervoor dient maaibeleid ontwikkeld te worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Plan van aanpak natuur en landschap	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er is onderzoek gedaan naar taken en verantwoordelijkheden van de gemeenten op dit taakveld. De voorbereidingen zijn getroffen voor het opstellen van een plan van aanpak.

Producten Ruimtelijke ontwikkeling

	Edam- Volendam	Edam- Volendam
	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
<u>Ruimtelijke ordening</u>		
In behandeling genomen omgevingsvergunningen	338	310
Verleende omgevingsvergunningen	220	210
Vastgestelde bestemmingsplannen	5	5
Publicaties over ruimtelijke ordening	nvt	0

Wat heeft het gekost

Financieel overzicht Programma 3

Product		Begroting 2017						Begroting 2017			Realisatie 2017			(x € 1.000)		
		voor wijziging			na wijziging						Realisatie vs Begroting (na wijzig)					
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo			
Resultaat voor bestemming																
3.01	Ov. economische aangelegenheden	32		-32	132		-132	81		-81	51		51			
3.02	Toerisme	197	2	-195	197	2	-195	167	2	-165	30	0	30			
3.03	Monumenten en Oudheidkunde	210	1	-209	272	1	-271	207	1	-206	65	0	65			
3.04	Milieuprogramma	438		-438	542		-542	488		-488	54		54			
3.05	Structuur- en bestemmingsplannen	494		-494	494		-494	501	1	-500	-7	1	-6			
3.06	Volkshuisvesting	44	2	-43	57	2	-56	41	2	-39	16	0	16			
3.07	Stedelijke vernieuwing															
3.08	Omgevingsvergunningen	822	400	-422	897	475	-422	835	777	-59	62	302	363			
3.09	Bouw- en woningtoezicht ov. uitg.	121		-121	121		-121	114		-114	7		7			
3.10	Grondexploitatie	12.919	12.769	-150	12.919	12.769	-150	10.663	14.725	4.061	2.255	1.956	4.211			
3.11	Overige gronden	681	666	-14	719	675	-44	355	333	-22	364	-343	21			
Totaal resultaat voor bestemming		15.958	13.840	-2.118	16.350	13.923	-2.426	13.453	15.840	2.387	2.897	1.917	4.814			
Mutatie reserves:																
Grondexploitatie			53	53		53	53		47	47		-6	-6			
Stads- en dorpsvernieuwing			15	15		15	15		7	7		-9	-9			
Volkshuisvesting			116	116		116	116		116	116		0	0			
Voormalig mavo terrein			7	7		116	116		116	116						
Toerisme			20	20		84	84		84	84						
Toeristisch centrum Volendam			111	111		53	53		50	50		-3	-3			
Ontwikkeling gebied Harlingenlaan			67	67	900	14	-886	900	1	-899		-13	-13			
Voorbereidingskosten bestemmingsplan Buitengebied Maria Goretti																
Structuur- en bestemmingsplannen voormalig Zeevang						55	55		55	55						
Infrastructuur rond de MFA Oosthuizen																
Totaal mutatie reserves			389	389	900	507	-393	900	476	-424		-30	-30			
Totaal resultaat na bestemming		15.958	14.228	-1.729	17.250	14.430	-2.820	14.353	16.316	1.964	2.897	1.886	4.783			

Verantwoording producten:

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 3.01 Overige economische aangelegenheden +51K

Op het geraamde budget voor het uitvoeren van diverse activiteiten economische zaken is sprake van een onderuitputting van ruim € 50.000. Dit is veroorzaakt door het ontbreken van voldoende ambtelijke capaciteit (ziekte) waardoor met name het actualiseren van de economische agenda en het betrekken van de agrarische sector bij het economische beleid nog niet zijn uitgevoerd. Deze werkzaamheden worden doorgeschoven naar 2018 .

Product 3.02 Toerisme +30K

Aan de uitgavenkant van product 3.02 is sprake van een onderuitputting van ca € 30.000. Belangrijke beleidsvoornemens zoals de uitwerking van een toeristische visie zijn niet aan uitvoering toegekomen omdat feitelijk het hele jaar sprake was van een vacature op dit onderdeel.

Product 3.03 Monumenten en Oudheidkunde +65K

Op de raming voor het onderdeel Subsidies resteert een niet besteed deel van € 11.500. De raming in de primitieve begroting heeft indicatief plaatsgevonden. De werkelijke uitbetaling van subsidies vindt plaats aan de hand van gereedmeldingen van de toegekende aanvragen. Het aantal gereedmeldingen in 2017 is heel beperkt gebleven. Verder zijn er minder (duurzame) onderhoudskosten geweest aan monumentale panden van de gemeente binnen dit product. Deze kosten zijn doorgeschoven naar 2018 en zijn niet onttrokken uit de bestemde reserve voor betreffend onderhoud.

Product 3.04 Milieuprogramma +54K

Dit product (vertoont in totaal een onderuitputting van ca € 54.000. Op het onderdeel Bescherming/sanering milieu is € 12.481 minder uitgegeven. In het hiervoor geraamde budget is rekening gehouden met een grotere afname van diensten van de Omgevingsdienst IJmond (buiten de basistaken) dan in werkelijkheid nodig bleek. Op het milieuprogramma is een overschrijding ontstaan van € 8.000. Dit wordt veroorzaakt doordat de kosten van software, direct gelinkt aan transacties binnen dit product (€ 54.000), onterecht zijn begroot onder product 1.07 Overhead. Regelgeving vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat direct aan een taakveld toe te rekenen kosten hier ook op moeten worden verantwoord. Op product 1.07 is hierdoor een onderschrijding voor betreffende posten ontstaan. Verder is in het budget milieuprogramma rekening gehouden met het actualiseren van de onderzoeken naar de omgevingskwaliteit in Edam en Volendam en het uitvoeren van onderzoeken omgevingskwaliteit voor voormalig Zeevang. Aangezien er in 2018 gewerkt gaat worden aan het Verkeersplan en de onderzoeken vooral daarmee samenhangen is besloten dit in 1 keer te doen. Om die reden worden de onderzoeken in 2018 uitgevoerd. Budget overdracht taken VTH, budget € 150.890,00 Overschot van € 13.102,13. In de Gemeenschappelijke Regeling is het aantal uren voor de basistaken die de OD IJmond voor Edam-Volendam uitvoert begroot op 1.917 per jaar. In werkelijkheid hebben zij in 2017 slechts 1.792 uren besteed, waardoor de facturen lager zijn uitgevallen.

Verder is de duurzaamheids- en uitvoeringsagenda in december 2017 vastgesteld. De uitvoering daarvan is dus pas in 2018 opgepakt. Vooruitlopend op het vaststellen van de agenda en het programma zijn er wel al een aantal acties in gang gezet en/ of uitgevoerd. Daarnaast was in de begroting een bedrag opgenomen voor het aanstellen van een medewerker duurzaamheid, dit heeft langer geduurd dan gedacht. De medewerker is in januari 2018 gestart.

Product 3.08 Omgevingsvergunningen +363K

Het totale uitgavenbudget op dit product vertoont een onderuitputting van ca € 61.000. Het budget is bestemd voor uitbestede werkzaamheden, uitvoeringskosten en voorbereidingen van de invoering van de nieuwe Omgevingswet. De reden van de onderschrijding is gelegen in de opschorting van de invoering van de nieuwe Omgevingswet. De wet zou in werking treden op 1 januari 2019. In de loop van 2017 werd duidelijk dat de inwerkingtreding met 2 jaar wordt uitgesteld, welke besluit in oktober ook door de minister is bevestigd. Om die reden zijn de werkzaamheden getemporiseerd en zijn acties uitgesteld naar 2018. Aan de inkomstenkant is sprake van een overschrijding van de raming met ca € 302.000. Het aantal aanvragen omgevingsvergunning is in 2017 wederom toegenomen. Daarbij is er ook sprake van steeds grotere, complexe aanvragen waar de leges hoger voor zijn.

Op het onderdeel Toezicht op het artistiek en esthetisch bouwen is sprake van een overschreiding van de raming (€ 35.000) met € 30.000. Ondanks dat de raming op dit onderdeel al jaren gelijk is gebleven zijn door de gunstige economische omstandigheden de bouwactiviteiten, en daarmee ook het aantal aanvragen voor de Welstandscommissie flink toegenomen. Het tekort kan worden gedekt vanuit de toegenomen leges inkomsten van omgevingsvergunningen.

Product 3.10 Grondexploitatie +4.211K

In de begroting 2017 is rekening gehouden met een rentepost van € 150.000 voor de invulling van het industrieterrein Oosthuizerweg in Edam. Dit project is niet doorgegaan, waarmee ook het complex 6 Industrieterrein Oosthuizerweg is komen te vervallen. Het rentesaldo dat hierdoor ontstaan is op product 3.10 is daardoor geen voordeel, maar valt weg omdat het betreffende complex is weggefallen. Verder is een tussentijdse winstneming op project Broeckgouw van € 4.1 mln. op product 3.10 verantwoord. Deze was niet in de begroting voorzien. Toelichting op deze winstneming zal worden gegeven bij de bestemming van het resultaat Voorgesteld zal dan worden betreffende winst als volgt te bestemmen:

- Storting nieuw te vormen reserve Aanleg 3e ontsluitingsweg € 2,0 mln.
- Storting reserve Bovenwijkse voorzieningen € 0,4 mln.
- Storting reserve Grondexploitatie € 1,7 mln.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Product 3.11 Overige gronden +21K

De ontvangsten van “opstalrechten” op product 3.11 waren hoger dan was voorzien in de begroting 2017.

Reserve ontwikkeling gebied Harlingenlaan -13K

Verschil ontstaat door een lagere struct.onttrekking in verband met kapitaallasten

Overige producten +2K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten

Overzicht beleidsindicatoren programma 3

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Functiemenging	%	2017	Edam-Volendam	50,6	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index	2017 2013	Nederland Edam-Volendam	52,4 91	Atlas voor Gemeenten	Bruto gemeentelijk product (BGP) is het product van de toegevoegde waarde per baan en het aantal banen in een gemeente. De verhoudingswaarde tussen verwacht BGP en gemeten BGP geeft aan of er boven verwachting (<100) of beneden verwachting (>100) wordt geproduceerd.
Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2013 2017	Nederland Edam-Volendam	100 159,7	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Huishoudelijk restafval	kg	2017 2016	Nederland Edam-Volendam	139,7 252	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).
Hernieuwbare elektriciteit	%	2016 2016	Nederland Edam-Volendam	189 1,3	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.
Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2016 2015 2015	Nederland Edam-Volendam Nederland	12,6 4,8 6,4	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.

Programma 4
Ruimtelijk Beheer

Wethouders:
W. Runderkamp

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Markten

Coalitieakkoord

Bij de harmonisatie van markt- en standplaatsregulering is het in stand houden van de markten in Oosthuizen, Edam en Volendam een belangrijk uitgangspunt.

Nadere toelichting

Markten zijn belangrijke ontmoetingsplekken die in sociaal en economisch opzicht behouden moeten worden. Over het aanzicht van de markt in Volendam zijn veel negatieve signalen. Mede in relatie tot de herinrichting van het Europaplein behoort een heroverweging tot de mogelijkheden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Verbeteren aanzicht en beleving van de markt in Volendam	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De verbetering van het aanzicht van de markt in Volendam is vooruitgeschoven vanwege de herindeling van het Europaplein. Onderzoek tot op heden geeft aan dat ook in de nieuwe situatie de mogelijkheden om te komen tot een andere opstelling, waarbij de kramen naar buiten gericht komen te staan, door het laden en lossen vanaf de dijk en de bereikbaarheid van het Spoorbuurtje reël gesproken niet op veilige wijze haalbaar is.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Openbaar vervoer

Portefeuillehouder: W. Runderkamp
Afdelingshoofd: J. Leek

Coalitieakkoord

De gemeente zet zich in voor behoud van busvervoer naar Amsterdam Centraal Station. Gedwongen overstappen op de Noord/Zuid-metrolijn is onwenselijk.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Regionale afstemming richting ingebruikname van de Noord/Zuidlijn	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De wens van de gemeenteraad is schriftelijk bekend gemaakt aan de Vervoersregio en heeft een bijdrage geleverd aan de brede lobby in de richting van de Vervoersregio. Dit heeft geleid tot een aanpassing van een van de buslijnen die toch rechtstreeks door blijft rijden van Edam-Volendam naar Amsterdam CS.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Verkeersveiligheid

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: J. Leek

Coalitieakkoord

De veiligheid in het verkeer is natuurlijk belangrijk. Extra aandacht zal er zijn voor veilige voetgangersoversteekplaatsen en (school)fietsroutes. De voorrangregeling voor fietsers op rotondes krijgt momenteel landelijk aandacht. De discussie wordt afgewacht. Daarna zal op basis van de uitkomsten worden overwogen of aanpassingen wenselijk en/of nodig zijn.

Nadere toelichting

Verkeersveiligheid is een belangrijk onderwerp dat ook door de gemeenteraad als een prioriteit is benoemd. In overleg met diverse partijen zoals de Fietzersbond, Seniorenraad en dorpsraden, zijn al diverse knelpunten in beeld ten aanzien van de verkeersveiligheid. Veel maatregelen zullen afgewogen worden in een te actualiseren gemeentelijk verkeer- en vervoersplan. Naast deze fysieke maatregelen worden ook in samenwerking met de regio acties ondernomen om de bewustwording en het gedrag te verbeteren.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit		2018	2019	2020	2021	2022
Uitvoeren GVVP	X	X	X	X	X	X
Rouleren smileys (max. snelheid) en bewustwordingscampagnes	X	X	X	X	X	X
Project opschoning bebording				X		

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 heeft een brede participatieprocedure plaatsgevonden waarbij inwoners en verschillende organisaties geparticipeerd hebben in een groot aantal bijeenkomsten. De input wordt verwerkt in een eindrapportage die in de eerste helft van 2018 aan de gemeenteraad wordt aangeboden. De bewustwordingscampagne bestaat onder andere uit het rouleren van de smileys. Deze worden met regelmaat verplaatst. Daarnaast wordt aangesloten bij landelijke campagnes ten behoeve van de verkeersveiligheid.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Parkeren

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: J. Leek

Coalitieakkoord

Het is een gegeven dat in de centra (te) weinig ruimte is voor parkeren. De ambitie is om alternatieve parkeerruimte te realiseren aan de randen, op loopafstand van de centra. Dit leidt tot aan aantal uitgangspunten en plannen voor het nieuw te formuleren parkeerbeleid.

In de openbare ruimte wordt in beginsel geen betaald parkeren ingevoerd, zeker niet voor eigen inwoners. Het is daarnaast wenselijk om toerisme beter te faciliteren en dat kost geld. Betaald parkeren voor toeristische gebruikers, bijvoorbeeld via een pilot-kan hier een goed instrument zijn dat verder uitgewerkt zal worden.

Het parkeerbeleid zal daarom in de komende periode tegen het licht worden gehouden. Daarbij zal onder meer worden gekeken naar een herijking van de blauwe zones, de ontwikkeling van parkeerdruk, het creëren van extra parkeerruimte, dat parkeerplaatsen geen aanzuigende werking moeten hebben op onnodig zoekverkeer, het faciliteren van oplaadpalen voor elektrisch vervoer in de openbare ruimte en een evaluatie van het Parkeerfonds. Ook het faciliteren van fiets-parkeren moet meer aandacht krijgen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek naar c.q. voorbereiden van busparkeerplaatsen in Edam en Volendam (inclusief parkeerverwijssysteem)	X					
Parkeerbehoefte meewegen bij herinrichtingsplannen	X	X	X	X	X	X
Actualisering beleid voor blauwe zones en parkeervergunningen	X					
Invoeren betaald parkeren bij Parallelweg (in combinatie met faciliteiten)	X					
Periodieke parkeerdrukmetingen		X		X		X
Evaluatie Parkeerfonds	X					
Uitbreiden van fietsenstallingen bij hotspots	X	X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Een onderzoek naar het voorbereiden van busparkeerplaatsen in Volendam is uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een voorstel om het terrein aan de Parallelweg geschikt te maken voor betaald parkeren voor bussen. Dit leidt nu tot de uitvoering die in de planning staat voor 2018.

Er is een begin gemaakt met het actualiseren van het beleid van blauwe zones.

Het plaatsen van fietsenstallingen bij hotspots wordt gekoppeld aan de ontwikkeling van de nieuwe vervoersregeling. De evaluatie van het parkeerfonds is doorgeschoven naar 2018.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Milieustraten

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: J. Leek

Coalitieakkoord

De milieustraat in Oosthuizen blijft behouden en de gemeentewerf in Volendam zal opnieuw worden ingericht.

Nadere toelichting

In 2016 wordt het gemeentelijk afvalinzamelstation aan de Julianaweg 137 verbeterd. Een grondige herindeling en verbetering van de toegangsvoorzieningen is nodig vanwege de autonome groei van de gemeente, veranderde wetgeving, een toename van afvalscheiding en achterstallig onderhoud aan de toegangsvoorzieningen. De verkeersveiligheid laat door de toegenomen verkeersdruk te wensen over. Het gemeentelijk inzamelstation langs de Hoornse Jaagweg 2 in Oosthuizen zal in zijn huidige vorm blijven bestaan. De bestaande dienstverlening blijft gehandhaafd.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Inrichting werf Volendam afronden	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 zijn de aanpassingen aan het gemeentelijk afvalinzamelstation volledig gerealiseerd. Daardoor is de verkeersveiligheid en de verwerkingscapaciteit sterk verbeterd.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Ondergrondse afvalcontainers

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: J. Leek

Coalitieakkoord

Om zwerfafval tegen te gaan en mogelijk te maken dat burgers hun afval kwijt kunnen wanneer ze dat willen, zal de aanleg van ondergrondse afvalcontainers worden geïntensiveerd en zullen bestaande ondergrondse afvalcontainers door alle inwoners te gebruiken zijn.

Nadere toelichting

In 2016 wordt een plan opgesteld over de toekomst van afvalinzameling. Ondergrondse afvalcontainers zullen daar een belangrijk onderdeel van zijn. De insteek is om de afvalcontainers wijk voor wijk aan te brengen en in de betreffende wijken vervolgens te stoppen met de inzameling van plastic vuilniszakken. In het buitengebied wordt naar verwachting met individuele grijze containers gewerkt.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Uitrol ondergrondse afvalcontainers	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er zijn volgens planning reeds diverse ondergrondse containers geplaatst. Inwoners hebben inspraak gehad bij het bepalen van de exacte locaties. De grijze containers in de buitengebieden zijn volledig uitgegeven.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Schoon en veilig

Portefeuillehouder: W. Runderkamp

Afdelingshoofd: J. Leek

Coalitieakkoord

Daar waar achterstand is in het onderhoud van de openbare ruimte willen we dit verder inlopen. Bij herinrichtingen worden knelpunten met bijvoorbeeld de veiligheid, doorstroming en parkeercapaciteit zoveel mogelijk meegenomen. Diverse meerjarige onderhoudsplannen worden adequaat en duurzaam uitgevoerd. De groenvoorziening zal op een acceptabel niveau gebracht worden waar het gaat om het onderhoud.

Nadere toelichting

De achterstand in het onderhoud van de openbare ruimte blijkt nog steeds te groeien. Om deze achterstand in te lopen is het niet voldoende om het bij te houden, maar is een extra inspanning nodig. Dit betreft de gehele openbare ruimte, de bestrating, het groen, het meubilair (banken, lantaarnpalen, verkeersborden, palen, fietsenrekken etc.). Hierbij zal vanuit één visie en op basis van een handboek de openbare ruimte worden ingericht.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Investeren in een structureel adequaat onderhoudsniveau (op het gebied van groen, grijs, meubilair).	X					
Vaststellen handboek Inrichting Openbare Ruimte.	X					
Vaststellen Groenbeleid		X				
Implementeren Handboek Inrichting Openbare Ruimte.	X	X	X	X	X	X
Onderhoudsplannen en beheerplannen uitvoeren en jaarlijks actualiseren.	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er is een inspanning verricht om de achterstand in onderhoud in te halen. Ter compensatie van het niet meer mogen gebruiken van chemische bestrijdingsmiddelen is de intensiteit van twee keer per jaar uitgebreid naar gemiddeld zes keer toepassen van thermisch en mechanische vormen van bestrijding.

Tevens zijn er op de gebieden van onderhoud asfalt en elementenverharding extra inspanningen verricht.

Het handboek inrichting openbare ruimte is als visie gemeente breed vastgesteld. Dit handboek is de leidraad voor de inrichting van de oude kernen van Edam en Volendam. De implementatie wordt zowel meegenomen in het regulier onderhoud en het planmatig groot onderhoud.

Er zijn onderhoudsplannen voorbereid en geactualiseerd in 2017 en die worden uitgevoerd (onder andere CAI, riolering en openbare verlichting). Tevens zijn de jaarplannen voor onderhoud bestrating, bruggen, kademuren en beschoeiingen uitgevoerd.

Wat heeft het gekost:

Financieel overzicht Programma 4

Product	(x € 1.000)											
	Begroting 2017			Begroting 2017			Realisatie 2017			Realisatie vs Begroting (na wijz)		
	voor wijziging			na wijziging								
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
4.01 Wegen, paden, pleinen en park.pl.	3.154	60	-3.095	2.946	75	-2.872	2.735	145	-2.591	211	70	281
4.02 Openbare Verlichting	397	25	-372	361	25	-336	322	17	-306	39	-8	31
4.03 Straatreiniging	286		-286	530		-530	504	99	-405	27	99	126
4.04 Gladheidsbestrijding	47	10	-37	52	10	-42	36	4	-32	16	-6	10
4.05 Bruggen	377	15	-362	320	15	-305	268	9	-259	52	-6	47
4.06 Verkeer	545	16	-530	482	16	-467	514	5	-509	-32	-11	-42
4.07 Havens	316	137	-178	306	137	-169	306	157	-149	0	20	20
4.08 Waterhuishouding	684		-684	911		-911	902		-902	9		9
4.09 Markten en standplaatsen	46	115	68	46	115	68	44	120	77	3	6	8
4.10 CAI	737	1.540	803	801	1.603	802	752	1.634	881	48	31	79
4.11 Groenvoorzieningen	2.469		-2.469	2.515		-2.515	2.469		-2.469	45		45
4.12 Kermis en volksfeesten	134	216	82	134	216	82	119	218	99	15	2	17
4.13 Afvalstoffen	3.376	3.930	554	3.430	3.943	513	3.530	4.011	482	-100	68	-32
4.14 Riolerings	5.774	6.929	1.155	4.457	5.699	1.242	1.927	3.090	1.163	2.530	-2.609	-79
Totaal resultaat voor bestemming	18.342	12.992	-5.350	17.292	11.853	-5.439	14.428	9.509	-4.919	2.864	-2.344	520
Mutatie reserves:												
Onderhoud bruggen	260	304	44	240	248	8	240	185	-55		-62	-62
Uitvoering baggerwerken	196	242	46	196	500	304	196	513	317		13	13
C.A.I	175	165	-10	165	159	-6	165	159	-6		0	0
Wegenbeheersplan	1.060	1137	77	1040	917	-123	1040	726	-314		-191	-191
Afvalstoffen		27	27		27	27		27	27			
Verlichting	48	25	-23		187	187		187	187			
Beschoeiing/walmuren	83	151	68	70	91	21	70	109	39		18	18
Onderhoud Haven	40	86	46	40	78	38	40	76	36		-3	-3
Dijkversterking		17	17		-1	-1					1	1
Verplaatsen Markt Volendam		6	6		6	6		6	6		0	0
Structuurfonds		30	30		499	499		499	499			
Bovenwijkse voorzien.		48	48		1	1		0	0		-1	-1
Onderzoek verbindingweg												
Parkeervoorzieningen voormalig Zeevang												
Groenvoorzieningen												
Totaal mutatie reserves	1.862	2.239	377	1.751	2.712	961	1.751	2.488	737		-224	-224
Totaal resultaat na bestemming	20.204	15.231	-4.973	19.043	14.565	-4.478	16.179	11.997	-4.182	2.864	-2.568	296

Verantwoording producten:

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 4.01 Wegen, paden, pleinen en parkeerplaatsen +281K

De onderschrijding is voornamelijk veroorzaakt doordat het onderhoud aan een aantal wegen in de oude kommen van Edam en Volendam is uitgesteld in afwachting van de op handen zijnde invoering van het Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR). Deze werkzaamheden worden dus in 2018 alsnog uitgevoerd.

Product 4.02 Openbare verlichting +31K

Aan de uitgavenkant van dit product is sprake van een onderbesteding van ca € 30.000. In 2017 heeft op het onderdeel Energiekosten een correctie van € 69.000 plaatsgevonden in verband met een clustering van de energiebelasting over de periode juli 2016 / juli 2017.

Product 4.03 Straatreiniging +126K

Het totaal van de baten en lasten op dit product valt in de jaarrekening 2017 € 126.000 gunstiger uit dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervan is dat in dit jaar een bedrag van € 99.000 is ontvangen voor de preventie en aanpak van zwerfafval in de gemeente over de jaren 2015 en 2016. In de

Zomernota 2018 zullen deze inkomsten, alsmede de besteding ervan voor het begrotingsjaar 2018 worden verantwoord.

Product 4.05 Bruggen +47K

De uitgavenkant van dit product vertoont een onderbesteding van van ca € 47.000. de belangrijkste oorzaak hiervan ligt in het feit dat grootschalig onderhoud vanuit Onderhoudsplan aan bruggen is doorgeschoven naar de jaarschijf 2018. Dekking van deze uitgaven zal in 2018 plaatsvinden vanuit de bestemde reserve Onderhoud bruggen (095.030)

Product 4.06 Verkeer -42K

Het totaal van de baten en lasten op dit product valt in de jaarrekening 2017 ca € 42.000 ongunstiger uit dan begroot. De belangrijkste oorzaak hiervan is gelegen in het feit dat vanuit de jaarrekening 2016 is verzuimd de in 2016 niet bestede gelden voor de planvorming van het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan over te hevelen naar 2017, terwijl toen al wel bekend was dat deze kosten in 2017 zouden moeten worden gedragen.

Product 4.07 Havens +20K

De inkomstenkant van dit product vertoont een resultaat dat ca € 20.000 hoger ligt dan de raming. Oorzaak hiervan is de toename van het aantal vaartuigen dat de haven van Volendam heeft bezocht en daarvoor havengeld heeft betaald.

Product 4.10 CAI +79K

Het totaal van de baten en lasten op dit product valt in de jaarrekening 2017 ca € 79.000 gunstiger uit dan begroot. Belangrijkste oorzaken hiervan zijn de lagere werkelijke energiekosten (- € 12.000) en kosten van uitbestede (onderhouds-) werkzaamheden (€ 20.000) aan de Centrale Antenne Inrichting. Daarnaast is sprake van een hogere opbrengst van de CAI bijdrage dan begroot (+ € 31.000)

Product 4.12 Kermissen en volksfeesten +17K

Aan de uitgavenkant van dit product is sprake van een onderbesteding van ca € 15.000. De raming in 2017 voor dit onderdeel is gebaseerd op de werkelijk uitgaven van 2015. In dat jaar zijn (achteraf eenmalige) kosten gemaakt voor het herstel van bestratingen van ca. € 10.000.

Product 4.14 Riolering -79K

De geraamde baten voor het maken van een nieuwe rioolaansluiting blijven ruim € 30.000 achter bij de te optimistisch raming.

Aan de lastenkant worden de personeelskosten, in combinatie met ingehuurd personeel, met € 65.000 overschreden omdat de inhuur langer nodig was dan verwacht. Het opstellen van een nieuw gemeentelijk rioleringsplan is hier mede de oorzaak van. De kosten van beheer en onderhoud vallen om diverse redenen € 38.000 mee.

De toevoeging aan de voorziening Gemeentelijk rioleringsplan, zijnde een last, valt € 18.000 hoger uit dan was geraamd. Dit komt doordat de aan de riolering toe te rekenen kosten zoals overhead, rentetoeslag, BTW, baggeren en straatreinigen lager uitvielen.

Reserve bruggen -62K

Minder onttrekking door minder onderhoud aan bruggen in 2017.

Reserve Wegenbeheersplan -191K

Minder uitgevoerd onderhoud aan wegen dan begroot in 2017. Tevens lagere kapitaallasten. Zie de relatie werk en uitvoering met het nieuwe HIOR (zie product 4.01)

Overige producten +69K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten.

Overzicht beleidsindicatoren programma 4

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2015	Edam-Volendam	7	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	%	2015	Nederland	8	VeiligheidNL	als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.
		2015	Edam-Volendam	8		
		2015	Nederland	9		

Programma 5A Sociaal Domein

Wethouders:
H. Schütt
Vincent Tuijp
A. Koning

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Vluchtelingen

Portefeuillehouder: A. Koning/V. Tuijp
Afdelingshoofd: S. Steur/F. Clabbers

Coalitieakkoord

Voor opvang is er een verschil tussen tijdelijke opvang (minimaal half jaar, minimaal 300 personen) en crisisopvang (3 dagen met eventueel een paar dagen verlenging). Voor dat eerste zijn er geen mogelijkheden in onze gemeente. De crisisopvang zou opgelegd kunnen worden door het Rijk. Het is echter een slechte zaak dat mensen van sporthal naar sporthal worden vervoerd. Het college blijft daarom ook extra inzetten via een Taskforce Statushouders om zoveel mogelijk te voldoen aan de taakstelling tot huisvesting van de statushouders. Door een groter aanbod aan huurwoningen kan sneller aan de taakstelling worden voldaan, zodat de doorstroming vanuit de asielzoekerscentra (AZC) sneller gaat. Voor een AZC in onze gemeente wordt niet geopteerd.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar voldoen aan taakstelling.						
Een voorstel maken voor bouw voor starters/statushouders						
Uitvoeren van taakstelling.	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het college heeft ingezet op het behalen van de taakstelling van vergunninghouders. In 2016 is een achterstand van 32 personen ontstaan. Hiervoor heeft een lokale taskforce geopereerd waarin naast de gemeente ook de lokaal actieve woningcorporaties zitting hadden. De taakstelling voor 2017 bedroeg het huisvesten van 80 personen. Er zijn 64 mensen gehuisvest. Het verschil (+16 personen) zal opgeteld worden bij de taakstelling van 2018.

Het college heeft besloten geen aparte bouwprojecten voor starters en statushouders te entameren. Het hiervoor beschikbare budget 2017 van € 20.000 vanuit het Programmaplan is bij de Winternota terug gegaan naar de Algemene Reserve.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Baanstede

Portefeuillehouder: V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

De inzet is behoud van het 'goede' van Baanstede voor de regio Waterland. Bij het mogelijk toch uiteenvallen van deze gemeenschappelijke regeling blijven we samenwerken in de regio om mensen een zo goed mogelijke plek te bieden. Er wordt gekeken naar mogelijkheden binnen de gemeente door het realiseren van een historische scheepswerf, die een belangrijke rol kan spelen voor mensen uit de doelgroep van de Participatiewet en inzet bij bijvoorbeeld de te realiseren bouwspeelplaats. Ook gaat de gemeente zelf de vereiste garantiebanen realiseren door bijvoorbeeld jobcarving toe te passen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In 2016 wordt een onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid van het zelf uitvoeren van de Wsw. Bij het zelf uitvoeren zijn we niet gebonden aan één partij, maar kunnen we bij andere gemeenten en organisaties kijken wat de beste plek voor iemand is gelet op zijn (ontwikkel)mogelijkheden. Er zal meer worden gekeken naar mogelijkheden binnen de gemeente bij reguliere werkgevers en maatschappelijke partners, omdat een werkplek in de gemeente meer kans geeft op contacten buiten het (zorg)netwerk dan een geïsoleerde werkplek.

Regionaal is afgesproken dat het eerste kwartaal van 2017 de concept plannen voor de toekomst van de uitvoeringsorganisatie Baanstede en de GR worden opgeleverd. Het tweede kwartaal van 2017 kan dan een besluit worden genomen over de GR werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland en over de uitvoering van de Wsw. Het derde kwartaal wordt gestart met de uitvoering van de plannen.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Regionale plannen Baanstede	X					
Een voorstel voor participatie nieuwe stijl	X					
Uitvoeren van nieuwe stijl participatie		X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er is binnen een half jaar onder hoge tijdsdruk een werkbedrijf, de stichting Werkplus, opgericht ter vervanging van Baanstede en een voorstel aangenomen voor participatie nieuwe stijl. Dit is gestart in 2017 en wordt verder uitgerold en verfijnd in 2018.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Werkgeversservicepunt

Portefeuillehouder: V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Dit servicepunt blijft als netwerkorganisatie behouden. Eigen werkconsulenten vinden daar de verbinding met de regio indien nodig. Inzet op werkgeversbenadering voor doelgroepen van de Participatiewet.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Het Werkgeversservicepunt (WSP) is vormgegeven in een netwerkorganisatie. In het WSP werken consulenten van de regiogemeenten, het UWV en Baanstede samen op het terrein van:

- acquisitie: de consulenten stemmen met elkaar af welke bedrijven worden bezocht en delen de vacatures;

- matching: de gevonden vacatures worden samengevoegd met de kandidaten van de verschillende organisaties om de 'beste' match te bewerkstelligen;
- inzet instrumenten: de deelnemende organisaties en gemeenten stemmen de verschillende mogelijkheden op elkaar af waar het gaat om inzet van bijvoorbeeld subsidies en coaching, om regionale concurrentie te voorkomen. Dit overleg vindt wekelijks plaats.

Naast de samenwerking in het WSP begeleidt de consultant werk van de gemeente Edam-Volendam zelfstandig cliënten in het proces naar herintreding en/of maatschappelijke participatie. Samenwerking in regionaal verband verbreedt het werkkterrein en levert naast vacatures ook kandidaten op voor functies die wij niet kunnen vervullen vanuit ons eigen bestand.

In de tweede helft van 2016 vindt een regionale evaluatie van de werkgeversinstrumenten plaats. Uitkomsten van de evaluatie worden meegenomen in de doorontwikkeling van de instrumenten en werkprocessen.

Voor de lokale ondersteuning bij (arbeids)participatie vanuit het Breed Sociaal Loket wordt een aanpak ontwikkeld waarbij arbeidsmatige dagbesteding, (beschut) werk en vrijwilligerswerk kunnen worden gecombineerd. Centraal hierbij staat de ontwikkeling van de mogelijkheden van de cliënt. Kansen hiervoor worden gezien in de ontwikkeling van een historische scheepswerf en bouwspeelplaats. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om parttime ondernemerschap als re-integratie instrument in te zetten, al dan niet in de vorm van een sociale coöperatie.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar resultaten						
Een voorstel maken voor integrale aanpak	X					
Uitvoeren van verbeterde werkwijze		X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het onderzoek naar het oprichten van een regionaal werkgeversservicepunt is afgerond in 2017. Het concreet inrichten van een werkgeversservicepunt is gestart en loopt door in 2018.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Van decentralisatie en transitie naar transformatie

Portefeuillehouder: V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Komende tijd zal vooral ingezet worden op de zogenaamde transformatie. Het slimmer inzetten van de schaarse middelen of het realiseren van een beter resultaat met dezelfde financiële middelen. Verbindingen zowel in- als extern zullen moeten worden uitgebreid en geïntensiveerd.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In 2017 zetten we in op het afronden van het onderzoek sociale kracht. Hiermee ontwikkelen we een integrale werkwijze voor de formele en informele zorg. Ook het tot stand brengen van verbindingen tussen vrijwilligersorganisaties, verenigingen e.d. vormt een belangrijk onderdeel. Vanaf 2017 kan de werkwijze die gericht is op de inzet van Sociale Kracht worden geïmplementeerd, waarna de jaren

daarna wordt doorontwikkeld. Onderdeel bij de aanbesteding van de Wmo de inzet op Social Return on investment.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Afronden onderzoek Sociale Kracht	X					
Integreren formele en informele zorg		X	X			
Social return inzetten		X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het onderzoek naar sociale kracht is in 2017 uitgevoerd en afgerond. Hiermee is een basis gelegd voor een integrale werkwijze voor formele en informele zorg, en voor het tot stand brengen van verbindingen tussen inwoners, vrijwilligersorganisatie, verenigingen, en dergelijke.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Jeugdbouwspeelplaats

Portefeuillehouder: V. Tuijp

Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

De kwaliteit van de voorzieningen blijft behouden, zoals het Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG), Club- en Buurthuiswerk (CBW) en sportvoorzieningen. Dit wordt uitgebreid door het realiseren van een bouwspeelplaats waar de jeugd zowel technisch als creatief bezig kan zijn. Hiertoe zal eerst onderzocht worden waar, door wie en in welke vorm dit het best gedaan gaat worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Eind 2016 een voorstel naar de gemeenteraad over de mogelijke realisatie van de bouwspeelplaats. Onderdeel hiervan is of en op welke manier hiervoor crowdfunding kan worden toegepast ter financiering ervan

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar haalbaarheid en crowdfunding	X					
Een voorstel maken voor de mogelijke realisatie	X					
Uitvoeren van de realisatie en ingebruikname	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het college heeft de mogelijkheden voor de realisatie en exploitatie van de bouwspeelplaats onderzocht, en op grond daarvan besloten dat de gemeente de realisatie ter hand zal nemen en de exploitatie van de bouwspeelplaats zal aanbesteden. Bij het opstellen van de programmaplannen 2018 is besloten af te zien van het realiseren van een tijdelijke voorziening, maar meteen een definitieve bouwspeelplaats aan te gaan leggen.

Het beschikbare budget 2017 van € 90.000 vanuit het Programmaplan is bij de Winternota terug gegaan naar de Algemene Reserve.

Wat heeft het gekost:

Financieel overzicht Programma 5A

Product	Begroting 2017			Begroting 2017			Realisatie 2017			(x € 1.000)		
										Realisatie vs Begroting (na wijz)		
	voor wijziging			na wijziging								
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
5.01 WMO/Maatwerk	3.646	314	-3.332	3.646	314	-3.332	3.793	404	-3.389	-146	90	-56
5.02 Jeugd/Maatwerk	3.790		-3.790	3.790		-3.790	3.844		-3.844	-54		-54
5.03 Jeugd en WMO Algemeen	4.611	529	-4.081	4.348	603	-3.744	4.005	610	-3.395	343	7	350
5.04 Arbeidsmarktinstrumenten	2.764		-2.764	3.256	88	-3.168	3.187	85	-3.102	70	-4	66
5.26 Jeugdgezondheidszorg	804		-804	849		-849	847		-847	2		2
Totaal resultaat voor bestemming	15.615	843	-14.771	15.889	1.006	-14.884	15.675	1.098	-14.576	215	93	307
Mutatie reserves:												
Vaststellingsovereenkomst	17	69	52	17	69	52	17	69	52		0	0
Sociaal-Domein	453		-453	860	79	-782	860	79	-782			
Pius X	10	110	100	10	110	100	10	110	100			
Transitiekosten Baansteede		110	110		301	301		126	126	-175		-175
Zorgfondsen		40	40		325	325		325	325			
WMO		31	31		31	31		31	31			
Jeugd en Gezin		33	33		33	33		33	33			
Elektronisch kinddossier		9	9		9	9		9	9			
Jeugdgezondheidszorg		10	10									
MFA Oosthuizen		142	142		142	142		127	127	-15		-15
Totaal mutatie reserves	480	555	75	887	1.100	212	887	909	22	-191	-191	-191
Totaal resultaat na bestemming	16.095	1.398	-14.697	16.777	2.105	-14.672	16.562	2.007	-14.555	215	-98	117

Verantwoording producten:

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 5.01 WMO/Maatwerk -56K

Dit product heeft een nadelig saldo van € 56.000. Op het onderdeel Wmo huishoudelijke hulp, wonen en vervoer is sprake van een overschrijding van € 110.000. De overschrijding is ontstaan doordat de ramingen waren verlaagd ten opzichte van vorig jaar. Deze inschatting bleek achteraf te optimistisch, want de totale uitgaven van dit jaar zijn vergeleken vorig jaar stabiel gebleven. Op het onderdeel Wmo begeleiding en pgb's is sprake van een onderschrijding van € 134.000. Er zijn nieuwe contracten afgesloten voor Wmo-begeleiding op basis van prijs maal hoeveelheid. Als gevolg hiervan zijn de uitgaven vergeleken met 2016 € 107.100 lager uitgevallen. De inschatting van de kosten bleek voor deze post te voorzichtig te zijn geweest. Op het Pgb-budget is € 20.200 onbesteed gebleven. Deze bedragen worden volgens de afspraak dat rijksgegeld beschikbaar moet blijven voor het Sociaal Domein vanuit het jaarrekeningresultaat gedoteerd aan de reserve Sociaal Domein. De kosten van software (€ 71.000) en ingeleend personeel (€ 13.500) zijn verantwoord in dit product, maar waren ten onrechte begroot onder product 1.07 Overhead. Regelgeving vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat direct aan een taakveld toe te rekenen kosten hier ook op moeten worden verantwoord. Daar staat tegenover een onderschrijding op product 1.07 op deze posten.

Product 5.02 Jeugd/Maatwerk -54K

Dit product heeft een nadelig saldo van € 54.000. De kosten van software, veroorzaken een overschrijding van € 26.300 binnen dit product. Zie hiervoor de toelichting bij product 5.01 Wmo maatwerk. Het overige deel van het nadelige saldo bestaat uit verschillende over- en onderschrijdingen van de posten met betrekking tot uitvoering van de Jeugdzorg door de gemeenten op basis van landelijke, regionale en lokale contracten. Voor deze posten geldt dat de tekorten en overschotten worden verrekend met de reserve Sociaal Domein vanuit het jaarrekeningresultaat.

Product 5.03 Jeugd en WMO Algemeen +350K

Dit product bestaat uit veel verschillende activiteiten met budgetten en heeft per saldo een onderschrijding van € 350.000. Deze onderschrijding kent diverse oorzaken. De grootste verschillen worden hieronder toegelicht: Er is minder onderhoud aan gebouwen, welke worden gebruikt voor zorg en welzijn, noodzakelijk gebleken dan geraamd. Hierdoor is een onderschrijding van per saldo € 117.000 ontstaan. Als gevolg van deze onderschrijding op onderhoud zal tevens een lagere onttrekking aan de reserve Gemeentelijke gebouwen plaatsvinden. Er is sprake van een onderschrijding op cliënten ondersteuning van circa € 100.000. De raming was conform voorgaande jaren. Inmiddels heeft een aanbesteding plaatsgevonden waarbij met de aanbieder duidelijke afspraken zijn gemaakt van hetgeen wordt afgenomen. De ramingen voor 2018 en verder zijn hiervoor bijgesteld en verlaagd ten opzichte van 2017. Het overschot 2017 wordt volgens de afspraak dat rijksgeld beschikbaar moet blijven voor het Sociaal Domein vanuit het jaarrekeningresultaat gedoteerd aan de reserve Sociaal Domein. Bij Schoolmaatschappelijk Werk (SMW) is € 21.000 van het budget onbesteed, omdat SMW in 2017 nog niet volgens regionale normen kon worden ingezet. Dit gaat in 2018 plaatsvinden. Doordat de werkelijke salariskosten zijn verantwoord op basis van de primitieve begroting, is op dit product een onderschrijding van circa € 35.000 ontstaan.

In 2017 zijn de ramingen voor de nieuw opgeleverde multifunctionele accommodatie in Oosthuizen in de begroting opgenomen. Deze budgetten zijn in 2017 niet volledig benut (€ 60.000). De verklaring is dat hier sprake is van een nieuw gebouw waardoor nog weinig tot geen sprake is van vervanging en onderhoud. Op diverse overige deelproducten zijn budgetten onbesteed gebleven, bijvoorbeeld bij Domitica (€ 9.000), omdat van een provinciaal budget gebruik kon worden gemaakt en per saldo op de post statushouders (€ 12.000).

Product 5.04 Arbeidsmarktinstrumenten +66K

De uitvoering van de Wsw in 2017 (via gemeenschappelijke regeling Baanstede), de uitvoering van de participatie door de gemeenten en de implementatie van de Stichting Werkplus in 2017 heeft geresulteerd in een voordelig saldo van € 66.000.

De rijksbijdrage Wsw wordt ontvangen in programma 6 Financiën. De kosten, dit zijn de bijdragen aan Baanstede, worden verantwoord op dit product. In het jaar 2017 is de ontvangen rijksbijdrage verhoogd en uitbetaald aan de Baanstede. Dit veroorzaakt op dit product een overschrijding van de uitgaven van € 142.200, want de hogere ontvangen bijdrage is verantwoord in programma 6. Daarnaast is een overschrijding ontstaan door afwikkeling van bedragen met de Baanstede over 2016 en met het rijk over 2014 voor in totaal € 112.000.

Op het deel uitvoering participatie door de gemeente is een onderschrijding ontstaan van € 140.000. De verklaring is dat op dit product in de loop van 2017 salariskosten zijn bijgeraamd van jobcoaches op basis van de werkelijk inzet. Doordat de werkelijke salariskosten zijn verantwoord op basis van de primitieve begroting, is op dit product een onderschrijding ontstaan van € 85.000. Dit bedrag is inclusief de kosten van inleen personeel (€12.500) welke waren begroot op product 1.07 overhead.

Verder was in verband met de komst van vluchtelingen in 2016 op dit product een extra budget geraamd van € 63.000. Dit budget is in 2017 niet aangesproken.

In 2017 is de stichting Werkplus opgericht om vanaf 2018 te fungeren als werkgever voor de Wsw-ers van onze gemeente. Er is een implementatie budget beschikbaar gesteld van € 301.000 ten laste van de reserve Transitiekosten Baanstede. De werkelijke kosten in 2017 bedragen € 118.000. Dit werkelijke bedrag wordt onttrokken in 2017 aan de reserve. Voorgesteld wordt het restant budget van € 183.000 is beschikbaar te stellen voor de verder implementatie van dit project in 2018, benoemd als overgangsjaar.

Reserve transitiekosten Baanstede -175K

De opstartkosten van Stichting Werk+ waren lager dan geraamd

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Overige producten -14K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten

Overzicht incidentele baten (+) en lasten (-):

Product	Omschrijving	(x € 1.000) 31-12-2017
5.04	Opstartkosten stichting Werkplus	-118

Overzicht beleidsindicatoren programma 5

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2017	Edam-Volendam	1,02	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2017	Nederland	1,82		
		2017	Edam-Volendam	16,22	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.
Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2017	Nederland	26,58		
		2016	Edam-Volendam	1,3	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
Niet-sporters	%	2016	Nederland	1,7		
		2016	Edam-Volendam	44,9	RIVM - Zorgatlas	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.
Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2016	Nederland	48,7		
		2017	Edam-Volendam	668,6	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met delict voor rechter	%	2017	Nederland	758,2		
		2015	Edam-Volendam	0,85	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
% kinderen in uitkeringsgezin	%	2015	Nederland	1,45		
		2015	Edam-Volendam	2,45	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
Netto arbeidsparticipatie	%	2015	Nederland	6,58		
		2017	Edam-Volendam	68,8	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.
% achterstandsleerlingen	%	2017	Nederland	66,7		
		2012	Edam-Volendam	12,72	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage leerlingen (4-12 jaar) in het primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand.
% werkloze jongeren	%	2012	Nederland	11,61		
		2015	Edam-Volendam	0,32	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar).
Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2015	Nederland	1,52		
		2017	Edam-Volendam	14,5	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2017	Nederland	41,9		
		2017	Edam-Volendam	13,2	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2017	Nederland	27,1		
		2017	Edam-Volendam	4,9	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdbescherming	%	2017	Nederland	9,7		
		2017	Edam-Volendam	0,3	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
Jongeren met jeugdreclassering	%	2017	Nederland	1		
		2016	Edam-Volendam	0,2	CBS - Beleidsinformatie Jeugd	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).
Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 1.000 inw	2016	Nederland	0,4		
		2017	Edam-Volendam	gegevens niet beschikbaar	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 180 deelnemende gemeenten.
		2017	Nederland	78		

Programma 5B Sport en recreatie

Wethouders:
H. Schütt
Vincent Tuijp
A. Koning

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Sport

Portefeuillehouder: H. Schütt/V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Er komt een nieuwe sportnota, met aandacht voor kwetsbare doelgroepen waar sport een belangrijk middel is voor het geestelijk en lichamelijk welzijn. Het sportplatform speelt hier een belangrijke rol in. Te realiseren projecten: nieuwe Seinpaal bouwen en verbinden aan Zwembad de Waterdam, bouw nieuwe turnhal in de Broeckgouw, verplaatsen en vernieuwen Steven van Dorpelhal met nieuwe kunstgrasvelden. Dit in overleg met de betrokken verenigingen en het sportplatform.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In 2016 wordt de oude sportnota geëvalueerd en de nieuwe sportnota 2016-2020 geschreven. In deze sportnota wordt het goede vanuit de oude sportnota bewaard. Het sportaccommodatiebeleid zal een plaats krijgen binnen de nieuwe nota. Tevens wordt gekeken welke aanvullingen een bijdrage kunnen leveren aan de nieuwe taken van de gemeente vanuit de transitie. Sport kan hierin als middel op het preventieve vlak een grote rol spelen. Zowel bij de Jeugd, Senioren als bij de verschillende kwetsbare groepen. Daarnaast zal er een verbinding worden gemaakt naar een gezonde leefstijl en de mogelijkheden in samenwerking en verbinden met de Kunst en Cultuur sector en het Onderwijs. In 2019 zal de nieuwe nota worden geëvalueerd en een nieuwe nota worden voorbereid voor de periode 2020-2024.

De voorbereidingen van de bouw van de nieuwe Seinpaal zijn afgelopen jaren gedaan. In streven is om eind 2016 de eerste paal te slaan, zodat in 2017 de sporthal in gebruik kan worden genomen. Gelijktijdig zal de renovatie van het binnen zwembad plaatsvinden. Parallel met de uitvoering van de Seinpaal willen we de voorbereiding van de aanbesteding van de turnhal in gang zetten. De voortgang van dit project heeft als kritieke factor de herontwikkeling van de locatie Maria Goretti. Zowel de bouw van de nieuwe Seinpaal als de Turnhal liggen primair bij de afdeling RO binnen programma 3. De afdeling Samenleving is actief betrokken voor de sporttechnische invulling en het overleg met de gebruikers van de accommodaties.

Momenteel wordt gezien welke mogelijkheden er zijn voor het verplaatsen (vernieuwen) van de Steve van Dorpelhal naar een nieuwe locatie op het complex van RKAV in relatie met een extra kunstgrasveld. In het seizoen van 2016-2017 zal verdere besluitvorming hierover plaatsvinden. Ook voor de andere voetbalverenigingen in de gemeente wordt onderzocht of het wenselijk is en welke voor en nadelen (zoals extra kosten) er zijn voor het realiseren van een (extra) kunstgrasveld.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar de resultaten sportnota			X			

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Een voorstel maken voor de nieuwe sportnota				X		
Uitvoeren van de sportnota	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De nieuwe Nota Sport, met daarin een evaluatie van de vorige Sportnota, is in december 2017 vastgesteld. Uitvoering van de onderdelen van de Nota Sport start in 2018.

Binnen de projecten Maria Goretti Locatie en Seinpaal zijn nieuwbouw van de Seinpaal en een turnhal voorbereid. De MFA Oosthuizen is opgeleverd, volledig in gebruik en in 2017 is de eerste schop in de grond gegaan voor de nieuwe Seinpaal.

De budgetten voor Verminderen overgewicht € 10.000 en Uitvoeren koningsdag € 15.000 zijn in 2017 aangewend voor activiteiten verzorgd door de Sportkoepel, in afwachting van de vaststelling van de Nota Sport.

Wat heeft het gekost:

Financieel overzicht Programma 5B

Product	Begroting 2017 voor wijziging			Begroting 2017 na wijziging			Realisatie 2017			Realisatie vs Begroting (na wijz)		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
5.10 Subsidies sportactiviteiten	127		-127	127		-127	106		-106	21		21
5.11 Sportstimulering	236	8	-228	261	8	-253	292	9	-283	-30	1	-29
5.12 Stadion FC Volendam	373	604	231	439	604	164	377	600	223	63	-4	59
5.13 Gemeentelijke binnensportaccommodaties	1.147	571	-576	1.145	571	-574	1.094	448	-646	51	-123	-72
5.14 Gemeentelijke buitensportaccommodaties	734	223	-511	723	223	-500	639	201	-438	84	-22	62
5.15 Zwembaden	798	140	-657	697	140	-556	790	142	-648	-94	2	-92
5.16 Recreatie	211	27	-184	203	27	-176	158	24	-134	45	-3	42
Totaal resultaat voor bestemming	3.626	1.573	-2.053	3.595	1.573	-2.022	3.456	1.424	-2.032	140	-149	-9
Mutatie reserves:												
Huisvesting sporthallen/ zalen	81	98	18	71	94	23	71	24	-46		-70	-70
Inrichting sporthallen/zalen	90	67	-23	80	147	67	80	108	28		-39	-39
Onderhoud buitensport accommodaties	180	115	-65	170	83	-87	170	71	-99		-12	-12
Renovatie Waterdam	35		-35	35		-35	35		-35			
Sportaccommodatiefonds	27	168	141	27	168	141	27	168	141		0	0
Stadion FC		61	61		127	127		57	57		-70	-70
Speelwerktuigen	44	106	63	39	106	68	39	85	47		-21	-21
Bijzondere sportdoeleinden					1	1		1	1			
Sportvoorzieningen Oosthuizen		18	18		18	18		18	18			
sportvoorzieningen Kwadijk		15	15		15	15		14	14		0	0
Recreatieve voorzieningen voormalig Zeevang												
Totaal mutatie reserves	456	678	222	421	790	368	421	573	151		-217	-217
Totaal resultaat na bestemming	4.082	2.251	-1.831	4.017	2.363	-1.654	3.877	1.997	-1.880	140	-366	-226

Verantwoording producten:

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 5.10 Subsidie sportactiviteiten +21K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 21.000. De onderschrijding wordt veroorzaakt doordat een aantal verenigingen geen subsidie heeft aangevraagd en er sprake is van een aantal verenigingen met een dalend leden aantal. In 2017 heeft subsidiering plaatsgevonden op grond van de oude Sportnota.

Product 5.11 Sportstimulering -29K

Dit product heeft een nadelig saldo van € 29.000. Deze overschrijding is met name veroorzaakt door hogere kosten voor de Sportkoepel dan geraamd (€ 20.00). Met betrekking tot deze overschrijding wordt opgemerkt dat voor € 10.000 dekking is opgenomen in product 5.25. In 2018 treedt de Nota Sport in werking en de raming bijgesteld.

Product 5.12 Stadion FC Volendam +59K

Dit product heeft een onderschrijding van € 59.000. De onderschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het budget van € 60.000 voor advies werkzaamheden met betrekking tot het onderzoek naar de mogelijkheden voor verandering in de eigendomsverhouding van het stadion van FC Volendam voor slechts € 11.000 is benut in 2017. Dit onderzoek wordt bekostigd door dit bedrag te onttrekken aan de bestemde reserve Stadion FC Volendam. Het onderzoek heeft een doorlooptijd tot maart 2018.

Product 5.13 Gemeentelijke sportaccommodaties -72K

Dit product heeft per saldo een onderschrijding van € 72.000. Deze onderschrijding kent diverse oorzaken. De grootste verschillen worden hieronder toegelicht:

De energiekosten zijn hoger uitgekomen dan geraamd door de eindafrekening van het gasverbruik gymzaal Langemeerstraat van € 30.000.

De schoonmaakkosten zijn € 14.000 hoger uitgekomen dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door de aanschaf van een nieuwe schoonmaakmachine voor Het Bolwerck en incidentele extra schoonmaakwerkzaamheden aan daken en gevels van verschillende gymzalen.

De lagere huuropbrengsten van € 136.000 worden veroorzaakt doordat het Don Bosco College vanaf 2017 geen gebruik meer maakt heeft van een aantal leslokalen in Opperdam. Deze lagere opbrengsten zijn gerelateerd aan de lagere kosten Don Bosco College in product 5.06.

Er is minder onderhoud noodzakelijk gebleken dan geraamd (€ 71.000). Door de onderschrijding op onderhoud wordt een lagere onttrekking gedaan aan de reserve Gemeentelijke Binnensportaccommodaties.

Product 5.14 Gemeentelijke sportaccommodaties +62K

Dit product heeft per saldo een onderschrijding van € 62.000. Deze onderschrijding kent diverse oorzaken. De grootste verschillen worden hieronder toegelicht:

De huuropbrengsten zijn € 21.000 lager dan geraamd. Dit komt doordat er nog een huurovereenkomst moet worden afgesloten met een sportvereniging. Verder heeft een vereniging korting gekregen op de huur in verband met de technische staat van de voorzieningen.

Er is minder onderhoud gepleegd dan geraamd (€ 27.000). Door de onderschrijding op onderhoud wordt een lagere onttrekking gedaan aan de reserve Gemeentelijke Buitensportaccommodaties. Verder is aanzienlijk minder afgeschreven dan geraamd (€ 20.000).

Product 5.15 Zwembaden -92K

Dit product heeft een nadelig saldo van € 92.000. In 2017 is een hogere exploitatiebijdrage betaald van € 28.000. De afrekening hiervan vindt plaats in 2018. Het exploitatietekort over 2016 is € 39.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Verder is er meer onderhoud gepleegd dan geraamd. Dit resulteert in een overschrijding van € 24.000. Inmiddels is een meerjarenonderhoudsplan opgeleverd en kunnen de ramingen hierop worden bijgesteld.

Product 5.16 Recreatie +42K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 42.000. Voor de speeltoestellen in de Broeckgouw was in 2017 € 13.000 geraamd voor onderhoudswerkzaamheden en € 37.500 voor uitbestede werkzaamheden. Dit jaar was onderhoud niet noodzakelijk waardoor het budget onbesteed is gebleven. In 2017 hebben enkele inspecties plaatsgevonden en zijn de voorbereidingen getroffen voor de harmonisatie van het beleidsplan speeltoestellen. Hierdoor is een voordeel ontstaan van € 20.000 op de post uitbestede werkzaamheden. Een deel van de werkzaamheden die in 2017 op de planning stonden met betrekking tot speeltoestellen zijn uitgesteld in verband met het nieuwe beleidsplan, dat in 2018 zal worden opgeleverd.

Reserve Huisvesting sporthallen/-zalen -70K

Wordt veroorzaakt door minder onderhoudskosten dan geraamd. Tevens lagere kapitaallasten

Reserve Inrichting sporthallen/-zalen -39K

Wordt veroorzaakt door minder onderhoudskosten en kleine aanschaffingen dan geraamd.

Reserve Stadion FC Volendam -70K

Wordt veroorzaakt door minder kosten aan onderzoek eigendom gebouw FC Volendam en een hoger exploitatieresultaat.

Reserve Speelwerktuigen -21K

Wordt veroorzaakt door minder inspectiekosten en minder kosten onderhoud ondergronden van speeltoestellen dan geraamd.

Overige producten -17K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten

Programma 5C

Overig Sociaal Maatschappelijk

Wethouders:
H. Schütt
Vincent Tuijp
A. Koning

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Participatie & dorpsraden

Portefeuillehouder: H. Schütt/V. Tuijp

Afdelingshoofd: F. Clabbers/J. Hagenaars

Coalitieakkoord

Dorpsraden hebben in het voormalige Zeevang altijd een belangrijke rol gespeeld tussen inwoners en de gemeente. Deze vorm van burgerparticipatie zal ook in de toekomst verder aangemoedigd worden. Dit zal ook voor de stedelijke kernen gelden wanneer daar bij de burgers behoefte aan is. Naast de bestaande bijeenkomsten per kern, zullen ook een paar maal per jaar gemeenschappelijke bijeenkomsten (met thema) georganiseerd worden. De toegankelijkheid naar het ambtelijke apparaat zal laagdrempelig georganiseerd worden (meldpunt).

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In (voormalig) Zeevang hebben de dorpsraden altijd korte lijnen gehad met het college. Dit was in een convenant vastgelegd. Die vorm van participatie kan weliswaar niet één op één worden overgenomen naar de huidige gemeente Edam Volendam maar is wel inspirerend als voorbeeld. Inspraak van bewoners en bewonersgroepen worden gefaciliteerd en voor de inspraak in het Sociale Domein wordt in 2016 de Verordening Adviesraad Sociaal Domein vastgesteld. De Vrijwilligersmakelaar organiseert netwerkbijeenkomsten voor vertegenwoordigers van vrijwilligersorganisaties.

Vitaliteit van de dorpskernen. Alle voorzitters of bestuursleden van de belangenverenigingen moeten elk kwartaal in de gelegenheid gesteld worden met de gemeente in gesprek te gaan. Voor initiatiefnemers moet de gelegenheid gecreëerd worden regelmatig met de gemeente in gesprek te komen.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Netwerkbijeenkomsten vrijwilligersorganisaties	X	X	X	X	X	X
Platform gemeente - initiatiefnemers	X	X	X			

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 hebben drie netwerkbijeenkomsten voor vrijwilligersorganisaties plaatsgevonden.

In het gemeenschappelijk dorpsraden overleg (GDO) heeft structureel overleg plaatsgevonden tussen de dorpsraden en het gemeentebestuur.

Het platform gemeente-initiatiefnemers is in overleg opgeheven; het wordt onderdeel van het nieuwe participatiebeleid.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Subsidies

Portefeuillehouder: H. Schütt/V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Het subsidiebeleid in brede zin zal worden geëvalueerd en heroverwogen, mede met het oog op financieel- en maatschappelijk effect.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Het geharmoniseerde en in 2016 vastgestelde subsidiebeleid inclusief de desbetreffende algemene subsidieverordening en de diverse subsidieregelingen per beleidsterrein zullen in 2017 geïmplementeerd zijn. Om de organisaties en lokale instellingen goed in dit proces mee te nemen wordt een communicatietraject gestart en zo de organisaties ondersteund. Het subsidiebeheer wordt integraal vormgegeven door hiervoor een aandachtfunctionaris aan te wijzen, de betrokken medewerkers te scholen en de lijn met de afdeling financiën te intensiveren. Eind 2017 wordt een quick scan verwacht. Structureel wordt het subsidiebeleid gemonitord en waar nodig bijgesteld. In 2020 vindt een evaluatie plaats van het bestaande subsidiebeleid.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Implementatie nieuwe subsidiebeleid	X					
Werken met aandachtfunctionaris, scholen medewerkers, lijn met financiën	X	X	X	X	X	X
Quick scan subsidies	X					
Evaluatie				X		

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het nieuwe subsidiebeleid is vastgesteld in 2016, waarvan 2017 het eerste uitvoeringsjaar is geweest. Er is een subsidiecoördinator aangesteld. Medewerkers zijn geschoold in de toepassing ervan. Met subsidieaanvragers is uitgebreid gecommuniceerd over de nieuwe werkwijze.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Wonen & Volkshuisvesting

Portefeuillehouder: V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Op korte termijn zal de Woonvisie gereed zijn. Parallel daaraan zal de Woonzorgvisie worden herijkt en zo mogelijk worden geïntegreerd. Belanghebbende partijen zoals corporaties en zorgaanbieders zullen hierbij worden betrokken. Op basis van deze documenten zal worden bepaald wat wenselijke programma's zijn voor specifieke inbreilocaties zoals de voormalige school De Botter te Edam. Zodat op de juiste plaatsen en naar behoefte onder meer eengezinswoningen, seniorenwoningen, zorgwoningen en woningen voor eenpersoonshuishoudens worden gerealiseerd.

Voor wat betreft de invulling van de aanwezige en toekomstige inbreilocaties in Edam-Volendam inclusief de kernen in Zeevang zal als leidraad hiervoor het Koersdocument Wonen 2015-2016 van

Companen en de op basis daarvan nog op te stellen Woonvisie in 2016 in de nieuwe gemeente gebruikt gaan worden. Op basis van de daarin geactualiseerde demografische gegevens zullen op deze inbreilocaties onder andere de benodigde woningen voor senioren en eenpersoonshuishoudens ingepland kunnen gaan worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In de Woonvisie zijn de prognoses van de bevolkingsopbouw meegenomen. In 2017 wordt een locatieonderzoek voor nieuwbouw uitgevoerd, waarna het college en de raad een voorstel tegemoet kunnen zien. In 2018 kunnen de voorbereidingen getroffen worden voor de aanbesteding nieuwbouw die in 2019 kan plaatsvinden. Structureel worden jaarlijks prestatieafspraken gemaakt met de woningbouwcorporaties. Realisatie van het woon-zorgcomplex de Broeckgouw start in 2017 In 2019 wordt aanvang gemaakt met de uitvoering van (ver)bouw van de Meermin 24 zorg. Waarschijnlijk is het dat voorstellen voor andere projecten zullen worden voorgesteld.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Locatieonderzoek voor nieuwbouw	X					
Aanbesteding nieuwbouw		X	X			
Woonzorgcomplex De Broeckgouw	X	X				
(Ver)Bouw de Meermin			X	X		

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Realisatie van het woonzorgcomplex in de Broeckgouw is opgeschoven naar 2018/2019. 2017 is gebruikt om de participerende partijen onder leiding van de gemeente overeenstemming te laten bereiken. Dit gaat over de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden tijdens de bouw en de exploitatie van het complex. We verwachten dat betrokken partijen dit in 2018 af kunnen ronden.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Zorg

Portefeuillehouder: V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Uitgangspunt is dat de uitvoering moet gebeuren met het geld dat er voor ontvangen wordt, maar ook niet minder dan dat. Daarom zullen mogelijke overschotten hiervan, voor zover nodig, bij de jaarrekening toegevoegd worden aan een Verevenings-zorgfonds, waaruit mogelijke latere tekorten dan ook weer aangevuld kunnen worden. Het huidige zorgfonds zal hierin opgaan en als eerste buffer gelden. Het langer thuis blijven wonen moet goed gefaciliteerd worden maar ook moet gezorgd worden voor voldoende plekken als dat niet meer kan. Ingezet wordt dan ook op een woon-zorgvoorziening in de Broeckgouw, ver-/nieuwbouw van de Meermin, verbouw van de Gouwzee, herontwikkeling Maria Goretti, behoud Notaris en de Seevanck en het ondersteunen van wooninitiatieven vanuit de bevolking.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In 2017 wordt onderzocht hoe de werkwijze van het breed sociaal loket (bsl) de positie van de kwetsbare burger nog meer kan versterken door eerdere inzet of extra inzet van informele zorg (o.a. mantelzorg) Een aanpassing van de intake-matrix kan hier onderdeel van zijn. Met voortdurende

monitoring en klanttevredenheidsonderzoeken wordt de kwaliteit van de zorg in de gaten gehouden. Inzet van domotica wordt vanuit een provinciale subsidie gestimuleerd.

Daar waar ouderen problemen ondervinden met de 'digitale' aanpak worden vrijwilligers ingezet om hen te ondersteunen. Versterking van het vrijwilligerswerk als preventief instrument om mensen langer thuis te kunnen laten blijven wonen en meedoen in de samenleving, onder andere door eenzaamheidsbestrijding.

Bij de aanbestedingen Jeugd en Wmo worden eisen aan kwaliteit en toezicht hierop meegenomen. Ook heeft de gemeente een privacy protocol voor burgers die zich melden bij het BSL. Uitgaven worden gemonitord middels landelijke codering om controle op de uitgaven te versterken. Zie ook 20b Wonen en Volkshuisvesting.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Werkwijze BSL optimaliseren	X					
Versterken vrijwilligerswerk	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De optimalisering van de werkwijze van het Breed Sociaal Loket en het versterken van het vrijwilligerswerk zijn doorlopende activiteiten, die goed verlopen. Het bereik van het vrijwilligerswerk is vergroot. Binnen het Breed Sociaal Loket weet de inwoner ons steeds beter te vinden wat een hogere instroom van het aantal casussen met zich meebrengt. De afgelopen periode heeft laten zien dat we daardoor kwetsbaar zijn geworden. In het kader van het versterken van de toegang is de synergie tussen het CJG en het Zorgteam bevorderd, waarbij kennis en kunde wordt uitgewisseld. Dit bevordert en draagt bij aan het langer zelfstandig thuis wonen en deelnemen aan de samenleving. De effecten worden op langere termijn zichtbaar.

Binnen de jeugdhulp is het afgelopen jaar hard gewerkt aan de invoering van de resultaatfinanciering. In plaats van tarieven per geleverde dienst wordt gewerkt met vaste prijzen per zorgaanbieder voor vastgestelde resultaten. Hierdoor komt meer verantwoordelijkheid bij de zorgaanbieder te liggen. Hierin werkt Edam-Volendam samen binnen de regio met dertien andere gemeenten. De inkoop en aanbestedingen zijn in 2017 doorlopen en succesvol afgerond. Per januari 2018 is het nieuwe stelsel van start gegaan.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Alcoholontmoediging- en drugsbestrijding

Portefeuillehouder: V. Tuijp/L. Sievers
Afdelingshoofd: M. Bekkenkamp/J. Hagenaars

Coalitieakkoord

Dit onderwerp blijft permanente aandacht vragen. Zowel qua handhaving als preventie. Goede voorlichting voor de jeugd en ouders speelt hierin een belangrijke rol. Ook maatschappelijke – en sportinstellingen moeten in staat worden gesteld hierin een alternatief te kunnen bieden en hun rol te pakken. Nu de jeugdzorg een verantwoordelijkheid van de gemeente is geworden, is dit des te belangrijker geworden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In 2017 wordt de nieuwe Nota gezondheidsbeleid (2017-2020) opgesteld (wettelijke verplichting) 2017-2020. In 2018 wordt de samenwerking met sport vormgegeven in een Plan van Aanpak. In 2019 wordt een nieuw preventie en handhaving plan gepresenteerd wettelijk verplichting). In 2021 wordt vernieuwde Nota gezondheidsbeleid opgesteld. Permanente is er aandacht voor handhaving en preventie.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Opstellen nota Gezondheidsbeleid	X				X	
Plan van aanpak gezondheid en sport		X				
Preventie en handhavingsplan			X			

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De nota Leefstijl is in 2017 voorbereid en in januari 2018 vastgesteld. Daarnaast is gestart met Programma LEF ("IJslands model") dat door een combinatie van preventieve en repressieve maatregelen een structurele afname in het gebruik van genotmiddelen onder jongeren beoogt te realiseren. Om dit te bereiken zal een uitgebreid communicatietraject worden ingezet.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Onderwijs

Portefeuillehouder: V. Tuijp

Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Onderwijs vervult een centrale rol in onze maatschappij. Een leven lang leren en jezelf blijven ontwikkelen is tegenwoordig heel gewoon. Dat moet ook, want door onder meer automatisering en robotisering zullen de beroepen van vandaag niet meer de beroepen van morgen zijn. Omdat onderwijs moet voorbereiden op werkzaamheden die nog niet bestaan, is nauwe samenwerking tussen het bedrijfsleven, onderwijs en de gemeente noodzakelijk.

Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijk onderwijsaanbod binnen de gemeente, met behoud van kleine scholen in buurten en dorpen. Voor het passend onderwijs, zowel voor beneden- als bovengemiddelde leerlingen is een goede verbinding met het gemeentelijk team een voorwaarde, waarbij schoolmaatschappelijk werk en de leerplichtambtenaren een cruciale rol vervullen. Bewegingsonderwijs is belangrijk, het liefst met vakleerkrachten in het primair onderwijs.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Bereikbaarheid voor alle kinderen in de gemeente is een belangrijk doel. De agenda passend onderwijs bestaat uit de onderdelen thuiszitters, leerlingenvervoer, zorg voor de jeugd, doorgaande ontwikkelijn, vergunninghouders, onderwijs en arbeidsmarkt. Afstemming van onderwijs en participatiewet krijgt meer aandacht met name voor leerlingen van het Voortgezet Speciaal Onderwijs en het Praktijkonderwijs. Subonderdelen zijn de Schakelklas en Schoolmaatschappelijk werk plus. Overleg met sportvereniging en onderwijs om te komen tot een verbetering van bewegingsonderwijs.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Afstemming onderwijs en participatiewet	X					
Overleg onderwijs en sport	X					
Uitvoeren agenda passend onderwijs	X	X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Er vindt constructief regulier overleg plaats tussen gemeente en het lokale onderwijsveld over de lokale educatie agenda, waarbij het inzetten van passende zorg een terugkerend gespreksonderwerp is. Voor de uitgaven aan de schakelklas in Purmerend zijn onder andere de middelen 2017 vanuit het Programmaplan ingezet.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Schoolzwemmen

Portefeuillehouder: V. Tuijp

Afdelingshoofd: M. Bekkenkamp

Coalitieakkoord

Ook moet het schoolzwemmen zoveel mogelijk in stand gehouden worden; voor de beweging, maar ook vanwege veiligheid in onze waterrijke gemeente.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Bestaand beleid wordt voortgezet, schoolzwemmen blijft in stand. Verder wordt bekeken of ook in voormalig Zeevang het schoolzwemmen kan worden ingevoerd.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoeken mogelijkheden schoolzwemmen voormalig Zeevang	X					

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Het onderzoek naar de mogelijkheden van schoolzwemmen in het gebied Zeevang is afgerond. Het resultaat is dat in dit gebied het aanbod hetzelfde is als in Edam en Volendam.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Onderwijshuisvestingsplan

Portefeuillehouder: A. Koning

Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

In overleg met de schoolbesturen wordt een onderwijshuisvestingsplan gemaakt rekening houdend met de staat van de schoolgebouwen, leerlingenprognoses en gedeelde verantwoordelijkheid voor het bouwen en onderhouden van onderwijshuisvesting. Hierbij wordt tevens onderzocht in hoeverre een en ander door-gedecentraliseerd kan worden naar de SKOV (het enige schoolbestuur dat daar tot nu toe belangstelling voor heeft). Uitgangspunt hierbij is dat de gemeente zeggenschap houdt over de grondposities.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

In 2016 is reeds gestart met een onderzoek ter voorbereiding van het te maken huisvesting plan dat aan de gemeenteraad wordt voorgelegd. Implementatie van dat plan vindt plaats in 2019 en verder.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoeken doordecentralisatie onderwijshuisvesting	X					
Huisvestingsplan opstellen	X					
Implementatie			X			

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Met het lokale onderwijsveld is gestart met het voorbereiden van een integraal huisvestingsplan voor het onderwijs. Hiervoor zijn diverse gesprekken gevoerd met de schoolbesturen.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Kunst en cultuur

Portefeuillehouder: V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Kunst en cultuur verrijken de samenleving. Vooral op het gebied van zang en muziek herbergt Edam-Volendam vele talenten. Muziek- en cultuureducatie voor de jeugd is belangrijk en de bibliotheek, muziekschool, CBW, musea en scholen werken daarbij goed samen. Het is dan ook van belang dat initiatieven van onderop voor culturele evenementen worden gestimuleerd en gefaciliteerd. Onderzocht wordt of het gebruik van locaties voor evenementen geïntensiveerd kan worden. Het proces van vergunning en subsidieaanvragen dient waar mogelijk te worden vereenvoudigd. De verbinding met de activiteiten vanuit de toeristische invalshoek zal meer aandacht krijgen. Het cultuurplatform kan daarin een rol spelen.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Middels het bevorderen van de samenwerking van diverse partijen willen wij een goede krachtenbundeling bevorderen. Te denken valt aan samenwerking in programmering, publieksbenadering, bedrijfsvoering en faciliteiten. In samenwerking met afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling (bestemmingsplannen) zal om deze redenen in 2017 o.a. worden geïnventariseerd welke locaties geschikt zijn en gebruikt kunnen worden voor het uitvoeren en laten plaats vinden van culturele evenementen. In het kader van de harmonisatie van het subsidiebeleid heeft de raad de kaders voor subsidiering van activiteiten vastgelegd.

In het kader van de evaluatie van de desbetreffende subsidieregelingen zal hier aandacht aan worden besteed en zal ook worden bekeken waar administratieve lasten voor de subsidieaanvrager beperkt kunnen worden. Parallel zal in afstemming met afdeling Publiek, Veiligheid en Bestuurszaken naar mogelijkheden voor vereenvoudiging van de aanvraagprocedure voor (evenementen-) vergunningen worden gekeken. Op basis van de uitkomst van dit onderzoek zal in 2018 een voorstel omtrent de vereenvoudiging van vergunningen aan het college voorgelegd worden gedaan.

De implementatie van de gekozen mogelijkheden zal in 2019 plaatsvinden. Een evaluatie wordt verwacht na afloop van minimale periode van twee jaar (in 2022). Het bevorderen van de samenwerking van de lokale partijen kan leiden tot innovatieve ideeën, welke kunnen worden ontplooid in gezamenlijke activiteiten, welke de leefbaarheid en sociale cohesie bevorderen.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Cultuurnota	X			X		
Vereenvoudiging vergunningen		X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De voorbereidingen van de Nota Kunst en Cultuur zijn in 2017 gestart, oplevering volgt in 2018. In 2017 is een cultuurplatform opgericht, dat kunst en cultuur in onze gemeente actief bevordert. Dit platform wordt betrokken bij het opstellen van de nota.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Bibliotheken

Portefeuillehouder: V. Tuijp
Afdelingshoofd: F. Clabbers

Coalitieakkoord

Bibliotheken voorzien nog steeds in een belangrijke behoefte. Deze voorziening moet voor iedereen bereikbaar blijven. Blijven innoveren en het behalen van de geformuleerde doelstellingen is daarbij van belang.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Nauwgezet zullen inkomsten en uitgaven op elkaar worden afgestemd waarbij evt. gevolgen in oenschouw worden genomen.

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Evaluatie bibliotheekvoorziening		X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

De evaluatie van de bibliotheekvoorzieningen in onze gemeente is voorzien voor 2018.

Wat heeft het gekost:

Financieel overzicht Programma 5 C

Product	(x € 1.000)											
	Begroting 2017			Begroting 2017			Realisatie 2017			Realisatie vs Begroting (na wijz)		
	voor wijziging			na wijziging								
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
5.05 Nazorg	256	179	-77	304	179	-125	293	170	-123	11	-9	2
5.06 Voorziening onderwijshuisvesting	1.685	77	-1.608	1.692	77	-1.615	1.540	57	-1.483	152	-20	132
5.07 Onderwijsondersteunende activiteiten	322	130	-192	411	160	-251	332	143	-189	79	-17	62
5.08 Voorkoming schooluitval	104	27	-77	104	27	-77	118	33	-85	-13	6	-7
5.09 Bevordering toegankelijkheid onderwijs	449	2	-447	478	2	-476	474		-474	4	-2	2
5.17 Openbare bibliotheek	622	20	-602	622	20	-602	622	19	-603	0	-1	-1
5.18 Kunst- en cultuur	626	15	-611	628	15	-613	606	15	-591	22		22
5.19 Kinderopvang/Peuterspeelzalen	270	1	-269	267	1	-266	269		-269	-2	-1	-3
5.20 Fraudebestrijding/-preventie	13		-13	13		-13	0		0	12		12
5.21 Inkomensvoorziening	5.343	4.666	-677	4.913	4.303	-610	4.916	4.340	-577	-3	37	34
5.22 Bijzondere bijstand	435	35	-400	530	35	-495	433	64	-369	97	29	126
5.23 Minimabeleid	180		-180	180		-180	208		-208	-28		-28
5.24 Verslavingsbeleid	120		-120	110		-110	99		-99	10		10
5.25 Gezondheidszorg	334		-334	346		-346	284		-284	63		63
5.27 Begraafplaatsen	153	188	36	148	184	36	491	252	-239	-342	67	-275
5.28 Burgerparticipatie	39		-39	39		-39	34		-34	4		4
Totaal resultaat voor bestemming	10.949	5.340	-5.609	10.785	5.003	-5.782	10.719	5.093	-5.626	66	90	156
Mutatie reserves:												
Afkoop onderhoud graven.	12	6	-5	7	2	-5	7	267	261		265	265
Onderwijshuisvesting	1.350	1591	241	1350	1579	229	1350	1549	199		-30	-30
Plan aanpak drugsbestrijding					50	50		50	50			
Verbouwing Haven 154-156		7	7		7	7		7	7		0	0
Amateuristische kunstbeoefening					16	16		16	16			
Kinderopvang/peuterspeelzaalwerk					53	53		53	53			
Wijksteunpunt												
Totaal mutatie reserves	1.362	1.605	243	1.357	1.707	350	1.357	1.943	586		236	236
Totaal resultaat na bestemming	12.311	6.945	-5.366	12.141	6.710	-5.431	12.076	7.036	-5.040	66	326	391

Verantwoording producten:

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Product 5.06 Voorziening onderwijshuisvesting +132K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 132.000. Het Don Bosco College heeft dit jaar geen gebruik gemaakt van leslokalen in de Opperdam, waardoor de uitgaven € 136.000 lager zijn. Deze lagere kosten zijn gerelateerd aan de lagere huuropbrengsten Opperdam in product 5.13.

Product 5.07 Onderwijsondersteunende activiteiten +62K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 62.000. Dit verschil is ontstaan op het budget voor onderwijsachterstandbeleid. De verwachting is dat door de harmonisatie van peuterspeelzalen en VVE het bedrag in 2018 weer volledig nodig is.

Product 5.18 Kunst en Cultuur +22K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 22.000. Er is sprake van diverse kleine onderschrijdingen, zoals een terug ontvangen bedrag van € 7.000 betreffende teveel uitgekeerde subsidie 2016 en € 7.000 minder onderhoudskosten aan musea dan was geraamd. Door deze onderschrijding op onderhoud wordt een lagere onttrekking gedaan aan de reserve Gemeentelijke Gebouwen. Verder is er sprake van diverse kleine onderschrijdingen.

Product 5.20 Fraudebestrijding/-preventie +12K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 12.000. Er zijn in 2017 door onze contractpartner weinig handhavingsszaken opgepakt. Hierdoor is het budget nauwelijks aangesproken.

Product 5.21 Inkomensvoorziening +34K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 34.000. Er zijn hiervoor meerdere oorzaken te benoemen. De grootste afwijkingen worden toegelicht:

De hogere inzet op terugvordering en verhaal is financieel zichtbaar geworden. Hierdoor is in totaal € 82.000 meer terug ontvangen dan was geraamd.

Door een stelselwijziging was de te ontvangen rijkssubsidie voor de Bijstand (€ 46.000 nadelig) lager dan verwacht.

Het afgelopen jaar heeft geen toekenning plaatsgevonden op de BBZ leenbijstand. Dit betreft kapitaaleningen aan zelfstandigen. In totaal bedraagt het voordelige verschil op de post bijstand zelfstandigen € 64.000.

Verder zijn er vanuit product 1.07 Overhead kosten doorbelast, waardoor een overschrijding van € 30.000 aan kosten voor software en voor € 47.500 aan kosten voor (ingeleend) personeel is ontstaan. Zie hiervoor de toelichting bij product 5.01 Wmo maatwerk.

Product 5.22 Bijzondere bijstand +126K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 126.000. Met ingang van 2017 stelt het rijk geld beschikbaar voor de Regeling Kansen voor Kinderen. In 2017 heeft de gemeente € 95.000 hiervoor ontvangen. In 2017 is de Nota armoede en schuldhulpverlening opgesteld waarin ook beleid voor bovenstaand rijksgeeld is meegenomen. De uitvoering hiervan start in 2018.

In 2016 zijn leningen voor inrichtingskosten aan vluchtelingen verstrekt. Als gevolg hiervan is in 2017 € 30.000 aan ontvangsten op aflossing leningen inrichtingskosten ontstaan.

Product 5.23 Minimabeleid -28K

Dit product heeft een nadelig saldo van € 28.000. Dit saldo is ontstaan doordat aan kwijtschelding afvalstoffen € 10.000 meer is uitgegeven dan geraamd en doordat de sociale uitkeringen € 10.000 hoger zijn uitgevallen dan geraamd. Deze kosten zijn voornamelijk toe te schrijven aan het na-effect van de vluchtelingenstroom in 2016.

Product 5.24 Verslavingsbeleid +10K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 10.000. Dit saldo is ontstaan doordat in 2017 geen posteractie over middelen gebruik tijdens de kermis heeft plaatsgevonden.

Product 5.25 Gezondheidszorg +63K

Dit product heeft een voordelig saldo van € 63.000. Ondanks herhaalde oproepen is door onze contractpartners, mede door capaciteitsproblemen, geen invulling gegeven aan de uit te besteden werkzaamheden met betrekking tot (publieke) gezondheidsbevordering van statushouders. Daarnaast is € 10.000 bestemd als dekking voor activiteiten Sportkoepel onder product 5.11.

Product 5.27 Begraafplaatsen -275K

Dit product heeft een nadelig saldo van € 275.000. De voornaamste oorzaak hiervan is gelegen in de herziening van de verantwoording van ontvangen afkoopsommen voor het onderhoud van de begraafplaats en het recht van begraven. Ontvangen afkoopsommen vormen op grond van het BBV een verplichting aan degene die de afkoopsom heeft betaald en dienen op die grond te worden opgenomen in een voorziening met specifieke bestedingsplicht. De afgelopen jaren zijn de ontvangen afkoopsommen ten onrechte als baten verantwoord. In het verslagjaar heeft er een herrekening plaatsgevonden over de afgelopen twaalf jaar, wat resulteert in een extra last van € 298.000.

Naast deze eenmalige extra last is er nog een bescheiden onderbesteding aan de lastenkant en iets hogere baten dan was geraamd, wat een voordeel oplevert van € 24.000.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Reserve Afkoop onderhoud graven +265K

De reserve afkoop onderhoud graven is opgeheven waardoor resultaat vrijvalt

Reserve Onderwijshuisvesting -30K

Lagere kapitaallasten door het niet doorgaan van de verplaatsing van de Blokwhere.

Overige producten +20K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten

Overzicht incidentele baten (+) en lasten (-):

Product	Omschrijving	(x € 1.000) 31-12-2017
5.28	Dotatie afkoop graven en afkoop onderhoud graven	-372

Programma 6 Financiën en algemene dekkingsmiddelen

Wethouder:
H. Schütt

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Financieel beleid

Portefeuillehouder: H. Schütt
Afdelingshoofd: J. Groote

Coalitieakkoord

Een goed, gezond en transparant financieel beleid is de basis. De belastingen zullen, na harmonisatie als gevolg van de fusie, in beginsel niet meer dan met het inflatiepercentage worden verhoogd. Het gemeentelijk belastingstelsel zal tegen het licht worden gehouden.

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 zijn de OZB en de toeristenbelasting met het inflatiepercentage (1%) verhoogd. De rioolheffing is conform het GRP verhoogd met 10%. De overige heffingen zijn in 2017 niet verhoogd. In 2017 heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de (berekening van de) kostendekkendheid van de gemeentelijke heffingen. Met de bevindingen wordt rekening gehouden bij toekomstige tariefvoorstellen. In afwachting van landelijke ontwikkelingen (onderzoeken op rijksniveau) over verruiming van het gemeentelijk belastingstelsel heeft er in 2017 nog geen onderzoek naar het gemeentelijk belastingstelsel als geheel plaatsgevonden. Ondanks dat het vorig kabinet bouwstenen heeft geformuleerd voor uitbreiding en herziening van het lokale belastinggebied, maken deze echter geen onderdeel uit van het Regeerakkoord 2017 - 2021. De voorgenomen herziening lijkt er vooralsnog niet te komen. Onderzoek naar de haalbaarheid van het invoeren van een watertoeristenbelasting is in 2017 gestart. Onderzoek naar de invoering wordt in 2018 uitgevoerd.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Risicomanagement

Portefeuillehouder: H. Schütt
Afdelingshoofd: J. Groote

Coalitieakkoord

Het risicomanagement zal aangescherpt worden. Investerings zullen getoetst worden op verlaging van de exploitatiekosten. Gemeentelijke eigendommen en activiteiten zullen regelmatig getoetst worden op de kernwaarden van het gemeentelijk beleid. Financiële risico's van grondexploitaties, zoals bij de Broeckgouw, zullen nauwgezet worden gemonitord.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoek doen naar het gemeentelijk belastingstelsel. Hieronder wordt begrepen het geheel van gemeentelijke belastingen en retributies (heffingen). Het onderzoek richt zich op de noodzaak en wenselijkheid van de huidige heffingen en mogelijke nieuwe heffingen in de toekomst.' Bij elke investeringsvraag worden de exploitatielasten over de hele levensduur in kaart gebracht (TCO= Total Costs of Ownership). Jaarlijks bij de jaarrekening en bij de begroting vindt een beoordeling plaats van de risico's in de grondexploitaties.	X	X				
	X	X	X	X	X	X

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

Binnen de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing wordt een uiteenzetting gegeven van de risico's die de gemeente loopt en de maatregelen die daarbij worden getroffen conform de nota weerstandsvermogen en risicomangement. In betreffende paragraaf wordt ook weergegeven hoe met de risico's om te gaan.

Wat wilden we bereiken? (is citaat uit de programmabegroting 2017)

Inkoopbeleid

Portefeuillehouder: H. Schütt

Afdelingshoofd: J. Groote

Coalitieakkoord

Inkoop- en aanbestedingsbeleid zal nader worden gezien, zowel financieel, op het gebied van voorwaarden als qua control. Ook zullen maatschappelijke verantwoordelijkheden meegewogen worden.

Wat gaan we daar (concreet) voor doen?

Activiteit	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Een heroriëntatie over de organisatorische inbedding en het inhoudelijke inkoopbeleid.	X	X				

Wat hebben we bereikt (realisatie programmaplan 2017)

In 2017 zijn maatregelen getroffen om de bestaande situatie met betrekking tot inkoop en aanbestedingen in kaart te brengen om een start te maken met de uitvoering. Maatregelen zijn onder andere: De aanstelling van een projectleider en inkoopexpert, er is een inkoopanalyse uitgevoerd, het inkoopbeleid is vastgesteld en geïmplementeerd en er zijn aanbestedingstrajecten gestart. Ook is een opzet gemaakt van een contractenregister en een concept-aanbestedingskalender 2018.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Wat heeft het gekost:

Financieel overzicht Programma 6

Product	Begroting 2017			Begroting 2017			Realisatie 2017			(x € 1.000) Realisatie vs Begroting (na wijzig)		
	voor wijziging			na wijziging								
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
6.01 Beleggingen en treasury	121	178	57	166	204	37	405	69	-336	-239	-135	-373
6.02 Onroerende zaakbelasting	170	5.687	5.518	163	5.651	5.488	226	5.684	5.458	-63	32	-31
6.03 Overige belastingen	171	606	435	188	728	540	180	742	562	8	14	22
6.04 Algemene uitkering		38.175	38.175		38.951	38.951		38.999	38.999		49	49
6.05 Overige uitgaven en inkomsten	1.115	785	-330	1.625	1.429	-196	2.169	1.585	-584	-545	156	-389
6.06 Controle gemeentefinanciën	121		-121	121		-121	97		-97	24		24
Totaal resultaat voor bestemming	1.698	45.431	43.733	2.263	46.962	44.700	3.077	47.079	44.002	-814	116	-698
Mutatie reserves:												
Algemene Reserve	277	500	223	2375	3000	625	2372	3000	628	3		3
Dorpshart Volendam		16	16		16	16		16	16		0	0
Onderhoud gemeente eigendommen	220	634	413	195	657	461	195	210	14		-447	-447
Tractie	255	343	88	258	335	77	258	254	-4		-81	-81
Gemeentelijke huisvesting	294	28	-266	294	143	-150	294	118	-175		-25	-25
Elektronische dienstverlening		14	14		14	14		13	13		-1	-1
Bovenplanse Voorzieningen												
Budgetoverheveling				343	326	-17	343	326	-17			
Fictiekosten Algemene Reorganisatie					24	24		24	24			
Fiscale controle/ondersteuning					27	27		27	27			
Onderhoud inrichting huisvesting				106		-106	106		-106			
Individueel loopbaanbudget												
Informatiebeleidsplan		70	70		140	140		141	141		1	1
Amortisatie MFA							4		-4		-4	-4
Totaal mutatie reserves	1.046	1.605	558	3.571	4.683	1.112	3.572	4.130	557	-1	-553	-554
Totaal resultaat na bestemming	2.744	47.035	44.291	5.834	51.645	45.811	6.649	51.208	44.559	-815	-437	-1.252

Verantwoording producten:

Met betrekking tot de verantwoording van de producten is er voor gekozen slechts de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting te vermelden, waardoor de analyse per programma op de gewenste hoofdlijnen plaats vindt.

Zoals bovenstaand vermeld is programma 6 een programma dat voortkomt uit programma's 1 tot en met 5. Het betreft de dekkingsmiddelen die worden gebruikt voor uitgevoerd beleid in betreffende programma's

Product 6.01 Beleggingen en treasury -373K

De werkelijk doorberekende rente aan de producten is € 229.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat er geen rente wordt toegerekend aan het complex Oosthuizerweg (zie verklaring product 3.10). Dit grondcomplex wordt afgeboekt en afgesloten. De werkelijk te ontvangen rente en dividend is in 2017 € 135.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat houdstermaatschappij EZW nog geen dividend over 2016 heeft uitgekeerd. De houdstermaatschappij heeft een conflict met de belastingdienst over een opgelegde aanslag te betalen vennootschapsbelasting. Het dividend over 2016 wordt wellicht in 2018 uitgekeerd.

Product 6.02 Onroerende zaakbelasting -31K

De kosten van software, direct gelinkt aan transacties binnen dit product (€ 69.000), zijn onterecht begroot onder product 1.07 Overhead. Regelgeving vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat direct aan een taakveld toe te rekenen kosten hier ook op moeten worden verantwoord. Op product 1.07 is hierdoor een onderschrijving voor betreffende posten ontstaan. Een meeropbrengst OZB van € 30.000 en minder overige kosten (€ 10.000) resulteren in vermeld saldo.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Product 6.04 Algemene uitkering +49K

De opbrengsten van de uitkering Gemeentefonds zijn € 49.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door nabetalingen (correcties) uit de jaren 2015 en 2016.

Product 6.05 Overige uitgaven en inkomsten -389K

De lasten op dit product vallen €544.000 hoger uit dan was begroot. Daarentegen zijn de werkelijke inkomsten weer €154.000 hoger dan begroot. De werkelijke lasten vallen hoger uit doordat in 2017 is de aanslag VPB voor zowel 2016 als 2017 wordt verantwoord. Dit betekent een overschrijding van €165.000. Daarnaast is op dit product een besparing op bestaande activiteiten (personeelslasten) begroot van €400.000. Dit betreft dus een negatief geraamde uitgave die er voor zorgt dat de geraamde lasten lager worden. De werkelijke besparing, indien gerealiseerd, wordt verantwoord door de gehele begroting en is niet terug te voeren op één product. De werkelijke opbrengsten vallen hoger uit doordat de opbrengst van inruil auto's €25.000 hoger is uitgevallen, er €16.000 is ontvangen door het ten uitvoer brengen van een anti-speculatiebeding op een woning gevestigd aan de Noorderhaaks (Middengebied) en tenslotte door het afboeken van betalingsvoorziening ter hoogte van €101.000 aan Buma stemrechten, welke is verjaard.

Product 6.06 Controle gemeentefinanciën +24K

Vanuit het verleden wordt de verbijzonderde interne controle (VIC) met betrekking tot de jaarstukken uitbesteed aan de accountant. Inmiddels is voorzichtig gestart deze onder te brengen in de eigen organisatie, onder verantwoordelijkheid van concerncontrol. Dit is nog niet gerealiseerd, waardoor voor betreffende controle, alsmede de interne controle op het sociaal domein, meerwerk ontstaat. Ook voor de controle op de inkoop in 2017 worden hogere kosten voorzien. Deze kosten worden in 2018 gemaakt.

Reserve Onderhoud gemeente eigendommen -447K

Minder uitgevoerd onderhoud dan geraamd en minder kapitaallasten

Reserve Tractie -81K

Lagere kapitaallasten dan geraamd

Reserve Gemeentelijke huisvesting -25K

Lagere kapitaallasten dan geraamd

Overige producten +21K

Overige kleine posten, verdeeld over meerdere producten

Overzicht incidentele baten (+) en lasten (-):

Product	Omschrijving	(x € 1.000) 31-12-2017
6.05	Rechtbankvonnis inzake de Pieterman	-749
6.05	Belastingdienst Vennootschapsbelasting 2016	-165
	Totaal	-914

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Overzicht beleidsindicatoren programma 6

Beleidsindicatoren (artikel 8 lid 3 BBV)

Indicator	Eenheid	Periode	Regio	Waarde	Bron	Beschrijving
WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	Edam-Volendam	253	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
Demografische druk	%	2016 2018	Nederland Edam-Volendam	254 76,8	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2018 2018	Nederland Edam-Volendam	69,6 646	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.
Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2018 2018	Nederland Edam-Volendam	649 715	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisouder betaalt aan woonlasten.
		2018	Nederland	721		

Hoofdstuk 2

Paragrafen

2.1 Paragraaf Lokale heffingen 2017

2.1.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen op hoofdlijnen. Het fiscale instrumentarium van de gemeente is opgebouwd uit belastingen en rechten (of retributies), tezamen aangeduid als heffingen. Belastingen zijn gedwongen betalingen aan de overheid als zodanig waar geen rechtstreekse individuele contraprestatie tegenover staat en die krachtens algemene regels worden geheven. Rechten (of retributies) daarentegen zijn betalingen die door de overheid krachtens algemene regels worden gevorderd ter zake van een concrete door de overheid in haar functie als zodanig individueel bewezen dienst.

2.1.2 Overzicht van de lokale heffingen

Onderstaande tabel geeft weer welke opbrengsten uit de bestaande lokale heffingen zijn verkregen. In de (bijgestelde) begroting 2017 is rekening gehouden met een bedrag aan inkomsten van € 14.547.308. De werkelijk gerealiseerde inkomsten bedragen € 14.951.270. Ten opzichte van 2016 zijn de totale inkomsten uit de lokale heffingen in 2017 met € 577.259 toegenomen. Dit betreft extra inkomsten uit onroerendezaakbelastingen, rioolheffing eigenaren en leges omgevingsvergunningen. Ook de controle op het houden van honden in 2017 heeft geleid tot extra inkomsten.

Tabel 1: Opbrengst van de lokale heffingen

Belastingsoort	Rekening 2016	Belasting- maat regelen 2017	Begroting (bijgew.) 2017 inclusief belastingmaat- regelen 2017	Rekening 2017	Meer/minder opbrengst rekening 2017 - rekening 2016	% meer/minder rekening 2017 - rekening 2016
OZB eigenaren	4.777.710	1,0%	4.868.741	4.887.408	109.698	2,3%
OZB gebruikers	778.793	1,0%	782.644	796.251	17.458	2,2%
Hondenbelasting	112.919	0,0%	120.000	124.948	12.029	10,7%
Precariobelastingen	29.132	0,0%	31.000	33.259	4.127	14,2%
Toeristenbelasting	575.780	1,0%	571.691	553.310	-22.470	-3,9%
Afvalstoffenheffing	3.421.094	0,0%	3.442.623	3.445.992	24.898	0,7%
Reinigingsrechten	149.678	0,0%	150.000	145.760	-3.918	-2,6%
Rioolheffingen eigenaren	2.734.620	10,0%	3.021.262	3.020.134	285.514	10,4%
Rioolheffingen gebruikers	74.520	0,0%	70.000	67.745	-6.775	-9,1%
Havengeld	116.647	0,0%	85.000	100.086	-16.561	-14,2%
Marktgeld	38.745	0,0%	36.000	40.944	2.199	5,7%
Grafrechten	145.928	0,0%	143.400	162.211	16.283	11,2%
Leges omgevingsvergunningen	652.191	0,0%	475.000	776.733	124.542	19,1%
Leges parkeeronthefingen	45.460	0,0%	42.560	46.660	1.200	2,6%
Leges parkeren overig	6.195	0,0%	4.000	7.974	1.779	28,7%
Leges burgerlijke stand	54.698	0,0%	47.072	59.046	4.348	7,9%
Leges baliewerkzaamheden GBA	6.804	0,0%	12.500	6.333	-471	-6,9%
Leges naturalisatie	16.363	0,0%	13.880	25.172	8.809	53,8%
Leges overige vergunningen	17.471	0,0%	24.600	22.228	4.757	27,2%
Leges verklaring omtrent gedrag	23.944	0,0%	19.110	17.987	-5.957	-24,9%
Leges reisdocumenten	438.413	0,0%	421.725	430.151	-8.262	-1,9%
Leges rijbewijzen	156.906	0,0%	164.500	180.938	24.032	15,3%

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Totaal 14.374.011

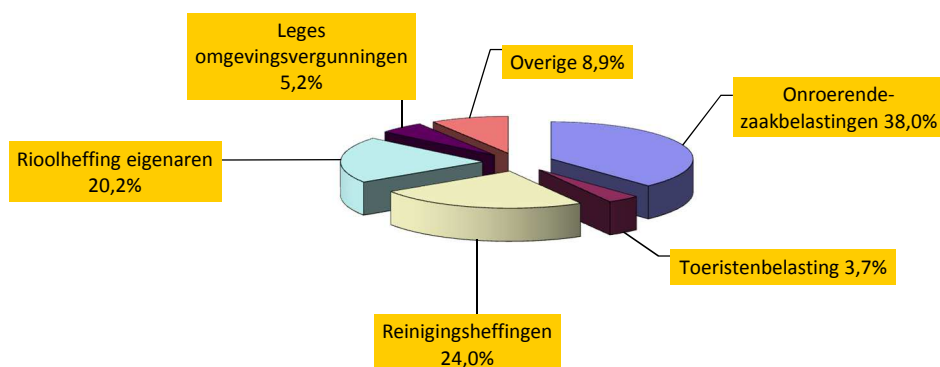
14.547.308

14.951.270

577.259

Het merendeel van de inkomsten uit lokale heffingen 2017 bestaat uit de onroerendezaakbelastingen (38%), de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffing en reinigingsrecht) (24%) en de rioolheffing eigenaren (20,2%).

Grafiek 1: inkomsten lokale belastingen en heffingen 2017

2.1.3 Ontwikkeling van de lokale lasten

2.1.3.1 Onroerendezaakbelastingen

De gerealiseerde opbrengsten onroerendezaakbelastingen (OZB) zijn conform de raming. Van alle lokale heffingen genereert de OZB de hoogste opbrengst. De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtige moet betalen op basis van de vastgestelde waarde van de onroerende zaak. De WOZ-waarde wordt jaarlijks bepaald.

De volgende tabel geeft weer welke OZB-tarieven de gemeente hanteert en hoe deze zich verhouden tot de landelijke tarieven. De in de tabel aangegeven "Stijging 2017" ziet op de gewenste stijging van de totale opbrengst van de belasting exclusief de uitbreiding van het areaal. Omdat rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van de grondslag (waardestijging of -daling) kan het tarief uiteindelijk toch lager of hoger zijn vastgesteld. Een vergelijking van de OZB-tarieven op zich zegt daarom betrekkelijk weinig. Lage tarieven kunnen in combinatie met een hoge grondslag (waarde in het economische verkeer) toch tot een hoge belastingaanslag leiden. Vanuit het perspectief van de belastingbetaler zijn de gemiddelde woonlasten daarom een nuttiger indicator dan het tarief (zie 3.1.4 Ontwikkeling van de woonlasten).

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Tabel 2: Tarieven onroerendezaakbelastingen

	Edam-Volendam	Stijging	Waarde	Edam-Volendam	Landelijk
	2016	2017	ontwikkeling	2017	2017
Woningen					
- eigenaren	0,1090%	1,0%	3,8%	0,1062%	0,1237% *
Niet - woningen					
- eigenaren	0,1735%	1,0%	-1,9%	0,1833%	0,2674% *
- gebruikers	0,1422%	1,0%	-1,9%	0,1481%	0,2019% *
Totaal niet- woningen	0,3157%			0,3314%	0,4693%

* De landelijke tarieven zijn overgenomen uit de "Atlas van de lokale lasten 2017" van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). De tarieven Landelijk 2017 betreffen de gemiddelde tarieven.

2.1.3.2 Afvalstoffenheffing

De gerealiseerde opbrengst afvalstoffenheffing is conform de raming. Met betrekking tot de afvalstoffenheffing is het beleid van ons college erop gericht de tarieven zoveel mogelijk kostendekkend te laten zijn. Op grond van het hieromtrent bepaalde in de Gemeentewet dienen de tarieven zodanig te worden vastgesteld dat de geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. Op basis van de werkelijke baten en lasten 2017 bedraagt het dekkingspercentage 81,3%.

Tabel 3: Tarieven afvalstoffenheffing per huishouden

	Edam-Volendam	Maatregel	Edam-Volendam	Landelijk
Huishouden	2016	2017	2017	2017
van één persoon	€ 193,00	+ 0,0%	€ 193,00	€ 204,00
van twee personen	€ 250,00	+ 0,0%	€ 250,00	€ 260,00
van drie of meer personen	€ 260,00	+ 0,0%	€ 260,00	€ 260,00

Uit het overzicht blijkt dat de tarieven voor de afvalstoffenheffing van de gemeente Edam-Volendam vrijwel gelijk zijn aan het landelijk gemiddelde.

2.1.3.3 Rioolheffing

Met de rioolheffing kan de gemeente de kosten verhalen die ze maakt voor het nakomen van de zorgplichten uit de Wet gemeentelijke Watertaken. De gerealiseerde opbrengst rioolheffing eigenaren is conform de raming. Ook bij de rioolheffing is het beleid erop gericht te komen tot een kostendekkend tarief. Het tarief van de rioolheffing eigenaren bedraagt voor 2017 € 187 per aangesloten eigendom. Het landelijk gemiddeld tarief bedraagt € 192. Op basis van de werkelijke baten en lasten 2017 resteert een dekkingspercentage van 121,7% (€ 549.994). Het dekkingsoverschot is voornamelijk een gevolg van nog niet uitgevoerde werken in het kader van het VGRP. Laatstgenoemd bedrag wordt toegevoegd aan de voorziening GRP.

2.1.3.4 Overige heffingen

Toeristenbelasting

In 80 procent van de Nederlandse gemeenten wordt toeristenbelasting geheven. De belasting wordt geheven ter zake van het houden van verblijf met overnachting in hotels, pensions en andere, soortgelijke vakantieonderkomens. De aanslagen ter zake van de toeristenbelasting worden na afloop van het belastingjaar opgelegd. Op deze wijze wordt voorkomen dat de lasten door de ondernemers moeten worden voorgefinancierd en kan de omvang van de belastingschuld direct definitief worden vastgesteld. De aangiften van de ondernemers

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

worden periodiek gecontroleerd. In onze gemeente bedraagt het tarief in 2017 € 1,61 per nacht. Het gewogen gemiddelde bij alleen gemeenten met toeristenbelasting bedraagt € 2,17. De opbrengst 2017 van deze belasting is geraamd op basis van de gerealiseerde opbrengsten 2015. Omdat deze aanslagen pas na afloop van het belastingjaar worden opgelegd zijn meer recente cijfers over 2016 ten tijde van de raming nog niet beschikbaar. Bij het vaststellen van de rekening 2017 waren nog niet alle aanslagen 2017 opgelegd. De opbrengst over het rekeningjaar bedraagt naar verwachting ± € 553.000, en blijft € 18.000 achter op de bijgestelde raming.

Bouwleges

In 2017 bedragen de gerealiseerde inkomsten uiteindelijk € 776.733. De opbrengst leges wordt geraamd aan de hand van de prognoses ten aanzien van de voorgenomen woningbouw en de te verwachten realisatie van projecten. De feitelijke opbrengst is echter aanbod gestuurd, omdat deze afhankelijk is van de planning van initiatiefnemers en het aantal daadwerkelijk ingediende aanvragen. Daarop kan de gemeente geen invloed uitoefenen. De werkelijke opbrengst zal daarom vrijwel altijd een benadering zijn van de raming. De meeropbrengst 2017 ten opzichte van de bijgestelde raming kan worden verklaard uit de toename van het aantal aanvragen 2017 ten opzichte van 2016 en een aantal grote projecten die op voorhand niet in de raming waren meegenomen.

Tabel 4: Dekkingspercentages 2017

Berekening kostendekking 2017	Rioolheffing	Afvalstoffen-heffing	Reinigings-rechten	Grafrechten	Havengeld	Marktgeld	Leges
Kosten producten incl. (omslag)rente	€ -1.611.227	€ -3.493.191	€ -194.728	€ -212.087	€ -306.106	€ -43.728	€ -1.693.924
Inkomsten producten excl. heffingen	€ 51.876	€ 420.915	€ 33.120		€ 57.119	€ 4.008	€ 17.712
Netto kosten product/taakveld	€ -1.559.351	€ -3.072.276	€ -161.608	€ -212.087	€ -248.987	€ -39.720	€ -1.676.212
Toe te rekenen kosten :							
Overhead	€ -479.821	€ -581.825	€ -36.581	€ -38.439	€ -96.080	€ -8.631	€ -966.717
Extra rente kapitaalslasten	€ -256.991	€ -21.326	€ -949	€ -7.553	€ -55.244	€ -1.239	
BTW	€ -241.722	€ -562.157	€ -6.441			€ -7.220	€ -33.150
Totale kosten	€ -2.537.885	€ -4.237.584	€ -205.579	€ -258.079	€ -400.311	€ -56.810	€ -2.676.079
Opbrengst heffingen	€ 3.087.879	€ 3.445.992	€ 147.845	€ 251.739	€ 100.086	€ 40.944	€ 1.548.050
Saldo	€ 549.994	€ -791.592	€ -57.734	€ -6.340	€ -300.225	€ -15.866	€ -1.128.029
Dekkingspercentage	121,7%	81,3%	71,9%	97,5%	25,0%	72,1%	57,8%

Op grond van de Gemeentewet kunnen rechten worden geheven voor het gebruik van voor de openbare dienst bestemde gemeente-bezittingen of voor het genot van door de gemeente verstrekte diensten. Hierbij is van belang dat de geraamde opbrengsten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. Overdekking is niet toegestaan. "Onderdekking" betekent evenwel dat een deel van de lasten ter zake van het gebruik of genot door anderen dan de gebruikers van de bezittingen of afnemers van de dienst moeten worden opgebracht. Dit deel komt dan ten laste van de algemene middelen.

Extra toegerekende kosten producten

Rioolheffing: van het product Straatreiniging wordt 50% van de kosten toegerekend aan de rioolheffing. Motivering hiervoor is gelegen in het feit dat door het schoonvegen van wegen minder vuil (waaronder ook ander vuil dan zwerfafval) in de riolering terechtkomt, waardoor minder verstoppingen optreden, zodat minder

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

kosten behoeven te worden gemaakt ter zake van het onderhoud van de riolering en het leegzuigen van straat- en trottoirkolken. Het percentage is een inschatting op basis van de ervaring van de vakafdeling.

Rioolheffing: van de opgenomen baggerkosten op het product Waterhuishouding wordt 20% toegerekend aan de rioolheffing. Motivering hiervoor is gelegen in het feit dat het baggeren voor een deel verband houdt met de zorgplicht voor (de afvoer van) hemelwater. Het percentage is een inschatting op basis van de ervaring van de vakafdeling.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht: uit een berekening op basis van de werkelijke uitgaven blijkt dat van de kosten die op het product Straatreiniging worden geboekt, 87% betrekking heeft op het ruimen (in de breedste zin van het woord) van zwerfafval. Van de totale kosten op dit product wordt 50% toegerekend aan de rioolheffing. Resteert 37% voor de reinigingsheffingen. 60% hiervan wordt toegerekend aan de afvalstoffenheffing en 40% aan het reinigingsrecht.

Overhead

Als gevolg van wijzigingen in het Besluit begroting en verantwoording (BBV) heeft de gemeenteraad een keuze gemaakt hoe de kosten van overhead aan de tarieven wordt toegerekend. Deze keuze is vastgelegd in art. 10 van de Financiële verordening gemeente Edam-Volendam, zoals deze op 16 maart 2017 is vastgesteld. Er is voor gekozen om de overhead toe te rekenen op basis van personeelslasten. Dit in navolging van een voorbeeld van de commissie BBV. In deze systematiek wordt de overhead volledig omgeslagen naar rato van de personele kosten. Gesimplificeerd ziet dit er in formulevorm dan als volgt uit:

Personeelslasten taakveld

----- x overhead = opslag taakveld

Totale personeelslasten alle taakvelden exclusief overhead

Extra rente kapitaallasten

Onderdeel van de aan de rechten en heffingen direct toe te rekenen kosten, is de omslagrente (nu 0,5%) over de investeringen. Naast deze omslagrente is het toegestaan rekening te houden met de gedeerde rente over het eigen vermogen. De totale rentelast moet op een realistisch niveau liggen en wordt daarom gerelateerd aan het gewogen rentepercentage dat door de gemeente over extern aangetrokken financieringsmiddelen wordt vergoed. Dit gewogen percentage is berekend en naar beneden afgerond tot 4%. Omdat er in de direct toe te rekenen kosten al een 0,5% omslagrente is opgenomen, komt de extra rente kapitaallasten uit op 3,5%. Deze berekening wordt extracomptabel (buiten de boekhouding) in de dekkingsoverzichten gemaakt en opgenomen in het overzicht als 'extra rente kapitaallasten'.

BTW

Op grond van de Gemeentewet worden onder de aan de rechten en heffingen toe te rekenen kosten mede verstaan de omzetbelasting die ingevolge de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit het fonds.

2.1.4 Ontwikkeling van de woonlasten

De gemiddelde gemeentelijke woonlasten zijn in het rekeningjaar voor de huishoudens ten opzichte van 2016 met bijna 3% toegenomen. Deze woonlasten bestaan uit de onroerendezaakbelastingen voor eigenaren, rioolheffing eigenaren en afvalstoffenheffing. Onderstaande tabel geeft de omvang van de lokale woonlasten voor een meerpersoonshuishouden weer. Hierbij is uitgegaan van een woning met een WOZ-waarde van € 240.000.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Tabel 5: Woonlasten per huishouden Edam-Volendam

	Edam-Volendam		Edam-Volendam		Vershil	In	Landelijk	
	2016		2017		+	%	2017	
OZB eigenaren	€	251,79	€	254,88	€ 3,09	1,2	€ 282,04	*
Afvalstoffenheffing	€	260,00	€	260,00	€ -	0,0	€ 260,00	
Rioolheffing eigenaren	€	170,00	€	187,00	€ 17,00	10,0	€ 192,00	
Totaal woonlasten	€	681,79	€	701,88	€ 20,09	2,9	€ 734,04	

* Op basis van het gemiddelde tarief en een landelijk gemiddelde WOZ-waarde van € 228.000.

De gemiddelde woonlasten in Nederland bedragen op basis van de door ons gehanteerde uitgangspunten in 2017 € 734,04. De woonlasten voor meerpersoonshuishoudens lopen landelijk uiteen van € 487 tot € 1.211. De frequentieverdeling van de woonlasten is echter zeer vlak. In 67% van de gemeenten liggen de woonlasten tussen de € 600 en € 800. Geconcludeerd mag worden dat onze gemeente zich bevindt in het midden van de brede middenmoot.

2.1.5 Ontwikkeling belastingdruk niet-woningen

De gemiddelde gemeentelijke lasten per niet-woning zijn in het rekeningjaar ten opzichte van 2016 met 4,6% toegenomen. Deze lasten bestaan uit de onroerendezaakbelasting voor eigenaren, onroerendezaakbelasting voor gebruikers en rioolheffing eigenaren. Bij de berekening van de lasten OZB is uitgegaan van een niet-woning met een WOZ-waarde van € 316.000.

Tabel 6: Belastingdruk niet-woningen

	Edam-Volendam		Edam-Volendam		Vershil
	2016		2017		+
OZB eigenaren	€	555,20	€	579,23	€ 24,03
OZB gebruikers	€	455,04	€	468,00	€ 12,96
Rioolheffing eigenaren	€	170,00	€	187,00	€ 17,00
Totaal woonlasten	€	1.180,24	€	1.234,22	€ 53,98

2.1.6 Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in aanmerking voor kwijtschelding van de onroerendezaakbelastingen en afvalstoffenheffing. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Afhankelijk van de inkomens- en vermogenstoetsen worden de beide belastingen voor minima geheel of gedeeltelijk kwijtgescholden.

In de begroting 2017 is rekening gehouden met een bedrag voor kwijtschelding van afvalstoffenheffing van € 71.000. Aangezien de kwijtschelding van de onroerendezaakbelastingen in de praktijk slechts betrekking heeft op de gebruikersbelasting is deze begrotingspost als gevolg van de afschaffing van de gebruikersbelasting komen te vervallen. Het werkelijk kwijtgescholden bedrag voor de afvalstoffenheffing bedraagt € 81.378.

2.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.2.1 Inleiding

Deze paragraaf bevat een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's. Een en ander conform de in 2016 vastgestelde Nota weerstandsvermogen en risicomangement.

Naast de Algemene Reserve wordt ook de bestemde reserve Grondexploitatie beschouwd als een onderdeel van de Algemene Reserve. Dit is een bestemmingsreserve met een algemeen karakter. De risico's die worden gelopen in de grondexploitatie en niet gedekt worden door een voorziening zijn dan ook een onderdeel van de risico-inventarisatie van deze paragraaf geworden.

2.2.2 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de relatie tussen de weerstandscapaciteit en alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Het geeft als het ware de robuustheid van de begroting aan en is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet.

Een adequaat weerstandsvermogen voorkomt dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuiniging of tot het verhogen van de belastingen.

2.2.2.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet begrote kosten die onverwacht, onuitstelbaar en substantieel zijn, te dekken. Hierbij kan worden gedacht aan de algemene reserves, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. Stille reserves zijn de overwaarden van activa waarvan de verkoopwaarde hoger is dan de boekwaarde en "direct" verkoopbaar zijn. De weerstandscapaciteit van de gemeente Edam-Volendam dient om de continuïteit van de organisatie te waarborgen.

Tabel 1: Ontwikkeling Weerstandsvermogen per 31-12-2017

(x € 1.000)

	2017 begroting	2017 realisatie
1. Algemene reserve	23.069	23.687
2. Bestemmingsreserve grondexploitatie	1.367	1.506
3. Stille reserve	763	830
4. Onvoorzien	230	5.226
5. Onbenutte belastingcapaciteit	5.645	3.708
Totaal	31.074	34.957

Ad.1. Algemene Reserve.

- De doelstelling van deze reserve is "Het dienen als buffervermogen om onvoorziene en onafwendbare incidentele tegenvallers op te kunnen vangen". Ook wordt de aan deze reserve toegerekende rente als dekkingsmiddel ingezet in de exploitatie.
- De Algemene Reserve kan ook worden ingezet om nieuw beleid financieel vorm te geven. Thans zijn wij genooddaakt uit te gaan van een minimaal gewenst peil, als buffer voor de opvang van risico's, zonder dat deze dan een direct negatief effect hebben op de continuïteit van de gemeente als "going-concern".

Ad.2. Bestemmingsreserve grondexploitatie

- De bestemmingsreserve grondexploitatie is te beschouwen als een bestemmingsreserve met een algemeen karakter. Zij dient om risico's van de te ontwikkelen bouwlocaties af te dekken, die voortkomen uit een actief grondbeleid, voor zover deze niet zijn afgedekt door een voorziening. De voeding vindt plaats uit de resultaten van positieve afgesloten bouwgrondexploitaties. Er zijn voorzieningen gevormd om voor 100% de risico's af te dekken voor gebieden waar bouwplannen voor ontwikkeld worden, maar welke nog niet in exploitatie zijn genomen. Ook is er nog een voorziening gevormd voor nog te maken kosten grondcomplexen.

Ad.3. Stille reserve

- Van een stille reserve is sprake, wanneer de actuele waarde van een actief hoger is dan de boekwaarde. Of wanneer een actief geen boekwaarde heeft en het bij verkoop wel een opbrengst heeft. Dit soort reserves ontstaat omdat bij waardering van activa op de balans moet worden uitgegaan van de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Ook werd in het verleden afgeschreven op de grond, terwijl dit nu niet meer noodzakelijk is. Om een getrouw beeld te geven van de financiële positie dient in de toelichting op de balans ingegaan te worden op de stille reserves van niet-bedrijfsgebonden activa (activa niet voor de openbare dienst bestemd). Als bijvoorbeeld vervreemding van bezittingen een reële optie is en aangenomen kan worden dat de actuele waarde hoger is dan de boekwaarde dan zal in de toelichting bij de balans in de toekomst het bestaan van een stille reserve kunnen worden vermeld. Voorwaarde is eveneens dat het actief direct verkoopbaar moet zijn indien men dit zou willen. Op dit moment zijn de stille reserves onderzocht en is een zeer voorzichtige waardering (50%) opgenomen. Deze bestaan derhalve uit niet-bedrijfsgebonden activa en de overwaarde (verschil tussen balanswaarde en werkelijke waarde) van direct te vervreemden participaties/aandelen.

Ad.4. Onvoorzien

- Betreft het positief jaarrekeningsaldo.

Ad.5. Onbenutte belastingcapaciteit OZB.

- Voor de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit OZB is gebruik gemaakt van het normtarief OZB voor toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Voor 2017 resulteert dit in een bedrag van: € 3.408.390.
- Met betrekking tot de afvalstoffenheffing, de reinigingsrechten en de rioolheffing betreft het verschil tussen de werkelijke kosten en de baten (het niet kostendekkende verschil). Conclusie is dat de onbenutte belastingcapaciteit overige een bedrag van € 299.333 is. Totaal onbenutte belastingcapaciteit is: € 3.707.723.

2.2.3 Risico's

Twee maal per jaar, bij het opstellen van de begroting en de rekening worden de risico's die de gemeente eventueel loopt, verzameld en verwerkt. De mogelijke risico's worden besproken in het managementoverleg. Na berekening van de ratio weerstandsvermogen wordt bepaald in hoeverre deze het gewenste niveau heeft.

Risico's kunnen worden ondervangen door het afsluiten van verzekeringen of door het vormen van voorzieningen. Ondanks getroffen maatregelen dient met bepaalde risico's rekening te worden gehouden. Hiervoor zijn geen verzekeringen afgesloten, noch zijn daarvoor (voldoende) voorzieningen gevormd. Dit betekent overigens niet, dat vaststaat dat in de nabije toekomst hiervoor extra uitgaven te verwachten zijn, maar wel dat eventuele tegenvallers niet geheel zijn uit te sluiten omdat de uiteindelijke uitgaven nog niet volledig zijn te kwantificeren.

Er zijn vele soorten risico's die gemeenten kunnen lopen. Door het besturen van een organisatie loopt men per definitie risico. Risico's kunnen niet altijd geëlimineerd worden, ze zullen er altijd zijn. Risico's moeten voor zover mogelijk gereduceerd en/of beheerst worden.

In het algemeen kan worden geconstateerd dat de risico's voor gemeenten zijn toegenomen. Door verandering van het Burgerlijk Wetboek en door de mondigheid van de burgers worden gemeenten steeds vaker

geconfronteerd met claims op basis van wettelijke aansprakelijkheid. Ook de decentralisatie van het Rijk richting gemeenten heeft geleid tot toenemende risico's.

De risico's die relevant zijn voor de bepaling van het weerstandsvermogen zijn die risico's die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico's, die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn, behoren geen deel uit te maken van de risico's welke van belang zijn bij de beoordeling van het weerstandsvermogen. Voor deze risico's dienen immers verzekeringen te worden afgesloten of voorzieningen te worden gevormd.

De risico's krijgen een waardering met de kans waarop dit zich kan voordoen. Bij een risico is geen absolute zekerheid, dat deze zich voordoet. De kans dat alle risico's zich tegelijk zullen openbaren is zeer onwaarschijnlijk. Het is dan financieel ook niet zinvol om alle risico's voor de volle 100% af te dekken. Dit zou een dusdanig beslag kunnen leggen op de beschikbare middelen dat dit van invloed kan zijn op de bedrijfsvoering.

2.2.3.1 Bedrijfsproces risico's

Betreft verschillende ondernemersrisico's die de gemeente loopt en risico's met betrekking tot projecten. Te denken valt aan:

- Tase terrein
- Scheepswerf Bottertje
- Handhavingsrisico's
- Bestemmingsplanrisico's

2.2.3.2 Financiële risico's

Sociaal Domein

In de begroting zijn de financiële effecten van de 3 transities, WMO, Jeugdzorg en de Participatiewet en de hierbij toegepaste bezuinigingen op de overgehevelde gelden van het rijk bestempeld voor onze gemeente als een groot financieel risico, welke nog niet te kwantificeren is. Dit komt enerzijds door het gedeeltelijk open karakter van deze regelingen en anderzijds omdat wij er hier als gemeente geen ervaring mee hebben opgedaan. Het financiële risico met betrekking tot de transities is, doordat het financiële proces met betrekking tot vragen-aanbod nog niet sluitend is, aanwezig. Het verschil in inkomsten en uitgaven zoals nu bekend geeft wel aanleiding de risico inschatting te verlagen. Het afgesproken beleid met betrekking tot het sociaal domein is dat de bedragen die in enig jaar niet worden uitgegeven, vanuit het jaarrekeningresultaat als buffer worden opgenomen in de egalisatiereserve sociaal domein. Op deze manier kunnen eventuele wijzigingen in beleid of onvoorziene omstandigheden in de toekomst worden opgevangen.

Uitkering gemeentefonds

Op grond van een convenant tussen de VNG en het rijk volgt de algemene uitkering uit het gemeentefonds de rijksbegroting. Er kan worden gesteld dat wijzigingen in het rijksbeleid die gevolgen hebben voor de rijksbegroting, hetzij positief hetzij negatief, van invloed zijn op de hoogte van de algemene uitkering.

De financiële positie van het rijk, de conjuncturele omstandigheden en de ombuigingen die moeten leiden tot bezuiniging (decentralisaties) door het rijk leiden binnen de systematiek van de algemene uitkering tot een risico op de hoogte van de uitkering.

Er wordt dan ook een aanvullende noodzakelijke buffer aangehouden van € 400.000 welke als risico wordt gezien.

Zwembad de Waterdam

De exploitatie van het zwembad de Waterdam gebeurt door NV. Sportfondsenbad Edam / Volendam. De gemeente staat contractueel garant voor een exploitatietekort hiervan. Door slechter weer, de gevolgen van de economische crisis en mogelijke concurrerende alternatieven voor ons zwembad kunnen het aantal bezoekers van het zwembad de Waterdam teruglopen.

De financiële bovengrens van het exploitatierisico blijft ongeveer € 100.000.

2.2.3.3 Juridische/aansprakelijkheidsrisico's

Het steeds toenemende aantal besluiten dat gemeenten op velerlei gebied moet nemen, de toenemende mondigheid van burgers, bedrijven en instellingen en de daardoor toenemende juridische risico's voor de gemeenten maken het noodzakelijk meer aandacht te besteden aan de niet te kwantificeren risico's ten gevolge van deze besluiten.

Daarbij dient ook in aanmerking te worden genomen dat de verzekeraars, gelet op het toenemende risico van het overheidshandelen, steeds strengere voorwaarden hanteren. Aansprakelijkheid als gevolg van verwijtbare fouten van de gemeente wordt verzekeringstechnisch niet meer gedekt.

Teneinde de algemene juridische risico's beter te kunnen beheersen zijn deze geïnventariseerd. Het risico is ten opzichte van de vorige inventarisatie toegenomen. Uit strategisch oogpunt worden de juridische niet vermeld. Raadsleden kunnen op aanvraag inzage krijgen in de risico's.

Het gekwantificeerde bedrag bestaat niet alleen uit juridische, maar ook uit aansprakelijkheidsrisico's.

Verstrekte geldleningen

De gemeente heeft aan verschillende instellingen leningen en renteloze leningen verstrekt, die een bijdrage leveren aan de realisatie van de kerntaken van onze gemeente. De looptijd varieert van 10 tot 40 jaar.

Verstrekte Gemeentegaranties

De gemeente heeft aan verschillende instellingen een gemeentegarantie verstrekt waarvoor wij borg staan voor een totaal bedrag van € 30,1 miljoen.

Hierbij wordt een risico van 5% aangehouden zijnde € 1,5 miljoen.

2.2.3.4 Risico's verbonden partijen en deelnemingen

Werkvoorzieningschap de Baanstede

Herstructurering in de uitvoering van werkvoorzieningsschap de Baanstede heeft plaatsgevonden. De verschillende gemeenten die participeerden in Baanstede hebben hun eigen plan getrokken. Edam-Volendam heeft haar participanten in het werkvoorzieningsschap inmiddels opgenomen in Stichting Werk+. Het bestuur van de Baanstede heeft een plan opgesteld voor de liquidatie, een en ander is nog niet bekend ten tijde van het schrijven van deze tekst. De Gemeenten zullen naar rato bijdragen aan deze liquidatie.

Het risico wordt ingeschat op € 500.000 en de kans dat dit risico zich voordoet is groot.

Overige risico's op deelnemingen en verbonden partijen betreffen dividendwijzigingen op deelnemingen van de gemeente. Betreft deelnemingen in APPA, BNG, EZW, en HVC en het risico op een onvoorziene hogere bijdrage aan de Veiligheidsregio.

2.2.3.5 Overzicht risico's

De risico's krijgen een waardering met de kans waarop dit zich kan voordoen. Een risico is geen absolute zekerheid, dat dit zich voordoet. En de kans dat alle risico's zich tegelijk zullen openbaren is zeer onwaarschijnlijk. Het is dan financieel ook niet zinvol om alle risico's voor de volle 100% af te dekken. Dit zou een dusdanig beslag kunnen leggen op de beschikbare middelen dat dit van invloed kan zijn op de bedrijfsvoering.

Tabel 2: Risico's april 2018

	Omvang maximaal	Kans optreden risico (Schaal 1 – 5)	(x € 1.000) Omvang maal Kans
Risico's bedrijfsproces	450	2,5	225
Risico's financieel	1.810	2,6	926
Risico's Juridisch/aansprakelijk	22.161	2,6	11.318
Risico's Materieel	560	2,3	260
Risico's Verbonden partijen en deelnemingen	600	2,9	350
2,5% van de werkelijke lasten	1.826		1.826
Totaal	27.408		14.906

2.2.4 Beleid ten aanzien van het weerstandsvermogen

Beoordeling weerstandsvermogen. (weerstandscapaciteit in verhouding tot risico's)

Doordat de risico's die gemeenten lopen verschillen, is het niet mogelijk een algemene norm te stellen voor een goede relatie tussen de weerstandscapaciteit en de risico's. Gemeenten dienen dan ook zelf een beleidslijn te formuleren over de in de organisatie noodzakelijk geachte weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. Normen voor de bepaling van de omvang van de weerstandscapaciteit zijn niet voorhanden. Door de toezichthouder, de provincie, wordt jaarlijks de financiële positie van de gemeente beoordeeld.

Beleid

In januari 2018 zijn alle risico's voor onze gemeente gestructureerd in kaart gebracht en gekwantificeerd en gewogen op de kans dat deze zich voordoen. Bij de inventarisatie en de waardering van deze risico's wordt het voorzichtigheidsbeginsel gehanteerd, dit om onderschatting van de risico's te voorkomen welke dan ongewenste negatieve effecten op de continuïteit van de gemeente kunnen hebben.

Voor een aantal risico's met een hoog financieel afbreukrisico voor de gemeente is een bestemmingsreserve of een voorziening gevormd. Dit betreft de grondexploitatie en de bouwgrond die nog niet in exploitatie is genomen. Hiermee zijn een aantal risico's voor de gemeente afdoende afgedekt.

Weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van € 34,9 miljoen is ruim voldoende om de geïnventariseerde risico's van € 14,9 miljoen af te dekken.

Tabel 3: Ontwikkeling Weerstandsvermogen per 31-12-2017 (x € 1.000)

	2017 begroting	2017 realisatie
Weerstandscapaciteit (x € 1.000):	30.725	34.957
Totaal risico's (x € 1.000)	13.140	14.906

De ratio weerstandsvermogen is de totale weerstandscapaciteit gedeeld door het totaal aan risico's.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Deze bedraagt : € 34.957 / € 14.906 = 2,35 ratio weerstandsvermogen.

De weerstandscapaciteit is hiermee nog steeds uitstekend te noemen volgens de kwalificatie van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. Deze kwalificaties zijn:

A	> 2	Uitstekend
B	1,4 tot 2	Ruim voldoende
C	1 tot 1,4	Voldoende
D	0,8 tot 1	Matig
E	0,6 tot 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Omdat over de algemene reserve als onderdeel van de totale weerstandscapaciteit makkelijk en snel beschikt kan worden, moet deze minimaal gelijk zijn aan het risico. Thans moet deze algemene reserve dan ook minimaal € 14.906 miljoen bedragen, de resterende € 8,8 miljoen in de algemene reserve is overdekking.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

2.2.5 Kengetallen

Met ingang van verslagjaar 2015 heeft de minister van Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties gewijzigde regels vastgesteld voor de vaststelling van kengetallen in de begroting en jaarverslag van provincies en gemeenten. Dit heeft geresulteerd in een basis set van 5 kengetallen.

2.2.5.1 Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	19.782	17.831	17.751
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	10.495	16.403	9.581
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	5.113	4.600	4.245
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e, f en g BBV)	130	130	130
E	Uitzettingen, < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	17.804	6.000	16.104
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	627	100	622
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	1.188	1.000	1.055
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	80.199	80.743	77.219
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/ H * 100%	19,50%	39,14%	17,70%

2.2.5.2 Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	19.782	17.831	17.751
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	10.495	16.403	9.581
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	5.113	4.600	4.245
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid b,c,d,e,f en g BBV)	10.898	10.501	10.681
E	Uitzettingen, < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	17.804	6.000	16.104
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	627	100	622
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	1.188	1.000	1.055
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	80.199	80.743	77.219
	Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (A+B+C-D-E-F-G)/ H * 100%	6,08%	26,30%	4,03%

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

2.2.5.3 De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	67.102	57.733	70.407
B	Balanstotaal	113.421	106.609	113.344
	Solvabiliteit (A / B) * 100%	59,16%	54,15%	62,12%

2.2.5.4 Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf. art. 38 lid a punt 1)	0	445	0
B	Bouwgronden in exploitatie (cf. art. 38 lid b BBV)	-3.209	-6.860	-3.309
C	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	80.199	80.743	77.219
	Solvabiliteit (A + B) / C * 100%	-4,00%	-7,94%	-4,29%

2.2.5.5 Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
A	Totale structurele lasten	72.506	68.876	76.357
B	Totale structurele baten	79.493	67.814	76.857
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	11.871	5.140	8.404
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	9.847	7.040	10.009
E	Totale baten	80.199	80.743	77.219
	Structurele exploitatieruimte ((B - A) + (D - C)) / E * 100%	6,19%	1,04%	2,73%

2.2.5.6 Belastingcapaciteit: woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het COELO publiceert deze lasten ieder jaar in de "Atlas van de lokale lasten".

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	Ultimo jaar	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
A	Totale woonlasten voor gezin Edam Volendam	681	691	698
	Totale woonlasten voor gezin Zeevang			
B	Woonlasten landelijk gemiddelde in t-1	716	723	723
	Belastingcapaciteit (A/B) X 100%	95,11%	95,56%	96,54%

De woonlasten voor de gemeente Edam-Volendam liggen onder het landelijk gemiddelde.

2.2.5.7 Beoordeling onderlinge verhouding kengetallen in relatie tot de financiële positie.

De provincie Noord-Holland heeft op 30 november 2015 aangegeven de kengetallen af te zetten tegen de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn van de stresstest voor 100.000+ gemeenten. Hierbij kan worden gesteld dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest. De provincie geeft verder aan dat de één afzonderlijk kengetal niet alles zegt en de kengetallen in relatie tot elkaar dienen te worden gezien. De signaleringswaarden zijn:

Kengetal		categorie A	Categorie B	Categorie C
1a. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden		<90%	90-130%	>130%
1b. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden		<90%	90-130%	>130%
2. Solvabiliteitsratio		>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie		<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte		Begr.>0%	Begr = 0%	Begr.<0%
5. Belastingcapaciteit		<95%	95-105%	>105%

De waardes voor de gemeente zijn:

Kengetal		Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
1a. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden		19,50%	39,14%	17,70%
1b. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden		6,08%	26,30%	4,03%
2. Solvabiliteitsratio		59,16%	54,15%	62,12%
3. Grondexploitatie		-4,00%	-7,94%	-4,29%
4. Structurele exploitatieruimte		6,19%	1,04%	2,73%
5. Belastingcapaciteit		95,11%	95,56%	96,54%

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

De indeling in categorieën is dan:

Kengetal		Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
1a. Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden		A	A	A
1b. Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden		A	A	A
2. Solvabiliteitsratio		A	A	A
3. Grondexploitatie		A	A	A
4. Structurele exploitatieruimte		A	A	A
5. Belastingcapaciteit		B	B	B

2.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

2.3.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op de beleidskaders en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de “grotere” kapitaalgoederen van de gemeente. Hierbij kan gedacht worden aan de kosten voortvloeiend uit de aanleg van en de instandhouding van o.a. wegen, riolering, water, havens, vaarwegen, bruggen, groen, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties, centraal antenne inrichting en tractiemiddelen.

Wettelijk gezien dient in deze paragraaf ten minste aandacht te worden geschonken aan de volgende kapitaalgoederen:

- Wegen
- Riolering
- Water
- Groen
- Gebouwen

De wettelijk voorgeschreven onderwerpen zijn aangevuld met plaatselijk relevante kapitaalgoederen.

De instandhoudingskosten vinden respectievelijk behoren hun weerslag te vinden in meerjarige onderhoudsplannen die door de gemeenteraad worden vastgesteld. Dit zijn de volgende plannen:

Prog.	Omschrijving	Gem.	Raadsbesluit	Actualisatie in	Onderhoudsniveau
4	Onderhoudsplan CAI 2017-2021		16-03-2017	2020	Niet aangegeven
4	Onderhoudsplan havens 2007-2016	EV	23-11-2006	2011	Niet aangegeven
4	Baggerplan 2008-2017	ZV	28-01-2009	2012	Niet aangegeven
4	Baggerbeleidsplan 2015-2024	EV	21-05-2015	2019	Niet aangegeven
4	Meerjarenplan onderhoud openbare ruimte 2010-2015	ZV	25-05-2010	2015	Niet aangegeven
4	Bruggenbeleidsplan 2013-2017	EV	19-12-2013	2016	Redelijk (CROW B)
4	Wegenbeheersplan 2014-2018	EV	14-10-2013	2017	Matig (CROW C)
4	Gemeentelijk rioleringsplan 2012-2016	ZV	11-09-2012	2016	Niet aangegeven
4	Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2014-2018	EV	28-11-2013	2017	Niet aangegeven
4	Onderhoud schoeiingen en kademuren 2015-2020	EV	19-02-2015	2019	Redelijk (CROW B)
4	Beleidsplan openbare verlichting 2017-2021		24-11-2016	2020	Niet aangegeven
4	Beleidsplan afvalbeheer 2017-2021		15-12-2016	2020	Niet aangegeven
5	Nota speelruimtebeleid 2010-2014	EV	01-07-2010	2014	Niet aangegeven
5	Onderhoudsplan inrichting sporthallen en sportzalen 2011	EV	29-09-2011	2016	Niet aangegeven
5	Onderhoudsplan buitensportaccommodaties 2013	EV	24-01-2013	2016	Niet aangegeven

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Onderhoudskosten maken een substantieel deel uit van de gemeentelijke uitgaven. Tegelijkertijd kan onderhoud worden voorzien van het etiket “beheer” of “uitvoering”. Zij lenen er zich daarom niet direct voor om te worden opgenomen in één van de programma’s waarin meer aandacht wordt besteed aan tot een visie terug te leiden doelstellingen en de concrete richtingen, waarin er uitwerkingen moeten worden gevonden.

Een groot deel van het geïnvesteerd vermogen van de gemeente staat op, of ligt in de grond van het openbaar gebied en vergt onderhoud. Een eigentijds zorgvuldig beheer hiervan is dan ook van wezenlijk belang.

Een tweede wellicht nog belangrijker aspect is, dat de kwaliteit van het openbaar gebied door de inwoners vaak het meest intensief wordt beleefd. Daarom is het van belang dat in het betreffende beleids- c.q. onderhoudsplan een kader wordt opgenomen voor het gewenste kwaliteitsniveau. In het merendeel van de hierboven genoemde plannen is het gewenste kwaliteitsniveau nog niet aangegeven. Voor het vastleggen van kwaliteitsniveaus, bij toekomstig vast te stellen beleids- cq. onderhoudsplannen, zullen de standaard kwaliteitsniveaus voor onderhoud openbare ruimte van de CROW worden gehanteerd. Deze zijn beschreven in de Kwaliteitscatalogus openbare ruimte 2013 van de CROW. Aan dit kwaliteitsniveau kunnen dan de inspecties en de daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen worden getoetst en het door de raad vastgesteld niveau worden gerealiseerd en gehandhaafd. Tevens zullen dan de plannen van de voormalige gemeente Zeevang als Edam-Volendam worden geïntegreerd.

2.3.2 Gemeentelijke gebouwen

De uitgevoerde en qua omvang noemenswaardige onderhoudsingrepen aan gemeentelijke gebouwen in 2017 zijn:

- Kerktoren Oosthuizen: maken en met lood bekleden van de opengewerkte ui-vormige toren.
- Kerktoren Warder: opheffen vochtdoorslag tussen gevel en de toren.
- Woonhuis Zeestraat 35: renovatie voor bewoning door asielzoekers.
- Gemeentewerf Oosthuizen: renoveren van dak en dakbedekking.
- Kiekenloods gemeentewerf: renoveren van goten en vervangen dak en dakbedekking.
- Volendams museum: renoveren en isoleren van dak en dakbedekking.
- Speeltoren Edam: herstelwerkzaamheden aan carillon.
- De Singel Edam: buitenschilderwerkzaamheden.
- Kantoor Mgr. Veermanlaan: aanleg van klimaatbeheerinstallatie met warmte terugwin-unit en airco’s.
- Gemeentewerf Volendam: aanpassen was- en kledvoorziening i.v.m. de komst van de medewerkers WerkPlus

Ten aanzien van het stadskantoor zijn in 2017 voorbereidingen gestart voor de verbouwing van de hal en het achterliggend kantoorgedeelte. In december 2017 zijn de eerste sloopwerkzaamheden verricht, waarna de verbouwing voortvarend ter hand is genomen. In 2018 zullen de overige kantooruimten worden aangepakt. In 2017 is voor een 11-tal panden opdracht verstrekt voor het opstellen van een meerjaren onderhoudsplan en het uitvoeren van een energieonderzoek teneinde te komen tot duurzaam beheer en onderhoud. Hierbij vormt de door de raad vastgestelde duurzaamheidsagenda het uitgangspunt. Voor de betreffende panden wordt ook het energiegebruik gemonitord zodat het effect van eventuele maatregelen gemeten kan worden.

Er is een inventarisatie gemaakt van gebouwen die meer in gebruik zijn of binnenkort vrijkomen en waarvoor een nieuwe bestemming wordt gezocht.

Er is achterstand in de realisatie van de door de raad beschikbaar gestelde budgetten voor de uitvoering van investeringen in onroerend goed, wat niet betekent dat er sprake is van achterstallig onderhoud.

Jaarlijks wordt het vastgoed geschouwd en de daaruit voortvloeiende financiële gevolgen worden meegenomen in de meerjaren onderhoudsplanung.

2.3.3 Wegen

In het verslagjaar is onderhoud gepleegd of reconstructies uitgevoerd aan de volgende wegen:

- Burgemeester Kolfschotenstraat
- Kapelstraat

- Anton Deenplein
- Baanstraat
- Voorhaven (donkere zijde)
- Deel van Blokgrout 7
- Achterhaven (beide zijde)
- Schippersgracht/Meergracht
- Pastoor J. Langedijkstraat
- Wijnand Nieuwenkampstraat
- Westwal
- Augustin Hanicottestraat
- Jo Spierstraat
- Dwarskuul en Kerkelant
- De stegen nabij de Kathammerstraat, Donata Steurhof, Overste Ludenstraat en het Jonkerlaantje.

De reconstructie van de Mgr. C. Veermanlaan is in 2017 voorbereid en aanbesteed binnen het door de raad beschikbaar gestelde krediet. Vooruitlopend op de reconstructie hebben de nutsbedrijven in 2017 hun kabel- en leiding tracé aangepast en vervangen. In het 1e en 2e kwartaal 2018 worden de reconstructiewerkzaamheden uitgevoerd.

Er is achterstand in de realisatie van de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten voor de uitvoering van het Wegenbeheersplan 2017-2018 en het Wegenbeheersplan gemeente Zeevang 2016-2020, wat niet betekent dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Naast een capaciteitsprobleem speelt hier de nog op te lossen rioleringsproblematiek een rol en is er met de uitvoering gewacht op de vaststelling van het HIOR (Handboek inrichting openbare ruimte). Hierdoor zijn projecten in de oude kom van Edam en Volendam uitgesteld. In het verslagjaar is er een inspectie uitgevoerd naar de onderhoudstoestand van de wegen en getoetst aan het door de raad vastgesteld onderhoudsniveau. De daardoor verkregen gegevens zullen de basis vormen voor het nog vast te stellen Wegenbeheersplan 2019-2023.

2.3.4 Riolering

Vervangen riolering

Voor de wijk Rozetten is in 2015 gestart met het vervangen van de riolering in het eerste Rozet (totaal 3 Rozetten). Tegelijkertijd hiermee worden, in de wijk, grondwater onttrekkende voorzieningen aangebracht. De uitvoering van het eerste rozet was eind 2016 afgerond. Vanwege een tegenvallende resultaten qua uitvoering, door onvoorziene omstandigheden zal voor de overige 2 Rozetten, qua uitvoering, een heroverweging plaatsvinden van geplande maatregelen.

Verder zijn op strengniveau veel storingen uit de riolering gehaald door delen te herstellen, zoals aan de Zuidpolderlaan en bij het busstation Edam. De riolering in de Lupinestraat is vervangen evenals een deel van het riool van het Slobbeland te Volendam. De persleiding van gemaal Eilandsgracht is vervangen en het gemaal incl. de persleiding zijn overgedragen aan HHNK (Hoogheemraadschap). De in 2016 geplande werkzaamheden voor afkoppelen van hemelwater afkomstig van de straatverharding in Oosthuizen wordt in 2018 uitgevoerd; het vervangen van de riolering in de Stationsweg in Kwadijk is begonnen en het aanpakken van de riolering in Oosthuizen-Noord zijn doorgeschoven naar 2018.

Verduurzamen riolen

Van de gefundeerde, dieper gelegen, grote stamriolen van de gemeente is in 2016 een start gemaakt deze te verduurzamen door jaarlijks een deel te relinen. Deze aangebrachte binnenbekleding zorgt dat de riolering weer een technische levensduur krijgt van ongeveer 40 jaar. In Edam is de Singelwijk (geheel Edam-zuid) alsmede het verbindingsriool lopende door de landerijen tussen Edam en Volendam gerelined. In 2017/2018 wordt dit werk voortgezet in grote delen van Volendam.

Rioolgemalen

Gemaal Kleiperk (Spaander) heeft een totale nieuwe besturing en mechanische installatie gekregen. Van de voormalige gemeente Zeevang is in 2016 een deel van de drukriolering voorzien van nieuwe kasten en besturing. Het gemaal Bierkade te Edam is zowel bouwkundig als mechanisch en elektrotechnisch geheel vernieuwd. De geplande aanpassing van de rioolpompkelders in Warder en het vernieuwen van de telemetrie in de

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

hoofdgemalen in Zeevang, zijn doorgeschoven naar 2017 en 2018. De hoofdgemalen in de kern Oosthuizen zullen incl. hun persleidingen in 2018 geïnspecteerd worden en zal hier een maatregelenplan voor gemaakt worden zodat zij efficiënter gaan afvoeren.

Grondwater

Het grondwatermeetnet is aangelegd. Monitoring van de grondwaterstanden vindt gemeente breed plaats. In het kader van de samenwerking in de afvalwaterketen zijn de eerste concrete stappen gezet door in de regio gezamenlijk een reinigings- en inspectiebestek op de markt te zetten.

Buiten bovenstaande beschreven werkzaamheden op elk gebied zijn ook de 'normale', jaarlijks terugkomende activiteiten uitgevoerd zoals onderhoud en inspectie.

In 2017 is gewerkt aan de integratie van de huidige twee gemeentelijke rioleringsplannen tot één plan. In 2018 is dit nieuwe plan door de raad vastgesteld.

Er is achterstand in de realisatie van de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten voor de uitvoering van rioleringswerken, wat niet betekent dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Het begrip assetmanagement doet haar intrede door riolering alleen dan te vervangen wanneer dit echt noodzakelijk is.

In het verslagjaar heeft een inspectie plaatsgevonden naar de kwaliteit van de ongeveer 15 km riolering. De hieruit verkregen informatie is opgenomen in het beheerpakket en zal leiden tot een adequaat beheer.

2.3.5 Water

Door de gemeenteraad van ieder van de gefuseerde gemeenten is destijds een baggerplan vastgesteld. Conform deze plannen zijn de werkzaamheden voor 2017 voorbereid en uitgevoerd met een doorloop naar 2018. In dit verslagjaar zijn er geen investeringen geraamd of gepleegd. Er heeft ook geen inspectie plaatsgevonden naar de kwaliteit van de onderhoudstoestand van het afwateringssysteem.

Het HHNK heeft een eco-toets gehouden naar de waterkwaliteit, waar de gemeente goed uit naar voren kwam. Daarnaast is de beheersing van de waterkwantiteit met de komst van de Broeckgouw sterk verbeterd. Door het surplus aan water in deze wijk en de goede toestroom naar het oppervlaktegemaal ontstaat minder snel wateroverlast in andere wijken. Er is in 2017 een bescheiden aanzet gegeven voor een nieuw Baggerplan 2019-2023 voor de hele gemeente, waarbij het in het voornemen ligt om dit plan in 2018 aan de raad ter vaststelling aan te bieden.

2.3.6 Gemeentelijke havens

De werkzaamheden aan de havenhoofden en het vervangen van de beplanking bij de WSV zijn in het verslagjaar voltooid. Er zal komend jaar voornamelijk jaarlijks terugkerende werkzaamheden worden uitgevoerd.

Er is achterstand in de realisatie van de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten voor de uitvoering van het Onderhoudsplan havens 2007-2016, wat niet betekent dat er sprake is van achterstallig onderhoud. In 2017 is er een inspectie uitgevoerd naar de onderhoudstoestand van de havens. De daardoor verkregen gegevens zullen worden meegenomen in het nog vast te stellen Onderhoudsplan havens 2019-2023.

2.3.7 Bruggen

De renovatie en mechanisatie van de Baanbrug is in het verslagjaar voltooid. Het vervangen van de Mercuriusbrug is qua ontwerp heroverwogen, waarbij gekozen is voor een Thorcabridge. De uitvoering zal in 2018 plaatsvinden.

De renovatie van de Trambrug blijft een ingewikkeld probleem. Er zijn verschillende varianten verder uitgewerkt, waarbij de cilinder in het landhoofd en onder de val de voorkeur geniet. Deze voorkeur zal in 2018 verder worden uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Het streven is om in 2018 de Trambrug te gaan renoveren. Verder zijn de gebruikelijke jaarlijkse terugkomende werkzaamheden uitgevoerd zoals onder andere het uitvoeren van kleinschalig onderhoud, maar ook groot onderhoud aan de brug nabij de Parallelweg in Volendam.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Er is achterstand in de realisatie van de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten voor de uitvoering van het Bruggenbeleidsplan 2013-2017, wat niet betekent dat er sprake is van achterstallig onderhoud. In het verslagjaar is er een inspectie uitgevoerd naar de onderhoudstoestand van de bruggen en getoetst aan het door de raad vastgesteld onderhoudsniveau. De daardoor verkregen gegevens zullen de basis vormen voor het nog vast te stellen Bruggenbeleidsplan 2019-2023.

2.3.8 Schoeiingen en kademuren

In 2017 is gestart met onderhoud- en vervangingswerkzaamheden aan schoeiingen en kademuren op basis van een meerjarig aanbested raambestek. Het betreft hier de volgende werkzaamheden:

1. onderhoud en vervanging van beschoeiingen;
2. aanleg natuurlijke oevers;
3. onderhoud damwandconstructies en kademuren.

In 2017 zijn beschoeiingen vervangen in de omgeving van de Daliastraat, Jupiterlaan, Burgemeester Boelenspark en Morseweg te Volendam. Tevens is het herstel van de kademuren in Werengouw en Begerslant in Volendam uitgevoerd en opgeleverd.

In het verslagjaar heeft er een schouw plaatsgevonden om de gebruiksveiligheid te bepalen van schoeiingen en kademuren. De hieruit voortvloeiende herstelwerkzaamheden zijn in uitvoering.

Er is achterstand in de realisatie van de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten voor de uitvoering van het beleidsplan Onderhoud schoeiingen en kademuren 2015-2020, wat niet betekent dat er sprake is van achterstallig onderhoud. Op basis van het raambestek is het daadwerkelijk mogelijk een inhaalslag te maken om zodoende de geplande werkzaamheden van de planperiode uit te voeren.

2.3.9 Openbare verlichting

Alle verlichting binnen de gemeente is in het verslagjaar geïnventariseerd en opgenomen in het beheerspakket MOON dat in de 1ste helft van 2018 operationeel wordt. Dit pakket zal steeds functioneler worden naarmate meer gebieden van led-armaturen voorzien worden. Op de Smart-module van de armaturen kunnen sensoren voor meerdere doeleinden gekoppeld worden, waardoor een doelmatig beheer wordt bereikt. In grote delen van de gemeente zijn, ter voorbereiding van uitwisselingsprojecten, bestaande lichtmastkabels overgenomen en op nieuwe gemeentelijke voedingskasten gezet. De daadwerkelijke start naar ledverlichting begint met het uitwisselen van alle armaturen in het hele middengebied. Tegelijkertijd zal in 2018 in een groot deel van Volendam zowel de masten als armaturen worden uitgewisseld. Dit gebied wordt begrenst door de Christiaan van Abcoudestraat, Jupiterlaan, Saturnusstraat en Leendert Spaanderlaan. Verder worden in Oosthuizen-noord de lichtmasten en armaturen in 2018 vervangen. In 2018 hopen we dan totaal een hoeveelheid van 2007 masten voorzien te hebben van led-armaturen; dit is dan ongeveer 30% van het totale bestand. De voorbereiding voor al deze zaken is in 2017 uitgevoerd. Er is geen achterstand in de uitvoering van het door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudget voor de uitvoering van het Beleidsplan openbare verlichting 2017-2021.

2.3.10 Groen

Buitensportaccommodaties

In 2017 zijn op het gebied van de buitensportaccommodaties geen nieuwe ontwikkelingen geweest.

Het jaarlijks onderhoud heeft geen bijzonderheden opgeleverd. Voor het jaar 2018 staat op de planning om bij RKAV het hoofdveld te renoveren en veld 5 om te bouwen van natuurgras naar kunstgras. Voor beide velden wordt voorgesteld om als infill gebruik te maken van TPE (kunststof) in plaats van SBR (rubber).

Er is achterstand in de uitvoering van de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten die voortvloeien uit het Onderhoudsplan buitensportaccommodaties 2013, wat niet betekent dat er sprake is van achterstallig onderhoud. In 2018 zal een actualisatie plaatsvinden van het onderhoudsplan buitensportaccommodaties.

Speelwerktuigen openbare speelplaatsen

De nota speelruimte 2010-2014 van voormalig gemeente Edam-Volendam is volledig uitgevoerd. Voormalig gemeente Zeevang had geen dergelijk vast omlijnd plan, maar ging organisch te werk. In 2017 is gestart met een inventariserende rondgang langs kenmerkende buurten in Edam, Volendam en de kernen van Zeevang. Hierbij zijn verschillende thema's besproken (scholen, jongeren, sport, diversiteit). Met de verzamelde informatie wordt in 2018 een geharmoniseerd beleid opgesteld.

In de exploitatieopzet van de Broekgouw is rekening gehouden met de aanleg van speelplaatsen en het plaatsen van speelwerktuigen.

Voor het onderhoud van de speelplaatsen worden jaarlijks vier controles en één keuring gehouden. De hieruit voortkomende gebreken worden hersteld zodat de speelplaatsen in goede staat blijven en voldoen aan de daarvoor geldende eisen.

2.3.11 Tractiemateriaal

Voor het in stand houden van een adequaat op de taken van de gemeente afgestemd tractiemateriaal zijn door de raad investeringsbudgetten beschikbaar gesteld. Er is achterstand in de realisatie van de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten voor de aanschaf en vervanging van tractiemateriaal.

Afvalbeheer

In het kader van de harmonisatie van het afvalbeheer is op 15 december 2016 het Beleidsplan afvalbeheer 2017-2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit plan schept de grondslag voor grootschalige uitrol van ondergrondse restafvalcontainers in het stedelijk gebied en het toepassen van rolcontainers in het buitengebied.

In 2017 zijn in de Broekgouw alle benodigde ondergrondse voorzieningen tot fase 8 aangebracht en voor zover mogelijk in gebruik genomen. Voor de bestaande bebouwing zijn in de Scholeksterstraat, Gruttoplantsoen, Zilvermeeuwplantsoen, Kievietplantsoen, Pluvierplantsoen, Torenvalkstraat, Reigerstraat, Bootsloot, Goudensloot en de Vincent van Goghstraat, zeventien ondergrondse voorzieningen geplaatst en zijn alle buitengebieden voorzien van rolcontainers. Voor de bestaande bebouwing zijn tevens voorbereidingen getroffen om in 2018 ondergrondse voorzieningen aan te brengen in de Jan van Nieuwenhuizenplein, Baanstraat, Klundert, Mathijs Thinxgracht, Egbert Snijderplein, Zusterschoolstraat en het parkeerterrein Parallelweg. Bij de locatiebepaling van de ondergrondse voorzieningen wordt de burger vroegtijdig betrokken.

De verwachting is dat de uitvoeringskosten passen binnen de door de raad beschikbaar gestelde investeringsbudgetten.

2.3.12 Centraal antenne-inrichting (CAI)

Op 16 maart 2017 is het Onderhoudsplan CAI 2017-2021 door de gemeenteraad vastgesteld. De uit het plan voortvloeiende investeringen zijn noodzakelijk om te voldoen aan de toekomstige internet-vereisten en te voorkomen dat abonnees kiezen voor andere aanbieders. In samenspraak met Ziggo wordt jaarlijks gekeken welke updates gewenst zijn, waardoor de uitvoering van investeringen geen gelijke tred houdt met het geprognosticeerd investeringstempo. De noodzakelijke werkzaamheden aan het gebouw Dijkgraaf Poschlaan zijn doorgeschoven naar de 1e helft van 2018.

In 2017 is het reviseren en digitaliseren van de CAI tracés afgerond waarmee het tekeningenbestand op orde is. In dit verslagjaar zijn de kaders uitgewerkt voor het onderzoek met betrekking tot de toekomstvisie van de CAI als gemeentelijk bedrijf. Na vaststelling van deze kaders door de raad, verwacht april 2018, zal dit onderzoek worden uitgevoerd.

2.4 Paragraaf Financiering

2.4.1 Inleiding

Evenals bij het opstellen van de begroting is het bij de jaarrekening verplicht een financieringsparagraaf op te stellen. Het doel van deze paragraaf is om de raad beter te informeren over het treasurybeleid en de beheersing van financiële risico's. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's onder andere door middel van de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn.

2.4.2 Algemene ontwikkelingen

Voor treasury is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang om de treasuryfunctie naar behoren uit te voeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de informatie die direct betrekking heeft op de aankoop van gronden en uitvoering van grote werken/prioriteiten etc. De kwaliteit van de treasuryfunctie is sterk afhankelijk van de informatie welke wordt aangeleverd door de verschillende afdelingen over de planning van hun activiteiten en de financiële gevolgen.

Een belangrijke factor bij het uitvoeren van het treasurybeleid, is het (verwachte en werkelijke) verloop van de rente. De gemeente Edam-Volendam stelt zelf geen rentevisie op maar zal aan de hand van rentevisies van gerenommeerde financiële instellingen haar beleid bepalen.

De ontwikkelingen van de economie op mondiaal niveau hebben invloed op de rentestanden. De ECB (centrale bank van de EU) ging in 2017 door met haar expansieve beleid. Het maandelijkse bedrag van op te kopen staatsleningen, bedoeld om de banken in Europa meer lucht te geven, werd verhoogd van € 60 naar € 80 miljard en de rentetarieven gingen verder omlaag naar 0%. Nu ook in Europa de economie beter gaat draaien en de inflatie langzaam aan het oplopen is, heeft de ECB aangegeven om het opkoopprogramma in de periode januari-september 2018 te verlagen naar € 30 miljard. Het is de verwachting dat het opkoopprogramma na september helemaal wordt stop gezet. Door de oplopende inflatie zullen de rentestanden in 2018 naar verwachting iets gaan stijgen.

De historisch lage rentestanden hebben veel invloed op de rente die de banken vergoeden over de uitstaande tegoeden op de rekening-courant, de termijndeposito's en natuurlijk ook op de rentetarieven voor leningen. In het geval van de gemeente Edam-Volendam was de lage rentestand in 2017 ongunstig. De lage rentestand maakt het gunstiger om nieuwe leningen(schulden) aan te trekken en minder gunstig om veel liquide middelen in kas te houden. De gemeente had in 2017 gemiddeld € 10,8 mln. aan uitstaande middelen in rekening-courant bij het Rijk (schatkistbankieren). Daar heeft de gemeente door de lage rentestand bijna niets voor ontvangen. Bij een rentestand van bijvoorbeeld 3% ontvangt de gemeente voor € 10,8 mln. ongeveer € 324.000 aan rentevergoedingen.

2.4.3 Gemeentefinanciering

De gemeente streeft er naar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's van de gemeente te beheersen. Daartoe wordt bij het afsluiten van leningen rekening gehouden met de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Opgenomen vaste geldleningen

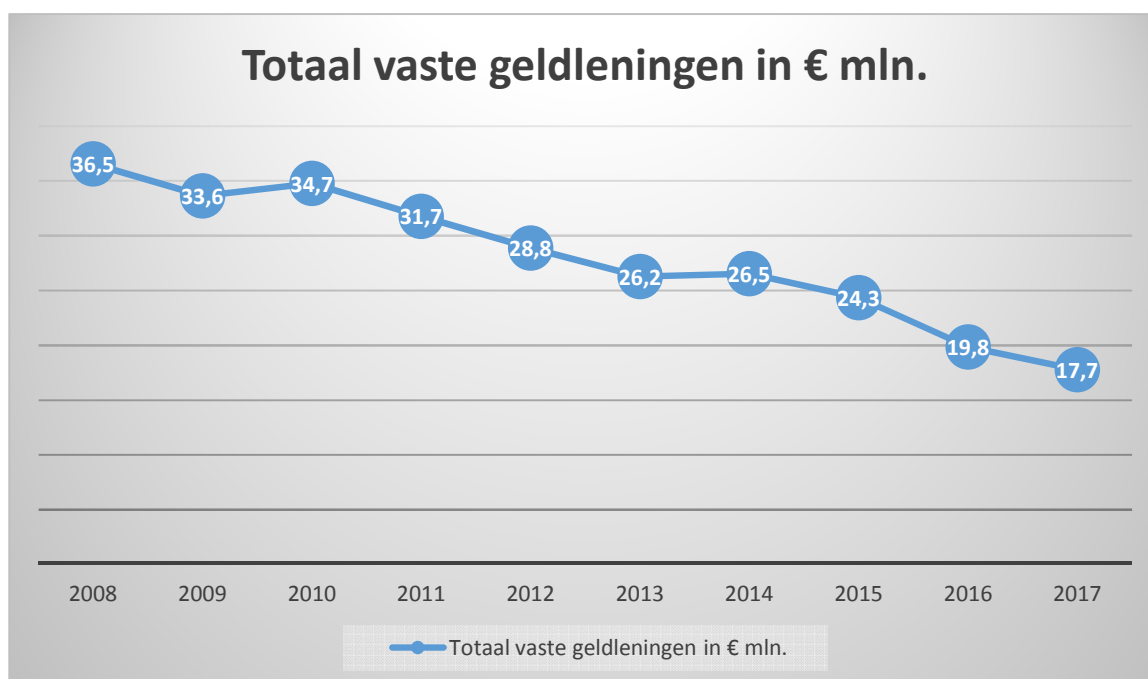
In 2017 zijn er geen nieuwe vaste geldleningen afgesloten.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Tabel 1 Verloop opgen. langl. leningen Edam-Volendam 2017 (x € 1.000)

	2016	2017
Stand per 1 januari	24.288	19.763
Aflossingen	-/- 4.525	-/- 2.025
Opgenomen geldlening	0	0
Stand per 31 december	19.763	17.738
Rente	968	813
gemiddelde rente (gewogen)	3,99%	4,36%

In 2017 is er een lening, met een nominale waarde van € 2,27 mln. en een looptijd van 20 jaar, geheel afgelost. In de onderstaande grafiek wordt het totaal van de uitstaande vaste geldleningen per 31/12 in de laatste tien jaren weergegeven. Uit de grafiek valt duidelijk op te maken dat het totaal sterk is teruggelopen.

Uitstaande vaste geldleningen

Er is in 2017 één nieuwe lening verstrekt. Het betreft een lening van € 180.000 tegen een rente van 0,5% voor de aanleg van een nieuwe kunstgrasveld.

Tabel 2 Verloop langlopende uitgezette leningen Edam-Volendam 2017 (x 1.000)

Stand per 1 januari	10.474
Verstrekte leningen	180
Aflossingen	-228
Stand per 31 december	10.426

Over de uitstaande geldleningen is € 294.353 aan te ontvangen rente verantwoord.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kortlopende geldleningen/Schatkistbankieren

Schatkistbankieren is simpelweg het aanhouden van middelen bij het ministerie van Financiën. De gemeente is verplicht om zijn overtollige middelen boven een bepaald drempelbedrag te stallen bij het Rijk. Het drempelbedrag voor de gemeente Edam-Volendam was in 2017 vastgesteld op € 600.000. Alle middelen boven dit drempelbedrag worden vanaf de rekening courant bij de BNG automatisch overgeboekt naar de rekening van de gemeente bij het Rijk.

Gedurende het jaar 2017 heeft de gemeente in de rekening courant bij het Rijk (schatkistbankieren) gemiddeld € 10,8 mln. positief gestaan. Per 1 januari bedroeg het saldo € 10,9 mln. en aan het einde van het jaar € 9,7 mln. positief. Het gemiddelde rentepercentage voor de rekening courant bedroeg 0,001 procent.

Reserves en voorzieningen

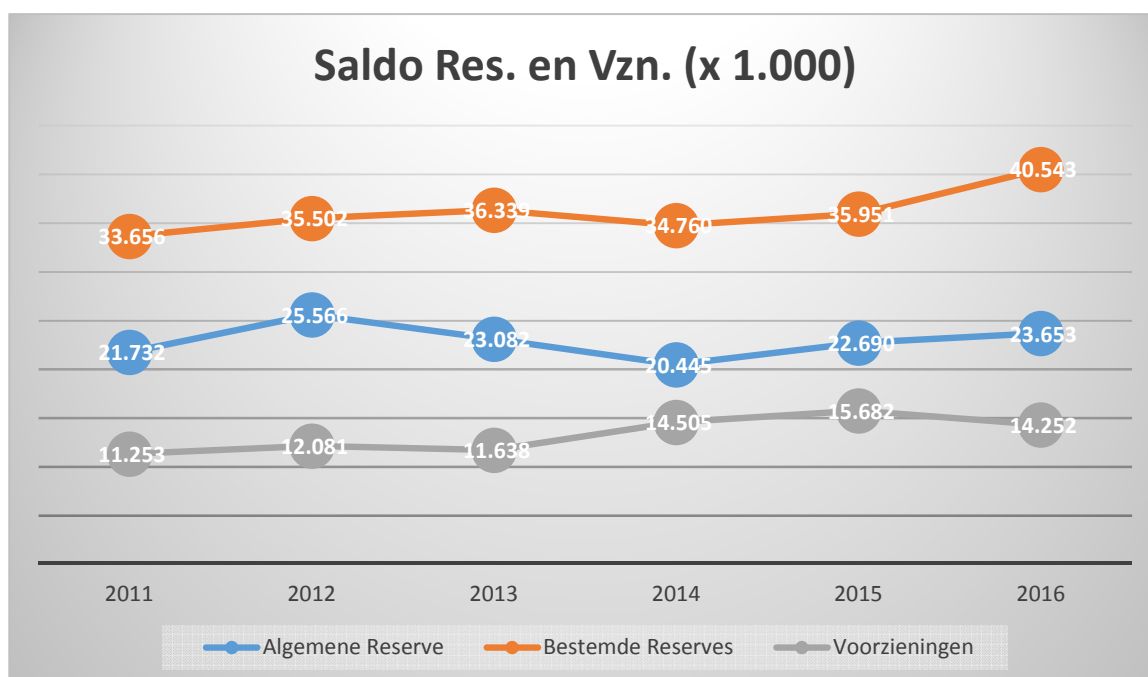
Met ingang van 2017 wordt er door de invoering van het vernieuwde BBV geen rente meer gerekend over de eigen financieringsmiddelen.

Tabel 3 Verloop reserves Edam-Volendam 2016-2017 (x 1.000)

Stand per 31/12	2016	2017
Algemene Reserve	23.653	23.687
Bestemmingsreserves	40.543	41.495
Voorzieningen	14.252	14.763
Totaal	78.448	79.945

Bovenstaande bedragen zijn inclusief de resultaatbestemmingen vanuit de jaarrekening 2016.

In de onderstaande grafiek wordt het verloop de saldi van de reserves en voorzieningen weergegeven.

2.4.4 Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

2.4.4.1 Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente Edam-Volendam zijn zeer beperkt omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in vastrentende waarden, zoals deposito's, rekening-courant en daggeld. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op deze einddatum is dus geen sprake van koersrisico's. Ook de koersschommelingen gedurende de looptijd zijn beperkt, omdat de uitzettingen een relatief korte gemiddelde looptijd (duration) hebben.

2.4.4.2 Renterisicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op de geldmarkt. Voor de kasgeldlimiet hoeft niet meer ieder kwartaal een rapportage aan de toezichthouder te worden ingezonden. De informatie over de kasgeldlimiet wordt opgenomen in de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag.

Wanneer op basis van interne rapportages blijkt dat de kasgeldlimiet in drie achtereenvolgende kwartalen is overschreden dient de toezichthouder hiervan op de hoogte te worden gesteld. In een plan moet de gemeente aangeven hoe men opnieuw aan de kasgeldlimiet denkt te zullen gaan voldoen. Wanneer de toezichthouder het plan ontoereikend acht kan hij bepalen dat toestemming is vereist voor het aangaan van nieuwe kortlopende leningen. Indien een noodzakelijke kortlopende financiering, gedaan in het kader van het grondbeleid, oorzaak is van een tijdelijke overschrijding van de kasgeldlimiet dan zal de gemeente hiervoor ontheffing vragen aan de toezichthouder.

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet worden berekend bij aanvang van elk kalenderjaar en bij wijziging van het door de overheid vastgestelde kasgeldlimietpercentage. Dit percentage is vastgesteld op 8,5%. Men berekent de kasgeldlimiet door dit percentage te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal van de gemeente bij aanvang van het kalenderjaar. In het geval van de Gemeente Edam-Volendam was de kasgeldlimiet voor 2017: € 88.710.568 mln. $\times 0,085 = \text{€ } 7.540.398$.

De kasgeldlimiet is gedurende 2017 niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisico's op de vaste schuld worden ingekaderd middels de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het totale begrotingssaldo aan begin van het jaar. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten. Uit de verplichte staat renterisiconorm welke op de volgende pagina is opgenomen blijkt dat de renterisiconorm in 2016 binnen de limiet van 20% is gebleven.

Het is, in het kader van artikel 4 Wet FIDO, verplicht onderstaande staat jaarlijks als onderdeel van de financieringsparagraaf bij het jaarverslag op te nemen. In de volgende staat wordt getoetst of de gemeente de renterisiconorm conform de wettelijke voorschriften heeft gehanteerd:

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Tabel 4 Staat Renterisiconorm (x € 1.000)

<i>Staat risiconorm</i>	2016	2017
(1a) Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0
(1b) Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0
(2) Renteherziening op vaste schuld (1a-1b)	0	0
(3a) Nieuw aangetrokken vaste schuld	0	0
(3b) Nieuw uitgezette lange leningen	0	0
(4) Netto nieuw aangetrokken schuld (3a-3b)	0	0
(5) Betaalde aflossing (verplicht)	4.525	2.025
(5) Betaalde aflossing (vrijwillig)	0	0
(5) Totaal betaalde aflossing	4.525	2.025
(6) Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	0
(7) Rente risico op vaste schuld (2 + 6)	0	0
(8) Renterisiconorm	16.811	17.742
(9a) Ruimte onder renterisiconorm (8 - 7)	16.811	17.742
(9b) Overschrijding renterisiconorm (7-8)		
<i>Berekening renterisiconorm</i>		
(10) Stand begrotingssaldo begin jaar	84.057	88.711
(11) Het bij ministeriële regeling vastgesteld %	20%	20%
(12) Renterisiconorm (10 x 11)	16.811	17.742

2.4.4.3 Kredietrisicobeheer

De uitzettingen in het kader van treasury kennen een beperkt risico en vanaf december 2013, met de invoering van het schatkistbankieren eigenlijk geen risico. Met de invoering van het schatkistbankieren kunnen overtollige middelen alleen nog worden uitgezet bij de schatkist of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

2.4.5 EMU-saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheden telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Tabel 5 EMU-saldo

(x € 1.000)

EMU-saldo	2016	2017	2018
(1) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	5.467	3.306	-2.290
(2) Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.772	4.733	5.589
(3) Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten last van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-862	1.208	3.399
(4) Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	10.192	3.025	8.400
(5) Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
(6) Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord			
(7) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	7.745	10.458	8.493
(8) Baten bouwgrondexploitatie, voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	7.056	3.309	12.769
(9) Lasten op de balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	633	957	4.049
(10) Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
(11) Verkoop van effecten			
a) Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee	Nee	Nee
b) Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-2.137	-1.184	-1.922

2.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

2.5.1 Inleiding

De paragraaf bestaat uit de onderdelen betreffende de bedrijfsvoering zoals personeel & organisatie, financieel beheer inclusief administratieve organisatie en interne controle en informatisering & automatisering. De bedrijfsvoering maakt het mogelijk taken uit te voeren. De Gemeentewet schrijft voor, dat de werkzaamheden rechtmatig, doelmatig en doeltreffend moeten worden uitgevoerd. De bedrijfsvoering is hiervoor van cruciaal belang.

2.5.2 Realisatie beleidsvoornemens

2.5.2.1 Gevolgen rechtmatigheid beoordeling voor de bedrijfsvoering

Voor de controle van de jaarrekening is het van belang dat intern onderzoeken naar de rechtmatigheid worden uitgevoerd. De interne controle op de naleving van de subsidieverordening is aangescherpt. Periodiek is aansluiting gemaakt tussen diverse subadministraties en de financiële administraties. Door de accountant zijn bij het beoordelen van de jaarrekening geen onrechtmatigheden geconstateerd. Hieronder vindt u het gehanteerde normenkader wat wordt gehanteerd ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid als uitvloeisel van de "Financiële verordening gemeente Edam-Volendam.

2.5.2.2 Normenkader begrotingsoverschrijdingen

A Begrotingsonderschrijdingen

Kostenonderschrijdingen worden als rechtmatig beschouwd tenzij deze niet passen binnen het bestaande beleid.

B Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid

B 1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Deze overschrijdingen worden door de raad geaccepteerd (passend binnen het beleid). Daarom geen onrechtmatigheid.

B 2. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en een gevolg zijn van interne factoren zoals doorberekening van indirecte kosten en overschrijdingen als gevolg van fouten in de begroting. Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden door de raad geaccepteerd (passend binnen het beleid). Daarom geen onrechtmatigheid.

B 3. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren zoals een open einde (subsidie)regeling en aanpassingen in het gemeentefonds. Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden door de raad geaccepteerd (passend binnen het beleid). Daarom geen onrechtmatigheid.

B 4. Kostenoverschrijdingen op programmaniveau betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en te onrecht niet tijdig aan de raad zijn gerapporteerd. Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. Doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, kunnen deze door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd waardoor het karakter van onrechtmatigheid wordt opgeheven.

C Begrotingsoverschrijdingen niet passend binnen het bestaande beleid

Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor ook geen door de raad goedgekeurde begrotingsaanpassingen aanwezig zijn. Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. De overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

De onderschrijdingen en overschrijdingen van de programma's passen binnen het bestaand beleid en zijn derhalve niet onrechtmatig. Zie de specificatie in hoofdstuk 3.3.6.

2.5.2.3 Documentaire Informatievoorziening en ICT

In het strategische beleidsplan “Informatie Strategie 2015 – 2017 Edam-Volendam en Zeevang” zijn de visie en missie op de informatievoorziening voor de periode t/m 2017 opgenomen. Op basis van deze visie en missie zijn beleidsuitgangspunten en doelstellingen geformuleerd. Dit beleidsplan is in 2017 vervangen door het strategisch beleidsplan “Informatiestrategie 2017-2022. In dit beleidsplan zijn de trends en ontwikkelingen tot 2022 opgenomen als ook de beleidsuitgangspunten en de bijgestelde doelstellingen. Dit beleidsplan wordt jaarlijks herijkt en waar nodig bijgesteld.

Vanuit de vier beleidsdoelstellingen, t.w. ‘Basisvoorzieningen op orde’, “Informatie toegankelijk”, “Ontwikkeling informatiesystemen” en “het nieuwe samenwerken”, zijn in 2017 verschillende projecten uitgevoerd. Velen zijn volledig afgerond en in gebruik. Enkel zijn wel gestart, maar nog niet volledig afgerond. Deze worden in 2018 verder uitgevoerd.

Doelstelling 1 Basis op orde	
Omschrijving	Percentage gereed
Koppeling tussen de Basisregistraties Adressen & Gebouwen en WOZ	100%
Verbeteren mogelijkheden afspraken via GBOS - GPLAN	100%
Implementatie Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)	100%
Beheren ruimtelijke objecten in relatie tot BGT (BOR)	25%
Realiseren nieuw draadloos netwerk in alle gemeentelijke locaties	100%
Single Sign On op alle SAP omgevingen	100%
Verhogen flexibiliteit en plaats onafhankelijk werken	100%
Realiseren uitwijklocatie voor infrastructuur en informatiebeveiliging	25%
Doorontwikkeling MijnLoket en belastingloket voor bedrijven en instellingen	100%
Doelstelling 2 Informatie toegankelijk	
Omschrijving	Percentage gereed
Uitbreiden mogelijkheden MijnOverheid – lopende zaken en WOZ	25%
Kwaliteits- en sturingscontrole (P&C) voor financiële processen	25%
Digitaliseren fysiek te bewaren documenten	50%
Onderzoek Big Data – Open Data infrastructurele en analytische voorzieningen	25%
Doelstelling 3 Ontwikkeling informatiesystemen	
Omschrijving	Percentage gereed
Realiseren workflow en scanning voor digitalisering facturen	100%
Koppeling E-Herkenning	100%
Doelstelling 4 Het nieuwe samenwerken	
Omschrijving	Percentage gereed
Implementatie nieuw KCC portaal voor eerste lijns dienstverlening	100%
Uitbreidingen telefooncentrale t.b.v. stuurinformatie TIP	100%
Uitbreiding gemeentelijke website met feedback mogelijkheden	100%
Aansluiting op MOOR, platform voor communicatie over wegwerkzaamheden	100%
Implementatie van WebCare	25%

2.5.2.4 Informatievoorziening

Vanuit de doelstelling ‘Basis op orde’ is ook in 2017 aandacht besteedt aan de ICT organisatie en de samenwerking met de vakafdelingen. Zo is de actualisatie van het strategische beleidsplan Informatie Strategie 2017-2022 via co-creatie uitgevoerd. Hierdoor zijn goede tactische en strategische keuzes gemaakt op het gebied van informatievoorziening.

De gemeentelijke dienstverlening zal steeds meer van buiten naar binnen vormgegeven worden, wat direct betekent dat gekeken gaat worden naar de waarde voor onze inwoners. Dit heeft ook gevolgen voor de bedrijfsvoering.

Hierbij wordt ingestoken op meer klantvriendelijkheid binnen de processen, gecombineerd met volledig digitaal en zaak- en procesgericht werken.

2.5.2.5 Informatiebeveiliging

De Informatiebeveiliging (IB) is nooit voldoende of gereed. Elke keer komen er maatregelen bij of moeten maatregelen worden aangepast. Dit komt onder andere door de snelle technische ontwikkelingen. Dit wordt in een systeem bijgehouden, het Information Security Management Systeem (ISMS). Dit systeem is voor de IB leidend. Hierin wordt de “Plan, Check, Do en Act” cyclus bijgehouden van de genomen en de te nemen maatregelen. Ook in 2017 is dit gebeurd. Het IB plan, dat tegenwoordig bestaat uit het zelfevaluatie BIG rapport van ENSIA (zie verder voor meer informatie) , is ook hierin opgenomen. Hiermee zijn tegelijkertijd ook de audit activiteiten opgenomen. De gemeente voert audits en/of zelfevaluaties uit op het gebied van:

- de Basisregistratie Personen en Paspoorten (BRP/PUN);
- de Basisregistratie gebouwen en adressen (BAG);
- SUWInet (SZ) en;
- de Digid (3 aansluitingen: website, WOZ en Burgerzaken).

We moeten elk jaar weer voldoen aan gestelde (nieuwe) normen. De gemeente heeft grotendeels in 2017 hier wederom aan voldaan. Voor de normen waar niet aan voldaan is een verbeterplan opgesteld. Sommige normen overlappen elkaar per audit en/of worden bij elke audit opnieuw gesteld. Veel werk dus. Het alleen maar zeggen dat we aan de normen voldoen is niet meer voldoende. We moeten het ook bewijzen dat we de normen voldoen en de bevindingen van vorige audits wel hebben uitgevoerd. Dit wordt accountability genoemd. Voldoen we niet aan de normen/bevindingen, dan heeft dit grote gevolgen voor de dienstverlening in het algemeen en werkzaamheden voor belanghebbenden in het bijzonder. Deze “auditlast” is dus groot.

In een resolutie van de VNG van november 2013 is daarom afgesproken hier wat aan te doen. Als gevolg hiervan is het ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) ontstaan. De gemeente Edam-Volendam heeft hierin als pilot meegewerkt met zes andere gemeenten. ENSIA heeft hiernaast het beoogde doel de informatiebeveiliging op gemeentelijk niveau te verhogen door de gemeenten te verplichten jaarlijks rapportages te maken voor B&W en de raad. Op deze wijze worden de eindverantwoordelijken op de juiste wijze geïnformeerd.

Het IB beleid zal in 2017 verlopen. Een nieuw beleid is gemaakt en B&W en de Raad aangeboden.. Het grootste deel van het beleid zal bestaan uit het uitvoeren van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeente (de BIG) waarin de ruim 300 normen staan waar de gemeente zich dient te houden. Deze zijn in het zelfevaluatie BIG rapport van ENSIA, tevens in IB plan, verwerkt.

Verder is er wederom veel aandacht aan de bewustwording van de alle medewerkers en bestuurders. Naast de gebruikelijke presentaties, die steeds in niveau toenemen, is meer gebruik gemaakt worden van social engineering.

In 2017 is ook weer een Pentest ondergaan. Dit is een test waarmee de technische beveiliging getoetst wordt. De resultaten zijn voldoende tot goed te noemen en bevindingen al opgelost en/of uitgewerkt.

Het aantal afgesloten bewerkersovereenkomsten is in 2017 toegenomen en zal in de toekomst ook toenemen. Met de bewerkersovereenkomsten worden afspraken gemaakt hoe bewerkers met “onze” gegevens, waar wij verantwoordelijk voor zijn, moeten omgaan. Bij de inkoop cq. de aanbesteding moet deze overeenkomst gelijk aangereikt aan de bewerkers. Dit is het meest efficiënt. De organisatie moet nog aan deze nieuwe processen wennen.

Privacy.

In 2015 is er al een privacy beleid, - protocol en – reglement vastgesteld door B&W. Deze is in 2016 meer uitgedragen door de medewerkers hiervan in kennis te stellen. In 2018 wordt het beleid vernieuwd en zal als kader voor het Privacy Management als basis dienen. De planning is dit voor de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die per 25 mei 2018 van kracht gaat gereed te hebben. Dan moet ook de Functionaris Gegevensbescherming (FG), die per 1 januari 2016 door B&W ook voor de nieuwe gemeente is aangewezen, opnieuw bij de Autoriteit Persoonsgegevens opgegeven worden.

Ook is de bewustwording voor alle medewerkers door gezet. Er is grote presentaties hierover zijn in 2017 gegeven. Het DMO en B&W zijn ook hierin meegenomen. De meldplicht datalekken, welke 1 januari 2016 is ingegaan, is hiervan de oorzaak. De impact en de gevolgen van de meldplicht datalekken is groot voor iedere medewerker. De meldplicht aan de toezichthouder, de Autoriteit Persoonsgegevens (de AP), en eventueel aan betrokkenen en de hoge boetes heeft een grote impact op de gehele organisatie. Er is veel aandacht gegeven

aan het proces meldplicht en er is een team opgezet om de meldingen zo snel en goed mogelijk te verwerken en de medewerkers zijn op de hoogte gesteld van de gevaren als gevolg van een datalek. De meldplicht datalekken dat onderdeel is van de Wet Bescherming Persoonsgegevens zal 25 mei 2018 worden vervangen door de AVG.

Tevens is er wederom aandacht gegeven aan onze folder waarin staat hoe de gemeente omgaat met persoonsgegevens. Openheid en transparantie is m.b.t. de privacy een groot goed. In ons ISMS zijn ook de privacy activiteiten opgenomen.

De gemeente heeft tot mei 2018 de tijd om de AVG te implementeren. Dit houdt onder meer in dat, naast de verplichting een FG aan te stellen, van alle systemen duidelijk moet zijn de of er persoonsgegevens zijn opgenomen, de noodzaak hiervan, wie de geautoriseerd zijn enz. enz. Tevens moeten we ons voorbereiden op het inzage-recht van de burger. Deze heeft het recht te weten aan wie zijn gegevens zijn vertrekt en wordt de Privacy Impact Assessment (PIA), waarmee wordt gemeten of voor het gebruik van persoonsgegevens bijzondere maatregelen getroffen moeten worden, altijd verplicht gesteld. Er is een implementatie plan gemaakt om ons voor te bereiden op de AVG.

Om de gegevensverwerking in het Sociaal Domein zo goed mogelijk te beschermen is er in 2016 een start gemaakt om de gegevensstromen in dit Domein zichtbaar te maken. De bevindingen hiervan zijn grotendeels uitgevoerd.

2.5.2.6 Personeel en organisatie

Organisatie

Vanaf 1 januari 2016 is de nieuwe gemeente Edam-Volendam gestart met de organisatiestructuur en het formatieplan zoals deze op de rond de fusie afgestemde besturingsfilosofie en dienstverlenings-concept was opgesteld. De organisatiestructuur is een afgeleide van het directie-afdelingsmodel, met een tweehoofdige directie, waarvan de directeursfunctie per 1 januari 2017 is ingevuld, en 6 afdelingen, en ondersteund door een tweetal stafsecties, t.w. Strategie & Control en Kabinet, communicatie en bestuurssecretariaat. Voorafgaande aan de fusiedatum, t.w. 1 januari 2016, was v.w.b. het formatieplan voor de nieuwe organisatie uitgegaan van een totaal van 247,5 fte. Dit aantal was op basis van daarover gemaakte afspraken afgestemd op de optelsom van de formaties van de voormalige gemeenten Edam-Volendam en Zeevang.

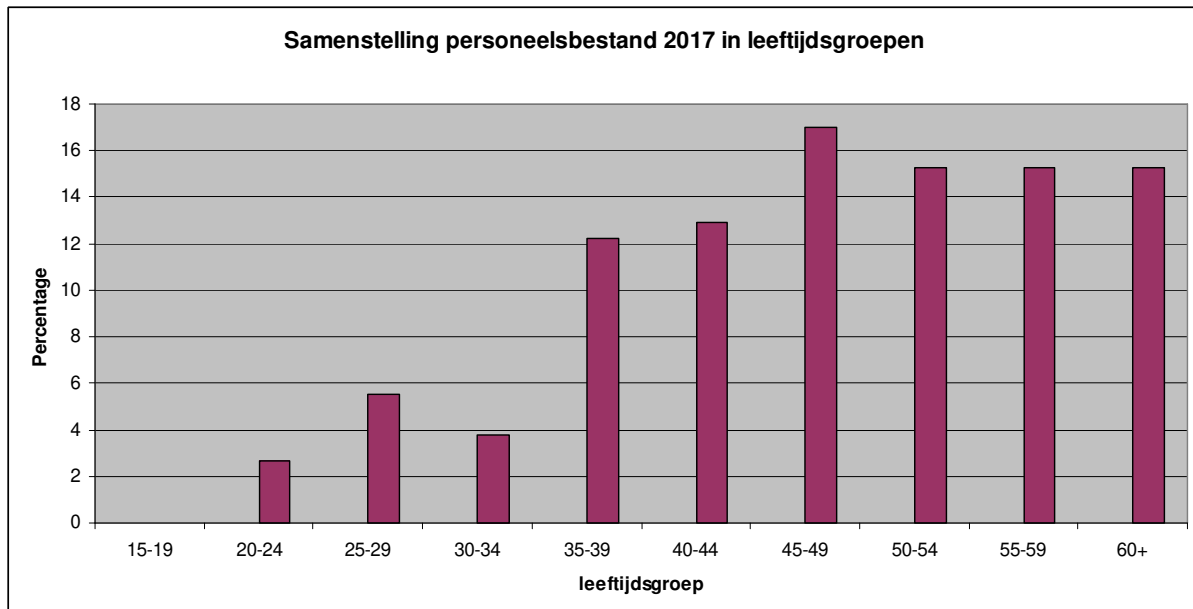
Na de fusiedatum is gestart met een organisatieontwikkeling om op basis van de vastgestelde missie en kernwaarden de organisatie af te stemmen op de uitdagingen waar de organisatie zich voor gesteld ziet en invulling te kunnen geven aan de uit het coalitieakkoord opgestelde programmaplan en daarin gestelde ambities, en in combinatie met wat een veranderende maatschappij en samenleving vraagt van een moderne organisatie, vertalen zich o.a. in een daarop afgestemde vaste kern van medewerkers en een zgn. flexibele schil om het aanbod van lokale werkzaamheden en wettelijke taken naar behoren uit te kunnen voeren. Deze flexibele schil betreft m.n. externe medewerkers met specifieke kennis en ervaring op diverse vakdisciplines en complexiteit van onderhanden gemeentelijke projecten.

Op 31 december 2017 bedroeg het aantal medewerkers in dienst van de gemeente 306, met een formatie van 259 fte. De stijging in formatie (en daarmee het aantal medewerkers) ten opzichte van het bij de fusie genoemde uitgangspunt van 247,5 fte komt met name op conto van de decentralisatie van Rijkstaken binnen het sociaal domein naar de gemeenten, en wel op de werkterreinen van de Jeugdhulp, Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de Participatie. Een andere verklaring is gelegen in het inzetten van specifiek daarvoor aangetrokken medewerkers welke zijn tewerkgesteld op een aantal opgestarte gemeentelijke projecten, w.o. herontwikkeling diverse locaties (voormalige Maria Goretti en Tase-terreinen), verplaatsing/nieuwbouw sporthal Seinpaal, 3e ontsluitingsweg e.a..

De gemeentelijke organisatie is met diverse initiatieven gestart om de organisatie en de daarin werkzame medewerkers de komende tijd verder door te laten ontwikkelen, zodat zij met verbeterings-slagen verder invulling kan geven aan de missie en kernwaarden van de organisatie. Voorbeelden daarvan zijn een daarop afgestemde arbeidsmarktcommunicatie, strategische personeelsplanning en vorming en opleiding (Edam-Volendam academie) binnen de organisatie. Dit alles met de intentie de organisatie waar mogelijk mobiel en flexibel, efficiënt en effectief te maken, met een focus op de verdere verbetering van de dienstverlening naar de klant.

Personeel

De samenstelling van het personeelsbestand in 2017 laat zien, dat de organisatie zich de komende jaren op moet maken voor een uitstroom van kennis en ervaring door natuurlijk verloop. In onderstaande grafiek wordt dit o.a. duidelijk door de leeftijdsopbouw van het personeelsbestand. Een onderdeel van de nog verder vorm te geven strategische personeelsplanning binnen de organisatie zal zich dan ook richten op het (tijdig) ondervangen van de genoemde uitstroom in combinatie met het verder doorontwikkelen van medewerkers gericht op organisatiedoelstellingen.

Ziekteverzuim

Het beleid van de gemeente is er op gericht het ziekteverzuim waar mogelijk te beperken en zo laag mogelijk te houden. Het ziekteverzuim is lastig te beïnvloeden. Het verzuim betreft voornamelijk het langdurige uitval met een medische oorzaak. Er wordt gebruik gemaakt van de adviezen van de Arboarts en aanvullende specialistische inzet en begeleiding voor een optimale re-integratie en de inzet van interventies. Medewerkers re-integreren vaak in aangepast werk of aangepaste uren.

Het gemiddeld percentage ziekteverzuim over 2017 bedroeg 5,52%. Dit is een lichte daling ten opzichte van het percentage over 2016, t.w. 5,69%.

Loonkostenontwikkeling

Voor het begrotingsjaar 2017 was uitgegaan van een primitieve raming van € 19.639.449,- aan loonkosten voor het aan de organisatie verbonden actief en post-actief ambtelijk personeel en bestuur. Binnen deze raming was een budget van € 250.000,- opgenomen voor kosten inlening personeel, bedoeld om, waar nodig, frictie binnen het personeelsbestand te kunnen ondervangen. Een voorbeeld daarvan is de vervanging van medewerkers in verband met (langdurige) ziekte.

De cao's voor de sector Gemeenten 2013-2015, respectievelijk 2016-2017 en 2017-2019, zijn van invloed geweest op de loonkostenontwikkeling.

Zo was in de cao 2013-2015 de afspraak gemaakt om in de rechtspositieregeling voor gemeente-ambtenaren het zgn. Individueel Keuze Budget (IKB) in te voeren. Met de invoering per 1 januari 2017 van dit IKB moest bij de jaarrekening 2016 op de balans nog rekening gehouden worden met een eenmalige last in de loonkosten 2017 v.w.b. de opgebouwde reservering vakantiegeld over de periode 1 juni 2016 tot en met 31 december 2016. Deze reservering kwam op basis van daarover gemaakte afspraken in mei 2017 tot uitbetaling. De daaruit voortvloeiende eenmalige last bedroeg uiteindelijk € 470.887,28.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

De in de cao's 2016-2017, respectievelijk 2017-2019 opgenomen afspraken over loonontwikkeling hebben eveneens hun doorwerking gehad in de jaarrekening.

Zo stegen de salarissen van gemeenteambtenaren:

- per 1-1-2016 met 3%;
- per 1-1-2017 met 0,4%;
- per 1-8-2017 met 1%, en
- steeg het percentage IKB per 1-12-2017 met 0,5%.

In de jaarrekening 2017 is uiteindelijk een bedrag van € 19.432.066,75 aan uitgaven verantwoord. In deze realisatie zijn naast een volledige benutting van het genoemde frictiebudget ook de kosten verwerkt van extra inlening in verband met o.a. moeilijk vervulbare vacatures en het niet tijdig kunnen invullen van vacatures.

P&O-beleid gaat in essentie over het aantrekken, behouden en optimaal inzetten van talentvolle medewerkers. Centraal staan de vragen: waar willen wij als organisatie naar toe? Welke kwaliteiten hebben wij daarvoor nodig? Hoe kunnen wij deze kwaliteiten optimaal benutten en ontwikkelen?

Ontwikkelingen

De gemeente Edam-Volendam is volop in beweging waar organisatieontwikkeling en opleidingen centraal staan om tot een gewoon goede dienstverlening te komen. In 2017 stonden er stevige uitdagingen op de agenda en er is veel bereikt op het gebied van HRM:

Strategische personeelsplanning:

Er is een startnotitie opgesteld om aanvang te maken met Strategische Personeelsplanning om er voor te zorgen dat in de komende 3 jaar de juiste personen, op het juiste moment, op de juiste plaats in de organisatie werken die de geplande werkzaamheden kunnen uitvoeren. Vanuit het klassieke procesmodel zijn de 6 fases van SPP doorlopen en is er een voorstel met maatregelen opgesteld die o.a. de ontgroening en vergrijzing een halt toe moet roepen. Deze voorgestelde maatregelen worden in 2018 verder uitgerold. De 6 fases van SPP zijn:

Fase 1	Bewustwording	Waar staan we voor, waar gaan we voor, wie willen we zijn.
Fase 2	In kaart brengen huidige situatie	Hoe verhoudt de huidige populatie zich tot de toekomstige organisatie strategie, potentieel, cultuur en inzetbaarheid van medewerkers t.o.v. ambitieniveau organisatie.
Fase 3	In kaart brengen toekomstige situatie	Welke taken en rollen zijn nu en straks onmisbaar om de beoogde organisatie strategie uit te voeren. Op welke posities en welke processen raken ze.
Fase 4	Stel Focuspunten op om te werken naar de gewenste cultuur (houding & gedrag) en passend leiderschap	Gedrag & houding (cultuur) en leiderschap zijn een belangrijke middelen om motivatie, bevoegdheid en ontwikkeling van de medewerkers te stimuleren. Een open cultuur met als basis gelijkwaardigheid en verscheidenheid leidt tot grotere betrokkenheid, betere prestaties en meer welbevinden in onze organisatie.
Fase 5	Inzet Maatregelen	Welke maatregelen zijn nodig om de focuspunten en doelstellingen van SPP te realiseren.
Fase 6	Samen leren en evalueren	Welke acties op middellange en lange termijn zijn noodzakelijk en welke zijn wenselijk. De opgepakte acties moeten wel in samenhang, en in de lijn van de missie en visie zijn en blijven.

Het integraal opleidingsplan 2017 - 2019:

Het integraal opleidingsplan 2017 -2019 is opgesteld om:

1. Het realiseren organisatiedoelen in het algemeen (bestuurlijk en ambtelijk);
2. Het vergroten van de wendbaarheid en mobiliteit binnen onze organisatie;
3. Het verhogen van de duurzame inzetbaarheid en het plezier in het werk

Het IOP 2017 – 2019 is bedoeld voor alle medewerkers van de gemeente Edam-Volendam om de vereiste kennis en houding (gedrag) bij te brengen, waar onze 4 kernwaarden centraal staan. De kernwaarden zijn inmiddels

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

geïntegreerd in alle trainingen. Om medewerkers zoveel mogelijk eigen regie te geven (leiderschap) over hun opleiding en ontwikkeling is de Edam-Volendam Academie opgezet waarin alle trainingen uit het IOP 2017 -2019 worden aangeboden.

In 2017 is een aantal trainingen/workshops toegevoegd die in eerste instantie niet meegenomen waren in het IOP 2017 -2019. Dat is ook inherent aan een IOP omdat het een dynamisch HR-instrument is. Het ligt in de lijn der verwachting dat het aantal trainingen/workshop/seminars/webinars meer gaat toenemen en gaat variëren naar behoefte van de organisatie en haar ontwikkeling. Door het inzetten van de Edam-Volendam Academie (gereed eind december 2017) kan er nog meer getraind worden en kennis worden uitgewisseld voor elkaar en met elkaar (zowel persoonlijk als digitaal). EVA is beschikbaar voor iedere medewerkers van de gemeente Edam-Volendam dus ook B&W en Raad.

Training/Opleiding	Doel
Doorontwikkelen training HRM-gesprekscyclus voor coördinatoren en afdelingshoofden.	Verder trainen van coördinatoren ter ondersteuning van de HRM-gesprekscyclus en aansluiting met management.
Gemeentefinanciën voor niet-financiële beleidsmedewerkers	Deze cursus is bedoeld voor medewerkers die regelmatig beleidsadviezen schrijven en hierover adviseren. Naast een algemene basiskennis is er aandacht voor de P&C cyclus, het vermogen van de gemeente, de baten en lasten en de financiële stakeholders.
Feedback & Feedforward geven	Aanspreken op (elkaars) gedrag vanuit plaats- en tijdgebonden werken. Aandacht voor het nieuwe samenwerken.
Cursus Adviesvaardigheden met nadruk op collegeadviezen voor beleidsmedewerkers (incl. consulentchap)	Deskundig en effectief adviseren met aandacht voor politieke sensitiviteit, planmatige aanpak, eigenaarschap en lef.
Training Klantreizen en Ambtelijk ondernemerschap	Training waarin de klantreis, de klantbeleving en participatie centraal staat. Het leren van ruimte geven en nemen.
Introductiecursus: Hoe werkt een gemeente – E-learning” voor nieuwkomers	Kennismaking met de gemeentelijke organisatie om meer inzicht te krijgen in de gang van zaken bij de gemeente. Welke politieke verhoudingen een rol spelen in de organisatie, de relatie met de burger en de positie als ambtenaar. Inclusief de basisbeginselen van de Algemene wet bestuursrecht en de begrotingscyclus.
Persoonlijk Leiderschap: X-learning training is in Edam-Volendam-Academie beschikbaar.	Inzicht in persoonlijke gedragspatronen, het ontwikkelen van een visie op je persoonlijke rol in de organisatie, leren om belemmerende overtuigingen los te laten en effectiever te kunnen opereren in diverse (werk)situaties.
Cursus Effectief & Efficiënt werken	Efficiënt plannen, een georganiseerde werkplek, prioriteiten stellen, effectieve keuzes maken en slim emailbeheer
Mini-leergang strategisch bewegen in gemeentelijke krachtenvelden	Het leert je als professional in het publieke domein hoe je beter bereiken kunt waar je op uit bent; beter je positie te kiezen in complexe processen en met meer gevoel voor politiek-bestuurlijke verhoudingen waardoor je breder en effectiever inzetbaar bent.
Workshop Luisteren met je hele lichaam	Workshop Luisteren voor alle medewerkers om beter naar elkaar te luisteren.
Resultaatgericht werken	Innovatief, proactief en met lef werken aan nieuwe diensten/producten. Je gelooft in de synergie van samenwerking en wilt jouw eigen rol c.q. invloed binnen het team versterken. Daadkrachtiger producten en/of diensten ontwikkelen.
Workshop LSD en Smeer NIVEA	Workshop Luisteren, Samenvatten en Doorvragen en Niet Invullen Voor Een Anders
Totale (E-)HRM opleidingspakket van de EV-Academie inrichten en beschikbaar stellen voor de organisatie.	Zoveel mogelijk (modulaire) opleidingen aan bieden via EVA en eigen trainingen voor en door medewerkers.
Integriteitstraining voor alle medewerkers van de organisatie inclusief College en Raad.	Organisatiebrede integriteitstraining in combinatie met leiderschapontwikkeling (b.v. dilemmatrainingen, morele oordeelsvorming)

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Procesmatig werken (projectmanagent) in combinatie met o.a. LEAN Six Sigma/Proeftuin De Projectfabriek etc.	Eén van de prioriteiten is organisatiebreed te komen tot het versimpelen van processen.
Transformatie Jeugdstelsel (deskundigheidsbevordering)	De transformatie van het jeugdstelsel vergt een verandering in werkwijze bij de gemeente omdat de inkoop van jeugdhulp per 2018 er op gericht is met het werken met profielen en perspectiefplan (jeugd, participatie, WMO) Het is de bedoeling dat gemeenten in het eerst kwartaal 2017 al gaan werken met een perspectiefplan.
Digitaal rijbewijs in de Edam-Volendam Academie	Alle medewerkers voorzien van de digitale basisvaardigheden (Officepakket, JOIN, REAT, gebruik multifunctionals etc.)
Training Scrum-master in Practice	het werken en plannen in teamverband (het opknippen van het overall proces in korte 'sprints', een duidelijk inzicht in de voortgang van het proces en bovenal oplevering van concrete producten
Drijfverentraining	Inzicht krijgen in de persoonlijke drijfveren van medewerkers en koppelen aan de 4 kernwaarden (Verbinden, Leiderschap, Wendbaar, Vertrouwen) en de visie (Ondernemend & Betrokken, Flexibel & Koersvast)
Training Voice Dialogue	VD is een krachtige methode om mensen te begeleiden bij het beter leren kennen van hun innerlijke drijfveren en motieven. Het uiteindelijke doel is dat mensen effectiever en bewuster sturing geven aan hun eigen handelen.
Afdelingsbrede bijeenkomsten waarin onze 4 kernwaarden centraal staan	Iedere afdeling organiseert een aantal interactieve bijeenkomsten waarin onze 4 kernwaarden centraal staan.
Pilot Vitaliteit afdeling Financiën	Bevorderen van de algemene wendbaarheid, vitaliteit, efficiënt & effectief werken (o.a. van papier naar digitaal), veranderen van de groepsdynamiek & communicatie, verhogen mobiliteit en inzetbaarheid en niet te vergeten het verhogen van plezier in het werk. De pilot bestaat uit 3 onderdelen: - Polshoogte: een challenge met fitbits en (medische) begeleiding van een vitaliteitscoach; - Efficiënt & Effectief werken; - Facelift van de afdeling;

E-HRM:

De HR-processen moeten meer mean en lean worden wat gaat leiden tot tijd- en kostenbesparing maar maakt ook medewerkers minder afhankelijk van P&O door zelf inzicht te krijgen in hun personeelsdossier. In 2017 zijn er stappen gemaakt door processen te digitaliseren zoals bijvoorbeeld het digitaal indienen van reiskosten, onkosten en dienstreizen.

HR-gesprekscyclus:

De HR-cyclus geeft in feite het cyclisch karakter van HR-management op operationeel niveau weer. De jaarlijkse plannings-, functionerings- en beoordelingsgesprekken dragen bij aan de ontwikkeling van het personeel en groei van de organisatie. In 2017 is er getraind op het houden van gesprekken waarbij feedback/feedforward geven centraal staat. Ook is er getraind, met een trainingsacteur, in het trainen op het geven van feedback waarin aanspreken op gedrag centraal stond. Ook is in 2017 gestart met het voeren van Plezier-op-je-werk gesprekken waarin de werkbeleving van de medewerker centraal staat. De verwachting is dat de HR-gesprekscyclus in de komende jaren op organische wijze zal veranderen in meer resultaatgesprekken en in mindere mate de klassieke JR-gesprekscyclus (functioneren/beoordelen).

Het Nieuwe Werken: Excellente dienstverlening is ervoor zorgen dat alles intern zo geregeld is, dat de organisatie en haar medewerkers structureel een uitzonderlijke klantbeleving bieden. Het Nieuwe Werken helpt ons deze excellente dienstverlening intern te organiseren. In 2016 is de visie op het nieuwe werken ontwikkeld, dat houdt het volgende in: We gaan samen werken aan een beter dan goed resultaat:

Ontwikkelen van de behaviouraspecten, doorontwikkelen van de digitalisering op technisch en organisatorisch gebied en faciliteren van de huisvestingswensen met een ingroeimodel van circa vijf jaar. In dit scenario gaan we

verder dan het volgen van de autonome ontwikkelingen en kunnen we doen wat nodig is om een excellente dienstverlening te bereiken. We gaan namelijk ook planmatig de digitalisering doorontwikkelen (o.a. meer digitaal aanvragen, volgen en afhandelen), versterken van de interne organisatie (o.a. gerichte training in van buiten naar binnen denken) en het ontwikkelen van een huisvesting (o.a. plan voor huis van de gemeente) waarmee een excellente dienstverlening kan worden geleverd. De burger staat centraal bij alle keuzes die omtrent de te implementeren maatregelen worden gemaakt, dit betekent dat houding en gedrag afgestemd zijn op de gewenste dienstverlening. De medewerker heeft een open, meedenkende, communicatieve houding en is gericht op de kwaliteitsbeleving van de excellente dienstverlening.

2.5.2.7 Ambtelijke huisvesting

Op 19 mei 2016 heeft de gemeenteraad een krediet beschikbaar gesteld voor maatregelen aan het pand Mgr. Veermanlaan. De grootste post is het vervangen van de luchtbehandelingsinstallatie. Dat werk is afgerond.

In een themabijeenkomst in juni 2016 is de gemeenteraad meegenomen in het denkproces om te komen tot een keuze voor definitieve huisvesting. Op 23 juni 2016 is een aanzet gepresenteerd voor een programma van eisen voor de definitieve huisvesting.

In 2017 zijn de voorbereidingen getroffen voor een verbetering van het klant contact centrum (KCC) en zijn de loketfuncties van de gemeentelijke organisatie samengevoegd. In het voorjaar van 2018 wordt een aanpassing aan de loket- en ontvangstfunctie van het stadskantoor uitgevoerd. Verder is het achterstallig onderhoud aan het interieur alsnog in uitvoering genomen door het uitblijven van een besluit tot nieuwbouw.

In 2017 zijn haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd naar verschillende locaties voor nieuwbouw van een unielocatie voor de ambtelijke huisvesting. De raad heeft hierover in oktober in het raadsplein gevraagd naar nader onderzoek, en heeft aan het onderzoek locaties toegevoegd.

In het voorjaar van 2018 worden de onderzoeken naar haalbaarheid, nut en noodzaak van een nieuwe ambtelijke huisvesting en de locatiekeuze afgerond. Bij het ontwikkelen van scenario's voor nieuwbouw wordt rekening gehouden met een mogelijke fusie met buurgemeenten. De te ontwikkelen huisvesting moet ook bij een eventuele fusie op een goede locatie gesitueerd zijn en voldoende mogelijkheden hebben voor latere uitbreidingen. Tevens wordt het concept van het 'Huis van de gemeente' onderzocht en gekeken of een ambtelijke huisvesting gecombineerd kan worden met andere maatschappelijk relevante functies in een gebouw.

2.6 Paragraaf Verbonden partijen

2.6.1 Inleiding en wettelijke basis.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het verplicht dat in de jaarlijkse gemeentebegroting en jaarverslag aandacht wordt besteed aan derde rechtspersonen, waarmee de gemeente een band heeft (artikel 9 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten).

Volgens artikel 15 dient deze paragraaf ten minste te bevatten:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Hier wordt tevens gerapporteerd over de realisatie.

Voor de paragraaf Verbonden Partijen ligt het criterium bij de vraag of de Gemeente Edam-Volendam bij deze partijen een bestuurlijk en financieel belang heeft. Het gaat dan concreet om deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen.

Onder bestuurlijk belang wordt in dit verband verstaan: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Onder financieel belang wordt in dit verband verstaan: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Bij de verschillende aangegeven verbonden partijen is een tabel toegevoegd waarin vermogens en resultaatinformatie alsmede de verschillende belangen zijn aangegeven.

In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing worden de risico's van de specifieke verbonden partij aangegeven.

In de programma's is bij de specifieke producten aangegeven op welke wijze de verbonden partij bijdraagt aan de realisatie van de doelstellingen van de programma's, hoe de maatschappelijke effecten worden bereikt.

Op de 3 niveaus van samenwerking is het college voor overleg en beleidsafstemming het niveau . Er worden in principe geen bevoegdheden overgedragen.

De criteria voor afweging van samenwerking zijn:

1. wettelijke verplichting;
2. financiële noodzaak;
3. specialistische kennis;
4. voordeel van bundeling/ synergie;
5. gemeentegrensoverschrijdende problematiek;
6. efficiencyvoordeel van grotere schaal;
7. het gezamenlijk belang;
8. democratische legitimiteit;
9. zeggenschap;
10. goede invloed voor de onderlinge relatie en
11. beperking van risico's.

2.6.2 Overzicht verbonden partijen

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de verbonden partijen. Daarbij is ingegaan op de gemeenschappelijke regelingen, waarin de Gemeente Edam-Volendam participeert. Er zijn daarnaast natuurlijk ook andere stichtingen en derden, die binnen dit kader deels ook als verbonden partij zijn aan te merken. Hier

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

wordt ingegaan op doelstellingen, uitgangspunten en financiële gegevens waardoor vorm wordt gegeven aan deze paragraaf en het belang voor de gemeenteraad. Het betreft de volgende onderstaande verbonden partijen.

2.6.2.1 Werkvoorzieningsschap BaanStede

Het werkvoorzieningsschap was een gemeenschappelijke regeling inzake de sociale werkvoorziening in Zaanstreek-Waterland. De deelnemende gemeenten aan deze regeling zijn Zaanstad, Wormerland, Oostzaan, Purmerend, Edam-Volendam, Waterland, Landsmeer en Beemster.

Visie

De doelstelling van de gemeenschappelijke regeling is de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening waarvan de uitvoering tot en met 2017 was ondergebracht bij BaanStede te Purmerend.

Beleidsvoornemens

De gemeente stelt een budget beschikbaar aan het werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland (BaanStede) voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De Wsw maakt het mogelijk dat mensen begeleid kunnen werken. Het gaat om mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische handicap. De Wsw kent vanaf 1 januari 2015 geen nieuwe instroom meer.

Besloten is tot het opheffen van de GR BaanStede per 1 januari 2018. Op 14 juli 2016 heeft de gemeenteraad een besluit genomen om de Wsw-uitvoering zelf te gaan regelen. Het jaar 2017 stond dus in het teken van de opbouw van een nieuwe organisatie en de ontvlechting van de bestaande GR. Op 13 april 2017 heeft de gemeenteraad besloten tot liquidatie van de GR. In juni 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met een zienswijze over het liquidatieplan.

In november 2017 is de Stichting Werkplus opgericht. Deze Stichting voert per 1 januari 2018 de Wsw uit voor de gemeente Edam-Volendam. Een oplevernotitie over de uitvoering van het project Werkplus volgt rond de zomer van 2018 in de gemeenteraad.

Op 17 oktober 2017 is de zienswijze op de 2e gewijzigde begroting van BaanStede vastgesteld in de gemeenteraad.

Deze 2e gewijzigde begroting biedt inzicht in de gevolgen van het opheffingsbesluit. Ook de verwachte frictiekosten zijn in de begroting verwerkt. De gemeentelijke bijdrage voor 2017 bedroeg € 348.000,-; dit bedrag was reeds begroot.

De frictiekosten zijn de extra kosten die voortkomen uit het besluit tot opheffing en liquidatie.

2.6.2.2 Bank Nederlandse Gemeenten

De Bank Nederlandse Gemeenten is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Dit vloeit nog voort uit de periode dat de Bank in veel sterkere mate als nu verrekeninstelling was tussen Rijk en Lagere Overheden. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee dient de bank de publieke taak. De gemeente Edam-Volendam heeft zeggenschap via het stemrecht op de aandelen die zij bezit (een stem per aandeel van nominaal € 2,50). De vestigingsplaats van de Bank is Den Haag. De boekwaarde van de aandelen BNG per

31-12-2017 is € 104.310. De aandelen zijn niet verhandelbaar. In 2017 heeft BNG aan de gemeente een dividendopbrengst uitgekeerd van € 68.437.

Visie

De gemeente is aandeelhouder van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). De gemeente heeft 41.730 aandelen en heeft daarmee minderheidsbelang. De BNG fungeert als bank voor de maatschappelijke sectoren die een binding hebben met de overheid.

Ten aanzien van de ontwikkeling van het jaarlijkse dividend heeft Edam-Volendam de nodige zorgen. Verwacht wordt dat als gevolg van het schatkistbankieren en de mindere omzet van verstrekte geldleningen de resultaten van de bank verder onder druk komen te staan.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Beleidsvoornemens

De huidige situatie continueren

Openbaar Belang	Met gespecialiseerde dienstverlening bijdragen aan zo laag mogelijke kosten maatschappelijke voorzieningen
Gemeentelijk Belang	Aandelenbezit; lage bankkosten; lage rentekosten; dividendopbrengst
Omvang eigen vermogen 1-1-2017	€ 4.486.000.000
Omvang eigen vermogen 31-12-2017	€ 4.953.000.000
Omvang vreemd vermogen 1-1-2017	€ 149.514.000.000
Omvang vreemd vermogen 31-12-2017	€ 135.072.000.000
Financieel resultaat 2017	€ 393.000.000 batig (persbericht 12-4-2018)

2.6.2.3 Intergemeentelijk Samenwerkingsorgaan Waterland

Dit is een gemeenschappelijke regeling van de gemeente Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. Het samenwerkingsorgaan had als doel om door middel van samenwerking van de deelnemende gemeenten bij te dragen aan de politiek-bestuurlijke samenwerking en beleidsafstemming op terreinen als ruimtelijke ordening en landschap, verkeer en vervoer en economische zaken. Nog een van de taken van het ISW was de zorg en het beheer van het streekarchief (Waterlands Archief). In de Waterlandraad wordt de gemeente Edam-Volendam vertegenwoordigd door de burgemeester.

Voor de taken van het ISW is in de begroting 2017 een begrotingsbedrag opgenomen van € 36.503,- voor ISW en € 247.735,- voor het Waterlands Archief.

De kerntaak van het ISW was politiek-bestuurlijke en beleidsmatige samenwerking. In 2017 zijn, met uitzondering van het Waterlands Archief, de werkzaamheden gestopt.

De activiteiten zijn voortgezet in de deelregio Zaanstreek- Waterland van de MRA in de vorm van een netwerkorganisatie. De gemeenschappelijke regeling wordt aangepast, waarbij alleen het Waterlands Archief overblijft.

Visie Waterlands Archief

Het Waterlands Archief, centrum voor regionaal historisch onderzoek, beheert rond de duizend archieven van plaatselijke overheden, notarissen en particuliere instellingen (bijvoorbeeld kerken).

Naast archiefbeheer heeft het Waterlands Archief tot taak de archieven en de daarbij behorende cultuurhistorische collecties kwalitatief goed te beheren en ter inzage te geven aan iedereen, die daar belang in stelt. De doelstelling is dan ook een zo breed mogelijk publiek te interesseren voor de cultuurhistorie van de regio Waterland en het onderzoek hiernaar zoveel mogelijk te stimuleren.

Beleidsrealisatie Waterlands Archief

Het beleid is gericht op het duurzaam behoud, de verbetering van de toegankelijkheid en het optimaal gebruik van de archieven en collecties. De focus lag hierbij vooral op de voorbereiding van een gemeenschappelijk e-depot en de uitbreiding en verbetering van de digitale dienstverlening. Maar ook de papieren archieven hebben de nodige aandacht gehad. Zo is er hard doorgewerkt aan het wegwerken van achterstanden in de ontsluiting en conservering van de gemeentelijke archieven. Daarnaast is er de nodige aandacht geweest voor de verbreding van het publieksbereik. Intern lag de focus op de deskundigheidsbevordering van de medewerkers.

2.6.2.4. Stadsregio Amsterdam, vanaf 1 januari 2017 Vervoersautoriteit Amsterdam

De gemeente is aangesloten bij de Stadsregio Amsterdam. De Stadsregio Amsterdam is een samenwerkingsverband van vijftien gemeenten in een gemeenschappelijke regeling. De gemeenten Aalsmeer, Amstelveen, Amsterdam, Beemster, Diemen, Edam-Volendam, Haarlemmermeer, Landsmeer, Oostzaan, Ouder-Amstel, Purmerend, Uithoorn, Waterland, Wormerland en Zaanstad vormen samen de Stadsregio Amsterdam.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Per 1 januari 2017 is de SRA verder gegaan als vervoersautoriteit met meer deelnemende gemeenten en de 2 provincies. De taken economie en wonen zijn over gegaan naar de MRA

De Gemeente Edam-Volendam is in 2017 vertegenwoordigd door drie raadsleden in de Regioraad. Over de positie en werkwijze van de Regioraad heeft discussie plaats gevonden.

De financiering van de taken op het gebied van verkeer en vervoer heeft plaats gevonden vanuit de Brede Doeluitkering (BDU) en reserveringen daaruit.

Visie

De Stadsregio ontvangt een belangrijke doeluitkering: Brede doel uitkering verkeer en vervoer (BDU). Deze doeluitkering wordt ingezet voor drie programma's, namelijk:

- 01 'Openbaar vervoer';
- 02 'Infrastructuur'
- 03 'mobiliteitsbeleid'.

De lasten van de programma's 01 Openbaar vervoer en 02 Infrastructuur bestaan hoofdzakelijk uit het verstrekken van subsidies aan openbaar vervoerbedrijven en wegbeheerders die infrastructuur aanleggen. In programma 03 mobiliteitsbeleid zijn de beschikbare middelen ingezet voor projecten gericht op gebiedsontwikkelingen projecten, onderzoek en studie voor de beleidsontwikkeling op het gebied van verkeer en vervoer.

2.6.2.5 Metropoolregio Amsterdam

De metropoolregio is een samenwerkingsorgaan bestaande uit 33 gemeenten en 2 provincies. Sedert 1 januari 2017 vindt lichte samenwerking plaats op basis van een convenant. Besluitvorming geschiedt door de gemeenteraden.

Visie

De MRA heeft de taken wonen en economie overgenomen van de SRA per 1 januari 2017.

Binnen de MRA wordt overlegd in platforms. Die platforms zijn:

- Platform voor Ruimte;
- platform voor Economie en
- platform voor Bereikbaarheid.

Het platform is een overleg van portefeuillehouders.

Binnen de MRA zijn subregio's ingesteld. Voor onze regio is dat Zaanstreek- Waterland. Er is een agendacommissie als een Dagelijks Bestuur. Er wordt een bestuurlijke regiegroep ingesteld, die de voortgang monitort en zorgt draagt voor de afstemming.

Beleidsrealisatie

De voortschrijdende MRA actie-agenda 2016- 2020 is leidend voor de acties.

Bij regionale afspraken op de terreinen van wonen, economie en bereikbaarheid zijn de deelnemers eerst geconsulteerd. Hiertoe behoren de strategische agenda, het werkplan en de PenC cyclus, zoals begroting en rekening.

Er zijn 4 raadsbijeenkomsten geweest in de deelregio Zaanstreek- Waterland. Er is een gezamenlijke visie opgesteld in 2017.

Edam- Volendam is trekker van het beleidsterrein economie, recreatie en toerisme.

Ter bekostiging van de activiteiten is een bijdrage van de gemeente gevraagd van € 1,50 per inwoner.

2.6.2.6 GGD Zaanstreek-Waterland

Ontwikkelingen organisatie GGD

De gemeente is aangesloten bij de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zaanstreek-Waterland (GGD ZW). De GGD ZW is een samenwerkingsverband van acht gemeenten in een gemeenschappelijke regeling. De gemeenten : Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland en Zaanstad.

De GGD ZW beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoerings-organisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein. De GGD brengt in kaart wat de gezondheidssituatie van de bevolking is. Op basis hiervan ontwikkelt de GGD activiteiten. Deze kunnen gericht zijn op alle inwoners of groepen van inwoners in de regio. Ook adviseert de GGD de gemeenten in de regio over het ontwikkelen van een samenhangend beleid op het terrein van de volksgezondheid. Het belang waarvoor de regeling wordt getroffen betreft de bevordering en de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de geneeskundige hulp bij rampen en ongevallen. Alsmede het uitvoeren van jeugdgezondheidszorg, ouderengezondheidszorg en infectieziekte bestrijding.

Jaarverslag 2017

Het jaarverslag 2017 van de GGD is op het moment van schrijven nog onbekend. Deze wordt verwacht op 14 juni 2018 in het raadsplein.

Visie GGD

In het raadsplein van 24 november 2016 van de gemeente Edam-Volendam is de bestuurlijke visie van de GGD aan de orde geweest en is er een positieve zienswijze gegeven aan het AB. In het Algemeen Bestuur van 16 december 2016 is de visie van de GGD ZW vastgesteld. In de bestuurlijke visie wordt ingegaan op: Waar staan we voor?, Waar gaan we voor? En Wat betekenen deze keuzes?

De GGD werkt aan een goede gezondheid van alle inwoners in de regio Zaanstreek-Waterland en gaat daarbij uit van de nieuwe definitie van gezondheid: 'Gezondheid als het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven' (Huber, 2014). Deze omschrijving heeft consequenties voor de doelstellingen en de inrichting van preventie en zorg. Gezondheid is geen doel op zich, maar een middel om te kunnen participeren.

De GGD richt zich op maatschappelijke en niet op individuele hulpvragen. Veel van de activiteiten van de GGD richten zich op langetermijneffecten en zijn preventief van aard, ter bescherming van alle inwoners in Zaanstreek-Waterland.

De GGD is onderdeel van een samenhangend aanbod van publieke gezondheid in Nederland, zoals vastgelegd in de Wet publieke gezondheid (Wpg, 2008). Publieke gezondheidszorg wordt in deze wet omschreven als de 'gezondheidsbeschermende en gezondheidsbevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daarin, waaronder begrepen het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten'. In de wet zijn de verantwoordelijkheden van de gemeenten op het gebied van de publieke gezondheid vastgelegd en zijn de taken van de GGD benoemd.

Cijfers

In 2017 heeft de GGD aan ambtenaren van de gemeente Edam-Volendam de gezondheidscijfers gepresenteerd. Dit waren onderzoekscijfers van kinderen, volwassenen en senioren. Op basis van deze cijfers is er een visienota leefstijl 2018-2022 vastgesteld in het raadsplein van 18 januari 2018. Ook zijn de gezondheidscijfers online beschikbaar.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Overzicht taken GGD

Pijlers en aanvullende taken	Binnen Gemeenschappelijke Regeling	In opdracht van één, meerdere of alle gemeenten of externe opdrachtgevers
1. Monitoren, signaleren, adviseren	Advisering lokaal gezondheidsbeleid Epidemiologie Gezondheidsbevordering	
2. Uitvoerende taken gezondheidsbescherming	Infectieziektenbestrijding SOA- en TBC-bestrijding Medische milieukunde Meldpunt Overlast- en Bemoeizorg	Reizigersvaccinatie
3. Publieke gezondheid bij incidenten, rampen en crises	Geneeskundige hulpverlening in de regio	
4. Toezicht houden	Inspectie Kinderopvang Inspectie tatoeage- en piercingshops Technische hygiënezorg	
Jeugdgezondheidszorg	Jeugdgezondheidszorg	Opvoedingsondersteuning Logopedie
Overige taken		Coördinatie CJG/CJ VoorZorg Taalvaardigheid Veilig Thuis Meldpunt Bijzondere Zorg Dak- en thuislozentelling Jeugdteams Zaanstad en Beemster Straathoekwerk Zaanstad

Openbaar Belang	Primaire Ziektepreventie
Gemeentelijk Belang	Jaarlijkse bijdrage en gemeentelijke vertegenwoordiging in het kader van primaire ziektepreventie, jeugd en ouderenzorg en infectieziekten
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 1.988.697
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 1.430.500
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 5.648.228
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 7.191.423
Financieel resultaat 2016	€ -137.102

2.6.2.7 Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Algemeen

Ook in 2017 stond de VrZW met haar partners voor veiligheid onder het motto 'samen voor veilig'.

In het oog springende resultaten zijn o.a.:

- GRIP-incidenten: in 2017 deden zich 7 GRIP-incidenten (1x GRIP 2, 6x GRIP 1) voor. In voorgaande jaren waren dat er 3 (2016), 11 (2015) en 9 (2014).
- Instelling Meldkamer Noord-Holland: op 13 februari stemden de Algemeen Besturen van veiligheidsregio's Kennemerland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland in met de instelling van Meldkamer Noord-Holland in Haarlem – erop gericht dat de nieuwe meldkamer per 1 juli 2018 operationeel is. In de loop van 2017 werd duidelijk dat de instellingsdatum niet haalbaar was, als gevolg van een vertraging in de oplevering van het vernieuwde C2000-systeem. Daarop werd eind 2017 besloten de meldkamer Zaanstreek-Waterland (brandweer en politie) vooruitlopend op de instelling van Meldkamer Noord-Holland al medio 2018 te verhuizen naar Haarlem.
- Strategische agenda versterking veiligheidsregio's: conform planning zijn alle projecten van de Strategische Agenda in juli 2017 opgeleverd. VrZW participeerde met name actief in het project Water & Evacuatie – zowel op landelijk, interregionaal als regionaal niveau.
- Programma Informatievoorziening Veiligheidsregio's 2015-2020: in 2017 sloot VRZW zich aan bij de landelijke geo- en objectinformatie. In het kader van informatieveiligheid werd eind 2017 een collegiale toets bij VrZW uitgevoerd.
- Implementatie Regionaal dekkingsplan: eind 2017 rondde VrZW de implementatie van het Regionaal dekkingsplan af. Vanaf 1 januari 2018 wordt de brandweezorg geleverd vanuit 23 posten.
- Risicogerichtheid moet leiden tot het besef dat burgers, bedrijven en instellingen zelf een belangrijke rol hebben bij het bevorderen van veiligheid. In 2017 probeerde VrZW dit te bereiken door middel van brandveiligheidscontroles, risicocommunicatie en voorlichting.

Financieel

In 2017 is de lijn van strakke sturing op realisatie van doelstelling en besteding van budgetten verder voortgezet. Door consequente monitoring en flinke inspanningen is het gelukt in 2017 de geraamde besparingen van anderhalf miljoen euro te realiseren. Een belangrijk deel als gevolg van de implementatie van de maatregelen van het dekkingsplan. Door harmonisering van regelingen, realisatie van inkoopvoordelen sturing op de formatie en inzet op mobiliteit is in de eerste vier jaar na de regionalisering vier miljoen Euro aan kosten bespaard (voor een meerjarig overzicht van de besparingen zie ook bijlage IV uit begroting 2018). De gemeentelijke bijdrage over 2017 bedroeg: € 2.397.636.

De organisatie van de VrZW kende in 2017 een zeer laag ziekteverzuim van 2,2%, waardoor de inhuur verder beperkt kon worden. Ook wordt er veel aandacht gegeven aan de ontwikkeling en mobiliteit van de medewerkers, o.a. door externe detacheringen, waardoor de personeelskosten beperkt kunnen blijven. De versterkte aandacht voor inkoop heeft geleid tot een hogere realisatie van de inkoopkalender. Ook de meerjarensturing op de kapitaallasten is sterk verbeterd. Door een betere grip op de risico's en het nemen van gerichte maatregelen kan het weerstandsvermogen worden beperkt. Het voordelig jaarresultaat 2017 bedraagt € 752.365. In 2018 zal een deel hiervan naar de gemeenten terugvloeien.

Openbaar Belang	Hoogwaardig kwaliteitsniveau van voorbereiding op en bestrijding van incidenten, crises en rampen in regio
Gemeentelijk Belang	Jaarlijkse bijdrage en vertegenwoordiging t.b.v. waarborgen fysieke en sociale veiligheid burgers gemeente Edam-Volendam in gemeenschappelijk verband
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 1.998.000
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 1.987.000
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 32.045.000
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 30.641.000
Financieel resultaat 2016	€ 807.000

2.6.2.8 N.V. Houdstermaatschappij EZW

Ontwikkelingen 2017

De N.V. Houdstermaatschappij EZW beheerde namens een tiental gemeenten een totaal aandelenbezit van 1,7% in netwerkbeheerder Alliander N.V.. De gemeente Edam-Volendam was een van de deelnemende gemeenten in deze Houdstermaatschappij. De gemeente was in het bezit van 13.655 aandelen. Dit leverde de gemeente jaarlijks een dividendopbrengst op van € 135.000 (begroot).

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen in werking getreden. Hierdoor zijn publiekrechtelijke lichamen en hun deelnemingen niet meer vanzelfsprekend vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Voor de Houdstermaatschappij EZW heeft dit tot gevolg gehad dat zij belastingplichtig is geworden per 1 januari 2016. Doordat de Houdstermaatschappij belastingplichtig is geworden moet zij over haar rente- en dividendinkomsten 25% belasting betalen. Voor de deelnemers in de Houdstermaatschappij is dit zuur omdat de overige aandeelhouders van Alliander vrijwel zeker geen vennootschapsbelasting betalen. De overige aandeelhouders zijn rechtstreeks, dus niet via een vennootschap, aandeelhouder in Alliander.

Teneinde te voorkomen dat er ook in de toekomst nog belasting moet worden betaald is op de algemene vergadering van aandeelhouders voor de Houdstermaatschappij EZW op 20 juni 2017 besloten om de vennootschap te ontbinden. De aandelen van de Houdstermaatschappij in het geplaatste kapitaal van Alliander N.V. zijn per 18 december 2017 overgedragen aan de deelnemende gemeenten. Deze gemeenten zijn nu rechtstreeks aandeelhouder in Alliander N.V.. De gemeente Edam-Volendam is per 18 december 2017 in het bezit gekomen van 304.055 aandelen in Alliander N.V.. met een nominale waarde van € 5,00.

Alhoewel de aandelen nu zijn overgedragen blijft de Houdstermaatschappij voorlopig nog wel in stand. De daadwerkelijke liquidatie zal pas plaatsvinden als alle vorderingen en schulden, inclusief belastingaanslagen, volledig zijn afgewikkeld. Om de vennootschapsbelasting over de jaren 2016 en 2017 te kunnen betalen heeft de Houdstermaatschappij een voorziening gevormd. Indien deze voorziening niet voldoende zal blijken om aan alle verplichtingen te kunnen voldoen dan zullen alle (voormalige) deelnemende gemeenten naar rato van hun deelneming in het kapitaal opdraaien voor het dekken van deze kosten.

Als gevolg van de onzekerheid over de hoogte van de resterende verplichtingen is tijdens de algemene vergadering van aandeelhouders eveneens besloten nog niet over te gaan tot het uitkeren van dividend over het jaar 2016, totdat er zekerheid bestaat over de hoogte van de belastingaanslagen.

Het netwerkbedrijf blijft in publieke handen en de aandelen daarvan zijn niet verhandelbaar. In de begroting 2017 is een dividendopbrengst van € 135.000 geraamd, welke nog niet is ontvangen. Het dividend uit Alliander komt ten gunste van programma 6 – Financiën.

Visie

De gemeente was aandeelhouder van de N.V. Houdstermaatschappij EZW. De gemeente heeft een minderheidsbelang. De aandelen van de Houdstermaatschappij in het geplaatste kapitaal van Alliander N.V. zijn per 18 december 2017 overgedragen aan de deelnemende gemeenten. De EZW houdt de aandelen in netwerkbeheerder Alliander.

Beleidsvoornemens

De gemeente Edam-Volendam beschikt echter over minderheidsbelang in de aandelen en is hiervoor afhankelijk van een meerderheid in de aandeelhoudersvergadering.

Openbaar Belang	n.v.t.
Gemeentelijk Belang	Dividend en gemeentelijk stemrecht aandelenbezit houdstermaatschappij EZW in NV Nuon.
Omvang eigen vermogen 1-1-2017	n.v.t.
Omvang eigen vermogen 31-12-2017	n.v.t.
Omvang vreemd vermogen 1-1-2017	n.v.t.
Omvang vreemd vermogen 31-12-2017	n.v.t.
Financieel resultaat 2017	n.v.t.

2.6.2.9 N.V. HVC (voorheen Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC))

De gemeente is aandeelhouder van dit in Alkmaar gevestigde afvalverwerkingsbedrijf inzake het verwerken van afval en omzetting ervan naar energie. Over het aandelenbezit ontvangt de gemeente mogelijk een dividenduitkering, alsmede een provisie voor het garanderen van geldleningen die ingezet worden voor afval gerelateerde activiteiten.

De boekwaarde van de acht aandelen HVC per 31-12-2017 is € 364. De aandelen zijn niet vrij verhandelbaar. (De bijdrage van de gemeente betreft een bijdrage naar rato van het aantal aangeleverde en verwerkte tonnages vuil.)

Visie

De gemeente is aandeelhouder van de N.V. HVC. De gemeente heeft acht aandelen en heeft daarmee een minderheidsbelang. In de begroting is voor de gehele periode 2017 – 2020 een garantstellingprovisie opgenomen. Deze garantstellingprovisie is een prelude op een mogelijke dividenduitkering. Verwacht wordt dat als gevolg van een stagnerende afvalmarkt de bedrijfsresultaten verder onder druk komen te staan.

Er is in de begroting Edam-Volendam een vaststellingprovisie van € 16.288 opgenomen.

Beleidsvoornemens

De huidige situatie continueren.

Openbaar Belang	Deelnemende overheden te helpen met het realiseren van hun doelstellingen op het gebied van hergebruik van grondstoffen, afvalbeheer en duurzame energie
Gemeentelijk Belang	Aandelenbezit
Omvang eigen vermogen 1-1-2017	€ 89.603.000
Omvang eigen vermogen 31-12-2017	€ 103.216.000
Omvang vreemd vermogen 1-1-2017	€ 843.458.000
Omvang vreemd vermogen 31-12-2017	€ 831.109.000
Financieel resultaat 2017	€ 13.585.000

2.6.2.10 Zwembad de Waterdam

Op basis van een exploitatieovereenkomst van 19 maart 1996 is het beheer en exploitatie van het sportfondsenbad ondergebracht bij de NV Sportfondsenbad Edam-Volendam en Sportfondsen Exploitatie Beheer NV maar zijn de opstellen en technische installaties in eigendom bij de gemeente Edam-Volendam. Zwembad de Waterdam staat onder toezicht van een Raad van Beheer waarin een wethouder van de Gemeente Edam-Volendam alsmede twee raadsleden zitting hebben.

In de collegevergadering van 8 maart 2005 is besloten tot aanpassing van de overeenkomst middels een daartoe opgesteld aanhangsel bij de eerder vermelde overeenkomst (wijziging artikel 13 overeenkomst). Deze wijziging behelst de instelling van een bestemde reserve voor het verschil tussen toegestaan begrotingstekort en de daadwerkelijke subsidie. In december 2014 is een nieuwe overeenkomst gesloten tussen de NV Sportfondsenbad Edam-Volendam en Sportfondsenbad Nederland inzake advies en dienstverlening. In de begroting 2017 is een bijdrage in de verliesexploitatie geraamd van € 341.000.

De tekortsubsidie is eenmalig op 341.000 gezet, maar is na een raadsvoorstel weer verhoogd naar 350.000 euro. Dit is de standaardaanvulling van het begrotingstekort.

Visie

Optimaal gebruik van accommodatie om te kunnen sporten en recreëren, met inachtneming van wettelijke kaders voor wat betreft milieu- en kwaliteitseisen. Bijdrage leveren aan ontwikkeling recreatie en volksgezondheid.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Beleidsvoornemens

De huidige situatie continueren.

Openbaar Belang	Recreatie en Volksgezondheid
Gemeentelijk Belang	Tekortfinanciering als bijdrage aan ontwikkeling recreatie en volksgezondheid en veiligheid
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 45.378
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 45.378
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 334.969
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 217.381
Financieel resultaat 2016	€ 0

2.6.2.11 Gemeenschappelijke Regeling Twiske-Waterland

Recreatieschap Twiske-Waterland is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten en de Provincie Noord-Holland. De participerende gemeenten (Amsterdam-Noord, Beemster, Graft de Rijp, Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland, Wormerland, Oostzaan en Zaanstad) en de Provincie vaardigen ieder één lid af, die zitting heeft in het Algemeen Bestuur. In het algemeen bestuur wordt de gemeente vertegenwoordigd door een wethouder.

Recreatieschap Twiske-Waterland ontwikkelt en beheert veel recreatievoorzieningen in Waterland. De begroting van 2017 van het Landschap Waterland is vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur. De jaarlijkse bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Twiske-Waterland is afgezien van indexering/bezuinigingen nagenoeg gelijk gebleven. In de begroting 2017 was een bedrag opgenomen van € 27.678.

Visie

Het bevorderen van een evenwichtige ontwikkeling van de openluchtrecreatie o.a. d.m.v. het treffen van maatregelen en voorzieningen ten behoeve van openluchtrecreatie. Het duurzaam in stand houden van het specifieke en gedifferentieerde karakter van het landschap door bescherming, ontwikkeling en consolidatie van waarden die het in zich heeft.

Programmarealisatie 2017 Landschap Waterland

- Vervolg gegeven aan afronding uitvoeringsprogramma Landschap Waterland
- Begeleiden uitvoering recreatievoorzieningen Markermeerdijk, specifiek het meekoppeltraject: het realiseren van een fietspad op de dijk.
- Beheer en onderhoud van recreatieve infrastructuur

Programma accent 2017 Twiske

- Begeleiden van grote evenementen

Openbaar Belang	Recreatievoorzieningen Waterland
Gemeentelijk Belang	Jaarlijkse gemeentelijke bijdrage en gemeentelijke vertegenwoordiging
Omvang eigen vermogen 1-1-2016	€ 1.817.229
Omvang eigen vermogen 31-12-2016	€ 1.810.678
Omvang vreemd vermogen 1-1-2016	€ 48.583
Omvang vreemd vermogen 31-12-2016	€ 34.655
Financieel resultaat 2016	€ -6.651

2.6.3 Samenwerkingsverbanden, stichtingen e.d.

2.6.3.1 Veiligheidshuis Zaanstreek-Waterland

Het Veiligheidshuis is een netwerkorganisatie van gemeenten en partners uit het straf-, zorg en het bestuurlijke domein. In het Veiligheidshuis komen de netwerkpartners onder eenduidige regie tot samenwerking om complexe problemen duurzaam op te lossen. Bij deze problemen speelt altijd een veiligheidsrisico. Daarnaast is het Veiligheidshuis een informatie- en expertisecentrum waar kennis vergaard en gedeeld wordt. Het

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Veiligheidshuis is inmiddels een gewaardeerd platform en zorgt binnen de acht gemeenten van de regio Zaanstreek-Waterland (Beemster, Edam-Volendam, Landsmeer, Oostzaan, Purmerend, Waterland, Wormerland, Zaanstad) voor betere afstemming tussen partners uit de regio die werken aan complexe problematiek ter voorkoming van recidive en maatschappelijke uitval; ernstige zorgproblematiek, overlast en criminaliteit. In 2017 heeft de Stuurgroep ingestemd met een uitbreiding van de capaciteit met als doel de huidige caseload van het VH effectief op te kunnen pakken en ruimte te bieden aan het VH om de rol als samenwerkingsverband en netwerk meer invulling te geven.

CIJFERMATIG OVERZICHT

Na een constante groei de afgelopen jaren lijkt het aantal meldingen bij het VH zich te stabiliseren:

	Aantal aanmeldingen	Aantal opgepakte casus	Totaal lopende casus	Adviescasus
2011-2014	- ¹	-	Van 77 tot 92	-
2015	156	56	111	-
2016	213	106	164	-
2017	202	84	147	35

De daling van het aantal opgepakte casus komt doordat meer zaken van de Weegtafel als adviescasus werden opgepakt.

Toename complexiteit

De laatste jaren is de complexiteit van de casuïstiek toegenomen.

Dit heeft een aantal oorzaken, waaronder:

- Toename GGZ-problematiek;
- Lokale veld is door de decentralisaties in beweging, waardoor lijnen opnieuw gelegd moeten worden en posities veranderd zijn. Een en ander leidt tot late opschaling naar het Veiligheidshuis, en heraanmeldingen;
- Relatief zware problematiek door nabijheid Amsterdam – casussubjecten houden zich niet aan regiogrenzen.

Financieel

De gemeentelijke bijdrage voor 2017 bedroeg € 11.172.

2.6.3.2 Nazorgstichting Nieuwjaarsbrand Volendam

Als uitvloeisel van het schikkingstraject m.b.t. de financiële afwikkeling van de Nieuwjaarsbrand moest een Stichting Nazorg worden opgericht. Doel van de Stichting is de opzet van een waarborgfonds voor getroffen en. De gemeente heeft zich hierbij verplicht een initieel bedrag van € 700.000 te storten en vervolgens jaarlijks gedurende veertig jaar een exploitatiebijdrage te verlenen van € 40.000.

De Stichting functioneert als vangnet voor kosten van getroffen en, die in de toekomst niet op andere wijze kunnen worden vergoed. Hierbij dient met name te worden gedacht aan kosten voor niet vergoede medische ingrepen, aangepaste (om) scholingsprogramma's, (aangepaste) werkbegeleiding en/of het zoeken hiervan, psychosociale problemen en woonlasten. Daartoe is onder verantwoordelijkheid van de Stichting een kostenregeling Nazorg ontworpen die door de gemeente onder verantwoordelijkheid van het Stichtingsbestuur wordt uitgevoerd.

¹ Van 2011-2014 was er nog geen weegtafel, in verschillende doelgroep-overleggen waardoor cijfers niet vergelijkbaar zijn

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Van het driehoofdig Bestuur van de Stichting is één lid aangewezen door het College van Burgemeester en Wethouders. Daarnaast participeert de gemeente in de Raad van Toezicht in de persoon van de burgemeester. In de begroting 2017 was een bedrag opgenomen van € 40.000.

2.6.3.3 Stichting Samenwerkingsverband PO Waterland (voorheen Schoolbegeleidingsdienst)

Het Schoolmaatschappelijk werk plus is een preventieve voorziening die vanaf 2016 wordt ingezet op scholen. Het college heeft in 2017 besloten dat de voorziening in ieder geval tot 2020 wordt voortgezet. In 2017 hebben alle kinderen die dit nodig hadden een beroep kunnen doen op het Schoolmaatschappelijk werk. We hebben de voorziening geëvalueerd en verder vorm gegeven. Dit ter voorbereiding op de aanbesteding waarmee we per 1 januari 2018 een nieuwe aanbieder hebben gecontracteerd.

2.6.3.4 Omgevingsdienst IJmond

Op 1 juli 2018 is de gemeente Edam-Volendam toegetreden tot de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst IJmond. Voor de periode van 1 januari 2017 t/m 30 juni 2017 gold de Dienstverleningsovereenkomst. Voor de toetreding tot de GR is een bedrag van € 12.302,-- aan inkoop aan de Omgevingsdienst IJmond betaald. Voor het overige heeft de toetreding tot de GR geen financiële gevolgen.

2.6.3.5 Regionale samenwerking waterketen Zaanstreek-Waterland

Edam-Volendam als een van de zeven gemeenten, HHNK en PWN hebben op 21 augustus 2014 dit convenant getekend. Duur (vier jaar), verlenging (stilzwijgend) en beëindiging (schriftelijk met een op 23 mei 2011 ondertekende Bestuursakkoord Water (BAW) dat door het Rijk is gesloten met het Inter provinciaal Overleg, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, de Unie van Waterschappen en de Vereniging van waterbedrijven. Voorafgaande aan dit convenant was er een convenant 'Afvalwaterketen Zaanstreek-Waterland', getekend op 7 maart 2014, maar waarin het PWN en HHNK nog geen partij waren.

Doel van het bestuursakkoord is om te komen tot kostenbesparing, betere kwaliteit en minder kwetsbaarheid vanaf het jaar 2020. Naast de stimulans vanuit het Bestuursakkoord Water is er ook een regionaal belang om meer en beter samen te werken in het stedelijk rioolwaterbeheer. De kosten voor acties en maatregelen die voortvloeien uit het samenwerkingsconvenant worden verdeeld over de deelnemers. Voor de gemeente Edam-Volendam is uitgegaan van een bijdrage € 1.200. Daarnaast neemt elke deelnemer haar ambtelijke inzet voor eigen rekening. Gezamenlijk opgepakte projecten worden qua kosten door de deelnemers gedeeld. Door collectieve aanbesteding wordt voordeel behaald. Voorbeelden zijn: reinigen en inspecteren van rioolstelsels en kolken zuigen

2.6.3.6 Regionale samenwerking decentralisaties sociale domein

Edam-Volendam neemt deel aan een 'gemeenschappelijke regeling regionale samenwerking decentralisaties sociale domein'. Dit betreft een regeling 'zonder meer' op grond van de wet gemeenschappelijke regelingen. Doel is samenwerking op het gebied van de drie decentralisaties (Jeugdhulp, AWBZ en Participatie) met de gemeenten in Zaanstreek-Waterland met name voor wat betreft de regionale en bovenregionale inkoop.

Vanaf 2017 bestaat de (boven)regionale inkoop binnen de regeling 'zonder meer' alleen nog met betrekking tot jeugdhulp. Kosten 2017 ca. € 52.000. Wat betreft het Wmo-domein wordt de inkoop lokaal uitgevoerd. Indicering vindt niet meer plaats op basis van het zogenaamde arrangement, maar in tijd (uren). Er is nog wel regionale afstemming en besluitvorming op inhoudelijk gebied.

In 2018 wordt gewerkt aan een actualisatie van de gemeenschappelijke regeling per 2019 en bijbehorende dienstverleningsovereenkomst voor inkoop en contractmanagement.

2.6.4 Ontwikkelingen verbonden partijen

Eventuele relevante ontwikkelingen aangaande verbonden partijen alsmede het voornemen tot aangaan van nieuwe verbonden partijen zijn eveneens in de paragraaf verbonden partijen verwoord.

2.6.5 Risico's

In een aantal opzichten betekenen de verbonden partijen een zeker risico voor de gemeente. Op enkele uitzonderingen na is de invloed van de gemeente op het (interne) beleid van de diverse organisaties zeer gering. Dit kan ertoe leiden dat financiële tekorten die ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld wanbeleid, op de deelnemende gemeenten worden afgewenteld. Uiteraard wordt er alles aan gedaan de gemeente daarvoor te behoeden. Anderzijds moet worden erkend dat samenwerkingsverbanden, in welke vorm dan ook, een zeker risico met zich meebrengen. Bovendien geldt dat uittreding uit voornoemde gemeenschappelijke regelingen in het algemeen niet zonder (extra) financiële gevolgen kan plaatsvinden.

2.7 Paragraaf Grondbeleid

2.7.1 Inleiding

Het grondbeleid van de gemeente heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van de programma's zoals Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, Verkeer en vervoer, Cultuur, sport en recreatie en Economische structuur. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De eventuele baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemene financiële positie van de gemeente. Hier wordt nader op ingegaan in de paragraaf weerstandsvermogen.

2.7.2 Grondbeleid

In december 2017 is de nota Bovenwijkse voorzieningen vastgesteld. De gemeente loopt tegen investeringen aan met een plan overstijgend karakter, zoals de derde ontsluitingsweg. In de nota Bovenwijkse voorzieningen wordt de juridische mogelijkheid geschapen om een deel van deze bovenplanse kosten te verhalen.

Naast deze nota worden de huidige Nota Grondbeleid Edam-Volendam en de Nota Grondbeleid Zeevang herzien. Deze herziene nota grondbeleid is in de maak en zal naar verwachting in het voorjaar 2018 aan de raad worden aangeboden.

Waar nodig zal de gemeente voor het verwerven van gronden gebruik maken van de Wet ruimtelijke ordening, van de wet voorkeursrecht gemeenten en/of de onteigeningswet. Voorop staat uiteraard de minnelijke verwerving van gronden.

De gemeenteraad van Edam-Volendam heeft 15 december 2011 de notitie "handhaving clandestien grondgebruik" vastgesteld. Daarna is dit project in uitvoering genomen. Er zijn goede resultaten bereikt als het teruggeven van grond of het alsnog verkopen van stukjes grond. Ook komt het vaak voor dat vermeend illegaal gebruik toch rechtsgeldig blijkt te zijn; het resultaat is dat onze administratie op deze manier op orde wordt gebracht. Het project is thans uitgebreid naar het gebied van Zeevang.

2.7.3 Financiële positie / Reserves / Toekomstige ontwikkelingen

Voor het grondbeleid is een bestemde reserve grondexploitatie vastgesteld. Deze bestemde reserve heeft als doel de risico's af te dekken die ontstaan bij het voeren van een actief grondbeleid. De reserve vormt de financiële buffer voor grondexploitatiecomplexen die met een nadelig saldo afgesloten zullen worden. De reserve wordt gevoed uit positief afgesloten grondexploitatiecomplexen.

Van de reserve grondexploitatie kan het volgende overzicht worden gegeven:

	(x 1.000)
Saldo 01-01-2017	1.500
Ottrekking 2017	-47
Saldo 31-12-2017	1.453

Voor nog niet vastgestelde complexen kunnen risico's afgedekt worden door voorzieningen. Dit is het geval bij het complex Industrierterrein Oosthuizerweg. Hier wordt een risico voorziening aangehouden, zodat de boekwaarde van de gronden gewaardeerd kan worden op de agrarische boekwaarde in het geval het bestemmingsplan van de uitbreiding niet wordt vastgesteld. In 2016 is het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan uitbreiding Industrierterrein Oosthuizerweg bij de Raad van State vernietigd. Het complex is conform de nieuwe regels van het BBV opgenomen onder de materiele vaste activa.

	(x 1.000)	
	Boekwaarde	Voorziening
- Complex Oosthuizerweg	3.662	3.213

Voor het in exploitatie zijnde complex de Broeckgouw, is het niet noodzakelijk een voorziening te vormen. De meest recente exploitatieopzet laat immers een positief saldo zien en de verkopen van de woningen en kavels

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

verlopen voorspoedig. De ontwikkelingen worden nauwlettend gevolgd en de gesignaleerde risico's – waarover jaarlijks wordt gerapporteerd in de herziening van de grond- en opstalexploitatie – kunnen binnen de exploitatie worden opgevangen. In 2017 is zelfs een bedrag van € 4,1 mln tussentijdse winst genomen. Deze winstneming is conform de POC methode gebeurd, zoals door het BBV wordt voorgeschreven.

In Oosthuizen loopt momenteel één bouwproject, Waterrijk. Een deel van de woningen in het eerste plan zijn opgeleverd en bewoond en de inrichting van de openbare ruimte in het eerste plandeel is afgerond.

In het verleden zijn gronden aangekocht die vanwege hun strategische ligging in de toekomst benut zouden kunnen worden voor het realiseren van in het algemeen belang noodzakelijk geachte bouwprojecten. De waarde van betreffende gronden is vooralsnog gewaardeerd conform de bestemming die op de gronden ligt.

Het betreft de volgende percelen:

- Perceel aan de Hoornse Jaagweg (2.690 m²), kadastraal bekend A558 (Zeevang)
- Perceel aan de Hoornse Jaagweg (7.480 m²), kadastraal bekend A559 (Zeevang)
- Perceel aan de Hoornse Jaagweg (6.536 m²), kadastraal bekend A726 (Zeevang)
- Perceel aan de Warderweg (8.705 m²), kadastraal bekend E675 (Zeevang)
- Perceel aan de Dijkgraaf Poschlaan (34.350m²), kadastraal bekend D 7313 (Edam-Volendam)
- Perceel aan de Dijkgraaf Poschlaan (65.970m²), kadastraal bekend D 9743 (Edam-Volendam)
- Perceel aan de Dijkgraaf Poschlaan (37.980m²), kadastraal bekend D 10086 (Edam-Volendam)
- Perceel aan het Slobbeland (1.988m²), kadastraal bekend D 13256 (Edam-Volendam)

2.7.4 Overige ontwikkelingen

De Wet ruimtelijke ordening biedt gemeenten de mogelijkheid om kosten van de planontwikkeling bij grondeigenaren (projectontwikkelaars) te verhalen. Daarnaast zijn er zaken geregeld omtrent planschade. De gemeente heeft de mogelijkheid om kosten te verhalen door middel van een grondexploitatieovereenkomst met een grondeigenaar of door middel van het opstellen van een exploitatieplan. In het geval van een grondexploitatieovereenkomst maken beide partijen afspraken over alle mogelijke onderwerpen aangaande de exploitatie, zoals over de te betalen ontwikkelingskosten en de vorm van een exploitatiebijdrage. Dit in de vorm van een anterieure overeenkomst (ex art 6.24 Wro).

Met name voor kleinere projecten is het wenselijk om de grondexploitatie goed te regelen met de ontwikkelaar. Dit om te voorkomen dat de gemeente met ongewenste kosten worden geconfronteerd.

Bij een exploitatieplan wordt een berekening gemaakt van de exploitatiebijdrage die de grondeigenaar dient te betalen. De kosten die voor de gemeente verhaalbaar zijn, zijn vastgelegd in het Besluit Ruimtelijke Ordening. Dit is een gelimiteerde lijst. Wanneer het project gereed is dient de gemeente de exploitatiebijdrage te herrekenen met de werkelijk gemaakte kosten. Per exploitatie zal door onze gemeente beoordeeld worden op welke manier de kosten verhaald zullen worden. Uiteraard heeft de vrijwillige, anterieure overeenkomst de voorkeur. Een anterieure exploitatie overeenkomst wordt meestal tijdig afgesloten en moet in feite bij de ter visie legging van het (voor) ontwerpbestemmingsplan rond zijn. Dit in verband met het moeten aantonen van het de economische haalbaarheid.

2.7.5 Overzicht complexen

De volgende complexen zijn aan de orde:

- het complex De Broeckgouw (Edam-Volendam)
- het complex Industrierrein Oosthuizerweg (Edam-Volendam) overgebracht naar de MVA gronden en terreinen.
- het complex Waterrijk (Zeevang)

De realisatie van ruimtelijke projecten kent een lange doorlooptijd. In een beginfase moeten vaak al kosten worden gemaakt, zoals bijvoorbeeld taxatiekosten, onderzoekskosten en soms ook plankosten, terwijl in een later stadium de overeenkomst wordt afgesloten.

Dit betekent gelijk ook dat de opbrengsten veel later dan de kosten gerealiseerd kunnen worden. Om dit in goede banen te leiden worden dergelijke projecten ondergebracht in een complex. Per complex kan dan

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

eenvoudig de kosten en opbrengsten worden bepaald. De projecten die voor een complexadministratie in aanmerking zouden kunnen komen zijn:

- Korsnass, (Edam-Volendam)
- Plan Tase (Edam-Volendam)
- Lokatie Maria Goretti (Edam-Volendam)
- Lange Weeren (Edam-Volendam)
- De Krommert 1 t/m 17 (Cultureel centrum, sporthal (Zeevang)
- Terrein Het Kraaiennest (Zeevang)
- Blokwhere
- Locatie Seinpaal

Deel B: Jaarrekening

Hoofdstuk 3

Financiële Positie

3.1 Programmarekening/Staat van baten en lasten 2017

Programmarekening

Programma	(x € 1.000)											
	Begroting 2017 voor wijziging			Begroting 2017 na wijziging			Realisatie 2017			Realisatie vs Begroting (na wijz)		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Resultaat voor bestemming												
1. Bestuur	1.597	12	-1.585	1.668	205	-1.464	1.841	362	-1.479	-172	158	-15
2. Publiek, Veiligheid en Juridische Zaken	4.161	713	-3.448	4.198	713	-3.485	4.230	760	-3.470	-31	46	15
3. Ruimtelijke Ontwikkeling	15.958	13.840	-2.118	16.350	13.923	-2.426	13.453	15.840	2.387	2.897	1.917	4.814
4. Ruimtelijk Beheer	18.342	12.992	-5.350	17.292	11.853	-5.439	14.428	9.509	-4.919	2.864	-2.344	520
5A. Sociaal Domein	15.615	843	-14.771	15.889	1.006	-14.884	15.675	1.098	-14.576	215	93	307
5B. Sport en Recreatie	3.626	1.573	-2.053	3.595	1.573	-2.022	3.456	1.424	-2.032	140	-149	-9
5C. Overig Sociaal Maatschappelijk	10.949	5.340	-5.609	10.785	5.003	-5.782	10.719	5.093	-5.626	66	90	156
6. Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	1.698	45.431	43.733	2.263	46.962	44.700	3.077	47.079	44.002	-814	116	-698
Overhead	11.274		-11.274	12.106		-12.106	11.097	115	-10.982	1.009	115	1.124
Totaal resultaat voor bestemming	83.218	80.743	-2.475	84.146	81.239	-2.908	77.974	81.280	3.306	6.172	41	6.213
Mutatie reserves:												
1. Bestuur	56	126	70	382	261	-121	376	239	-137	6	-22	-16
2. Publiek, Veiligheid en Juridische Zaken	222	406	184		428	428		428	428			
3. Ruimtelijke Ontwikkeling		389	389	900	507	-393	900	476	-424		-30	-30
4. Ruimtelijk Beheer	1.862	2.239	377	1.751	2.712	961	1.751	2.488	737		-224	-224
5A. Sociaal Domein	480	555	75	887	1.100	212	887	909	22		-191	-191
5B. Sport en Recreatie	456	678	222	421	790	368	421	573	151		-217	-217
5C. Overig Sociaal Maatschappelijk	1.362	1.605	243	1.357	1.707	350	1.357	1.943	586		236	236
6. Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	1.046	1.605	558	3.571	4.683	1.112	3.572	4.130	557	-1	-553	-554
Totaal mutatie reserves	5.484	7.602	2.118	9.269	12.186	2.917	9.264	11.184	1.920	5	-1.002	-997
Totaal resultaat na bestemming	88.703	88.345	-358	93.416	93.425	9	87.239	92.464	5.226	6.177	-961	5.216

3.2 Analyse van het resultaat op hoofdlijnen

3.2.1 Financieel resultaat op hoofdlijnen

Het positieve financiële resultaat over 2017 bedraagt € 5.225.823. Vergelijken we dit met de primitieve begroting en de begroting na wijziging, dan zien we daar de volgende fluctuaties:

	Begroting 2017 voor wijziging	Begroting 2017 na wijziging	(x 1.000) Realisatie 2017
Resultaat voor bestemming	-2.475	-2.908	+ 3.306
Mutaties reserves	+2.118	2.917	+ 1.920
Resultaat na bestemming t.o.v. gewijzigde begroting	-357	9	+ 5.226

(verschillen in begrotingskolommen hebben betrekking op afrondingen binnen de verschillende cijfertabellen.)

3.2.2 Vergelijking begroting met realisatie

Bij de begroting na wijziging is er uitgegaan van een resultaat na bestemming van € 9.363. Dit is het begroot resultaat na verwerking van de besluitvorming Winternota 2017. De realisatie laat een resultaat na bestemming zien van 5.226k voordelig.

Vergelijking van de realisatie met de begroting is met betrekking tot het jaar 2017 een lastige gebleken. De begroting 2017 is in het jaar 2016 gemaakt. In het jaar 2016 was de hectiek met betrekking tot nieuwe regelgeving met betrekking tot BBV in volle gang. Met betrekking tot overhead is toen een klein verschil met betrekking tot interpretatie van wat overhead opgetreden. In de jaarrekening is dit rechtgetrokken, waardoor wat kosten op andere plaatsen zijn verantwoord.

Deze redenen zijn de oorzaak van een begroting waarmee vergelijking met de realisatie wederom een uitdaging is gebleken. U vindt in het jaarverslag, onder elk programma een korte verklaring van de verschillen binnen de programma's op hoofdlijnen. Dit in lijn met het afgesproken beleid met uw raad.

3.2.3 Analyse van het resultaat t.o.v. de begroting per programma

In onderstaande tabel staat een overzicht van het resultaat per programma voor de begroting na wijziging en voor de rekening inclusief de onttrekkingen en toevoegingen aan bestemde reserves behorende tot de programma's.

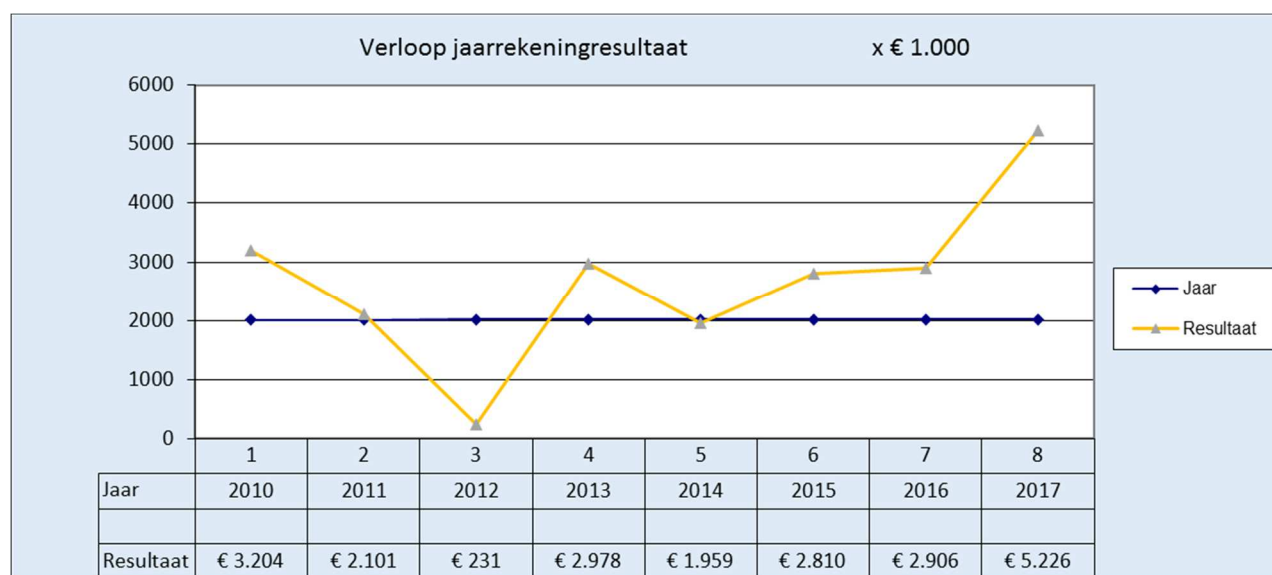
Programma		Begroting 2017 voor wijziging			Begroting 2017 na wijziging			Realisatie 2017			(bedragen * € 1000) Realisatie vs Begroting (na w i j z)		
		Lasten			Lasten			Lasten			Lasten		
		Baten	Saldo	Baten	Saldo	Baten	Saldo	Baten	Saldo	Baten	Saldo	Baten	Saldo
Programma 1	Bestuur	12.926	137	-12.789	14.156	466	-13.690	13.314	717	-12.597	842	251	1.093
Programma 2	Publiek, Veiligheid en Juridische zaken	4.383	1.120	-3.263	4.198	1.141	-3.057	4.230	1.187	-3.043	-31	46	15
Programma 3	Ruimtelijke Ontwikkeling	15.958	14.228	-1.729	17.250	14.430	-2.820	14.353	16.316	1.964	2.897	1.886	4.783
Programma 4	Ruimtelijk Beheer	20.204	15.231	-4.973	19.043	14.565	-4.478	16.179	11.997	-4.182	2.864	-2.568	296
Programma 5 A	Sociaal Domein	16.095	1.398	-14.697	16.777	2.105	-14.672	16.562	2.007	-14.555	215	-98	117
Programma 5 B	Sport en Recreatie	4.082	2.251	-1.831	4.017	2.363	-1.654	3.877	1.997	-1.880	140	-366	-226
Programma 5 C	Overig Sociaal Maatschappelijk	12.311	6.945	-5.366	12.141	6.710	-5.431	12.076	7.036	-5.040	66	326	391
Programma 6	Financiën en Algemene dekkingsmiddelen	2.744	47.035	44.291	5.834	51.645	45.811	6.649	51.208	44.559	-815	-437	-1.252
Totaal resultaat na bestemming		88.703	88.345	-358	93.416	93.425	9	87.239	92.464	5.226	6.177	-961	5.216

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

3.2.4 Vergelijking voorgaande jaren

Onderstaande tabel geeft een vergelijking van het rekeningresultaat van de afgelopen jaren, ook uitgesplitst naar het geprognosticeerde resultaat van de begroting na wijziging. De bedragen vanaf 2016 zijn van de gefuseerde gemeente.

(x 1.000)			
jaar	Begroting na wijziging	Realisatie	Verschil
2010	958	3.204	2.246
2011	-158	2.101	2.259
2012	35	231	196
2013	0	2.978	2.978
2014	0	1.959	1.959
2015	1	2.810	2.810
2016	0	2.906	2.906
2017	9	5.226	5.216

Het gemiddelde resultaat over de afgelopen jaren was € 2.000.000. In de laatste jaren wordt dit voor een groot gedeelte veroorzaakt door een overschot op het sociaal domein. Deze overschotten worden gereserveerd in een egalisatiereserve Sociaal Domein.

3.3 Financiële positie

Bij de financiële positie gaat het om het eigen vermogen en de leningen van de gemeente in relatie tot de exploitatie, waarbij rekening wordt gehouden met risico's. De omvang van de leningen heeft directe invloed op de exploitatielasten. Het inzicht in de financiële positie kan worden gegeven middels de volgende indicatoren:

1. Stand algemene reserve 2017: deze is nagenoeg gelijk gebleven t.o.v. 2016 op een bedrag van € 23,7 mln. Dit is 20,9% van het balanstotaal (€ 113,3 mln.).
2. Solvabiliteit: in 2017 ruim voldoende om aan de lopende verplichtingen te voldoen.
3. Langlopende leningen: in 2017 is geen nieuwe geldlening aangetrokken.
4. De financiële positie van Edam-Volendam is goed. Risico's met betrekking tot bijvoorbeeld het sociaal domein worden gemonitord en onderkend.

3.3.1 Algemene Reserve

De gemeente Edam-Volendam kent één algemene reserve. De algemene reserve wordt gebruikt voor het opvangen van risico's in algemene zin. Het vormt een buffer om mogelijke calamiteiten op te kunnen vangen.

(x 1.000)

	Saldo	Resultaat	Vermeer-	Vermin-	Saldo
	31-12-2016	2016	deringen	deringen	31-12-2017
Algemene reserve	23.654	662	2.372	3.000	23.688

In 2017 is per saldo toegevoegd aan de algemene reserve tot een bedrag van 34k. Hiermee is het totaal van de algemene reserve gestegen naar 23.688k en blijft de reserve voldoende om eventuele risico's af te dekken.

3.3.2 Solvabiliteit

De solvabiliteit is het eigen vermogen ten opzichte van het vreemd vermogen en geeft een indicatie van het vermogen om ook op lange termijn aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Het eigen vermogen is een optelsom van de algemene reserve, bestemmingsreserves en het nog te bestemmen resultaat. Het vreemd vermogen betreft de voorzieningen, de langlopende en kortlopende schulden en de overlopende passiva. De solvabiliteit wordt berekend door het eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het vreemd vermogen. Dit percentage bedraagt per de ultimo 2017 155 % (66.464/42819). Dit percentage is gebaseerd op de balansgegevens per 31-12-2017.

3.3.3 Langlopende leningen

De gemeente Edam-Volendam heeft in 2017 geen nieuwe langlopende leningen aangetrokken.

	<i>Saldo</i>	<i>Vermeer-</i>	<i>Aflos-</i>	(x 1.000) <i>Saldo</i>
	<i>31-12-2016</i>	<i>deringen</i>	<i>singen</i>	<i>31-12-2017</i>
Onderhandse leningen van:				
Binnenlandse pensioenfonds/ verzekeringsinst.	113	-	113	0
Binnenlandse banken:				
- BNG	13.132	-	1.315	11.817
- NWB	6.518	-	596	5.921
<i>Totaal binnenlandse banken:</i>	19.763		2.025	17.738
Waarborgsommen:				
- Bouwvergunningen	-	-	-	-
- Overige	19	-	-	19
<i>Totaal waarborgsommen:</i>	19	-	-	19
Totaal generaal	19.782	-	2.025	17.757

De verwachting is dat er in 2017 geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken dienen te worden. Voor de ontwikkeling van de Broeckgouw kunnen afhankelijk van het kasstroom c.q. inkomstenverloop tevens middelen benodigd zijn wellicht met kortere looptijden (fix-leningen).

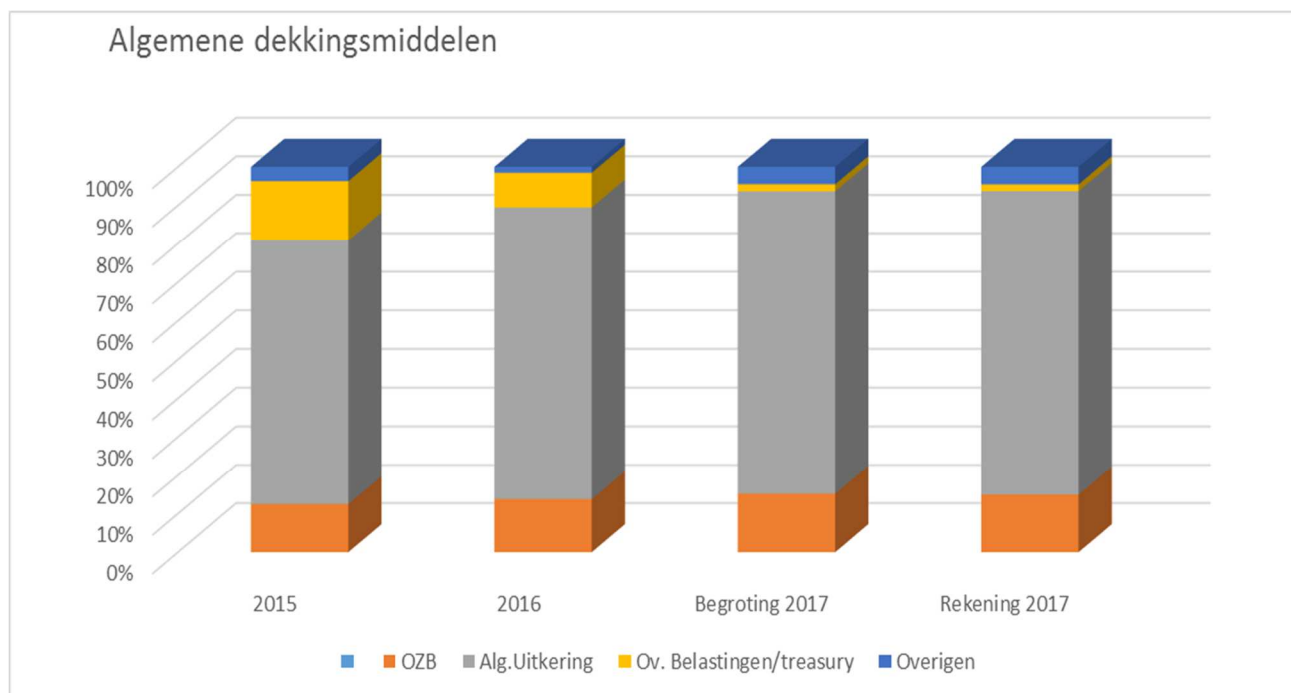
De totale rentelast voor het jaar 2017 met betrekking tot de vaste schulden bedroeg € 0,81 mln tegenover € 0,90 mln in 2016.

3.3.4 Inkomenspositie

Voor de algemene dekkingsmiddelen is de gemeente Edam-Volendam in grote mate afhankelijk van de algemene uitkering. In 2017 betrof de uitkering uit het gemeentefonds 78,7% van de totale algemene middelen (€ 29,9 mln. / € 38,0 mln. x 100%).

In onderstaande grafiek wordt procentueel het aandeel in de totale algemene middelen van de verschillende opbrengstcategorieën van programma 6 weergegeven.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	2015	2016	Begroting 2017	Rekening 2017
				x € 1.000
OZB	5.411	5.557	5.651	5.684
Alg.Uitkering	29.631	30.513	29.162	29.931
Ov. Belastingen/treasury	6.694	3.629	692	678
Overigen	1.603	623	1.669	1.717

3.3.5 Incidentele baten en lasten en WNT

Recapitulatie Incidentele Baten en Lasten Programma's 2017

De recapitulatie is gebaseerd op artikel 28 lid 3 van de BBV:

Art.28 lid 3:

De toelichting op de programmarekening bevat ten minste:

c. een overzicht van de incidentele baten en lasten "Met deze bepaling wordt beoogd duidelijkheid te geven omtrent de aard van de baten en de lasten. Door een indicatie van de incidentele baten en lasten te geven wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming. Voor een nadere invulling van het begrip incidenteel kan worden gedacht aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(x € 1.000)

programma	omschrijving	Incidentele baten	Incidentele lasten
1	Bestuur	362	213
5A	Sociaal Domein		118
5C	Overig Sociaal Maatschappelijk		372
6	Financiën en Algemene Dekkingsmiddelen	4.100	914
Totaal:		4.462	1.617

Een nadere specificatie van de incidentele baten en lasten per programma wordt in de programmaverantwoording gegeven.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

WNT-verantwoording 2017 Gemeente Edam-Volendam

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Edam-Volendam. Het voor de gemeente Edam-Volendam toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2017 € 181.000,-.

Bezoldiging topfunctionarissen

bedragen x € 1	M.A.J.R. Hermans	M. van Essen-de Boer
Functiegegevens	Secretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	0,72
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	132.677	61.192
Beloningen betaalbaar op termijn	15.833	9.131
<i>Subtotaal</i>	<i>148.511</i>	<i>70.322</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000	130.320
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	148.511	70.322
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	0,72
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	125.680	57.458
Beloningen betaalbaar op termijn	13.304	7.736
Totale bezoldiging 2016	138.984	65.194

* Deze tabel is bedoeld voor de topfunctionarissen (en gewezen topfunctionarissen) met executieve taken, d.w.z. de leden van het hoogste uitvoerende orgaan en de daaraan ondergeschikte(n) die in deze rol (gezamenlijk) verantwoordelijk zijn voor de gehele rechtspersoon of de gehele instelling, en degene(n) belast met de dagelijkse leiding van de gehele rechtspersoon of de gehele instelling.

* Van een gewezen topfunctionaris is sprake indien de functionaris in het verleden- maar na 1 januari 2013- een functie als topfunctionaris heeft bekleed, en bij beëindiging van deze functievervulling bij dezelfde instelling of rechtspersoon een functie als niet-topfunctionaris is gaan vervullen. Gedurende deze periode van functievervulling in de andere functie kwalificeert de functionaris als "gewezen topfunctionaris".

3.3.6 Begrotingsrechtmatigheid

Programma's

Bij bijna alle programma's (behalve programma 6) heeft een begrotingsonderschrijding plaats gevonden en deze worden daarom als rechtmatig beschouwd.

Op programma 6 heeft een kostenoverschrijding van 814k plaatsgevonden. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat € 229.000 rente niet complex Oosthuizerweg is toegerekend omdat betreffend project is afgeboekt en afgesloten. In 2018 is een daartoe strekkend raadsvoorstel aan de raad voorgelegd. Verder is in programma 6 de Vpb voor zowel 2016 als 2017 verantwoord, waarmee in de begroting geen rekening was gehouden. Verder is een begrote besparing niet geheel gerealiseerd.

Mutaties Reserves

De reserves nemen toe van 64.196k naar 65.181k. De mutaties die significant afwijken van de begroting, worden toegelicht onder de programma's (analyse producten).

Aan de afwijkingen liggen raadsbesluiten ten grondslag inzake de gehanteerde systematiek en kunnen als rechtmatig worden beschouwd.

In het jaar 2017 is de reserve "Afkoop onderhoud graven", vanwege verplichte regelgeving, opgeheven. De bedragen in betreffende reserve zijn opgenomen in de verplichte voorzieningen:

- Afkoop uitgifte graven
- Afkoop onderhoud graven

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Investerings en restantkredieten

In 2017 zijn diverse kredieten voor investeringen door de raad beschikbaar gesteld. Ook zijn nog een behoorlijk aantal kredieten uit eerdere jaren nog niet afgerond. Een overzicht hiervan en een toelichting op de belangrijkste investeringen staan hieronder weergegeven.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kostenplaats nummer	Omschrijving	Raming 2017	Cumulatieve ramingen 2017	Cumulatieve uitgaven per 01-01-2017	Uitgaven 2017	Cumulatieve uitgaven per 31-12-2017	Restantkrediet 31-12-2017	Investering gereed
510	Stadskantoor aanpassingen 2017	139	139	0	33	33	106	Nee
595	Stadskantoor airco 2017	110	110	0	15	15	95	Nee
650	Verbouwing Stadskantoor KCC	0	200	19	39	58	142	Nee
660	Stadskantoor aanpassen armaturen 2016	0	15	0	0	0	15	Nee
665	Stadskantoor schakelkasten tbv cv 2016	0	70	0	6	6	64	Nee
670	Stadskantoor luchtbehand archief 2016	0	15	0	0	0	15	Nee
675	Stadskantoor luchtbehand kantoor 2016	0	44	0	0	0	44	Nee
1010	Kantoor GG Werk+	95	95	0	42	42	53	Nee
1090	Kantoor GG installaties 2016	0	244	115	94	209	35	Nee
1505	Werkplaats dakbedekking	28	28	0	33	33	-5	Ja
2510	Vuilinzamelstation dakbedekking	12	12	0	0	0	12	Nee
2565	Herinrichting Vuilinzamelstation	0	500	206	291	497	3	Ja
3015	Stadhuis brandmeldinstallatie	0	14	0	0	0	14	Nee
3315	Volendams museum dakbedekking	34	34	0	28	28	6	Ja
3730	Langemeerstraat renovatie natte groepen	65	65	0	0	0	65	Nee
4330	Speeltoren klavier	27	27	0	14	14	13	Ja
4455	Scheepmakersdijk CV	0	20	0	30	30	-10	Ja
6025	4 afzetbakken 2010	0	43	0	39	39	4	Ja
6085	Verv. Perstrailer OF-43	27	135	0	133	133	2	Ja
6095	Verv. Perstrailer OF-66	26	135	0	133	133	2	Ja
6100	Vv Opzetstrooimachine	0	20	0	0	0	20	Nee
6115	Verv. Tractor JD 4WD	0	49	0	0	0	49	Nee
6145	Vv Containerwagen BP-NG	25	97	0	97	97	0	Ja
6215	Vv Ford Transit 75	0	17	0	0	0	17	Nee
6235	Vv Mazda 90-NPL-4	0	27	0	0	0	27	Nee
6255	ZV verv. Vrachtauto 1	0	105	0	0	0	105	Nee
6280	Vv Strooier Stratos 1	0	28	0	0	0	28	Nee
6355	Mitsubishi Fuso Canter 2016 vv. 14-VZ-LG	0	31	0	0	0	31	Nee
6365	Mitsubishi Fuso Canter 2016 vv. 51-VZ-LG	0	31	0	0	0	31	Nee
6375	Rolbezem Schmidt 2016	0	8	0	0	0	8	Nee
6405	Dienstauto BOA's	0	27	0	29	29	-2	Ja
6415	Vervanging Volkswagen Caddy GP3	25	25	0	0	0	25	Nee
6425	Vervanging Daf Kolkenzuiger	166	166	0	0	0	166	Nee
6435	Vervanging Veegmachine RAVO	157	157	0	0	0	157	Nee
6445	Vervanging tractor Kubota	79	79	0	0	0	79	Nee
6455	Vervanging 2 rolbezems	18	18	0	0	0	18	Nee
6465	Vervanging fietspadstrooier	16	16	0	0	0	16	Nee
6475	Groenmatrieel Baansteede	275	275	0	0	0	275	Nee
6760	Vv Iveco combi BF-RN	0	201	166	100	266	-65	Ja
6830	Vv vuilwaterpomp	0	19	0	0	0	19	Nee
8055	Visuele weergave raadsvergadering 2016	0	100	46	60	106	-6	Ja
8065	Informatie security systeem 2016	0	20	13	0	13	7	Nee
8200	Digitale bedrijfsvoering 1	0	125	84	30	114	11	Nee
8250	Aanschaf beheersprogramma wegen	0	10	3	1	4	6	Nee
8255	Software transitie	0	128	120	10	130	-2	Ja
8275	E-HRM Module	0	65	11	38	49	16	Nee
8305	HNW Huisvesting	100	100	19	27	46	54	Nee
8310	HNW ICT	125	125	26	12	38	87	Nee
8315	HNW Gedrag	25	25	0	0	0	25	Ja
8320	Informatiestrategie I Burgerzaken	25	25	0	1	1	24	Nee
8325	Informatiestrategie informatiebeheer	85	85	0	8	8	77	Nee
8330	Informatiestrategie privacy	20	20	0	0	0	20	Ja
8335	Informatiestrategie voorbereiding	88	88	0	88	88	0	Ja
8340	Informatiestrategie omgevingswet	60	60	0	0	0	60	Nee
8345	Onderzoek belastingstelsel	40	40	0	0	0	40	Ja
8350	Inkoopbeleid	20	20	0	0	0	20	Ja
8355	Informatiestrategieplan 17-22 tranche 17	301	301	0	118	118	183	Nee
8360	Informatiestrategieplan 17-22 tranche 18	360	360	0	21	21	339	Nee
8365	Informatiestrategieplan 17-22 tranche 22	275	275	0	0	0	275	Nee
20010	Wegenbeheersplan 2017	280	280	0	238	238	42	Nee

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kostenplaats nummer	Omschrijving	Raming 2017	Cumulatieve ramingen 2017	Cumulatieve uitgaven per 01-01-2017	Uitgaven 2017	Cumulatieve uitgaven per 31-12-2017	Restantkrediet 31-12-2017	Investering gereed
20020	Omgevingswerken Nicolaashof	45	45	0	0	0	45	Nee
20030	Herinrichting Europaplein	2.062	2.062	0	135	135	1.927	Nee
20050	Herinrichting Keetzijde	0	0	0	2	2	-2	Nee
20505	Wegenbeheersplan 2016	0	168	8	14	22	146	Nee
20515	Aanpassen Zuiderhavendijk	0	15	1	4	5	10	Nee
20525	Omgevingswerken Dril en Zeestraat	0	148	0	0	0	148	Nee
20650	Bijdrage Provinciale verbreding N244	0	495	0	248	248	247	Nee
20770	Omgevingswerken Nicolaashof	0	331	286	3	289	42	Nee
20780	Verbeteren schoolroute blokouw 7/8	0	50	0	0	0	50	Nee
20820	Asfaltering Mgr C. Veermanlaan	0	1.406	39	149	188	1.218	Nee
20830	Asfaltering Julianaweg	0	350	0	0	0	350	Nee
20870	Parkeervoorzieningen Lingerzijde	0	78	63	38	101	-23	Ja
20880	Wegenbeheersplan 2015	0	204	105	26	131	73	Nee
20910	ZV infra MFA Oosthuizen	0	400	230	170	400	0	Ja
20920	Vernieuwen 4 verkeerslichtinstallaties	0	0	0	57	57	-57	Nee
20930	Toeristisch parkeren Volendam	594	594	0	24	24	570	Nee
20931	Kiosk en toilet	232	232	0	3	3	229	Nee
22120	Mechanisering Constabelbrug	0	50	20	0	20	30	Ja
22130	Mechanisering Baanbrug	0	50	43	11	54	-4	Ja
22160	Bruggen inv A 2014	0	64	7	4	11	53	Ja
22170	Bruggen inv B 2014	0	1.078	749	474	1.223	-145	Ja
22180	Bruggen inv A 2014	0	20	0	1	1	19	Ja
22190	Bruggen inv B 2014	0	73	59	1	60	13	Ja
22200	Bruggen inv C 2014	0	50	39	1	40	10	Ja
22210	Bruggen inv A 2015	0	17	0	1	1	16	Ja
22220	Bruggen inv B 2015	0	41	0	1	1	40	Ja
22230	Bruggenbeheersplan 2016 A	0	7	0	5	5	2	Ja
22240	Bruggenbeheersplan 2016 B	0	159	23	1	24	135	Ja
22260	Trambrug ontwerp aandrijving	0	25	0	13	13	12	Nee
22270	Bruggen beheersplan 2017	26	26	0	5	5	21	Ja
23100	Inventarisatie openbare verlichting	0	50	41	2	43	7	Ja
23140	Fietspad Schotelstraat	0	30	0	4	4	26	Nee
23150	Openbare verlichtingsplan	6.545	6.545	7	164	171	6.374	Nee
24280	Vervangen steiger WSV Edam	0	100	10	50	60	40	Nee
24360	Combipomp Haven Volendam	0	25	0	0	0	25	Nee
24370	Combipomp Haven Edam	0	25	0	0	0	25	Nee
25370	Schoeiingplan 2015	0	558	7	161	168	390	Nee
25380	Schoeiingplan 2016	0	960	145	128	273	687	Nee
25390	Schoeiingplan 2017	120	120	0	81	81	39	Nee
26035	Monumentenborden	0	14	3	0	3	11	Nee
26150	Tijdelijke afrit Spaander	0	400	90	5	95	305	Nee
26330	GVVP fietsverbinding Schotelstraat	0	60	0	62	62	-2	Ja
26350	GVVP verlagen verkeerssnelheid	0	30	10	4	14	16	Nee
26360	GVVP Mercuriuslaan	0	20	0	4	4	16	Nee
26370	GVVP Scholeksterstraat	0	40	0	4	4	36	Nee
27300	Dijkversterking	0	250	186	38	224	26	Nee
27310	Dijkversterking 2016	0	250	0	62	62	188	Nee
30190	CAI tekening netwerk	0	50	45	5	50	0	Ja
30200	CAI upgrade netwerk 2015	0	55	6	25	31	24	Nee
30210	CAI upgrade netwerk 2017	40	40	0	9	9	31	Nee
30220	CAI upgrade netwerk 2018	35	35	0	0	0	35	Nee
30230	CAI upgrade netwerk 2019	95	95	0	0	0	95	Nee
30240	CAI upgrade netwerk 2020	174	174	0	0	0	174	Nee
30250	CAI upgrade netwerk 2021	114	114	0	0	0	114	Nee
30260	CAI renovatie centrum	30	30	0	0	0	30	Nee
50015	Oppeerdam klimtouw 2016	0	5	0	0	0	5	Nee
50035	Oppeerdam landingsmatten 2016	0	7	0	0	0	7	Nee
50045	Oppeerdam vervanging warmteinstallatie	0	43	0	32	32	11	Ja
50055	Oppeerdam Superstar	14	14	0	0	0	14	Nee
50065	Oppeerdam sportvloer	28	28	0	29	29	-1	Ja

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kostenplaats nummer	Omschrijving	Raming 2017	Cumulatieve ramingen 2017	Cumulatieve uitgaven per 01-01-2017	Uitgaven 2017	Cumulatieve uitgaven per 31-12-2017	Restantkrediet 31-12-2017	Investering gereed
50075	Oppeidam scheidingswand	49	49	0	49	49	0	Ja
50210	Oppeidam omgevingswerken	0	400	338	0	338	62	Nee
50270	Oppeidam warmte installatie	0	15	5	0	5	10	Ja
50500	Seinpaal nieuwbouw	4.699	5.026	146	399	545	4.481	Nee
50545	Seinpaal inrichting 2017	314	314	0	0	0	314	Nee
51005	Bolwerck vervanging dakventilatoren	0	12	0	0	0	12	Nee
51030	Bolwerck vervanging cv 2017	17	17	0	0	0	17	Nee
51750	Kreil vervangen vloer 2017	83	83	0	82	82	1	Ja
51760	Kreil basketbalinstallatie	16	16	0	13	13	3	Ja
53525	Stadion gasboiler	0	15	0	0	0	15	Nee
53555	Stadion luchtverversing	15	15	0	0	0	15	Nee
53565	Stadion verwarming	15	15	0	0	0	15	Nee
53575	FC Volendam lening	0	0	0	180	180	-180	Ja
54150	Handbalveld aanleg toplaag	0	100	0	0	0	100	Nee
54160	Handbalveld onderbouw	0	100	0	0	0	100	Nee
54600	RKAV Diepverluchter	0	8	0	0	0	8	Nee
54605	RKAV Veld 5 renovatie toplaag	0	20	0	0	0	20	Nee
54610	RKAV Veld 5 vervangen onderlaag	0	25	2	0	2	23	Nee
54615	RKAV Veld 6 renovatie toplaag	0	20	0	0	0	20	Nee
54620	RKAV Veld 6 vervangen onderlaag	0	25	2	0	2	23	Nee
54630	RKAV overslagsysteem	0	20	0	0	0	20	Nee
54640	RKAV topverluchter	0	10	0	0	0	10	Nee
54750	EVC/AV Bezandkar	0	19	0	0	0	19	Nee
54790	EVC Topverluchter	0	10	0	0	0	10	Nee
54795	EVC Maaimechanie getrokken	0	10	0	0	0	10	Nee
54815	EVC machines 2018	0	0	0	14	14	-14	Nee
54830	EVC overslagsysteem	0	20	0	0	0	20	Nee
54840	EVC Veld D ondergrond	25	25	0	0	0	25	Nee
54845	EVC Veld D toplaag	20	20	0	0	0	20	Nee
55250	AV Edam 400 meterbaan	0	1.385	1.353	34	1.387	-2	Ja
56010	TV Dijkzicht schakelkast	0	5	0	0	0	5	Nee
56015	TV Dijkzicht beregeningsinstallatie	0	15	0	0	0	15	Nee
56020	TV Dijkzicht tractor	0	14	0	8	8	6	Ja
56060	TV Dijkzicht overslagsysteem	0	20	0	6	6	14	Nee
56570	Renovatie ijsbaan	0	75	0	0	0	75	Nee
57210	Waterdam renovatie	0	3.225	2.943	0	2.943	282	Nee
60150	Zeestraat 35 renovatie	0	87	34	54	88	-1	Ja
60500	ZV MFA Oosthuizen	0	5.396	5.060	150	5.210	186	Nee
70000	Vrij verval riolering 2017	2.732	2.732	0	5	5	2.727	Nee
70010	Gemalen E/M 2017	29	29	0	0	0	29	Nee
70020	Gemalen bouwkundig 2017	78	78	0	0	0	78	Nee
70030	Grondwater afvoermaatregelen	78	78	0	0	0	78	Nee
70040	Afk. verhard oppervlak	94	94	0	0	0	94	Nee
70050	Opstellen groenbeleidsplan	40	40	0	0	0	40	Ja
70060	Inventariseren groenbeleidsplan	50	50	0	0	0	50	Ja
70100	Bestrijden Wateroverlast/ waterhuishouding	0	368	176	0	176	192	Nee
70160	Beleidsplan afvalbeheer	2.201	2.201	0	21	21	2.180	Nee
70205	Riolering Seinpaal/Waterdam	55	55	0	0	0	55	Nee
70370	Ondergr. containers vuilinzameling	0	570	398	172	570	0	Ja
70420	Waterhoudkundigplan	0	72	25	5	30	42	Nee
70580	Aanschaf containerbakken 2010	0	13	9	4	13	0	Ja
70600	Containerbakken 2011	0	12	0	12	12	0	Ja
70610	Milieu investeringen 2011	0	423	112	0	112	311	Nee
70630	Containerbakken 2012	0	12	0	12	12	0	Ja
70640	Containerbakken 2013	0	12	0	12	12	0	Ja
70690	VGRP Gemalen elect/mech 2014	0	97	59	0	59	38	Nee
70700	VGRP gemalen gebouwen	0	130	0	2	2	128	Nee
70710	VGRP Uitbreidingsinvesteringen 2014	0	525	3	0	3	522	Nee
70720	Containerbakken 2014	0	13	0	13	13	0	Ja
70730	VGRP Gemalen elect/mech 2014	0	12	0	0	0	12	Nee

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kostenplaats nummer	Omschrijving	Raming 2017	Cumulatieve ramingen 2017	Cumulatieve uitgaven per 01-01-2017	Uitgaven 2017	Cumulatieve uitgaven per 31-12-2017	Restantkrediet 31-12-2017	Investering gereed
70740	VGRP Gemalen bouwkundig 2014	0	450	14	0	14	436	Nee
70770	Riolering Lingerzijde/Doelensesteeg	0	21	0	5	5	16	Nee
70780	VGRP Vrijverval 2015	0	2.652	1.365	0	1.365	1.287	Nee
70790	VGRP Gemalen elect/mech 2015	0	41	0	0	0	41	Nee
70800	VGRP gemalen gebouwen 2015	0	77	0	0	0	77	Nee
70810	VGRP drukriool el/me 2015	0	6	0	0	0	6	Nee
70820	VGRP drukriool bouwkundig 2015	0	6	0	0	0	6	Nee
70830	VGRP grondwaterafvoer	0	76	0	0	0	76	Nee
70840	Containerbakken 2014	0	13	0	13	13	0	Ja
70850	ZV ondergrondse afvalcontainers	0	25	0	0	0	25	Nee
70860	Vervanging containerbakken 2016	0	13	0	13	13	0	Ja
70870	VGRP vrijverval 2016	0	2.692	256	1.101	1.357	1.335	Nee
70880	VGRP Gemalen E/M 2016	0	60	0	0	0	60	Nee
70890	VGRP Grondwater 2016	0	77	0	0	0	77	Nee
70900	Actie schoon en veilig	120	120	0	0	0	120	Nee
70910	Riolering Europaplein	218	218	0	3	3	215	Nee
70970	VGRP vervanging pompen ZV	108	108	0	66	66	42	Nee
70980	VGRP vervanging pompkelders ZV	102	102	0	0	0	102	Nee
70990	VGRP vervanging schakelkasten ZV	140	140	0	74	74	66	Nee
71000	VGRP telemetrie hoofdrioolgemalen ZV	85	85	0	17	17	68	Nee
71010	VGRP Riool Westerkoog ZV	414	414	0	0	0	414	Nee
71020	VGRP Riool Stationsweg ZV	124	124	0	81	81	43	Nee
71030	VGRP Riool Doelenwoud ZV	116	116	0	0	0	116	Nee
71040	VGRP Warder relinen fase 2 ZV	382	382	0	0	0	382	Nee
73060	ZV Zorgplicht buitengebied	0	160	0	0	0	160	Nee
75000	Inrichtingskosten de Griend C/JG	0	647	577	0	577	70	Ja
78010	Renovatie begraafplaats Edam	0	100	19	0	19	81	Nee
80210	Julianaweg 7-9	0	1.970	1.863	2	1.865	105	Nee
91000	Algemene voorbereidingskrediet	0	250	53	85	138	112	Nee
91007	Alg. voorbereidingskrediet 3e ontsluitingsw	0	260	237	76	313	-53	Nee
		25.701	59.650	18.099	6.851	24.950	34.700	

Kostenplaats 2565 VIS Herinrichting afvalstraat

Middels de 1e begrotingswijziging 2015 is een krediet beschikbaar gesteld van € 500.000 voor het herinrichting van het terrein voor de afvalinzameling. In 2015 is een aanvang gemaakt met de werkzaamheden en deze zijn in 2017 afgerond. De totale kosten hebben € 497.000 bedragen en zijn dus binnen het budget gebleven.

Kostenplaats 4455 CV Schepenmakersdijk

Middels de 1e wijziging 2011 is een krediet beschikbaar gesteld van € 20.000 voor de vervanging van de CV. Door onvoorziene omstandigheden en een 6 jaar latere uitvoering dan geraamd zijn de kosten hoger uitgevallen dan het beschikbare krediet. De uiteindelijke kosten hebben € 30.265 bedragen.

Kostenplaats 6760 MAN combi 55-BJK-4

In de 1e wijziging 2011 is een krediet van € 201.000 beschikbaar gesteld voor de vervanging van de Iveco Combiwagen. De vervanging heeft pas plaatsgevonden eind 2016 omdat de oude wagen nog voldeed. In 2016 bleek dat de aanschaf van de nieuwe combi (MAN) € 65.000,00 hoger uitviel dan de oorspronkelijke raming. Dit werd veroorzaakt doordat de raming 5 jaar oud was en gewijzigde ARBO- en milieuvoorschriften. Dit is behandeld in het college van burgemeester en wethouders, maar er is vergeten een begrotingswijziging te maken. Hierdoor blijkt nu een kredietoverschrijding van € 65.000 op het budget van € 201.000.

Kostenplaats 20820 Asfalteren Mgr. C. Veermanlaan

Voor het asfalteren van de Mgr. C. Veermanlaan is middels het prioriteitenprogramma 2013 een krediet beschikbaar gesteld van € 800.000. Bij de voorbereiding van de herinrichting bleek dit krediet ontoereikend te zijn. Daarom is een extern bureau opdracht gegeven om een budgetraming op te stellen. Dit heeft geresulteerd in een aanvullend krediet van € 606.000, welke in de 14e wijziging op 29 oktober 2015 beschikbaar is gesteld. In 2016 is een bedrag van € 39.000 uitgegeven aan voorbereidingskosten en eind 2017 is daadwerkelijk gestart met de uitvoering. Per 31-12-2017 is € 188.000 uitgegeven van het krediet.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kostenplaats 20030 Herinrichting Europaplein

Middels de 4e en 8e wijziging 2017 zijn budgetten beschikbaar gesteld tot een bedrag van € 2.062.000 voor de herinrichting van het Europaplein. De rioleringswerken zijn onder een apart investeringsnummer ondergebracht.

In 2017 zijn de werkzaamheden van start gegaan en is een bedrag van € 135.000 uitgegeven. Het restantbudget van € 1.927.000 dient voor 2018 beschikbaar te blijven.

Kostenplaats 22170 Bruggen inv B 2014

Middels de 4e begrotingswijziging 2014 en de 1e wijziging 2016 is een krediet beschikbaar gesteld van € 1.078.000 voor de renovatie van de Baanbrug. Eind 2017 is de renovatie afgerond en blijkt dat de kosten € 1.223.000 zijn geweest. Deze overschrijding wordt veroorzaakt door onvoorziene en extra werkzaamheden. Dit zijn: aanpassingen aan de landhoofden, aanbrengen kwelscherm, aanvullende verkeersmaatregelen, herstellen palen remmingswerk en een kabelbreuk van de glasvezelkabel.

In de raadsvergadering van 18 januari 2018 is deze overschrijdingen aan de raad voorgelegd en is aanvullend krediet beschikbaar gesteld.

Kostenplaats 23150 Openbare verlichtingsplan

Middels de 1e wijziging 2017 is een krediet beschikbaar gesteld van € 6.544.500 voor het uitvoeren van het beleidsplan openbare verlichting. In 2016 was reeds een bedrag ten laste van dit plan uitgegeven van € 7.000, in 2017 € 164.000. Het restantkrediet bedraagt per de ultimo 2017 € 6.374.000 en dient beschikbaar te blijven voor de aankomende jaren om het beleidsplan verder uit te voeren.

Kostenplaats 25370 t/m 25390 Schoeiingplan 2015 t/m 2017

Uit het beschoeiingplan 2015-2020 is € 558.000 voor de jaarschijf 2015 middels de 5e wijziging 2015 beschikbaar gesteld.

Kosten voor dit plan zijn pas in 2016 gemaakt tot een bedrag van € 7.485. De jaarschijven 2016 en 2017 zijn ook beschikbaar gesteld. Deze bedragen resp. € 960.400 en 120.075. De totale uitgaven van het schoeiingplan bedragen € 522.000. Voor het schoeiingenplan is per 31-12-2017 nog een totaalbedrag beschikbaar van € 1.116.000.

Kostenplaats 50500 Seinpaal nieuwbouw

Middels de 8e wijziging 2015 is een voorbereidingskrediet voor de nieuwbouw sporthal de Seinpaal beschikbaar gesteld van € 327.000. Hiervan is in de jaren 2015 en 2016 € 146.000 uitgegeven. In de 6e wijziging 2017 is een bedrag van € 5.026.000 beschikbaar gesteld voor de bouw van de sporthal en aanpassingen van zwembad de Waterdam. Tegelijkertijd is het voorbereidingskrediet afgeraamd. Per saldo is een krediet beschikbaar van € 5.026.000. Hiervan is per de ultimo 2017 een bedrag van € 545.000 uitgegeven.

Kostenplaats 53575 FC Volendam lening

Op 25 juli 2017 is door het college van B&W besloten FC Volendam een geldlening te verstrekken van € 180.000 ten behoeve van de vervanging van de bovenlaag op het trainingsveld van de FC Volendam. Dit bedrag is in 2017 verstrekt. Hierdoor blijkt er per 31-12-2017 een kredietoverschrijding. In de voorjaarsnota 2018 zullen de financiële consequenties begrotingstechnisch meegenomen worden.

Kostenplaats 57210 Waterdam renovatie

Via de prioriteitenlijst, voorstel 2012-7 is in de 1e begrotingswijziging 2012 een bedrag voor de renovatie van zwembad de Waterdam geraamd van € 1.995.000. Hiermee is het krediet op 530730 Renovatie Waterdam ad € 200.000 komen te vervallen. De uitgaven in 2012 waren € 1.239.898, zodat van dit krediet voor 2013 een bedrag van € 755.102 resteert. In 2013 is tevens het 2e deel van het krediet beschikbaar gesteld. Dit gaat om een bedrag van € 1.230.000. Het totaal beschikbare krediet komt hiermee op € 3.225.000, waarvan per de ultimo 2013 € 2.255.483 uitgegeven is. In 2014 is een bedrag uitgegeven van € 585.000, in 2015 € 75.000, in 2016 € 28.000 en in 2017 niets. Het restant per ultimo 2017 bedraagt € 282.000. Deze zal echter pas uitgegeven worden wanneer er gestart gaat worden met de bouw van de nieuwe Seinpaal. Dit omdat een aantal werkzaamheden in elkaar overlopen.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kostenplaats 60500 ZV MFA Oosthuizen

In 2015 is gestart met de bouw van de MFA in de gemeente Zeevang. Het krediet bedroeg € 5.396.000 en hiervan was per 31-12-2015 € 1.668.000 uitgegeven. Het restantkrediet ad € 3.728.000 is ingebracht in de administratie van de gemeente Edam-Volendam per 01-01-2016. In 2016 is hiervan € 3.392.000 uitgegeven, zodat een bedrag resteert van € 336.000 voor 2017. Het gebouw is opgeleverd, maar er zijn nog nakomende kosten. In 2017 is een bedrag van € 150.000 uitgegeven, zodat het restantkrediet per 31-12-2017 € 186.000 bedraagt. Voor 2018 zijn nog enkele nakomende aanpassingen te verwachten. Ook dient de fiscale afrekening nog plaats te vinden.

Kostenplaats 70000 t/m 70030 en 70690 t/m 70890 VGRP

In de raadsvergadering van 28 november 2013 is het VGRP (Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan vastgesteld. De bestaande kredieten van het reeds lopende rioleringsplan zijn stopgezet en afgeraamd en met ingang van 2014 wordt per jaar een jaarschijf bijgeraamd.

Momenteel staan nog bedragen van de jaarschijven 2014 t/m 2017 met een totaal krediet van € 9.740.000.

Hiervan is per 31-12-2017 een bedrag uitgegeven van € 2.805.000, zodat het restantkrediet voor bovengenoemde investeringen € 6.935.000 bedraagt.

Hoofdstuk 4

Balans en toelichting

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

4.1 Balans

					(x 1.000)
	31-12-2017	31-12-2016		31-12-2017	31-12-2016
Immateriële vaste activa	7	15	Eigen Vermogen	70.407	67.102
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	7	15	Algemene reserve	23.688	23.654
			Bestemmingsreserves	41.493	40.542
			Nog te bestemmen resultaat	5.226	2.906
Materiële vaste activa	87.150	85.064			
Uitgegeven grond in erfpacht	323	307			
Economisch nut	66.823	67.111	Voorzieningen	11.360	10.929
Economisch nut, ter bestrijding kosten heffing	8.137	7.118	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.051	3.477
			Voorzieningen voor onderhoud en egalisatie	0	0
Openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	11.867	10.528	Door derden beklemd met een specifieke aanwending	8.309	7.452
Financiële vaste activa	11.715	11.932	Langlopende schulden	17.751	19.782
Kapitaalverstrekkingen aan - deelnemingen	1.034	1.034	Onderhandse leningen:		
- overige langl. leningen u/g	10.551	10.768	- binnenlandse pens.fondsen en verzekeringsinstellingen	0	113
- overige uitzetting > 1 jaar	130	130	- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	17.738	19.650
			- Waarborgsommen	13	19
Totaal vaste activa	98.872	97.011	Totaal vaste passiva	99.518	97.813
Voorraden	-3.309	-3.209	Kortlopende schulden < 1 jaar	9.581	10.495
Grond- en hulpstoffen, waaronder niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0	Bank en giroaldi	0	0
Onderhanden werk, waaronder in exploitatie genomen bouwgronden	-3.309	-3.209	Overige schulden	9.581	10.495
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	16.104	17.804	Overlopende passiva	4.245	5.113
Vorderingen openbare lichamen	4.736	4.430	Ontv. voorschotten specifieke uitkeringen	3.305	3347
Overige vorderingen	2.227	2.440	Overige overlopende passiva	940	1766
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.141	10.934			
Liquide middelen	622	627			
Kas	6	9			
Bank-en giroaldi	616	618			
Overlopende activa	1.055	1.188			
Te ontv. vs spec. uitkeringen	0	117			
Overige overlopende activa	1.055	1.071			
Totaal vlottende activa	14.472	16.410	Totaal vlottende passiva	13.826	15.608
Totaal	113.344	113.421	Totaal	113.344	113.421
			Gewaarborgde geldleningen	101.100	108.072

4.1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen:

- De jaarrekening is opgesteld conform het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV).
- Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.
- Alle bedragen zijn vermeld in Euro en afgerond op een duizendtal. Als gevolg van de afronding kan een kleine afwijking in de telling ontstaan.
- Voor zover niet anders vermeld zijn de bedragen tegen nominale waarde opgenomen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus de jaarlijkse lineaire afschrijving, bijdrage derden en afwaardering.

Afschrijving vindt plaats op basis van de daarvoor geldende richtlijnen en volgens goed koopmansgebruik, rekening houdend met de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Materiële vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische verkrijgings- of vervaardigingsprijs minus de jaarlijkse lineaire afschrijving, bijdrage derden en afwaardering.

Afschrijving vindt plaats op basis van de daarvoor geldende richtlijnen en volgens goed koopmansgebruik, rekening houdend met de verwachte toekomstige gebruiksduur.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de toelichting op de balans.

De eerste afschrijving geschied in het jaar van gereedkomen.

Alle investeringen met economisch nut worden geactiveerd.

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

De bijdragen van derden, die in directe relatie staan tot het actief, worden in mindering gebracht op de investering.

Duurzame waardevermindering worden onafhankelijk van het resultaat in aanmerking genomen.

Financiële vaste activa

De vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs dan wel duurzaam lagere waarde minus de jaarlijkse lineaire afschrijving.

De waardering van "langlopende leningen u/g" vindt plaats tegen nominale waarde van de verstrekte geldleningen.

Afschrijving vindt plaats op basis van de daarvoor geldende richtlijnen en volgens goed koopmansgebruik, rekening houdend met de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Voorraden

De in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd tegen de historische aanschafprijs, vermeerderd met de bestede kosten en de bijgeschreven rente en

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

verminderd met de opbrengsten, of tegen lagere marktwaarde. De historische aanschafprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), alsmede een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden.

Als de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt gekozen voor het treffen van een voorziening, welke wordt verantwoord als waarde correctie. Deze voorziening is gebaseerd op het verschil tussen de boekwaarde en de waarde op basis van de agrarische grondprijs of de prijs voor industriegrond. Een complex wordt financieel afgesloten zodra de gronden verkocht zijn en een goed inzicht bestaat in de nog te maken kosten.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De kortlopende vorderingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening opgenomen, welke direct in mindering is gebracht.

Liquide middelen en overlopende activa

De liquide middelen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

De voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's zijn naar beste schatting dekkend voor de achterliggende verplichtingen en risico's.

Langlopende schulden

De langlopende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden en overlopende passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentie periode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

4.2 Toelichting op de balans

Immateriële vaste activa

De boekwaarde van de investeringen in de immateriële vaste activa kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Bijdrage aan activa in derden	7	15
Totaal	7	15

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer:

	Boekwaarde 31-12-2016	Investeringen	Des- investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Bijdrage aan activa in derden	15			8			7
Totaal	15	0	0	8	0	0	7

Materiële vaste activa

De boekwaarde van de investeringen in de materiële vaste activa kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden in erfpacht	323	307
Investeringen met economisch nut	66.823	67.111
Investeringen met economisch nut, heffing	8.137	7.118
Investeringen in de openbare ruimte met uitsl	11.867	10.528
Totaal	87.151	85.065

Investeringen met economisch nut

De boekwaarde van de investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden in erfpacht	323	307

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	5.811	5.825
Woonruimten	0	1
Bedrijfsgebouwen	49.225	50.581
Grond, -weg en waterbouwkundige werken	2.749	2.893
Vervoermiddelen	1.068	757
Machines, apparaten en installaties	1.297	1.111
Overige materiële vaste activa	6.673	5.943
Totaal	66.823	67.111

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Grond, -weg en waterbouwkundige werken	8.137	7.118

Het onderstaand overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Investerings met economisch nut

	Boekwaarde 31-12-2016	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Herrubricering	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Gronden in erfpacht	307	0	0	0	0	16	323

	Boekwaarde 31-12-2016	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Herrubricering	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Gronden en terreinen	5.825	2		0		-16	5.811
Woonruimten	1			1			0
Bedrijfsgebouwen	50.581	866	0	2.222			49.225
Grond, -weg en waterbouwkundige werken	2.893	77		194	28		2.749
Vervoermiddelen	757	531	0	219			1.068
Machines, apparaten en installaties	1.111	529	0	343	0		1.297
Overige materiële vaste activa	5.943	1.020	0	290	0		6.673
Totaal	67.112	3.025	0	3.270	28	-16	66.823

Investerings met economisch nut, ter bestrijding kosten heffing

	Boekwaarde 31-12-2016	Investerings	Desinvestering	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Herrubricering	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Grond, -weg en waterbouwkundige werken	7.118	1.376		357	0		8.137
Totaal	7.118	1.376	0	357	0	0	8.137

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	Jaar
Gronden en terreinen	-
Woonruimten en bedrijfsgebouwen:	
- nieuwbouw	40
- renovatie en restauratie	40
- semi-permanent	20
- nieuwbouw tijdelijk en groot onderhoud	10
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:	
- havenvoorzieningen	40/20/15/10
- riolering	25
Vervoermiddelen:	
- lichte voertuigen	5
- zware voertuigen	15/10
Machines, apparaten en installaties:	
- technische installaties	15
- voorzieningen en overige installaties	10
- automatiseringsapparatuur	5
Overige materiële vaste activa	0/20/15/10/5

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Realisatie in 2017	(x 1.000) Cumulatief besteed t/m 2017
Herinrichting Vuilinzamelstation	500	291	497
Aanschaf perstrailer 1	135	133	133
Aanschaf perstrailer 2	135	133	133
Nieuwbouw Seinpaal	5091	399	545
Waterdam renovatie	3225	0	2.943
MFA Oosthuizen	5370	150	5.184
Vorbereiding 3e ontsluitingsweg	260	76	313
VGRP vrijverval riolering 2015	2652	0	1.365
VGRP vrijverval riolering 2016	2691	1.101	1.357
VGRP vrijverval riolering 2017	2732	5	5
Overige investeringen		2.115	
Totaal		4.401	

De belangrijkste in het boekjaar verwerkte bijdragen van derden staan in onderstaand overzicht vermeld.

	(x 1.000) Realisatie in 2017
Volle Vaart subsidie haven Volendam	28
Overige	0
Totaal	28

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop:

	Boekwaarde 31-12-2016	Investerings	Des investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Herrubricering	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Grond, -weg en waterbouwkundige werken voor 2017	10.528	0		1.101	140		9.288
Grond, -weg en waterbouwkundige werken vanaf 2017	0	2.580		0	0		2.580
Totaal	10.528	2.580	0	1.101	140	0	11.867

Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd.

	Jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:	
- schoeiingen, renovatiekademuren	30
- aanleg en reconstructie wegen	20
- verlichting en wateroverlast	15
- straatwerk	10
Overige materiële vaste activa	40/20/10/5

De volgende investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd.

	Beschikbaar gesteld krediet	Realisatie in 2017	(x 1.000) Cumulatief bested t/m 2017
Wegenbeheersplan 2017	280	238	238
Herinrichting Europaplein	2.062	135	135
Infrastructuur MFA	400	170	400
Bruggenbeheersplan investeringen B	1.048	474	1.223
Schoeiingenplan 2015-2017	1.639	370	523
Verlichtingsplan	6.545	164	171
Overige investeringen		1.028	
Totaal		2.580	

De belangrijkste in het boekjaar verwerkte bijdragen van derden staan in onderstaand overzicht vermeld.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	(x 1.000) Realisatie in 2017
Bijdrage parkeerterrein Doelenstraat	78
Kwaliteitsslag busstation	51
Herinrichting Seevankseweg	11
Overige	0
Totaal	140

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2016	Investerings- Des investeringen	Afschrijvingen	Aflossingen	Afwaarderingen	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.034					1.034
Overige langlopende leningen u/g	10.768	13		230	0	10.551
Overige uitzettingen > jaar	130	0		0		130
Totaal	11.932	13	0	0	230	11.715

Als afschrijvingstermijn voor "Bijdragen aan activa in eigendom van derden" wordt 5 jaar gehanteerd.

Onder de uitzettingen is een bedrag opgenomen van € 929.455 als waarde van de aandelen in de NV houdstermaatschappij EZW. Dit bedrag is inclusief de aandelen van de voormalige gemeente Zeevang. Deze bezit 1,77% van de Nuon aandelen.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Realisatie in 2017	(x 1.000) Cumulatief bested t/m 2017
Krediethypotheek	0	6	0
Totaal		6	

De aflossingen in het boekjaar staan in onderstaand overzicht vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Realisatie in 2017	(x 1.000) Cumulatief bested t/m 2017
Overige aflossingen		230	0
Totaal		230	

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Balanswaarde 31-12-2017	(x 1.000) Balanswaarde 31-12-2016
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-3.309	-3.209
Totaal	-3.309	-3.209

In exploitatie genomen bouwgronden

Van de in exploitatie genomen bouwgronden kan van het verloop in 2017 het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde 31-12-2016	Van gronden niet in exploitatie	Vermeerderingen	Verminderingen	Winst (+)/ Verlies (-)	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Complex 52 Broeckgouw	-3.209		6.502	10.663	4.061	-3.309
Totaal	-3.209	0	6.502	10.663	4.061	-3.309
Nog te maken kosten						22.707
Nog te verwachten opbrengsten						29.397
Verwacht voordelig exploitatie resultaat (nog te realiseren)						-9.999
Verwacht exploitatie resultaat contante waarde (voordelig)						-13.108
Verwachte risico's, bovenwijkse bijdragen en reserveringen (nadelig)						9.800
Verwacht exploitatie resultaat contante waarde per 01-01-2017(voordelig)						-3.308

Door het opnemen van de grondexploitaties aan de debet zijde van de balans worden positieve boekwaarden en eindresultaten gepresenteerd als negatief bedrag. In 2017 is een bedrag van € 4.061.000 als tussentijdse winstneming genomen op het complex Broeckgouw.

	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening	Balanswaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening	Balanswaarde 31-12-2016
Complex 52 Broeckgouw	-3.309		-3.309	-3.209		-3.209
Totaal	-3.309	0	-3.309	-3.209	0	-3.209

Voor een nadere toelichting op de grondexploitatie wordt verwezen naar paragraaf 2.7 Grondbeleid en programma 3 van de programmaverantwoording.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar

De kortlopende vorderingen kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2016
						(x 1.000)
Vorderingen op openbare lichamen						
- BTW compensatiefonds	4.567		4.567	4.329	0	4.329
- overige openbare lichamen	169		169	101	0	101
Subtotaal	4.736	0	4.736	4.430	0	4.430
Overige vorderingen	2.659	-432	2.227	2.882	-441	2.440
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	9.141	0	9.141	10.934	0	10.934
Totaal	16.536	-432	16.104	18.245	-441	17.804

Een nadere specificatie van de post "overige vorderingen" luidt:

	Boekwaarde 31-12-2017	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2016
						(x 1.000)
Debiteuren	1.586	-189	1.397	1.586	-110	1.476
Wet Werk en Bijstand	395	-209	186	468	-287	181
BBZ/IOA	171	-34	137	231	-44	187
Belastingen	345	0	345	540	0	540
Overige vorderingen	161	0	161	56	0	56
Totaal	2.659	-432	2.227	2.882	-441	2.440

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Overzicht schatkistbankieren

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	665			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	270	339	339	292
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	395	326	326	373
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	88711			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	88711			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	665			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	24299	30851	31188	26864
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	270	339	339	292

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2017	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2016
Kas	6	9
BNG	601	603
Postbank	15	16
Totaal	622	628

Overlopende activa:

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Nog op te leggen aanslagen vanuit CIN	702	725
Nog te ontvangen internet/CAI vergoedingen	15	13
Te ontv. voorsch. spec. uitkeringen	0	117
Overige te ontvangen bedragen	95	83
Vooruitbetaalde bedragen	244	249
Totaal	1.055	1.188

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de nog te ontvangen voorschotten specifieke uitkeringen:

	Boekwaarde 31-12-2016	Toevoeging en	Vrijval	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
ZV Verkeersveiligheid	0		0	0
ZV Communicatienetwerken	65		65	0
ZV MFA	52	0	52	0
Totaal	117	0	117	0

Eigen Vermogen

Algemene reserve

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de algemene reserve gedurende het jaar 2017:

	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2016	Bestemming resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Algemene reserve	23.654	662	2.372	3.000	23.688
Totaal	23.654	662	2.372	3.000	23.688

De algemene reserve wordt gebruikt voor het opvangen van risico's in algemene zin. Het vormt een buffer om mogelijke calamiteiten op te kunnen vangen.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Bestemmingsreserves

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de bestemmingsreserves gedurende het jaar 2017:

	Boekwaarde 31-12-2016	Bestemming resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderin- gen i.v.m. afschrijving en	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Totaal bestemmingreserves	40.542	2.243	6.891	4.782	3.401	41.493

Voor de aard, het verloop en nadere toelichting per bestemmingsreserve wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3.

Nog te bestemmen resultaat

Het saldo van de rekening komt voort uit het resultaat op de programmabegroting, welke in het jaarverslag per programma wordt toegelicht.

Het nog te bestemmen resultaat 2017 is € 5.225.823 positief.

Voorzieningen

Voorzieningen

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2017:

	Boekwaarde 31-12-2016	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijval	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.477	415	841	0	3.051
Door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting	7.452	973	116	0	8.309
Totaal	10.929	1.388	957	0	11.360

Voor de aard, het verloop en nadere toelichting per voorziening wordt verwezen naar hoofdstuk 4.4.

Langlopende schulden

Langlopende schulden

De vaste schulden kunnen als volgt worden onderverdeeld:

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Onderhandse leningen:		
- binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	113
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	17.738	19.650
Onderhandse leningen	17.738	19.763
Waarborgsommen	13	19
Totaal	17.751	19.782

Voor de financieringsbehoefte kan de gemeente gebruik maken van langlopende geldleningen. De hoogte en het gebruik (Treasury) zijn toegelicht in paragraaf 2.4.

Voor het verloop en specificatie van de mutaties verwijzen wij naar onderstaande tabel.

	(x 1.000)			
	Boekwaarde 31-12-2016	Toevoegingen	Aflossingen	her- rubricering
Onderhandse leningen	19.763		2.025	
Waarborgsommen	19		6	
Totaal	19.782	0	2.031	0

De totale rentelast voor het jaar 2017 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 812.111 (2016: € 901.977).

Vlottende Passiva

De post vlottende passiva kan als volgt onderscheiden worden:

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Kortlopende schulden	9.581	10.495
Overlopende passiva	4.245	5.113
Totaal	13.826	15.608

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Kortlopende schulden < 1 jaar

De post kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Bank – en girosaldi	0	0
Overige schulden	9.581	10.495
Totaal	9.581	10.495

Een nadere specificatie van de post “overige schulden” luidt:

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Crediteuren algemeen	6.599	8.211
Crediteuren SoZa	1.220	174
Overige	1.762	2.110
Totaal	9.581	10.495

Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	(x 1.000)	
	Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Vooruitontvangen bedragen:		
- huren	35	39
- grondverkopen	350	576
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen	3.305	3.347
Transitorische rente	387	435
IKB verplichting	0	471
Overige	168	245
Totaal	4.245	5.113

Voor het verloop en specificatie van de mutaties van de post “van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen, nog te besteden voorschotten op specifieke uitkeringen” verwijzen wij naar onderstaande tabel.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

				(x 1.000)
	Boekwaarde			Boekwaarde
	31-12-2016	Toevoegingen	Vrijval	31-12-2017
Nazorg/WMO	80	0	0	80
Kostenregeling	2.415	0	85	2.331
Uitvoeringskosten kostenregeling	0	0	0	0
WWB	21	0	0	21
Senter tijd.stimulering woningbouw	272	0	0	272
Onderwijs achterstanden beleid	0	21	0	21
Parkeerfonds	199	6	48	157
RES	4	0	0	4
ISV Nicolaashof	221	55	0	276
Procesbeg. Transitie Jeugdzorg	7	0	0	7
Prov NH economische agenda	9	0	0	9
toegangstaken	26	0	0	26
Vrouwenopvang 2012	17	0	0	17
Volle vaart	0	0	0	0
Hirb Oosthuizerweg	0	0	0	0
Sportieve dagbesteding	0	0	0	0
ZV Verkeersveiligheid 2015	0	0	0	0
ZV HHT min VWS	19	0	0	19
ZV Educatiebudget	14	0	0	14
ZV Herrinrichting Seevanckseweg	39	0	39	0
ZV Energiebesparing	3	0	3	0
ZV Rekening courant	0	0	0	0
ZV Fietspad Seevanvk	0	44	0	44
Stimuleringsbudget grenzeloos	0	7	0	7
Zonnestroom	0	0	0	0
Overige	0	0	0	0
Totaal	3347	133	175	3.305

Waarborgen en garanties

Voor een overzicht van de borg- en garantiestellingen wordt verwezen naar hoofdstuk 4.5.

Niet uit de balans blijvende rechten/verplichtingen

In het kader van de niet uit de balans blijvende verplichtingen wordt voor wat betreft de investeringen die over het jaar lopen verwezen naar het overzicht restantkredieten pagina 159 van het jaarverslag (totaalbedrag per 31-12-2017 € 34.700.000)

Niet uit de balans blijvende verplichtingen in de vorm van langlopende huurcontracten hebben betrekking op een drietal huurcontracten en een tweetal afspraken uit de voormalige gemeente Zeevang.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Huurcontract Wieringenlaan 1a (Centrum Jeugd en Gezin). De looptijd van dit contract is 5 jaar, ingaand op 1 september 2013 en eindigt op 31 augustus 2018. De huurprijs op jaarbasis bedraagt € 68.511. De niet uit de balans blijvende verplichting bedraagt € 45.674 (8 maanden)

Huurcontract Canon inzake de kopieermachines. De niet uit de balans blijvende verplichting bedraagt € 48.000, waarbij het gehele bedrag nog niet inzichtelijk omdat per jaar het aantal afdrucken achteraf wordt afgerekend.

Huurcontract Schepenmakersdijk 12-16 inzake de raadszaal. De looptijd van dit contract is 3 jaar, ingaand op 01-08-2015 en eindigt op 31-07-2018. De huurprijs op jaarbasis bedraagt momenteel € 41.400. De niet uit de balans blijvende verplichting bedraagt € 24.125 (7 maanden)

Bijdrage Bouwfonds inzake de realisatie ontsluitingsweg project Waterrijk. Deze bijdrage vloeit voort uit de afgesloten samenwerkingsovereenkomst, waarbij projectontwikkelaar Bouwfonds een bedrag verschuldigd is van € 1.196.134 voor de realisatie van een toegangsweg. Het bedrag is opeisbaar naar rato van het aantal afgegeven bruikbare bouwvergunningen in het project. Er resteert per 31-12-2017 een opeisbaar recht van € 903.081.

Recht van koop perceel C1, C2 en C3 te Warder. Deze percelen zijn op 26 mei 2010 als weiland verkocht en bij de overeenkomst is bedongen dat de gemeente voor een periode van 10 jaar het recht van voorkeur heeft verkregen om het verkochte terug te kopen t.b.v. een verkeerskundige aansluiting via het spoor. Indien geen gebruik van het recht wordt gemaakt zal de gemeente nog een nabetaling ontvangen.

In het kader van de decentralisaties in het sociaal domein zijn voor de op de gemeente afkomende taken reeds in 2014 contracten afgesloten voor de inkoop van zorg met als ingangsdatum 01-01-2015. Dit betreffen contracten die in hoofdzaak in regionaal verband zijn afgesloten en zijn in principe kader stellende raamovereenkomsten waar de gemeente Edam-Volendam mede in participeert. Op basis van de raamovereenkomsten zijn tientallen (WMO 80 en Jeugd 100) afzonderlijke deelcontracten afgesloten in regionaal verband waarvoor de gemeente Edam-Volendam op prestatiebasis wordt gefactureerd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen noemenswaardigheden te vermelden.

4.3 Staat van Bestemmingsreserves

Het verloop van de bestemmingsreserves in 2017 wordt in het volgende overzicht weergegeven:

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	Boekwaarde 31-12-2016	Bestemming resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderin gen i.v.m. afschrijving en	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
1 Automatisering	208		376		87	497
1 Verkiezingen	100			100		0
1 Rekenkamerfunctie	69			34		35
1 Digitalisering B&W proces	6			6		0
1 Rechtspositie politieke ambtsdragers	76					76
1 Informatiebeleids plan	182			70	71	41
2 Friciekosten regionalisering brandweer	428			428		0
3 Grondexploitatie	1.500				47	1.453
3 Stads- en dorpsvernieuwing	83				7	76
3 Volkshuisvestingsdoeleinden	498			115		383
3 Buitengebied	37					37
3 Egalisatiereserve MAVO	116			116		0
3 Toerisme	84			84		0
3 Toeristisch centrum	1.044				51	993
3 Harlingenlaan	658		900		1	1.557
3 Maria Goretti Locatie	500					500
3 Structuur en bestemmingsplannen	55			55		0
4 Onderhoud bruggen	664		240		186	718
4 Uitvoering baggerwerken	1.370		196	513		1.053
4 Centrale Antenne Installatie(CAI)	374		165	100	59	380
4 Wegenbeheersplan	1.670		1.040	676	50	1.984
4 Afvalstoffen	482				27	455
4 Verlichting	187			187		0
4 Onderzoek verbindingsweg	64					64
4 Beschoeiing/walmuren	726		70		109	687
4 Onderhoud Haven	612		40		76	576
4 Structuurfonds	499			499		0
4 Groenvoorzieningen	35					35
4 Dijkversterking	778					778
4 Verplaatsing markt	42				6	36
4 Bovenwijkse voorzieningen	1.035					1.035
4 Infra nabij MFA	168					168
4 Parkeervoorzieningen	121					121
5a Vaststellingsovereenkomst Nazorg	848		17	69		796
5a Sociaal Domein	1.966	1.694	860	78		4.442
5a Transitiekosten Baanstedde	727			125		602
5a Zorgfonds	325			325		0
5a WMO	31			31		0
5a Jeugd en Gezin	278			33		245
5a Elektronische kinddossier	9			9		0
5a Jeugdgezondheidszorg	85					85
5a Pius X	401		10	110		301
5a Huisvesting 't Nest	0	193				193
5a MFA Oosthuizen	5.245				127	5.118
5b Huisvesting sporthallen/zalen	361		71		24	408
5b Inrichting sporthallen/zalen	294		80	92	17	265
5b Bijzondere sportdoeleinden	1			1		0
5b Onderhoud buitensportaccommodaties	969		170		71	1.068
5b Renovatie Waterdam	296		35			331
5b Sportaccommodatiefonds	2.559		27		168	2.418
5b Bouw Stadion FC Volendam	272			46	11	215
5b Speelwerktuigen	818		38		85	771
5b Sportvoorzieningen Oosthuizen	352				18	334
5b Sportvoorzieningen Kwadijk	340				14	326
5b Recreatieve voorzieningen	138					138
5c Afkoop onderhoud graven/nissen	261		6	267		0
5c Kinderopvangen/Peuterspeelzalen	53			53		0
5c Onderwijshuisvesting	1.341		1.350		1.549	1.142
5c Drugsbestijdingsplan	50			50		0
5c Amat. Kunstbeoefening	16			16		0
5c Risicofonds wijksteunpunt	46					46
5c Verbouwing Haven 154	151				7	144
5c Vitalisering Dorpskernen	108			25		83

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

	Boekwaarde 31-12-2016	Bestemming resultaat voorgaand jaar	Toevoegingen	Onttrekkingen	Verminderin gen i.v.m. afschrijving en	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
6 Onderhoud inrichting huisvesting	33		106			139
6 Dorpshart Volendam	1.232				17	1.215
6 Onderhoud gemeente-eigendommen	2.203		195		210	2.188
6 Individueel loopbaanbudget	206					206
6 Friciekosten algemene reorganisatie	24				24	0
6 Ambtelijke huisvesting Schepenmakersdijk	0					0
6 Kosten fiscale controle en ondersteuning	34			27		7
6 Tractie	1.490		258		254	1.494
6 Gemeentelijk huisvesting	1.753		294	116	3	1.928
1 Verbouwing kantine buitendienst	283				12	271
6 Elektronische dienstverlening	27				13	14
6 Bovenplanse voorzieningen	110	30				140
6 Budgetoverheveling	0	326	343	326		343
6 Amortisatie MFA	335		4			339
Totaal	40.542	2.243	6.891	4.782	3.401	41.493

Onder "Bestemming resultaat vorig boekjaar" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

De mutaties in de reserves worden toegelicht bij de programmavelden (hoofdstuk 1) en de afwijkingen ten opzichte van de begroting in hoofdstuk 2 (2.2).

Toelichting op de reserves met een saldo groter dan € 0,5 mln.

Grondexploitatie (95010)

Deze reserve heeft als doel de risico's af te dekken die ontstaan bij het voeren van een actief grondbeleid. De reserve vormt de financiële buffer voor grondexploitatiecomplexen die met een nadelig saldo afgesloten zullen worden. De reserve wordt gevoed uit positief afgesloten grondexploitatiecomplexen. Indien een risico niet meer manifest is dan kan het vrijvallende deel overgeheveld worden naar de algemene reserve.

Het saldo van de reserve grondexploitatie bedraagt per 31-12-2017 € 1.452.843.

Toeristisch Centrum Volendam (95770)

Deze reserve is ingesteld om de kapitaallasten te kunnen dekken die voortvloeien uit het plan om de verkeers- en parkeerproblematiek rondom het havengebied van Volendam op te lossen. Eenmalig is in 2011 € 1.200.000 in deze reserve gestort. Het saldo per 31-12-2017 bedraagt € 993.362.

Harlingenlaan (95850)

Bij de bestemming van het rekening resultaat 2011 is € 165.000 in deze reserve gestort vooruitlopend op het opstellen van een exploitatiecomplex voor het gebied Harlingenlaan. In 2013 is uit het rekeningresultaat € 500.000 in deze reserve gebracht. Uit deze reserve worden momenteel de kapitaallasten gedekt van het voorbereidingskrediet Seinpaal. In 2017 is éénmalig € 800.000 overgeboekt van de algemene reserve en wordt er structureel € 100.000 toegevoegd. Per de ultimo 2017 heeft deze reserve een saldo van € 1.556.803.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Maria Goretti (95870)

In de raadsvergadering van 17 september 2015 is de financiële haalbaarheidsanalyse van de herontwikkeling Maria Goretti aan de orde geweest. Uit de haalbaarheidsanalyse blijkt een geraamd tekort van € 500.000. Om dit tekort te dekken is ten laste van de algemene reserve een apart bestemmingsreserve gevormd. Het saldo van deze reserve bedraagt per 31-12-2017 € 500.000.

Onderhoud bruggen (95030)

Deze reserve is aangelegd ter dekking van de lasten die voortvloeien uit het gemeentelijke onderhoudsplan aan bruggen. Het kleine onderhoud aan bruggen zal uit de reguliere begrotingspost onderhoudskosten bruggen gedekt worden. Het doel is om middels een jaarlijkse vaste toevoeging aan deze reserve de kapitaallasten voor minimaal de komende 10 jaar te kunnen dekken. Hiervoor wordt het onderhoudsplan verder uitgewerkt. Het saldo van de reserve bedraagt per 31-12-2017 € 718.446,25.

Uitvoering baggerwerken (95110)

Deze reserve is gevormd om jaarlijks voldoende dekkingsmiddelen te hebben om de noodzakelijke baggerwerkzaamheden in deze gemeente uit te kunnen voeren. Voeding en onttrekkingen zijn gebaseerd op het baggerbeleidsplan 2015-2024. Het saldo van de reserve bedraagt per 31-12-2017 € 1.052.516.

Wegenbeheersplan (95310)

Deze reserve is bij de vaststelling van het wegenbeheersplan 2014-2018 ingesteld om de kapitaallasten voortvloeiende uit dit plan te kunnen dekken. In 2016 is de voorziening onderhoud wegen van de voormalige gemeente Zeevang samengevoegd met de reserve. In 2017 is aan de reserve een bedrag onttrokken van € 726.166, terwijl een bedrag van € 1.040.00 is toegevoegd. Het saldo van de reserve bedraagt per 31-12-2017 € 1.983.695.

Beschoeiingen/Walmuren (95470)

Deze reserve is ingesteld om tot egalisatie te komen van de (groot)onderhoudskosten die voortvloeien uit het onderhouds- en investeringsplan voor beschoeiingen en walmuren. Door middel van jaarlijkse inspecties zal bekeken worden in hoeverre een beroep op deze reserve gedaan zal worden. Per 31-12-2017 bedraagt het saldo van deze reserve € 686.958.

Onderhoud havens (95480)

Uit deze reserve worden de jaarlijkse kosten van het grootonderhoud en de kapitaallasten van de investeringen gedekt. De reserve heeft per 31-12-2017 een saldo van € 576.258.

Dijkversterking (95570)

De reserve Dijkversterking is ingesteld in 2015 om de kosten van het project Dijkversterking te kunnen dekken. Middels de primaire begroting 2015 is € 750.000 aan deze reserve toegevoegd. In 2015 is € 2.200 onttrokken aan deze reserve ter dekking van de kapitaallasten van investering 27300 Dijkversterking. In 2016 is een bedrag van € 30.000 toegevoegd, zodat het saldo per ultimo 2016 € 778.680 bedraagt. In 2017 hebben geen mutaties plaatsgevonden.

Bovenwijkse voorzieningen (95860)

Deze reserve is gevormd uit bedragen per verkochte m² in de Broeckgouw ter dekking /financiering van bovenwijkse voorzieningen. Het saldo per 31-12-2017 bedraagt € 1.034.699.

Sociaal Domein (95330)

De reserve Sociaal Domein is bij de bestemming van het rekeningresultaat 2015 in het leven geroepen om het overschot op het sociaal domein in de eerste jaren na de drie decentralisaties te reserveren. Het doel van deze egalisatiereserve is de mogelijk toekomstige tekorten en herverdeel effecten in het sociaal domein op te kunnen vangen. Via het rekeningresultaat is in 2015 een bedrag aan deze reserve toegevoegd van € 2.010.900. In 2016 is een bedrag van € 45.000 onttrokken en in 2017 is € 1.694.146 van het rekeningresultaat toegevoegd. Per saldo hebben in 2017 mutaties plaatsgevonden tot een bedrag van € 781.979, zodat de reserve per de ultimo 2017 een saldo heeft van € 4.442.025.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Transitiekosten Baanstede (95360)

De reserve transitiekosten Baanstede is in 2013 ontstaan door een storting uit de algemene reserve van € 550.000. Bij de resultaatbestemming 2015 zijn de niet gebruikte Buig en WSW gelden toegevoegd aan deze reserve om de verwachte kosten van de ontvlechting van de gemeenschappelijke regeling werkvoorzieningsschap Zaanstreek-Waterland (Baanstede) op te kunnen vangen. In 2016 zijn geen bedragen onttrokken, in 2017 € 125.788. Zodat per de balansdatum 31-12-2017 het saldo van deze reserve € 601.696 bedraagt.

Onderhoud buitensportaccommodaties (95190)

Deze reserve is aangelegd ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten en onderhoudskosten, voortvloeiende uit onderhoudsplan voor de buitensportaccommodaties. In 2017 is per saldo een dotatie aan de reserve gedaan van € 98.543. Het saldo van de reserve bedraagt per 31-12-2017 € 1.067.715.

Sportaccommodatiefonds (95600)

De bestemde reserve Sportaccommodatiefonds is in 2008 gevormd om de kapitaallasten van de 2e hal van sporthal Opperdam te kunnen dekken. De reserve is gevoed uit de vrijval van de voorziening voor de Zuidpolder. Het saldo van de reserve bedraagt per 31-12-2017 € 2.417.684.

Speelwerktuigen (95670)

Deze bestemde reserve is in 2010 ingesteld t.b.v. de uitvoering van de nota Buitenspelen, een belevenis. Eenmalig is vanuit het rekeningresultaat 2009 € 500.000 gestort in deze reserve. Het saldo per 31-12-2017 bedraagt € 771.281.

Onderwijshuisvesting (95240)

In 1997 heeft decentralisatie van de huisvesting van scholen van het Rijk naar gemeenten plaatsgevonden. Vanaf die datum zijn gemeenten verantwoordelijk voor huisvesting van scholen (buitenkant en gebouw) binnen haar eigen gemeentegrenzen. Dat betekent dat nieuwbouw, verbouw, renovatie en sloop de verantwoordelijkheid is van het gemeentebestuur. In 1997 is daarvoor het onderwijshuisvestingsinvesteringsfonds en het investeringsfonds buitenkantvoorzieningen onderwijs in het leven geroepen, thans samengevoegd in één bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting. Alle huidige en toekomstige lasten onderwijshuisvesting zullen uit deze reserve gedekt worden. Saldo per 31-12-2017 € 1.142.317.

Vaststellingsovereenkomst Nazorg (95300)

De reserve vaststellingsovereenkomst Nazorg heeft per 31-12-2017 een saldo van €795.898. Dit saldo is resultante van de verzekeringsuitkering van Centraal Beheer en jaarlijkse rentebijschrijving van de reserve. De reserve wordt gebruikt ter dekking van de kapitaallasten op de aankoop van het pand aan de Haven 154.

MFA (96210)

Deze reserve is bedoeld om de kapitaallasten te dekken van de MFA. De stand van de reserve bedraagt per de ultimo

Onderhoud gemeente-eigendommen (95090)

Deze reserve is aangelegd ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten en onderhoudskosten, voortvloeiende uit de renovatie en onderhoud aan gemeentelijke gebouwen. Hierin zijn niet de overdekte gemeentelijke sportaccommodaties opgenomen, deze hebben een eigen reserve. In 2016 is een dotatie aan de reserve gedaan van € 1.311.670 grotendeels afkomstig van de onderhoudsvoorziening van de gemeente Zeevang. Het saldo van de reserve bedraagt na toevoegingen en ontrekkingen per 31-12-2017 € 2.188.359.

Tractie (95270)

Om het takenpakket van de afdeling Openbare Werken goed te kunnen uitvoeren heeft de gemeente een substantiële hoeveelheid tractiematerieel beschikbaar, waarvoor een vervangingsschema op basis van geraamde vervangingswaarden beschikbaar is. Middels de methodiek van het tractiefonds en de bestemde reserve heeft vervanging van tractiematerieel geen gevolgen voor het saldo onvoorzien. De reserve bedraagt per 31-12-2017 € 1.494.094.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Gemeentelijke huisvesting (95280)

In 2013 is deze reserve gevormd door de reserves gemeentelijk huisvestingsfonds en onderzoek locatie gemeentelijke huisvesting op te heffen en het saldo in de reserve gemeentelijke huisvesting te storten. Tussentijds is € 900.000 overgeboekt naar de reserve ambtelijke huisvesting Schepenmakersdijk, maar dit bedrag is in 2016 weer teruggestort.

Het saldo van de reserve gemeentelijke huisvesting bedraagt per de ultimo 2017 € 1.928.278.

Voor meer informatie en een toelichting op de overige reserves wordt verwezen naar de nota reserve en voorzieningen 2011 welke in de raadsvergadering van mei 2011 vastgesteld is.

4.4 Staat van Voorzieningen

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's in 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	Boekwaarde 31-12-2016	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijval	(x 1.000)
					Boekwaarde 31-12-2017
Pensioenverplichtingen (gewezen) wethouders	2.004		120		1.884
Risico BTW/BCF	440	90	530		0
Nog te maken kosten grondcomplexen	134				134
APPA	128	215	132		211
Arbeidsongeschiktheids wethouders	111		59		52
Afschrijving Pius X	660	110			770
Totaal	3.477	415	841	0	3.051

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendungen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

De mutaties en/of nieuw gevormde voorzieningen worden toegelicht bij de programma's waarop zij betrekking hebben.

Pensioenverplichtingen (gewezen) wethouders

Met betrekking tot de pensioenverplichtingen ten aanzien van (gewezen) wethouders is het gelet op het ontstane recht gewenst, dat e.e.a. financieel wordt geborgd. Niet alleen voor wat betreft de pensioenuitkeringen maar ook om uitvoering te kunnen geven aan (een) verzoek(en) om waardeoverdracht. Met name in het laatste geval zal de gemeente over voldoende financiële middelen dienen te beschikken om op korte termijn aan een overdracht te kunnen voldoen. Deze voorziening is ingesteld om aan deze verplichting te kunnen voldoen.

Gebaseerd op berekeningen van ABP/Loyalis welke als maatgevend zijn genomen voor de financiële verplichtingen i.g.v. directe (t.b.v. gewezen wethouders) en toekomstige (t.b.v. de huidige wethouders) waardeoverdrachten is deze voorziening in 2004 gevormd. Een actuele herberekening van het pensioen heeft in 2017 plaatsgevonden en de voorziening is hierop aangepast.

Risico BTW/BCF

In 2016 is een onderzoek ingesteld naar de gevolgen van een fiscale afrekening van de oude gemeente Edam-Volendam. Deze is vooralsnog gesteld op € 440.000,00. In 2017 is gebleken dat de eerste raming van de voorziening niet toereikend was. De uiteindelijke afrekening met de fiscus is € 530.000 geworden.

Nog te maken kosten afgesloten grondcomplexen

Deze voorziening is bedoeld om de kosten die na het afsluiten van een grondexploitatiecomplex nog uitgevoerd moeten worden te betalen. Hierdoor kunnen grondexploitaties al afgesloten worden ondanks dat zij nog niet helemaal gereed zijn. Zo wordt voorkomen dat de exploitaties onnodig lang actief zijn.

APPA

Momenteel genieten twee gewezen wethouders wachtgeld. Op basis van BBV voorschriften dient hiervoor een voorziening gevormd te worden. De basis hiervoor is een actuariële berekening. Deze is in 2012 opgesteld en de voorziening is hieraan aangepast. Per 31-12-2017 bedraagt het saldo van de voorziening € 211.372.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Arbeidsongeschiktheid wethouders

De gemeente heeft het risico arbeidsongeschiktheid (voormalige) politieke ambtsdragers nog niet verzekerd. Op basis van de BBV voorschriften zal voor deze verplichting (tot pensioengerechtigde leeftijd) een voorziening moeten worden getroffen. Deze is gecalculeerd op een bedrag van € 52.107.

Afschrijving Pius X

De basis voor deze voorziening is de opmerking in de rapportage van Ernst&Young over de jaarrekening 2010. Hierin staat vermeld dat wanneer de gemeente de Pius X na 10 jaar krijgt terug geleverd, er over deze periode nog niet is afgeschreven. Om de waarde vermindering te kunnen ondervangen dient een voorziening te worden gevormd van € 110.000,00 per jaar. Aan de voorziening is per 31.12.2017 in totaal een bedrag toegevoegd van € 770.000.

Het verloop van de voorzieningen “door derden beklemden middelen met een specifieke aanwendingsrichting” in 2017 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Door derden beklemden middelen met een specifieke aanwendingsrichting	Boekwaarde 31-12-2016	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijval	(x 1.000) Boekwaarde 31-12-2017
GRP	6.174	550			6.724
Dirk van Sliekerfonds	264	1	9		256
Afkoop uitgifte graven Zeevang	100	192	45		247
Afkoop onderhoud graven Zeevang	95	180	45		230
Rente Nazorg	819	50	17		852
Totaal	7.452	973	116	0	8.309

GRP

In 2014 is de bestemde reserve riolering omgezet op een voorziening als gevolg van gewijzigde BBV voorschriften. Het saldo bedroeg destijds € 3.533.704.

Aan deze voorziening is de overdekking op de rioleringsuitgaven en ontvangsten van 2015 € 773.283 en de overdekking van 2016 € 202.007 toegevoegd. Ook is in 2016 het saldo van de vrijgevallen onderhoudsvoorziening riolering Zeevang aan deze voorziening toegevoegd. Dit was een bedrag van € 1.664.683. In 2017 is een bijdrage van € 549.993 toegevoegd. Hierdoor bedraagt het saldo per de ultimo 2017 € 6.724.270.

Dirk van Sliekerfonds

In overeenstemming met de wilsbeschikking van Dirk van Slieker is het Dirk van Sliekerfonds ontstaan. Aan de besteding van deze gelden zijn duidelijke richtlijnen verbonden. Deze richtlijnen zijn vastgelegd in de verordening "Stimuleringsfonds behoud uiterlijk aanzien historische gebouwen". De gelden zijn bestemd voor het behoud en herstel van het uiterlijk aanzien van historische gebouwen. In de bijlage van deze verordening is een lijst opgenomen met panden welke eventueel in aanmerking kunnen komen voor een bijdrage uit dit fonds. Een bijdrage uit dit fonds wordt slechts gehonoreerd voor zover het subsidieplafond voor het jaar waarin de subsidie wordt gevraagd dit toelaat. Het jaarlijkse subsidieplafond is gebaseerd op het in de jaarbegroting van dat jaar vastgestelde bespaarde rentepercentage maal de boekwaarde van de voorziening per 1 januari van het betreffende begrotingsjaar. De voorziening wordt jaarlijks ten laste van de functioneel exploitatiepost in de jaarbegroting gevoed en daadwerkelijke betalingen o.g.v. het eerder vermelde Stimuleringsfonds worden rechtstreeks ten laste van de voorziening verantwoord.

Rente Nazorg

De voorziening Rente Nazorg wordt gevoed met de rente die gegenereerd wordt van de budgetten, Budget Kostenregeling, Budget v/m CRN en Budget uitvoeringskosten. Deze budgetten zijn vanaf 2007 niet meer op aparte bankrekeningen geadministreerd, maar maken deel uit van het totale financierings/dekkingscomplex van de gemeente. De gecalculeerde rente over de gemiddelde boekwaarde van de budgetten wordt aan de voorziening toegevoegd. De besteding van de rentegelden maakt deel uit van het gesloten convenant tussen de gemeente en de verschillende belangengroepen in het kader van de nazorg.

Afkoop uitgifte graven

De voorziening afkoop uitgifte graven is afkomstig uit de voormalige gemeente Zeevang en is bedoeld om de opbrengsten van de afkoop te nivelleren over de jaren waarop deze betrekking heeft. In 2017 is ook de afkoop van de oude gemeente Edam-Volendam bepaald. Dit heeft geresulteerd in een onttrokken bedrag van € 44.900 en een toegevoegd saldo van € 192.287. Het saldo per 31-12-2017 bedraagt € 247.332.

Afkoop onderhoud graven

De voorziening afkoop onderhoud graven is afkomstig uit de voormalige gemeente Zeevang en is bedoeld om de opbrengsten van de afkoop te spreiden over de jaren waarop deze betrekking heeft. In 2017 is ook het onderhoud van de oude gemeente Edam-Volendam bepaald. Dit heeft geresulteerd in een onttrokken bedrag van € 44.628 en een toegevoegd saldo van € 180.142. Het saldo per 31-12-2017 bedraagt € 230.315.

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

4.5 Overzicht gewaarborgde geldleningen

Het buiten balansstelling opgenomen bedrag aan gewaarborgde geldleningen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden:

Organisatie	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Restantbedrag lening	Percentage gewaarborgd	(x 1.000)	
					Boekwaarde 31-12-2017	Boekwaarde 31-12-2016
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	NWB 10012834 GV3499	2.496	1.615	50%	808	845
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	NWB 10012123 GV3267	7.079	4.456	50%	2.228	2.339
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	NWB 10023746	3.000	3.000	50%	1.500	1.500
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	ABN AMRO NV 520886860	4.000	4.000	50%	2.000	2.000
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	NWB 20026669	3.000	3.000	50%	1.500	1.500
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	NWB 20026767	4.000	4.000	50%	2.000	2.000
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	NWB 20026738	3.000	3.000	50%	1.500	1.500
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	NWB 20026739	4.000	4.000	50%	2.000	2.000
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	BNG Leningnummer 40.103772	2.500	2.500	50%	1.250	1.250
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	BNG Leningnummer 40.103771	2.500	2.500	50%	1.250	1.250
Stichting Woningbeheer DeVooruitgang	Aegon B02333984	3.500	3.360	50%	1.680	1.750
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	BNG Leningnummer 40.85528.01	6.035	5.085	50%	2.543	2.586
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	BNG Leningnummer 40.68416.01	5.554	3.525	50%	1.763	1.854
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	BNG Leningnummer 40.86529.01	918	522	50%	261	277
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	NWB 10014028	1.491	1.279	50%	640	650
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	NWB 1W0021360RH	3.630	3.099	50%	1.550	1.574
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	NWB 10024417	6.335	0	50%	0	3.168
St. Woonzorg Nederland	BNG Leningnummer 40.98275	409	35	50%	18	35
St. Woonzorg Nederland	NWB 10022189	800	72	50%	36	70
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	NV Amerfoortse Levensverzekerings Maatschappij	1.440	1.243	50%	622	629
St. Volkshsvgr. Wooncompagnie	NWB 10028335	10.000	10.000	50%	5.000	5.000
Watersportvereniging 'De Zeevang'	BNG Leningnummer 40.82897.01	295	120	100%	120	134
Watersportvereniging 'De Zeevang'	BNG Leningnummer 40.95939	50	18	100%	18	21
Watersportvereniging 'De Zeevang'	BNG Leningnummer 40.83329.01	310	142	100%	142	156
Tennisvereniging 'Dijkzicht'	BNG Leningnummer 40.84786	1.089	828	100%	828	864
Tennisvereniging Dijkzicht	Rabobank	450	0	100%	0	0
Veiligheidsregio Z-W	Regionale samenwerking		27.686	9,55%	2.644	2.416
HVC afvalverwerking	Afvalverwerking	1.626	600.395	0%	1.648	1.648
St. Waarborgfonds Eigen Woningen	Diversen		131.000	50%	65.500	69.000
LTC De Zeevangspelers	Rabobank	50	0	100%	0	0
VV Excelsior Oosthuizen	Rabobank	100	45	100%	45	47
VV Kwadijk	Rabobank	50	9	100%	9	11
Totaal		79.707	820.534		101.100	108.072

Hoofdstuk 5

Bijlagen

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Overzicht baten en lasten per taakveld

Bedragen x € 1.000		Begroting bijgesteld 2017			Realisatie 2017		
Taakveld	Omschrijving taakveld	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	-1.682	205	-1.478	-1.855	362	-1.493
0.2	Burgerzaken	-874	689	-185	-992	737	-254
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-805	454	-351	-652	470	-181
0.4	Overhead	-12.530	-	-12.530	-11.487	115	-11.371
0.5	Treasury	-166	204	37	-405	69	-336
0.61	OZB Woningen	-100	3.817	3.716	-178	3.810	3.632
0.62	OZB niet-Woningen	-45	1.835	1.790	-41	1.874	1.833
0.63	Parkeerbelasting	-	43	43	-	47	47
0.64	Belastingen overig	-188	156	-32	-180	189	9
0.7	Algemene uitkering Gemeentefonds	-	39.671	39.671	-	39.720	39.720
0.7	Overige baten en lasten	-1.081	638	-443	-1.641	785	-856
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-165	-	-165	-330	0	-330
0.10	Mutaties reserves	-9.277	12.194	2.917	-9.264	11.184	1.920
0.0	Bestuur en Ondersteuning	-26.913	59.905	32.992	-27.023	59.362	32.339
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.708	-	-2.708	-2.561	0	-2.561
1.2	Openbare orde en veiligheid	-603	25	-578	-654	22	-631
1.0	Veiligheid	-3.311	25	-3.287	-3.214	22	-3.192
2.1	Verkeer en vervoer	-4.566	98	-4.469	-4.258	232	-4.026
2.2	Parkeren	-123	-	-123	-118	0	-118
2.3	Recreatieve havens	-3	37	34	-3	38	35
2.4	Economische havens en waterwegen	-1.214	100	-1.113	-1.205	119	-1.086
2.0	Verkeer, Vervoer en Waterstaat	-5.906	235	-5.671	-5.584	389	-5.195
3.1	Economische ontwikkeling	-132	-	-132	-81	0	-81
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-46	115	68	-44	120	77
3.4	Economische promotie	-179	572	392	-150	553	403
3.0	Economie	-358	686	329	-275	674	399
4.1	Openbaar basisonderwijs	-215	25	-190	-199	24	-175
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.568	77	-1.491	-1.434	57	-1.377
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.131	189	-942	-1.056	177	-879
4.0	Onderwijs	-2.915	291	-2.624	-2.689	258	-2.431
5.1	Sportbeleid en activeren	-389	-	-389	-398	0	-398
5.2	Sportaccommodaties	-2.977	1.542	-1.435	-2.873	1.394	-1.479
5.3	Cultuur	-233	-	-233	-212	0	-212
5.4	Musea	-144	15	-129	-121	15	-106
5.5	Cultureel erfgoed	-279	3	-276	-216	3	-213
5.6	Media	-665	20	-645	-669	19	-650
5.7	Openbaar groen en recrea	-2.878	247	-2.631	-2.772	248	-2.525
5.0	Sport, Cultuur en Recreatie	-7.565	1.827	-5.738	-7.262	1.679	-5.583
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.234	700	-2.535	-3.009	697	-2.312
6.2	Wijkteams	-1.037	-	-1.037	-903	0	-903
6.3	Inkomensregelingen	-5.636	4.338	-1.298	-5.558	4.404	-1.154
6.4	Begeleide participatie	-2.614	-	-2.614	-2.693	0	-2.693
6.5	Arbeidsparticipatie	-641	88	-553	-493	85	-408
6.6	Maatwerkvoorziening (WMO)	-823	14	-809	-944	66	-878
6.71	Maatwerkdienstverlening 18 +	-2.892	300	-2.592	-2.895	338	-2.558
6.72	Maatwerkdienstverlening 18 -	-3.340	-	-3.340	-3.493	0	-3.493
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-299	-	-299	-318	0	-318
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-450	-	-450	-351	0	-351
6.0	Sociaal Domein	-20.967	5.440	-15.527	-20.658	5.589	-15.069
7.1	Volksgezondheid	-1.303	-	-1.303	-1.227	0	-1.227
7.2	Riolering	-4.457	5.699	1.242	-1.927	3.090	1.163
7.3	Afval	-3.430	3.943	513	-3.530	4.011	482
7.4	Milieubeheer	-465	-	-465	-435	0	-435
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-156	184	28	-498	252	-246
7.0	Volksgezondheid en Milieu	-9.811	9.826	16	-7.617	7.353	-264
8.1	Ruimtelijke ordening	-1.295	1.603	308	-1.253	1.635	381
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-13.300	13.119	-181	-10.663	14.725	4.061
8.3	Wonen en bouwen	-1.084	477	-607	-999	778	-221
8.0	Volkshuisvesting, RO en	-15.678	15.198	-481	-12.916	17.138	4.222
TOTAAL:		-93.424	93.433	9	-87.239	92.464	5.226

Jaarstukken 2017 Gemeente Edam-Volendam

Overzicht baten en lasten taakveld per programma

Taakveld	Bedragen x € 1.000 Omschrijving taakveld	Begroting bijgesteld 2017			Realisatie 2017		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.1	Bestuur	-1.561	205	-1.357	-1.758	362	-1.396
0.4	Overhead	-12.191	-	-12.191	-11.175	115	-11.059
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-21	-	-21	-5	-	-5
Totaal:	Programma 1: Bestuur	-13.774	205	-13.569	-12.938	477	-12.461
0.2	Burgerzaken	-852	689	-163	-981	737	-244
0.4	Overhead	-18	-	-18	-18	-	-18
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-2.708	-	-2.708	-2.561	-	-2.561
1.2	Openbare orde en veiligheid	-603	25	-578	-654	22	-631
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-8	-	-8	-7	-	-7
8.3	Wonen en bouwen	-9	-	-9	-9	-	-9
Totaal:	Programma 2: Publiek, Veiligheid en Juridische zaken	-4.198	713	-3.485	-4.230	760	-3.470
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-338	325	-12	-355	333	-22
0.4	Overhead	-80	-	-80	-55	-	-55
3.1	Economische ontwikkeling	-132	-	-132	-81	-	-81
3.4	Economische promotie	-179	-	-179	-150	-	-150
5.4	Musea	-11	-	-11	-8	-	-8
5.5	Cultureel erfgoed	-279	3	-276	-216	3	-213
7.4	Milieubeheer	-462	-	-462	-433	-	-433
8.1	Ruimtelijke ordening	-494	-	-494	-501	1	-500
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-13.300	13.119	-181	-10.663	14.725	4.061
8.3	Wonen en bouwen	-1.075	477	-598	-990	778	-212
Totaal:	Programma 3: Ruimtelijke ontwikkeling	-16.350	13.923	-2.426	-13.453	15.840	2.387
0.2	Burgerzaken	-4	-	-4	-3	-	-3
0.63	Parkeerbelasting	-	43	43	-	47	47
2.1	Verkeer en vervoer	-4.566	98	-4.469	-4.258	232	-4.026
2.2	Parkeren	-123	-	-123	-118	-	-118
2.3	Recreatieve havens	-3	37	34	-3	38	35
2.4	Economische havens en waterwegen	-1.214	100	-1.113	-1.205	119	-1.086
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-46	115	68	-44	120	77
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.648	216	-2.432	-2.588	218	-2.370
7.1	Volksgezondheid	-0	-	-0	-0	-	-0
7.2	Riolering	-4.457	5.699	1.242	-1.927	3.090	1.163
7.3	Afval	-3.430	3.943	513	-3.530	4.011	482
8.1	Ruimtelijke ordening	-801	1.603	802	-752	1.634	881
Totaal:	Programma 4: Ruimtelijk Beheer	-17.292	11.853	-5.439	-14.428	9.509	-4.919
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-103	68	-35	-107	68	-39
0.4	Overhead	-240	-	-240	-239	-	-239
4.1	Openbaar basisonderwijs	-215	25	-190	-199	24	-175
4.2	Onderwijshuisvesting	-1.568	77	-1.491	-1.434	57	-1.377
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.117	180	-937	-1.047	167	-880
5.1	Sportbeleid en activering	-389	-	-389	-398	-	-398
5.2	Sportaccommodaties	-2.977	1.542	-1.435	-2.873	1.394	-1.479
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-212	-	-212	-207	-	-207
5.4	Musea	-133	15	-118	-113	15	-98
5.6	Media	-665	20	-645	-669	19	-650
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-230	31	-198	-185	30	-155
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-3.234	700	-2.535	-3.009	697	-2.312
6.2	Wijkteams	-1.037	-	-1.037	-903	0	-903
6.3	Inkomensregelingen	-5.636	4.338	-1.298	-5.558	4.404	-1.154
6.4	Begeleide participatie	-2.614	-	-2.614	-2.693	-	-2.693
6.5	Arbeidsparticipatie	-641	88	-553	-493	85	-408
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-823	14	-809	-944	66	-878
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-2.892	300	-2.592	-2.895	338	-2.558
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-3.340	-	-3.340	-3.493	-	-3.493
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-299	-	-299	-318	-	-318
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-450	-	-450	-351	-	-351
7.1	Volksgezondheid	-1.302	-	-1.302	-1.227	-	-1.227
7.4	Milieubeheer	-2	-	-2	-2	-	-2
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	-148	184	36	-491	252	-239
Totaal:	Programma 5: Sociaal Domein / Samenleving	-30.270	7.582	-22.688	-29.849	7.616	-22.234
0.1	Bestuur	-121	-	-121	-97	-	-97
0.10	Mutaties reserves	-9.277	12.194	2.917	-9.264	11.184	1.920
0.2	Burgerzaken	-18	-	-18	-7	-	-7
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-365	61	-303	-190	70	-121
0.5	Treasury	-166	204	37	-405	69	-336
0.61	OZB woningen	-100	3.817	3.716	-178	3.810	3.632
0.62	OZB niet-woningen	-45	1.835	1.790	-41	1.874	1.833
0.64	Belastingen overig	-188	156	-32	-180	189	9
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	39.671	39.671	-	39.720	39.720
0.8	Overige baten en lasten	-1.081	638	-443	-1.641	785	-856
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-165	-	-165	-330	-	-330
3.4	Economische promotie	-	572	572	-	553	553
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-14	9	-5	-8	9	1
Totaal:	Programma 6: Financiën & Algemene Dekkingsmiddelen	-11.540	59.157	47.617	-12.341	58.263	45.922
TOTAAL:		-93.424	93.433	9	-87.239	92.464	5.225

SiSa bijlage

Met ingang van het verantwoordingsjaar 2006 is het principe van Single information Single audit (SiSa) van toepassing. De doelstelling van Single information Single audit (SiSa) is de verantwoordings- en controlelasten voor medeoverheden (gemeenten, provincies en regio's met een gemeenschappelijke regeling) te verminderen.

De SiSa-verantwoordingssystematiek sluit aan bij het reguliere jaarrekeningproces van de medeoverheden. Voor de financiële verantwoording van deze specifieke uitkeringen is een bijlage bij de jaarrekening en de accountantsverklaring bij de jaarrekening voldoende.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken geeft jaarlijks aan welke regelingen de gemeente via de SiSa moet verantwoorden. Verantwoording dient plaats te vinden over afgeronde projecten of indien anders in de beschikking is aangegeven. Er wordt zowel verantwoord afgelegd over de financiën als over niet-financiële prestatie-indicatoren.

Hoofdstuk 6

Overige gegevens/Controleverklaring

